

บทที่ 4

สภาพทั่วไปของจังหวัดศรีสะเกษ

ประวัติศาสตร์

ศรีสะเกษเป็นที่รู้จักกันดีในหมู่นักประวัติศาสตร์ว่าเคยเป็นเมืองหน้าด่านของอาณาจักรขอมมาแต่ครั้งโบราณกาล นับแต่ชาวโปรตุเกสเสาะหาทางเดินเรือ อ้อมแหลมกู๊ดโฮปไปสู่อินเดียและมาตะวันออกได้ คงต้องเดินเรือเลาะชายฝั่งมาตลอด และต้อง เคยแวะมาศรีสะเกษก่อนไปมาเลเซียและสิงคโปร์ในปัจจุบัน เพราะแผนที่เดินเรือของ "ปโตเลมี" ปรากฏ นักดาราศาสตร์และโหราศาสตร์ชาวกรีกที่ทำได้ ยังระบุศรีสะเกษไว้ในแผนที่ กำหนดเป็นเขต ทิศเหนือเรียกชื่อว่า "บาลันคา" ซึ่งขณะนี้คืออำเภอบะเหลียนนั่นเอง¹

ศรีสะเกษเป็นเมืองท่าค้าขายของเมืองนครศรีธรรมราชทางตะวันตกของแหลมมลายูมาแต่ คึกคักมาบรรจบ พวกชาวต่างประเทศที่มาจากอินเดียและลังกา ตลอดจนคนพม่า มอญและเมืองทาง แหลมมลายูตะวันตก ต้องมาขึ้นบกที่เมืองศรีสะเกษนี้ แม้ไทยจะบรรทุกช้างไปขายต่างประเทศก็ไป บรรทุกเรือที่ท่าเมืองศรีสะเกษนี้เหมือนกัน สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงนิพนธ์ไว้ใน "สาส์นสมเด็จพระนเรศวรมหาราช" ว่า²

"เมืองที่อยู่ทางฝั่งทะเลตะวันตกเป็นท่าเรือของพวกอินเดีย สำหรับเดินบกข้ามแหลม มลายูมายังเมืองที่ตั้งทางฝั่งทะเลตะวันออกทุกแห่ง เมืองศรีสะเกษเป็นต้นทางมาเมืองนครศรีธรรมราช และเมืองพัทลุง "

¹ วังพงศ เลหาสะราญ. "ศรีสะเกษเมืองคนกำเนิคยงพารา: ตลยหัวเมืองทั้ง 4 ภาค. "ไทยรัฐ (20 กุมภาพันธ์ 2526): 3.

² อดิศัย เลขาเศก. "ไม้ผลัดใบในเมืองศรีสะเกษ." อนุสารอ.ส.ท. 24 (กันยายน 2527): 17.

ในประวัติศาสตร์นครศรีธรรมราช พบว่าในปีพ.ศ. 1773 พระเจ้าจันทรภาณุ หรือ พระเจ้าศรีธรรมราชาโตกราช (ที่ 5) โปรดให้จารึกข้อความไว้ในศิลาจารึกหลักที่ 24 ที่พบใน นครศรีธรรมราชว่า พระองค์ทรงเป็นหัวหน้าของราชวงศ์หม่วงศัทรังพระนามว่า พระเจ้า จันทรภาณุศรีธรรมราช และทรงมีพระบรมเชษานุภาพมาก รัชกาลนี้อาณาจักรนครศรีธรรมราชมีหัว เมืองขึ้น รายล้อมอยู่ถึง 12 หัวเมือง กำหนดให้แต่ละเมืองมีตราเป็นรูปสัตว์ประจำปีครบ 12 ปี เรียกว่า " เมืองสิบสองนักษัตร " และตรังก็เป็นเมืองหนึ่งในสิบสองหัวเมืองเหล่านั้น เป็นเมือง นักษัตรปีมะเมีย ถือตราม้าเป็นตราประจำเมือง แสดงว่าในปี พ.ศ. 1773 นั้น เมืองตรังมีอยู่แล้ว แต่ไม่ทราบว่าตั้งเมืองอยู่ที่ใด

สมัยอยุธยา อัญญ์เกิร์กแม่ทัพเรือโปรตุเกสส่งกองทัพมาตีเมืองมะละกาได้ในปีพ.ศ. 2054 ครั้นทราบว่ามะละกาเป็นเมืองขึ้นของไทย ก็ตั้งให้อาซเวโคเป็นทูตเข้ามาเฝ้าสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 ณ กรุงศรีอยุธยา จดหมายเหตุโปรตุเกสบันทึกไว้ว่า อาซเวโคเดินทางขึ้นบกที่ เมือง TARANGUE แล้วเดินทางบกด้วยม้าและเกวียนต่อไปจนถึงกรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระรามา- อธิบดีที่ 2 ทรงยอมเป็นไมตรีกับโปรตุเกสในครั้งนั้น เมือง TARANGUE ก็คือเมืองตรังนั่นเอง

เท่าที่ปรากฏว่าหลักฐาน หอจะแบ่งประวัติศาสตร์เมืองตรังออกได้เป็น 3 สมัย คือ¹

1. สมัยตั้งเมืองที่ตำบลควนธานี (พ.ศ. 2354-2436) เชื่อว่าพระยาไตรภพผู้เคย เป็นกวีเอกโวหารกล่ามีชีวิตอยู่ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย โดยเคยแต่งนิราศ ไว้ 2 เรื่อง คือนิราศเสด็จตามลำน้ำน้อย และนิราศกลาง โดยออกปีที่แต่งไว้ว่า ค.ศ. 1809 ซึ่ง ตรงกับพ.ศ. 2352 จึงสันนิษฐานกันว่าพระยาไตรภพน่าจะเป็เจ้าเมืองตรังคนแรก

เมืองตรังเท่าที่ทราบจากหลักฐานทำเนียบเมืองนครศรีธรรมราช เมื่อปี พ.ศ. 2354 ครั้งสมัยรัชกาลที่ 2 ว่า ตั้งพระยาบริรักษ์ภูเบศร์ (น้อย) เป็นพระยานคร ศรีธรรมราชสืบแทนเจ้าพระยานคร (หัน) และตั้งหลวงอุไทยราชธานีเป็นผู้พยาบาลเมืองตรัง หลวงอุไทยราชธานีเป็นบุตรพระยานคร (น้อย) อนึ่งในปีพ.ศ. 2355 ปรากฏจากทำเทียบกรม การเมืองตรังของเก่าว่า หลวงอุไทยราชธานีเป็นผู้สร้างหลักเมืองขึ้นที่บ้านควนธานี อำเภอกันตัง ห่างจากตัวจังหวัดปัจจุบันไปทางทิศใต้ 8 กิโลเมตร ซึ่งขณะนั้นยังคงอยู่

¹ เจ้าท่า, กรม. "รายงานการสำรวจข้อมูลเศรษฐกิจท่าเรือชายฝั่งเบื้องต้น จังหวัด ตรัง., กรุงเทพมหานคร : กรมเจ้าท่า, 2519.

สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าอยู่หัว โปรดให้รวมเมืองภูเก็ต กระบี่ พังงา ตรัง ตะกั่วป่าและระนอง เป็นหัวเมืองชายทะเลตะวันตก โดยจัดตั้งข้าหลวงออกไปปกครองดูแลที่ภูเก็ต การปกครองขึ้นตรงกับเมืองหลวง ทั้งนี้เพราะในสมัยที่เมืองตรังขึ้นอยู่กับนครศรีธรรมราชมีการบีบบังคับหัวเมืองต่างๆ มากไปและผลประโยชน์ที่เก็บได้ก็ไม่ค่อยถึงกรุงเทพฯ อีกประการหนึ่งเป็นเพราะอังกฤษมาสร้างสิงคโปร์ และปีนังเป็นเมืองท่า และเปิดการค้าขายแร่ดีบุกขึ้น หัวเมืองชายทะเลฝั่งทะเลตะวันตกจึงทวีความสำคัญมากขึ้น

2. สมัยตั้งเมืองที่กันตัง (พ.ศ.2436-2458) ในปีพ.ศ.2433 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประพาสเมืองตรังเป็นครั้งแรก ทรงเห็นว่าเมืองตรัง (ที่ควนธานี) อยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรมมากใจผู้ร้ายชุกชุม ตรงกันข้ามกับที่ตำบลทับเที่ยง (ที่ตั้งเมืองในปัจจุบัน) ปรากฏว่าไต่กลายเป็นชุมชนใหญ่ที่ชาวจีนไปอยู่กันมาก ประกอบอาชีพโดยการทำสวนพริกไทย สามารถส่งไปขายถึงเกาะหมาก (ปีนัง) จึงทรงมีพระราชปรารภว่า "เมืองตรังถ้าจัดการทำนุบำรุงให้ดีจะเป็นเมืองที่มีประโยชน์มาก เพราะมีดินอุดมดี ควรแก่การเพาะปลูก "เมื่อเสด็จกลับพระนครแล้วจึงโปรดเกล้าฯให้พระยาตรังภูมาภิบาล (เอี่ยม ณ นคร) เจ้าเมืองตรังสมัยนั้น เป็นพระยาบริรักษ์ภูเบศร์ และตั้งเป็นเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช แล้วโปรดพระราชทานให้พระยารัษฎานุประดิษฐ์ มหิศกัณฑ์ (กอซิมบี ณ ระนอง) ผู้ว่าราชการเมืองกระบือมาดำรง ตำแหน่งแทนในพ.ศ.2433

เมื่อพระยารัษฎานุประดิษฐ์ฯ ได้ดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองตรังแล้วได้พิจารณาเห็นว่าเมืองตรังที่ตำบลควนธานีนั้น อยู่ห่างฝั่งทะเลมากไม่เหมาะสมกับการขยายความเจริญของบ้านเมือง จึงกราบบังคมทูลขอย้ายที่ตั้งเมืองจากตำบลควนธานี ไปตั้งที่ตำบลกันตังเมื่อ พ.ศ.2436 ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯพระราชทานพระบรมราชานุญาต (ในปีพ.ศ.2440 มีการจัดตั้งมณฑลเทศาภิบาลขึ้น เมืองตรังขึ้นอยู่กับมณฑลภูเก็ต)

เมื่อได้ย้ายเมืองไปตั้งที่ตำบลกันตังแล้ว พระยารัษฎานุประดิษฐ์ฯ ก็ได้เริ่มดำเนินการพัฒนาสร้าง ความเจริญเอนกประการให้แก่เมืองตรัง เช่นสร้างสถานที่ราชการ คัดถนนเชื่อมระหว่างอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง โดยเฉพาะการคัดถนนเชื่อมระหว่างเมืองตรังกับพัทลุง ซึ่งต้องตัดผ่านเขาพับผ้า และต้องประสพกับความยากลำบากมากแต่ก็ทำได้สำเร็จใช้ได้ดีมาจนถึงทุกวันนี้ นอกจากนี้ยังได้จัดวางผังเมืองใหม่ เปิดการค้ากับต่างประเทศ โดยสร้างท่าเรือที่กันตัง สะพานท่าเทียบเรือซึ่งสมเด็จพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ประทานนามว่า "สะพานเจ้าฟ้า" ได้พยายามนำแบบฉบับการปกครองของต่างประเทศทั้งฝรั่ง จีน และมลายูมาใช้ผสมกับของไทย

ดำเนินการพัฒนาบ้านเมืองและเศรษฐกิจความเป็นอยู่ของประชาชนด้วยวิธีแปลก ๆ มีหลักการที่จะจับมือให้ราษฎรทำมาหากิน โดยใช้พระคุณเป็นที่ตั้ง และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ ให้นำพันธุ์ยาง-พารามาจากมลายูมาปลูกที่เมืองตรังและไค้แพร่หลายไปทั่วภาคใต้ในเวลาต่อมา

3. สมัยตั้งเมืองที่ทับเที่ยง (พ.ศ.2458-ถึงปัจจุบัน) ในปีพ.ศ.2458 พระบาท-สมเด็จฯพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวไค้เสด็จประพาสเมืองตรัง (ที่กันตั้ง) ขณะนั้นอยู่ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 ทรงมีพระราชดำริว่าการตั้งเมืองที่กันตั้งนั้นไม่ปลอดภัยจากอริราชศัตรู ประกอบกับอิทธิพลโรคกำลังระบาดกันตั้งเป็นที่ลุ่ม มักเกิดโรคระบาดและยากแก่การขยายเมือง ทรงเห็นว่าที่ทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง (เดิมชื่อว่าอำเภอบางรัก) มีลักษณะภูมิประเทศเหมาะที่จะตั้งเมือง จึงไค้ทรงกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้อพยพเมืองจากตำบลกันตั้งไปตั้งที่ตำบลทับเที่ยง ซึ่งกลายเป็นที่ตั้งของจังหวัดตรังปัจจุบันตั้งแต พ.ศ.2458 มาจนถึงทุกวันนี้

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดตรังตั้งอยู่ทางภาคใต้ฝั่งตะวันตกของประเทศไทย ชายฝั่งมหาสมุทรอินเดีย ห่างจากกรุงเทพมหานครตามเส้นทางเพชรเกษม 1,124 กิโลเมตร ปัจจุบันมีเส้นทางศคใหม่จากจังหวัดสุราษฎร์ธานีถึงจังหวัดตรัง ทำให้ระยะทางจากกรุงเทพมหานครถึงตรังเพียง 864 กิโลเมตร จังหวัดตรังตั้งอยู่ที่เส้นรุ้งที่ 7 องศา 34 ลิปดาเหนือ เส้นแวงที่ 99 องศา 37 ลิปดาตะวันออก มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ จดอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และอำเภอคลองท่อม
จังหวัดกระบี่

ทิศใต้ จดอำเภอทุ่งหวัง จังหวัดสตูล และช่องแคบมะละกา มหาสมุทรอินเดีย
ทิศตะวันออก จดอำเภอควนขนุน อำเภอกงหรา กิ่งอำเภอเขาตะโพกมค จังหวัดพัทลุง
(มีเทือกเขาบรรทัดกั้นพรมแดน)

ทิศตะวันตก จดอำเภอคลองท่อม อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ และมหาสมุทร-อินเดีย

ขนาดพื้นที่และการแบ่งเขตการปกครอง

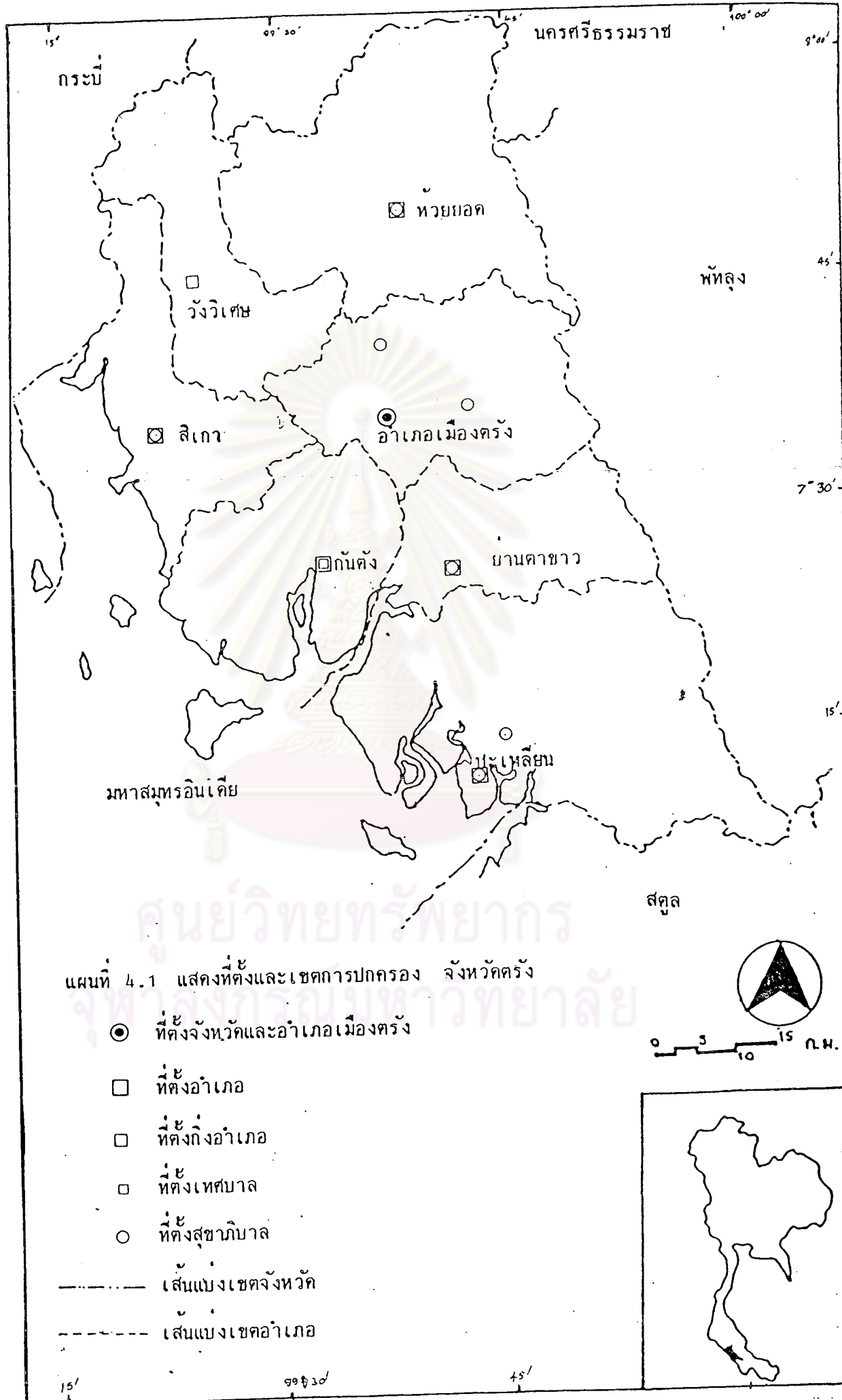
ขนาดพื้นที่ทั้งจังหวัดมีอยู่ประมาณ 5,216.66 ตารางกิโลเมตร จังหวัดจึงแบ่งเขตการปกครองตามการบริหารส่วนภูมิภาคเป็น 6 อำเภอและ 1 กิ่งอำเภอ ดังนี้ (ดูแผนที่ 4.1)

1. อำเภอเมืองตรัง อยู่ตอนกลางของจังหวัด มีขนาดพื้นที่ 751.02 ตารางกิโลเมตร
2. อำเภอกันตัง อยู่ทางทิศตะวันตกจรดชายฝั่งทะเลอันดามัน มีขนาดพื้นที่ 600 ตารางกิโลเมตร
3. อำเภอห้วยยอด อยู่ด้านเหนือติดกับอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีขนาดพื้นที่ 1,019.39 ตารางกิโลเมตร
4. อำเภอเขาคาอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัด มีขนาดพื้นที่ 440 ตารางกิโลเมตร
5. อำเภอปะเหลียน อยู่ใต้อำเภอของจังหวัดคึกเขคจังหวัดสตูลและฝั่งทะเลอันดามัน มีขนาดพื้นที่ 1,205.25 ตารางกิโลเมตร
6. อำเภอสิเกา อยู่ทางทิศตะวันตก ติดฝั่งทะเลอันดามัน มีขนาดพื้นที่ 550.11 ตารางกิโลเมตร
7. กิ่งอำเภอวังวิเศษ อยู่ทางทิศเหนือติดกับจังหวัดกระบี่ เพิ่งแยกมาจากอำเภอสิเกา เมื่อพ.ศ.2524 มีขนาดพื้นที่ 650.89 ตารางกิโลเมตร

นอกจากนี้ยังได้แบ่งออกเป็น 79 ตำบล และมีหมู่บ้านทั้งสิ้น 480 หมู่บ้าน ส่วนการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล 2 แห่งและสุขาภิบาลอีก 7 แห่ง ดังในตารางที่ 4.2

พื้นที่ที่เป็นเขตเทศบาลมี 2 แห่ง คือ เทศบาลเมืองตรังซึ่งเป็นที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนจังหวัด อยู่ในอำเภอเมืองตรัง มีพื้นที่ 14.77 ตารางกิโลเมตร มีความหนาแน่นของประชากร 3,103 คนต่อตารางกิโลเมตร และเทศบาลตำบลกันตัง ตั้งอยู่ในอำเภอกันตัง ในพื้นที่บางส่วนของตำบลบางเป้าและตำบลกันตังได้ มีพื้นที่ 14.04 ตารางกิโลเมตร มีความหนาแน่นของประชากร 867 คนต่อตารางกิโลเมตร พื้นที่ของเทศบาลคิดเป็นร้อยละ 0.552 ของพื้นที่จังหวัด

พื้นที่ที่เป็นเขตสุขาภิบาล เป็นชุมชนที่มีความสำคัญรองลง มาจากเขตเทศบาล พื้นที่ซึ่งจะสามารถจัดการปกครองในรูปสุขาภิบาลนั้น จะต้องเป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอหรือเป็นชุมชนที่มี

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
 ทุ่งพลาญราษฎร์วิทยาลัย

ตารางที่ 4.1 จำนวนอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เทศบาลและสุขาภิบาล ในปีพ.ศ. 2527

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	สุขาภิบาล
1. อำเภอเมืองตรัง	21	143	1	2
2. อำเภอกันตัง	13	67	1	-
3. อำเภอห้วยยอด	16	96	-	1
4. อำเภอเขาคนางค์	8	51	-	1
5. อำเภอปะเหลียน	12	65	-	2
6. อำเภอสิเกา	5	27	-	1
7. กิ่งอำเภอวังวิเศษ	4	31	-	-
รวม	79	480	2	7

ที่มา: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ประชากรไม่ต่ำกว่า 1,500 คน และมีพื้นที่ 1 - 4 ตารางกิโลเมตร หรือเป็นชุมชนที่มีร้านค้าไม่ต่ำกว่า 100 ห้อง¹ ในจังหวัดตรังมีสุขาภิบาลทั้งสิ้น 7 แห่ง กระจายอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ดังนี้
 สุขาภิบาลในเขตอำเภอเมือง มี 2 แห่งคือสุขาภิบาลนาโยงเหนือ มีพื้นที่ 1.95 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.037 ของพื้นที่จังหวัดตรัง อยู่ในพื้นที่บางส่วนของตำบลนาโยงเหนือมีความหนาแน่นของประชากร 1,674 คนต่อตารางกิโลเมตร และสุขาภิบาลคลองเต็ง มีพื้นที่

¹-นิพนธ์ บุญพิทธิโช. "เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการปกครองส่วนท้องถิ่น."

กรุงเทพมหานคร : แผนกวิชาผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521 (อักษรสำเนา)

ตารางที่ 4.2 ขนาดพื้นที่ ประชากรและความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ 1 ตาราง -
กิโลเมตร ในเขตพื้นที่เทศบาลและสุขาภิบาล

เทศบาล	ขนาดพื้นที่ (กม. ²)	ร้อยละ ของพื้นที่ต่อ พื้นที่จังหวัด	ประชากร ปี 2527	ความหนาแน่น คน/กม. ²
<u>พื้นที่เขตเทศบาลและสุขาภิบาล</u>	57.93	1.110	85,048	1,468
เขตเทศบาล	28.81	0.552	58,016	2,014
1.เทศบาลเมืองตรัง	14.77	0.283	45,837	3,103
2.เทศบาลตำบลกันตัง	10.44	0.269	2,179	867
เขตสุขาภิบาล	29.12	0.558	27,032	928
1.สุขาภิบาลนาโยงเหนือ	1.95	0.037	3,164	1,674
2.สุขาภิบาลคลองเต็ง	10.40	0.199	3,827	368
3.สุขาภิบาลห้วยยอด	2.33	0.044	7,920	3,399
4.สุขาภิบาลย่านคาขาว	5.94	0.114	7,249	1,220
5.สุขาภิบาลท่าซาม	2.50	0.048	2,106	842
6.สุขาภิบาลทุ่งยาว	2.00	0.038	1,274	637
7.สุขาภิบาลสี่เกา	4.00	0.077	1,392	348
<u>พื้นที่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล</u>	5,158.73	98.89	376,181	73
<u>รวมพื้นที่ทั้งจังหวัด</u>	5,216.66	100.0	461,229	88

ที่ 10.4 ตารางกิโลเมตรคิดเป็นร้อยละ 0.199 ของพื้นที่จังหวัด อยู่ในพื้นที่บางส่วนของตำบลนาทมเหนือ มีความหนาแน่นประชากร 368 คนต่อตารางกิโลเมตร รวมพื้นที่ของทั้งสองสุขาภิบาลประมาณ 12.35 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 0.236 ของพื้นที่จังหวัด

สุขาภิบาลในเขตอำเภอห้วยยอกมี 1 แห่งคือสุขาภิบาลห้วยยอกมีพื้นที่ 2133 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.044 ของพื้นที่จังหวัด อยู่ในพื้นที่บางส่วนของตำบลห้วยยอก มีความหนาแน่นของประชากร 3,399 คนต่อตารางกิโลเมตร

สุขาภิบาลในเขตอำเภอยานตาขามมี 1 แห่งคือสุขาภิบาลยานตาขาม มีพื้นที่ 5.94 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.0144 ของพื้นที่จังหวัด อยู่ในพื้นที่บางส่วนของตำบลยานตาขาม มีความหนาแน่นประชากร 1,220 คนต่อตารางกิโลเมตร

สุขาภิบาลในเขตอำเภอปะเหลียนมี 2 แห่งคือสุขาภิบาลท่าขาม มีพื้นที่ 2.5 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 0.038 ของพื้นที่จังหวัดอยู่ในพื้นที่บางส่วนของตำบลท่าขามมีความหนาแน่นของประชากร 842 คนต่อตารางกิโลเมตร และสุขาภิบาลทุ่งยาว มีพื้นที่ 2.0 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 0.038 ตารางกิโลเมตรของพื้นที่จังหวัด อยู่ในพื้นที่บางส่วนของตำบลทุ่งยาว มีความหนาแน่นของประชากร 637 คนต่อตารางกิโลเมตร รวมพื้นที่ทั้งสองสุขาภิบาลประมาณ 4.5 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 0.086 ตารางกิโลเมตรของพื้นที่จังหวัด

สุขาภิบาลในเขตอำเภอสิเกามี 1 แห่ง มีพื้นที่ 4.0 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 0.077 ของพื้นที่จังหวัด อยู่ในพื้นที่บางส่วนของตำบลบ่อหิน มีความหนาแน่นของประชากร 348 คนต่อตารางกิโลเมตร

พื้นที่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ได้แก่พื้นที่ชนบทเป็นส่วนใหญ่ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 5,158.73 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ 98.89 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สภาพทางกายภาพ

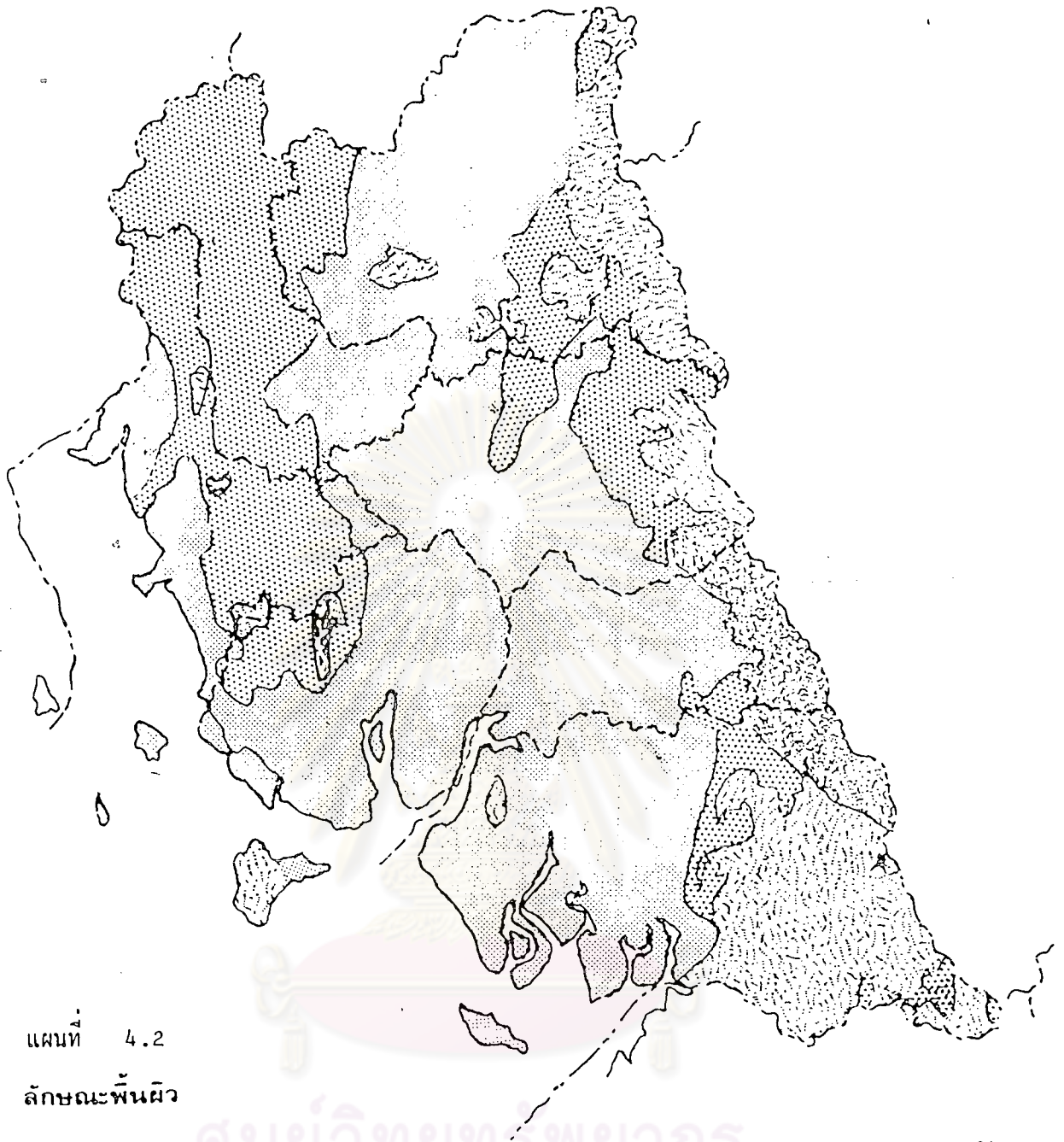
1. ลักษณะภูมิประเทศ สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปของจังหวัดศรีสะเกษแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ มีพื้นที่ภูเขาและภูเขาสูง (HILL AND MOUNTAIN) วางตัวอยู่ตามแนวเหนือใต้ ทางด้านตะวันออกของจังหวัดและพื้นที่ราบ (PLAIN) อยู่ตอนกลาง และตามแนวชายฝั่งทะเล อันดามัน ส่วนพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด (ROLLING PLAIN) อยู่ทางด้านตะวันตกของจังหวัด และมีอยู่บ้างตามแนวเชิงเขาแถบตะวันออก จากสภาพภูมิประเทศดังกล่าว พบว่า ร้อยละ 52.63 ของพื้นที่จังหวัดเป็นพื้นที่ราบ ส่วนพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด และภูเขามีย้อยละ 29.04 และ 18.33 ตามลำดับ พื้นที่ราบซึ่งมีพื้นที่อยู่ประมาณครึ่งหนึ่งของจังหวัดนั้น กระจายอยู่ในทุกอำเภอ โดยเฉพาะอำเภอกันทรังษ์มีสัดส่วนมากที่สุดถึงร้อยละ 75.98 ของพื้นที่อำเภอ เป็นลักษณะที่ราบชายฝั่งทะเล อำเภอสิเกาและกิ่งอำเภอวังวิเศษมีสัดส่วนน้อยที่สุด เพียงประมาณร้อยละ 25 ของพื้นที่อำเภอ (รวมพื้นที่อำเภอสิเกาและกิ่งอำเภอวังวิเศษ) ดังรายละเอียดในแผนที่รูปที่ 4.2 และตารางที่ 4.3

2. ลักษณะภูมิอากาศ จังหวัดศรีสะเกษตั้งอยู่บริเวณคาบสมุทรมหิงสาได้รับอิทธิพลจากทะเลถึง 2 ช่วงมรสุม คือได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกในระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือในระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม ทั้งยังได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ที่พัดมาจากทะเลจีนใต้ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน ดังนั้นจังหวัดศรีสะเกษจึงแบ่งออกเป็น 2 ฤดูกาลคือ ฤดูฝนในช่วงมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และฤดูแล้งในช่วงลมมรสุม-ตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งเป็นลมร้อนที่พัดมาจากทะเลจีนใต้

จากตารางที่ 4.4 แสดงข้อมูลสภาพอากาศที่วัดจากสถานีตรวจวัดอากาศจังหวัดศรีสะเกษ ทำให้สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ คือ

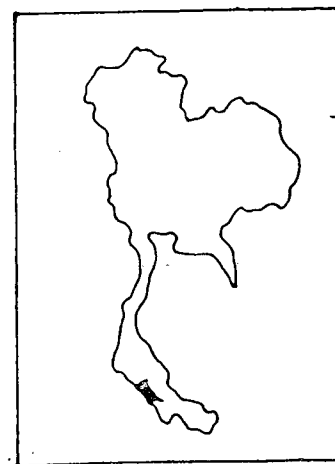
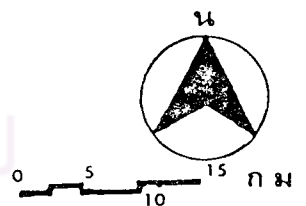
ก. อุณหภูมิ (TEMPERATURE)

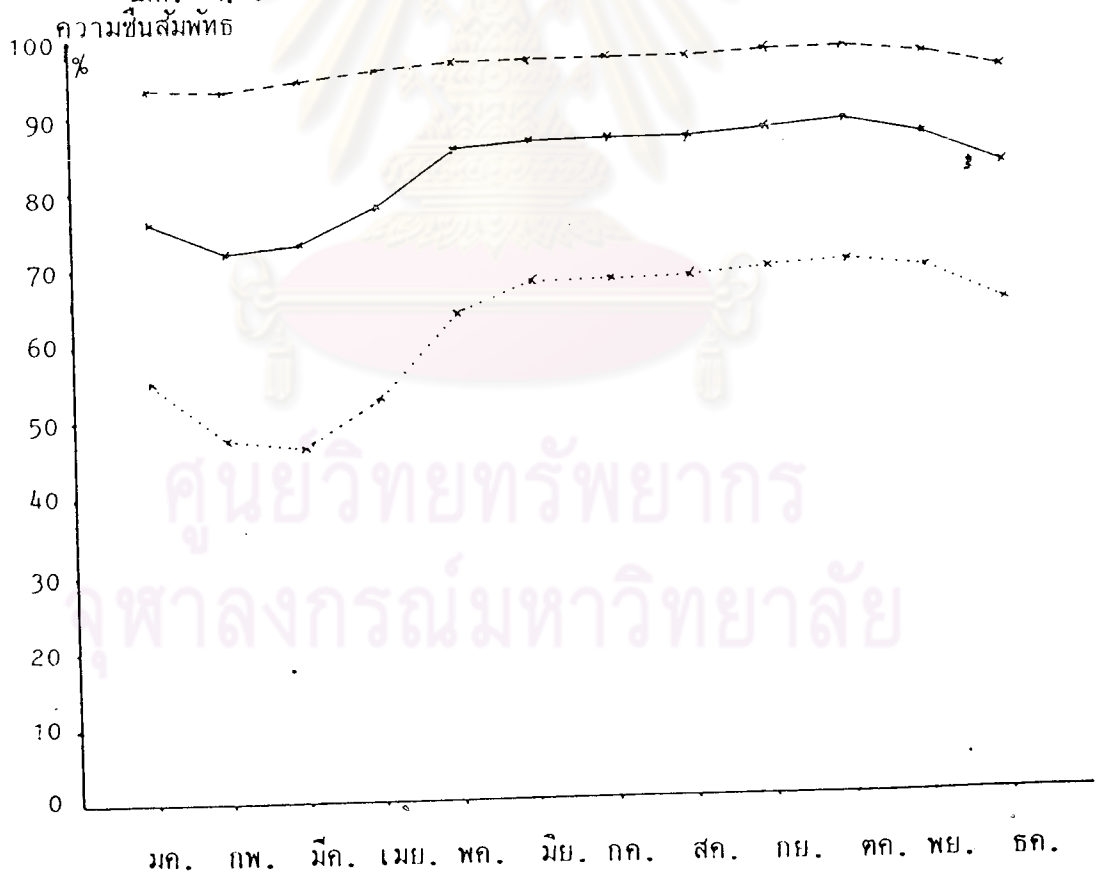
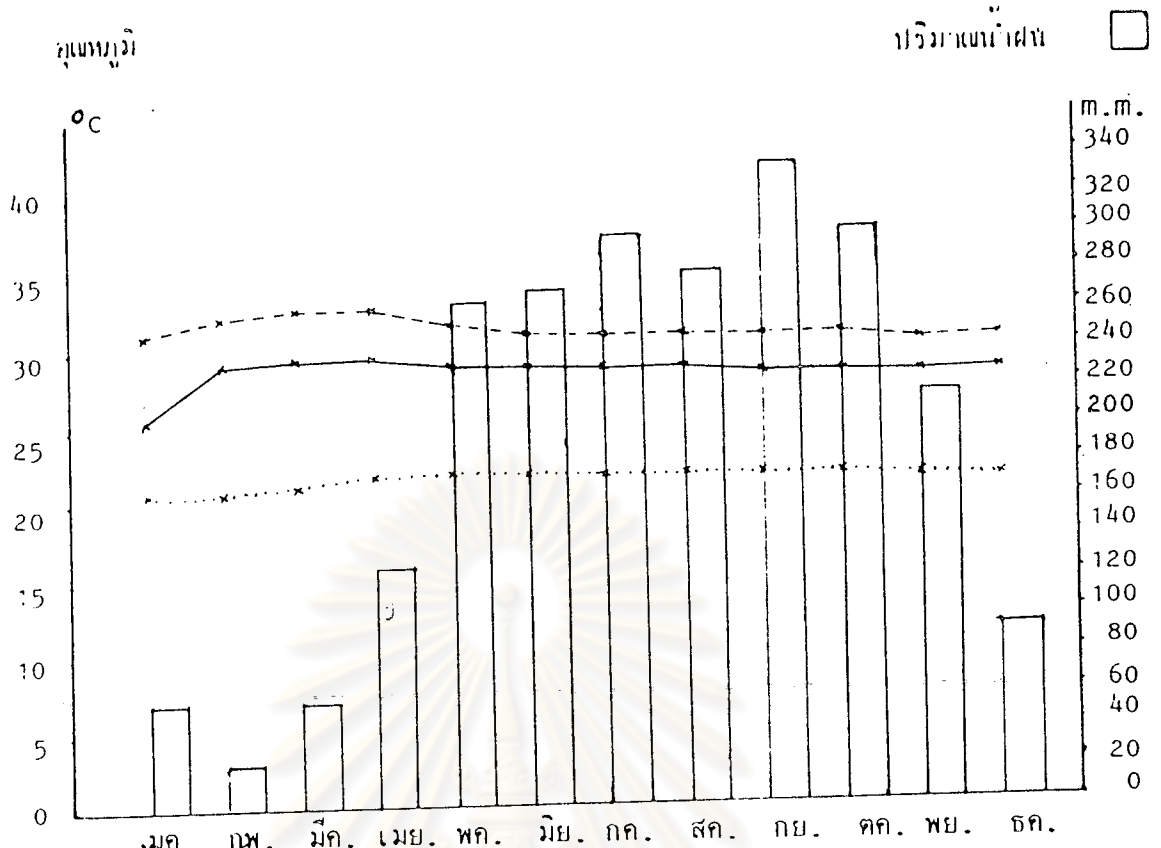
อุณหภูมิของจังหวัดศรีสะเกษในรอบปีไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยตลอดทั้งปีมีค่า 32.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยตลอดทั้งปีมีค่า 22.7 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปีมีค่า 27.4 องศาเซลเซียส โดยมีผลต่างของอุณหภูมิตั้งแต่อยู่ตลอดปี โดยมีผลต่างของอุณหภูมิต่ำสุดในเดือนที่น้อยที่สุด ในเดือนพฤศจิกายนกับในเดือนที่มากที่สุด

แผนที่ 4.2
ลักษณะพื้นผิว

สัญลักษณ์	ความลาดชัน	ความสูงเหนือก้นร่องน้ำ
	น้อยกว่า 2 %	ไม่เกิน 30 เมตร
	2 - 10 %	30 - 150 เมตร
	10 - 30 %	150 - 600 เมตร
	มากกว่า 30 %	มากกว่า 600 เมตร

แผนภูมิที่ 4.1 แสดงอุณหภูมิ ปริมาณน้ำฝน และความชื้นสัมพัทธ์ เฉลี่ย คาบ 30 ปี

- ค่าเฉลี่ยสูงสุด
- ค่าเฉลี่ยปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 4.3 ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดศรีสะเกษ

ลักษณะภูมิประเทศ	เมืองศรีสะเกษ		กันทรวิชัย		ห้วยยอด		พื้นที่ราบอำเภอ		ปะเหลียน		สิเกา		กิ่งข่วงวิเศษ		รวม	
	กม.	ร้อยละ	กม.	ร้อยละ	กม.	ร้อยละ	กม.	ร้อยละ	กม.	ร้อยละ	กม.	ร้อยละ	กม.	ร้อยละ	กม.	ร้อยละ
1. ที่ราบ	432.81	57.63	455.90	75.98	667.06	65.44	315.11	71.62	567.31	47.07	140.88	25.61	166.46	25.57	2,745.53	52.63
2. ลูกคลื่นลอนตื้น	233.31	31.07	119.25	19.88	141.54	13.88	25.92	5.89	126.50	10.50	391.42	71.15	476.98	73.28	1,514.92	29.04
3. ภูเขา	57.15	7.61	24.85	4.14	210.79	20.68	-	-	436.90	36.25	17.81	3.24	7.45	1.15	754.95	14.47
4. ภูเขาสูง	27.75	3.69	-	-	-	-	98.97	22.49	74.54	6.18	-	-	-	-	201.26	3.86
รวม	751.02	100.0	600.0	100.0	1,019.39	100.0	440.0	100.0	1,205.25	100.0	550.11	100.0	650.89	100.0	5,216.66	100.0

ที่มา: 1) SURFACE CONFRIQUVATION ภาคใต้ จัดทำโดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทย
 2) คำนวณขนาดพื้นที่จากแผนที่

ตารางที่ 4.4 สภาพอากาศของจังหวัดศรีสะเกษ

	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ก.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ยทั้งปี
อุณหภูมิ (c)													
ค่าเฉลี่ย	26.9	28.1	28.8	28.8	27.9	27.5	27.1	27.1	26.8	26.6	26.3	26.5	27.4
ค่าเฉลี่ยสูงสุด	32.0	34.1	35.3	35.2	33.0	31.8	31.4	31.3	31.1	31.2	30.7	30.8	32.3
ค่าเฉลี่ยต่ำสุด	21.2	21.3	22.0	23.1	23.7	23.5	23.1	23.2	23.1	23.1	22.7	22.2	22.7
ความชื้นสัมพัทธ์ (%)													
ค่าเฉลี่ย	76.0	72.0	73.0	78.0	85.0	86.0	86.0	86.0	87.0	88.0	86.0	82.0	82.0
ค่าเฉลี่ยสูงสุด	93.4	93.2	94.3	95.5	96.6	96.6	96.7	96.7	97.1	97.4	96.3	94.5	95.7
ค่าเฉลี่ยต่ำสุด	55.1	47.5	46.5	52.5	63.8	67.6	67.6	67.8	69.0	69.6	68.8	63.9	61.6
ปริมาณน้ำฝน (ม.ม.)													
ค่าเฉลี่ย	56.4	25.5	56.3	129.6	265.9	269.7	297.5	278.9	335.8	302.9	215.1	93.8	2,327.4
จำนวนเฉลี่ยวันที่ฝนตก	4.9	2.0	5.5	12.1	19.2	18.4	18.8	19.7	20.6	22.5	18.0	11.2	173.9

ที่มา : สถิติภูมิอากาศของประเทศไทยในทศวรรษ 30 ปี (2494 - 2523) กรมอุตุนิยมวิทยา, 2526.

ในเดือนมีนาคมและเมษายนมีค่าเพียง 2.5 องศาเซลเซียส นับได้ว่าจังหวัดตรังมีอุณหภูมิคงที่ตลอดปี แม้ว่าอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยในเดือนที่ร้อนที่สุดในเดือนมีนาคมมีค่าถึง 35.3 องศาเซลเซียส ส่วนอุณหภูมิต่ำที่สุดเฉลี่ยของเดือนที่หนาวที่สุดในเดือนพฤศจิกายนมีค่า 22.7 องศาเซลเซียส

ข. ความชื้นสัมพัทธ์ (RELATION HUMIDITY)

จังหวัดตรังเป็นจังหวัดที่มีฝนดี ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะมีฝนตกน้อยกว่าฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เพราะบริเวณจังหวัดอยู่คานตะวันตกของภาคใต้ จึงได้รับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้เต็มที่ ปริมาณน้ำฝนในฤดูนี้จึงมีมาก และได้รับมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ น้อย เนื่องจากคานตะวันออกเฉียงใต้ถูกปิดกั้นด้วยภูเขา ปริมาณฝนในมรสุมนี้จึงน้อย ปริมาณฝนเฉลี่ยของจังหวัดตรังตลอดทั้งปีประมาณ 2,327.4 มิลลิเมตร และมีวันฝนตกเฉลี่ย 174 วัน เดือนที่มีฝนตกชุกที่สุดคือเดือนกันยายนมีจำนวนฝนเฉลี่ยประมาณ 335.8 มิลลิเมตร และมีวันฝนตกเฉลี่ย 20 วัน

ทรัพยากรธรรมชาติ

1. ทรัพยากรดิน (SOIL RESOURCES)

ก. คุณลักษณะดิน พื้นที่ดินของ จังหวัดตรังประกอบด้วย กลุ่มดินหลัก 8 กลุ่ม จำแนกตามสภาพของพื้นที่คุณลักษณะของดิน การระบายน้ำ และปริมาณธาตุอาหารในดิน ดังนี้ (ดูตารางที่ 4.5)

1) ดินทราย (REGOSOLS) เป็นดินใหม่ที่มีอายุน้อย เกิดจากกระแสน้ำพัดพามาทับถมตามที่ราบ แต่จะไม่พบในที่ลุ่มต่ำของลุ่มน้ำ วัตถุต้นกำเนิดดินเป็นทราย เช่น หินทราย และหาดทราย เนินทรายชายหาด หรือเนินทรายทับถมโดยลำน้ำเก่า ดินเป็นทรายจัด มีหน้าตัดชนิด A-C หรือ A-Cg (g คือสภาพ greying) ชั้นดินไม่ชัดเจน การระบายน้ำดีจนถึง คีเกินไป เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ โดยทั่วไปใช้ปลูกมะพร้าว มะม่วงหิมพานต์ แดงโม มะม่วงและทำนาบ้างแต่ผลผลิตต่ำ นอกจากนี้ใช้เป็นปลูกสร้างที่อยู่อาศัยและเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ โดยเฉพาะในที่ที่มีวิวทัศน์สวยงามตามชายฝั่งทะเลเป็นต้น กลุ่มดินประเภทนี้มีอยู่ประมาณ 23.67 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณร้อยละ 0.45 ของพื้นที่จังหวัด

2) ALLUVIUM SOILS, ON RECENT MARINE ALLUVIUM เป็นดินที่เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำทะเลที่ถูกพัดพามาทับถมบนที่ซึ่งเคยเป็นที่ราบน้ำทะเลท่วมถึงมา

ก่อน เนื้อดินเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนซิลต์สีเทา การระบายน้ำเลว มักมีน้ำขังตลอดฤดูฝน ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงดี ส่วนใหญ่เหมาะสำหรับใช้ทำนา ถ้ามีน้ำพออาจปลูกข้าวครั้งที่ 2 ในฤดูแล้งได้ ไม่เหมาะสำหรับพืชไร่ ในพื้นที่ที่มิได้เปิดใช้ทำนามักมีเสม็ด แสมขึ้นอยู่ กลุ่มดินประเภทนี้มีอยู่ประมาณ 90.47 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ 1.74 ของพื้นที่จังหวัด และมีอยู่เฉพาะในอำเภอเมือง

3) ดินตะกอนน้ำทะเลเล็ที่มีสภาพเป็นดินเค็ม (ALLUVIAL SOILS , SALINE, ON RECENT MARINE ALLUVIUM) เป็นดินที่เกิดจากการทับถมของดินตะกอนน้ำทะเลบนที่ราบที่น้ำทะเลท่วมถึงตามบริเวณปากน้ำ เนื้อดินเป็นดินเหนียว มีจุดประในชั้นดิน ปฏิกริยาเป็นค่างจืด น้ำทะเลท่วมถึงและมีน้ำขังตลอดปี ถ้าดินมีการระบายน้ำที่มีการถ่ายเทอากาศมากขึ้น น้ำจะแปรสภาพเป็นกรดจืด หรือดินเปรี้ยวจืดได้ จึงเป็นดินที่ไม่เหมาะสมต่อการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร โดยทั่วไปจะมีพันธุ์ไม้พวกเสม็ด โกงกาง แสมขึ้นอยู่ กลุ่มดินประเภทนี้มีอยู่ประมาณ 623.55 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ 11.95 ของพื้นที่จังหวัด

4) LOW HUMIC CLAY AND GREY PODZOLIC OR LOW HUMIC CLAY AND RED YELLOW PODZOLIC เป็นดินที่เกิดในที่ต่ำที่มีการระบายน้ำเลว ลักษณะที่สำคัญของดินนี้คือ ระดับน้ำใต้ดินจะตื้นและแช่ขังในดินเป็นครั้งคราว เกิดในที่ราบชั้นบันไดส่วนใหญ่ และใช้ในการปลูกข้าวเป็นหลัก ลักษณะของดินจะมีสภาพน้ำขังและจุดสีประจืดเจนในหน้าตัดดิน และมีระดับของชั้นดินคือ A1g - A2g - Btg หรือ Apg - Btg การสร้างตัวของชั้นดินค่อนข้างชัดเจนในดินล่าง บางที่จะพบศิลาแลงอย่างนุ่ม (SOFT LATERITE) เกิดอยู่ ดินนี้เหมาะสมกับการปลูกข้าว พบในบริเวณที่ราบลุ่มทั่วไปในระดับที่สูงกว่าและมีอายุมากกว่าพวกดิน ALLUVIAL กลุ่มดินประเภทนี้มีอยู่ประมาณ 648.6 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ 12.43 ของพื้นที่จังหวัด

5. GREY PODZOLIC SOIL , ON OLD ALLUVIUM เป็นดินที่เกิดจากการทับถมของวัตถุหรือตะกอนที่ถูกน้ำพัดพามาตกทับถมกันเป็นเวลานานแล้ว อาจเป็นตะกอนของน้ำทะเลหรือตะกอนน้ำจืดอย่างใดอย่างหนึ่ง ชั้นดินยังแบ่งไม่ชัดเจน เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย หรือดินทรายปนดินร่วน ปฏิกริยาค่อนข้างเป็นกรด เป็นดินที่มีการชะล้างมาก มักพบศิลาแลงในตอนล่างของหน้าตัดดิน การระบายน้ำค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ โดยเฉพาะมันสำปะหลัง นอกจากนี้มียางพารา ถั่ว พืชคลุมต่าง ๆ อ้อย มะพร้าว รวมทั้งไม้ยืนต้น เช่น เงาะ หุเรียน ส้ม เป็นต้น กลุ่มดินประเภทนี้มีอยู่ประมาณ 1,002.13 ตาราง

กิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ 19.21 ของพื้นที่จังหวัด

6) RED YELLOW PODZOLIC , ON RESELUUM AND COLLUVIUM FROM ACID ROCKS . เป็นดินที่เกิดจากการผุพังสลายตัวอยู่กับที่ของวัตถุตกค้าง และหินคาคเชิงเขา หรือวัตถุตกค้างของหินทราย และหินควอทไซต์บนที่ลาดเชิงเขาหรือเนินเขาที่ถูกกัดกร่อนเป็นดินค่อนข้างตื้น เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนปนกรวด อาจมีศิลาแลงปะปนอยู่ในดินล่าง มีการระบายน้ำปานกลางถึงดี ความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ โดยทั่วไปเหมาะสมปานกลางถึงมากสำหรับปลูกสับปะรด และทำทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และเหมาะสมเล็กน้อยถึงปานกลางสำหรับปลูกยางพารา มะพร้าว ไม้ผล กาแฟ ปาล์มน้ำมัน มะม่วงหิมพานต์ เป็นต้น แต่ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว กลุ่มดินประเภทนี้มีอยู่ประมาณ 1,396.03 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ 26.76 ของพื้นที่จังหวัด

7) RED YELLOW PODZOLIC , STEEP LAND เป็นดินที่เกิดจากหินหลายประเภท เป็นดินส่วนใหญ่ที่พบในบริเวณป่าไม้และเชิงเขาทั่วไป ลักษณะที่สำคัญคือ จะมีการเรียงตัวของชั้นดิน A1 - A2 - Bt - C or R ชั้นดิน A2 ค่อนข้างชัดเจนโดยมีสีจางหรือเทากว่าชั้นอื่น ในดินล่างชั้นดิน B2 มีสีแดงผสมอยู่เสมอ ด้วยเหตุที่อยู่ในภูมิประเทศที่เป็นภูเขา ค่อนข้างสูงชัน จึงไม่เหมาะที่จะใช้ในการเพาะปลูก นอกจากจะปล่อยให้เป็นป่าคุ้มครองชาติ กลุ่มดินประเภทนี้มีอยู่ประมาณ 918.62 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ 17.6 ของพื้นที่จังหวัด

8) RED BROWN EARTHS , STEEP LAND เป็นดินที่เกิดจากวัตถุที่โถก่าเน็ดที่มีความอึดตัวด้วยค่างสูง ส่วนมากเกี่ยวข้องกับหินปูน มีลักษณะสีแดงเข้มและมี pH สูงในดินล่าง (6-7) การเรียงตัวของชั้นดินแบบ A1 - As - B2t ชั้น A บาง และไม่ชัดเจน ในดินชั้น B มีการเคลือบตัวเองของดินเหนียวชัดเจน (clay skin) และมีดินเหนียวเพิ่มขึ้นในดินล่าง (Bt) มีอยู่ในบริเวณที่ลาดต่อเนื่องกับบริเวณ ภูเขา กลุ่มดินนี้มีอยู่ประมาณ 513.59 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ 9.85 ของพื้นที่จังหวัด

ตารางที่ 4.5 กลุ่มดิน คุณลักษณะบางประการ และพื้นที่ดินในจังหวัดจันทบุรี

กลุ่มดิน	เนื้อดิน	(1)								(2)		
		คุณลักษณะดิน		พื้นที่ (ตารางกิโลเมตร)						รวมทั้งจังหวัด		
		ความอุดมสมบูรณ์	เมืองครึ่ง	กันตัง	ห้วยยอด	ย่านตาขาว	ปะเหลียน	สิเกา	กิ่งฉวางวิเศษ	กม ²	ร้อยละ	
1. Regosols	ทราย											
	ทรายปนร่วน	ต่ำ	-	-	-	-	23.67	-	-	23.67	0.45	
2. Alluvials, fresh water	ร่วนเหนียว	ปานกลาง										
Alluvials, recent marine	เหนียว	ปานกลาง	90.47	-	-	-	-	-	-	90.47	1.74	
3. Alluvials, saline	เหนียว	ปานกลาง	-	255.43	-	34.17	266.71	67.24	-	623.55	11.95	
4. Low Humic Clay + Grey Podzolic or Low Humic Clay + Red Yellow Podzolic	ร่วน ร่วนปนเหนียว											
	ร่วนปนทราย	ปานกลาง	179.45	124.91	170.79	80.9	-	25.34	67.13	648.60	12.43	
5. Grey Podzolic	ร่วนปนทราย	ต่ำ	-	97.7	246.68	124.02	333.91	171.53	28.25	1,002.13	19.21	
6. Red Yellow Podzolic, acid rocks	ร่วนปนทราย	ต่ำ	233.89	79.18	314.38	33.40	84.30	220.98	429.90	1,396.03	26.76	
7. Red Yellow Podzolic, steep land	ร่วนปนทราย	ต่ำ	247.21	-	125.92	167.43	378.06	-	-	918.62	17.61	
8. Red brown Earth, steep land	ร่วนเหนียว	ปานกลาง	-	42.74	161.62	-	118.06	65.02	125.61	513.59	9.85	
รวม			751.02	600.0	1,019.39	440.0	1,205.25	550.11	650.89	5,216.66	100.0	

ที่มา : (1) อภิลิทธิ์ เอี่ยมหน่อ, 2522. ทรัพยากรและการใช้ที่ดินในประเทศไทย ภาควิชาปฐพีวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 (2) พื้นที่จังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี
 พื้นที่กลุ่มดิน คำนวณจากแผนที่ดินทั่วไป ของกรมที่ดินจังหวัด

ตารางที่ 4.6 จำแนกคินอย่างกว้าง ตามลักษณะของเนื้อคิน

เนื้อคิน	พื้นที่ (กม.)							รวม	
	เมืองตรัง	กันตัง	ห้วยยอด	ย่านตาขาว	ปะเหลียน	สิเกา	กิ่งาวังวิเศษ	กม.	ร้อยละ
คินทราย	-	-	-	-	23.67	-	-	23.67	0.45
คินเหนียว	90.47	-	-	-	-	-	-	90.47	1.74
คินเหนียว-คินเค็ม	-	255.43	-	34.17	266.71	67.24	-	623.55	11.95
คินร่วนเหนียว	-	42.74	161.62	-	118.60	65.02	125.61	513.59	9.85
คินร่วน	179.45	124.91	170.79	80.98	-	25.34	67.13	648.60	12.43
คินร่วนปนทราย	481.10	176.92	686.98	324.85	796.27	392.51	458.15	3,316.78	63.58
รวม	751.02	600.0	1,109.39	440.0	1,205.25	550.11	650.89	5,216.66	100.0

ตารางที่ 4.7 จำแนกคินอย่างกว้าง ตามความอุดมสมบูรณ์ของคิน

ระดับความอุดม สมบูรณ์ของคิน	พื้นที่(ตารางกิโลเมตร)							รวมทั้งจังหวัด	
	เมืองตรัง	กันตัง	ห้วยยอด	ย่านตาขาว	ปะเหลียน	สิเกา	กิ่งาวังวิเศษ	กม.	ร้อยละ
สูง	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ปานกลาง	269.92 (35.92)	423.08 (70.51)	332.41 (32.61)	115.15 (26.17)	385.31 (31.97)	157.60 (28.65)	192.74 (29.61)	1,826.21 (100.0)	35.97
ต่ำ	481.10 (64.06)	176.92 (29.49)	686.98 (67.39)	324.85 (73.83)	819.94 (68.03)	392.51 (71.35)	458.15 (70.39)	3,340.45 (100.0)	64.03
รวม	751.02	600.0	1,019.39	440.0	1,205.25	550.11	650.89	5,216.66	100.0

ข. ดินเกษตรกรรม

คุณสมบัติโดยทั่วไปทั้งในบริเวณที่เกิดการระบายน้ำและปริมาณธาตุอาหารในดิน สามารถจำแนกสมรรถนะออกตามความเหมาะสมและการใช้ประโยชน์ทางด้านเกษตรกรรมในแง่ของพืชที่เหมาะสม ศักยภาพในการเพิ่มผลผลิตและปัจจัยในการเพิ่มผลผลิต แบ่งออกได้เป็น 6 กลุ่ม

จังหวัดศรีสะเกษมีดินที่มีคุณลักษณะซึ่งจำแนกได้ 8 กลุ่มดิน

กลุ่มดินที่ครอบคลุมพื้นที่มากได้แก่ Red Yellow Podzolic Soils รองลงมาเป็น Grey Podzolic Soils ซึ่งเมื่อจำแนกคุณสมบัติตามเนื้อดิน ดังแสดงในตารางที่ 4.5 ปรากฏว่าพื้นที่ดินถึงร้อยละ 63.58 ของทั้งจังหวัด มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ร้อยละ 12.43 เป็นดินร่วน และร้อยละ 11.95 เป็นดินเหนียวที่เป็นดินเค็ม และเมื่อจำแนกตามความอุดมสมบูรณ์ของดินตามธรรมชาติ ดังแสดงในตารางที่ 4.7 ที่ดินในจังหวัดศรีสะเกษร้อยละ 64.03 เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ซึ่งอำเภอขามเฒ่ามีส่วนสูงที่สุดถึงร้อยละ 73.83 ของพื้นที่อำเภอ ส่วนอำเภออื่นๆ ก็มีสัดส่วนค่อนข้างมาก ระหว่างร้อยละ 60 - 70 ของพื้นที่แต่ละอำเภอ ยกเว้นอำเภอกันตังซึ่งมีสัดส่วนความอุดมสมบูรณ์ในพื้นที่ดินในระดับปานกลางร้อยละ 70.51 ของพื้นที่อำเภอ

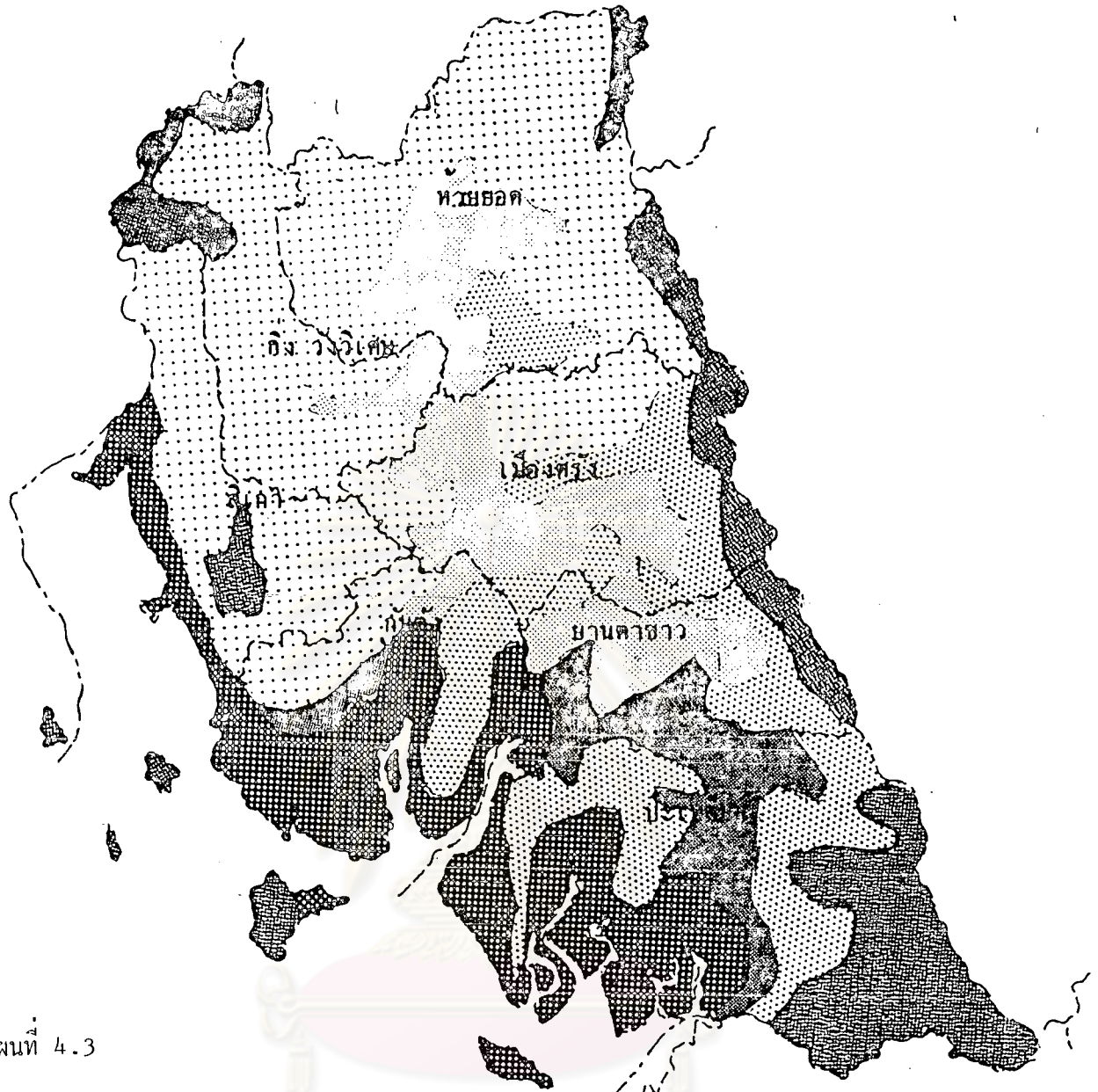
สมรรถนะที่ดินที่แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม (ดูตารางที่ 4.8 แผนที่ 4.3 ประกอบ) มีที่ดินที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก 3,729.16 ตารางกิโลเมตรหรือร้อยละ 71.49 ของพื้นที่ทั้งหมด ในจำนวนนี้เป็นที่ดินที่เหมาะสมต่อการทำนาประมาณ 1,155.5 ตารางกิโลเมตร ส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอเมือง ขามเฒ่า ปะเหลียน และห้วยยอด เป็นที่ดินที่เหมาะสมต่อการปลูกพืชไร่ ไม้ผลและไม้ยืนต้นอื่นๆ ประมาณ 2,432.53 ตารางกิโลเมตร ส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอห้วยยอด ถึงอำเภอวังวิเศษ อำเภอสิเกา อำเภอปะเหลียน และอำเภอเมือง และเมื่อพิจารณาร้อยละของพื้นที่ดินที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกเป็นรายอำเภอ พบว่าร้อยละของพื้นที่ดังกล่าวในแต่ละอำเภอเรียงจากสูงไปต่ำมีดังนี้ อำเภอเมือง ห้วยยอด ถึงอำเภอวังวิเศษ ขามเฒ่า สิเกา ปะเหลียน และกันตัง ตามลำดับ นั่นคืออำเภอเมืองมีพื้นที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกมากที่สุด และน้อยที่สุดในอำเภอกันตัง

กล่าวโดยสรุป สถานภาพทรัพยากรดินในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ก่อนข้างจะมีข้อจำกัดอยู่มาก โดยเฉพาะต่อการพัฒนาทางด้านเกษตรกรรม เนื่องจากคุณลักษณะของดินส่วนใหญ่เป็นดิน

ตารางที่ 4.8 พื้นที่ดิน ตามชั้นสมรรถนะที่ดิน

ชั้นสมรรถนะดิน	เมืองศรีง	กันตัง	ห้วยยอด	ย่านตาขาว	ปะเหลียน	สิเกา	กิ่งวังวิเศษ	รวมทั้งจังหวัด
1. เหมาะสมสำหรับการทำนาอ้อย 2 ครั้ง	-	56.03	-	131.06	196.34	-	-	383.43
		(9.34)		(29.79)	(16.29)			(7.35)
2. เหมาะสมปานกลางสำหรับทำนาในที่ลุ่ม และปลูกพืชไร่ในที่ดอน	421.01	20.38	179.53	120.80	-	-	29.48	772.07
	(56.17)	(3.40)	(17.61)	(27.45)			(4.53)	(14.80)
3. เหมาะสมสำหรับพืชไร่ และไม้ผล ไม้ยืนต้น	204.01	62.89	35.50	81.22	356.71	-	-	740.33
	(27.17)	(10.48)	(34.8)	(18.46)	(29.60)			(14.19)
4. เหมาะสมปานกลางสำหรับพืชไร่และไม้ผล ไม้ยืนต้น	79.02	126.76	733.14	-	-	369.78	524.63	1,833.33
	(10.52)	(21.12)	(71.42)			(67.22)	(80.60)	(35.14)
5. ไม่เหมาะสมสำหรับการเพาะปลูก	46.11	39.16	71.22	48.58	323.60	39.15	96.78	664.60
	(6.14)	(6.53)	(6.99)	(11.04)	(26.85)	(7.12)	(14.87)	(12.74)
6. ยังไม่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกในปัจจุบัน	-	294.78	-	58.34	328.60	141.18	-	822.90
		(49.53)		(13.26)	(27.26)	(25.66)		(15.78)
รวม	751.02	600.0	1,019.39	440.0	1,205.25	550.11	650.89	5,216.66
	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)
ร้อยละของพื้นที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกต่อพื้นที่ทั้งหมด	93.86	44.34	93.01	75.70	45.89	67.22	85.13	71.49
พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับทำนา	421.88	76.41	179.53	251.86	196.34	-	29.48	1,155.50
พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ ไม้ผล และไม้ยืนต้น	283.03	189.65	768.64	81.22	356.71	369.78	524.63	2,573.66

ที่มา: กำหนดจากแผนที่รูปที่ 4.3

แผนที่ 4.3

พื้นที่ดินตามชั้นสมรรถนะที่ดิน

เหมาะสมสำหรับการทำนา ถ้ามีน้ำพออาจทำนาได้สองครั้ง

เหมาะสมปานกลางสำหรับทำนาในที่ลุ่ม และปลูกพืชไร่ในที่ดอน

เหมาะสมสำหรับพืชไร่ และไม้ผล

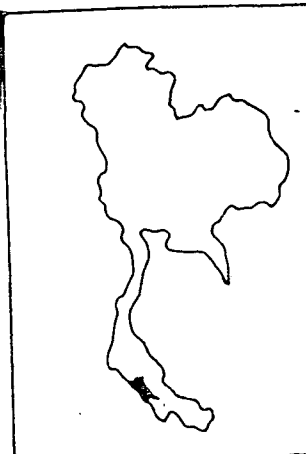
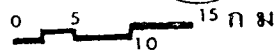
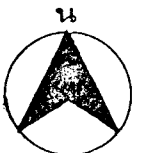
เหมาะสมปานกลางสำหรับพืชไร่ และไม้ผล

ไม่เหมาะสมสำหรับการเพาะปลูก

ยังไม่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกในปัจจุบัน

รวนปนทราย และมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ตลอดจนภูมิประเทศที่เป็นภูเขา แต่อย่างไรก็ดีพื้นที่ที่สามารถใช้ประโยชน์ทางการเกษตรกรรมได้มีประมาณร้อยละ 71.49 ของพื้นที่ทั้งหมด ในจำนวนพื้นที่ที่เหมาะสมส่วนใหญ่จะเหมาะต่อการเพาะปลูกประเภท พืชไร่ ไม้ผลและไม้ยืนต้นอื่น ๆ 2,573.66 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 49.33 ของพื้นที่จังหวัด เป็นที่ดินที่เหมาะสมต่อการทำนาอยู่เพียง 1,155.5 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 22.15 เป็นที่ดินที่ไม่เหมาะต่อการเพาะปลูก ควรให้คงสภาพของพืชพรรณธรรมชาติไว้มากที่สุด เพื่อป้องกันผลเสียต่อสภาพสิ่งแวดล้อม ใค้แก่บริเวณที่มีความลาดชันสูง เป็นต้น 664.60 ตารางกิโลเมตร และเป็นพื้นที่ที่ยังไม่เหมาะต่อการเพาะปลูกในปัจจุบัน มีพื้นที่ 822.9 ตารางกิโลเมตร ซึ่งเป็นดินเค็มเกิดจากตะกอนน้ำทะเล เนื้อดินเป็นดินเหนียว ไม่เหมาะต่อการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร นอกจากจะได้รับการพัฒนาให้มีคุณสมบัติที่ดีขึ้นเสียก่อน

2. ทรัพยากรน้ำ

ก. แหล่งน้ำผิวดิน

ด้วยเหตุที่จังหวัดตั้งประกอบไปด้วยป่าเขา มีความลาดชันของพื้นที่ค่อนข้างสูง แม่น้ำลำคลองไหลลงสู่ทะเลในระยะทางสั้น จึงไหลเชี่ยวมากในฤดูฝน ลักษณะลำน้ำเช่นนี้อาจกล่าวได้ว่า มีข้อจำกัดสูงมากในการใช้ประโยชน์ใด ๆ และในขณะเดียวกันจะก่อให้เกิดปัญหาการชะกร่อนหน้าดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าหากพื้นที่ที่มีน้ำไหลผ่านปราศจากพืชคลุมดิน บริเวณพื้นที่จังหวัดครั้งนี้มีแม่น้ำที่สำคัญ 2 สาย คือ

1) แม่น้ำตรัง มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาบรรทัดในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ยาวประมาณ 123 กิโลเมตร ไหลจากทิศเหนือลงมาทางใต้ ผ่านห้องที่อำเภอห้วยยอด ถึงอำเภอวังวิเศษ เข้าสู่อำเภอเมือง และไหลลงทะเลที่ปากน้ำกันตัง อำเภอกันตัง

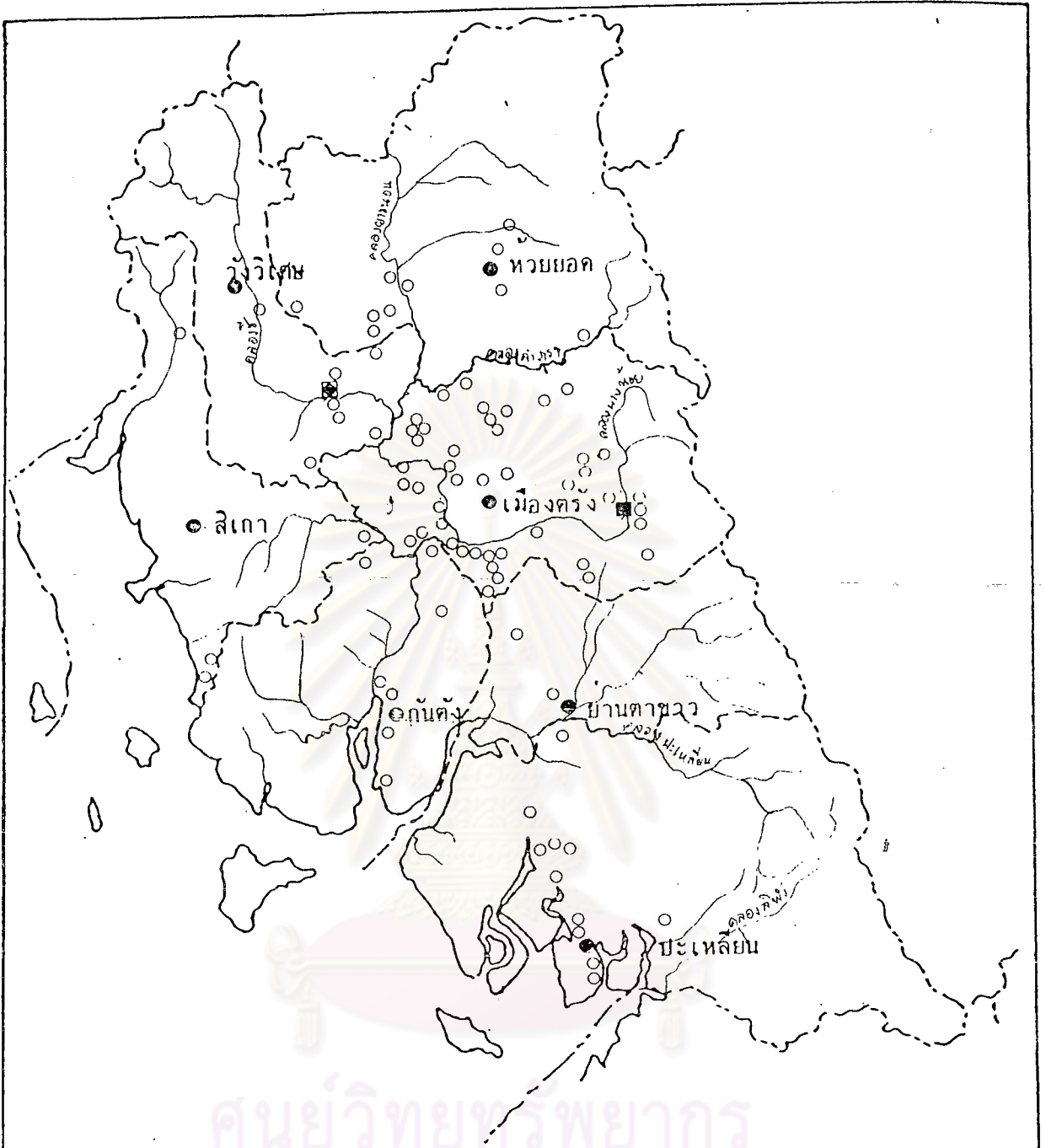
แม่น้ำตรังประกอบด้วยลำน้ำต่าง ๆ ที่ไหลมาบรรจบกัน 4 สายคือ

ก) คลองชี

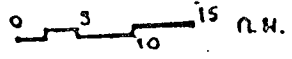
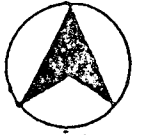
ข) คลองยางนอน

ค) คลองลำภูรา มีต้นกำเนิดจากเขาแบ่งเขตอำเภอห้วยยอด และอำเภอเมือง มีระยะทางยาว 35 กิโลเมตร

ง) คลองนางน้อย

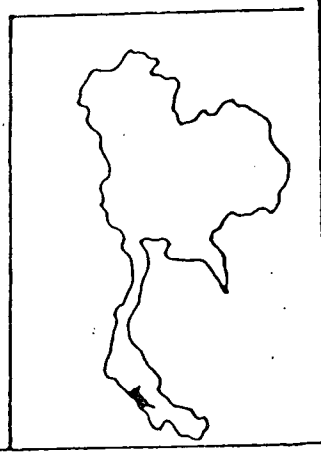

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่ 4.4 แหล่งน้ำ และการชลประทาน

- บอบาคาล
- ◻ อ่างเก็บน้ำ
- ฝาย
- ~ แม่น้ำ

ตารางที่ 4.9 คุณลักษณะของแหล่งน้ำบาดาล

แหล่งกำเนิด	ความลึกของชั้นน้ำ (เมตร)	ปริมาณน้ำที่คาดว่าจะได้รับ (แกลลอนต่อนาที)	คุณภาพน้ำ โดยทั่วไป	การครอบคลุม พื้นที่
1. เกิดจากรอยแตก รอยแยก ของหินทราย และหินกรวดทรายในหินชุดโคราชตอนกลาง และจากรอยแตก รอยแยกของชั้นหินดินดาน และหินชนวน	ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับ ความลึกของชั้นหิน ที่มีน้ำซังและลักษณะ ทางธรณีวิทยา	10 - 50	น้ำอ่อนจนถึงค่อนข้างกรวด คุณภาพดี	อำเภอห้วยยอด สิเกา กันตัง และอำเภอเมือง
2. เกิดจากรอยแตก รอยแยกและโพรงของชั้นหินปูน	ไม่แน่นอน ถึงลึก เกินกว่า 1,000 เมตรจะให้น้ำมาก	10	น้ำกรวด แร่ธาตุเจือปน	อำเภอสิเกา ย่าน- คาขาว ปะเหลียน และอำเภอเมือง
3. เกิดจากการทับถมของดินตะกอน กรวด ทราย บริเวณที่ราบชายฝั่ง	1 - 200	10 - 100	น้ำกรวดมาก รสกร่อยถึงเค็ม มีแร่ธาตุเจือปน	ชายฝั่งทะเลอำเภอ สิเกา กันตัง และ อำเภอปะเหลียน
4. เกิดจากรอยแตก รอยแยกของชั้นหินดินดาน หินชนวน ไรโอไลต์และแอนไอซ์ท์	50	10 - 50	น้ำอ่อน คุณภาพดี	อำเภอห้วยยอด สิเกา และอำเภอ เมือง

ที่มา

สมุดแผนที่ทรัพยากร (แหล่งน้ำบาดาล) ภาคใต้ มาตราส่วน 1 : 500,000 กรมทรัพยากรธรณี
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2520

เนื่องจากพื้นที่อำเภอห้วยยอดมีความลาดชันสูง จึงทำให้น้ำไหลเร็ว และตลิ่งสูงชันมาก น้ำในแม่น้ำตรงจึงไม่สามารถนำมาใช้ในการเกษตรได้ นอกจากตามห้วยต่างๆ ของแม่น้ำที่ประชาชนได้สร้างทำนบกั้นน้ำไว้เป็นตอนๆ เท่านั้น ซึ่งพอจะอำนวยความสะดวกในการเกษตรกรรมแก่ราษฎรได้บ้าง นอกจากนี้ แม่น้ำตรงได้ก่อให้เกิดอุทกภัยต่างๆ แก่อำเภอห้วยยอด และกิ่งอำเภอวังวิเศษในบริเวณที่อยู่ริมแม่น้ำทุกปี ทำลายบ้านเรือนเรือนเรือสวน ไรนาของราษฎร เสียหายปีละมาก อันเป็นอุปสรรคในการครองชีพของราษฎรที่อยู่ริมแม่น้ำ เมื่อ พ.ศ. 2524 ได้เกิดอุทกภัยร้ายแรง ถึงกับทำให้ป่าต้นน้ำลำธารเทือกเขาบรรทัดบางส่วนพังทลาย จนทำให้ธารน้ำเปลี่ยนทางเดิน

2) แม่น้ำปะเหลียน มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาบรรทัดเช่นเดียวกัน ยาวประมาณ 58 กิโลเมตร ไหลผ่านอำเภอย่านตาขาว ลงสู่ทะเลที่อำเภอปะเหลียน แม่น้ำปะเหลียนประกอบด้วยลำน้ำ 5 สาย คือ ลำแกลง ลำปลวก ลำช่าย ลำพิบูล และลำยางควน บริเวณริมฝั่งแม่น้ำปะเหลียน มักจะพบปัญหาอุทกภัยในฤดูฝนอยู่เสมอ เช่นเดียวกับบริเวณลุ่มแม่น้ำตรง

ข. แหล่งน้ำบาดาล

แหล่งน้ำบาดาล ส่วนใหญ่เกิดจากน้ำฝนหรือน้ำผิวดินที่ไหล ซึมลงไปใต้ดิน แล้วไปกักเก็บอยู่ในช่องว่าง หรือรอยแตกรอยแยกของหิน แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1) แหล่งน้ำบาดาลในหินร่วน (Unconsolidated rocks) ซึ่งได้แก่กรวด หินทรายหรือหินทรายที่มีรูพรุน น้ำบาดาลจะกักเก็บอยู่ในช่องว่างของหิน ดังนั้นถ้าเจาะน้ำบาดาลในหินประเภทนี้มักจะสูบน้ำได้มาก

2) แหล่งน้ำบาดาลในหินแข็ง (Consolidated rocks) หินแข็งจะมีเนื้อแน่น ไม่มีช่องว่างที่จะกักเก็บน้ำได้ แต่จะพบน้ำบาดาลในรอยแตกรอยร้าว เช่นหินดินดาน หินทรายที่มีรูพรุนน้อย เป็นต้น สำหรับหินปูนนั้นมีลักษณะเป็นหินเนื้อแน่น แต่หากมีโพรงอันเกิดจากการละลายของเนื้อหินเอง และน้ำฝนสามารถไหลซึมลงไปกักเก็บอยู่ในโพรงดังกล่าวได้ สำหรับในพื้นที่จังหวัดตรัง กรมทรัพยากรธรณีได้แบ่งบริเวณแหล่งน้ำบาดาล ออกเป็น 4 ประเภท ดังในตารางที่ 4.9

ส่วนบ่อน้ำบาดาลที่ขุดเจาะไปแล้วในพื้นที่จังหวัดตรัง โดยหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ กรมทรัพยากรธรณี กรมโยธาธิการ สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทและกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีจำนวนรวม 125 บ่อ มีความลึกโดยเฉลี่ย 158 ฟุต ปริมาณน้ำเฉลี่ย 33.07 แกลลอน/นาที

ก. การพัฒนาแหล่งน้ำ

กรมชลประทานได้สร้างระบบกักเก็บน้ำในรูปฝายน้ำล้น กักเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อ
การเกษตร เป็นเหมืองฝาย 3 โครงการ และการเก็บน้ำและระบายน้ำ 1 โครงการ ดังนี้

1) โครงการคลองนางน้อย เป็นเหมืองฝายตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลละมอ
อำเภอเมือง พื้นที่ได้รับประโยชน์ 28,300 ไร่ อยู่ในเขตตำบลละมอ ตำบลนาโง้งใต้และตำบล
นาข้าวเสีย ในอำเภอเมือง

2) โครงการนาทามเหนือ - นาทามใต้ เป็นการเก็บน้ำในลำคลองและ
ทุ่งราบ ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลนาทามใต้ อำเภอเมือง พื้นที่ได้รับประโยชน์ 7,500 ไร่ อยู่ในเขต
อำเภอเมืองทั้งหมด

3) โครงการคลองกะลาเส เป็นเหมืองฝายตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลกะลาเส
อำเภอสิเกา พื้นที่ได้รับประโยชน์ 12,700 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอสิเกาทั้งหมด

4) โครงการคลองบางกุ่ม เป็นเหมืองฝาย เพื่อป้องกันอุทกภัย มีพื้นที่ได้
รับประโยชน์ 1,500 ไร่

การพัฒนาแหล่งน้ำในจังหวัดตรัง ส่วนใหญ่เป็นไปในรูปของโครงการ
ชลประทาน ประเภทเก็บกักน้ำเพื่อบรรเทาอุทกภัยและการทดและส่งน้ำหรือเหมืองฝาย ปัจจุบันมี
พื้นที่ได้รับน้ำชลประทานเพียง 50,000 ไร่เท่านั้น

ตารางที่ 4.10 แสดงเนื้อที่ชลประทานในจังหวัดตรัง ปี พ.ศ. 2527

โครงการ	ประเภท	เนื้อที่ชลประทาน(ไร่)	หมายเหตุ
1. คลองนางน้อย	I	28,300	I = การทดและส่งน้ำ
2. นาทามเหนือ - นาทามใต้	CF	7,500	(เหมืองฝาย)
3. คลองกะลาเส	I	12,700	C = การเก็บน้ำใน
4. คลองบางกุ่ม	I	1,500	ลำคลองและทุ่งราบ
			F = การบรรเทาอุทกภัย

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดตรัง

3. ทรัพยากรแร่

ในเขตจังหวัดศรีสะเกษมีการทำเหมืองแร่ที่แบ่งตามชนิดของแร่ รวมทั้งสิ้น 27 เหมือง เนื้อที่ประทานบัตรประมาณ 5,124 ไร่ เป็นที่น่าสังเกตว่าการทำเหมืองแร่ในจังหวัดศรีสะเกษแตกต่างจากจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันจังหวัดอื่นๆ คือเป็นเหมืองแร่บนบกทั้งหมด ไม่มีการทำเหมืองแร่ในทะเลเลย เหมืองแร่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอห้วยยอด มีอยู่ 25 เหมือง มีเนื้อที่ประทานบัตร 4,459 ไร่ อีก 2 เหมือง อยู่ในเขตอำเภอเมืองและอำเภอปะเหลียน มีเนื้อที่ 70 และ 595 ไร่ ตามลำดับ

แร่ที่สำรวจพบในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ คีบูก ซิโมโทค โคลัมไบต์ แทนทาลไลท์ ลิกไนท์ ฟลูออไรท์ หวายแก้ว เหล็กและพลวง สำหรับผลผลิตแร่ชนิดต่างๆ ในปี พ.ศ. 2525 มีการผลิตแร่ทั้งหมด 7 ชนิด คือ คีบูก ฟลูออไรท์ ถ่านหินลิกไนท์ และแบไรท์

4. ทรัพยากรป่าไม้

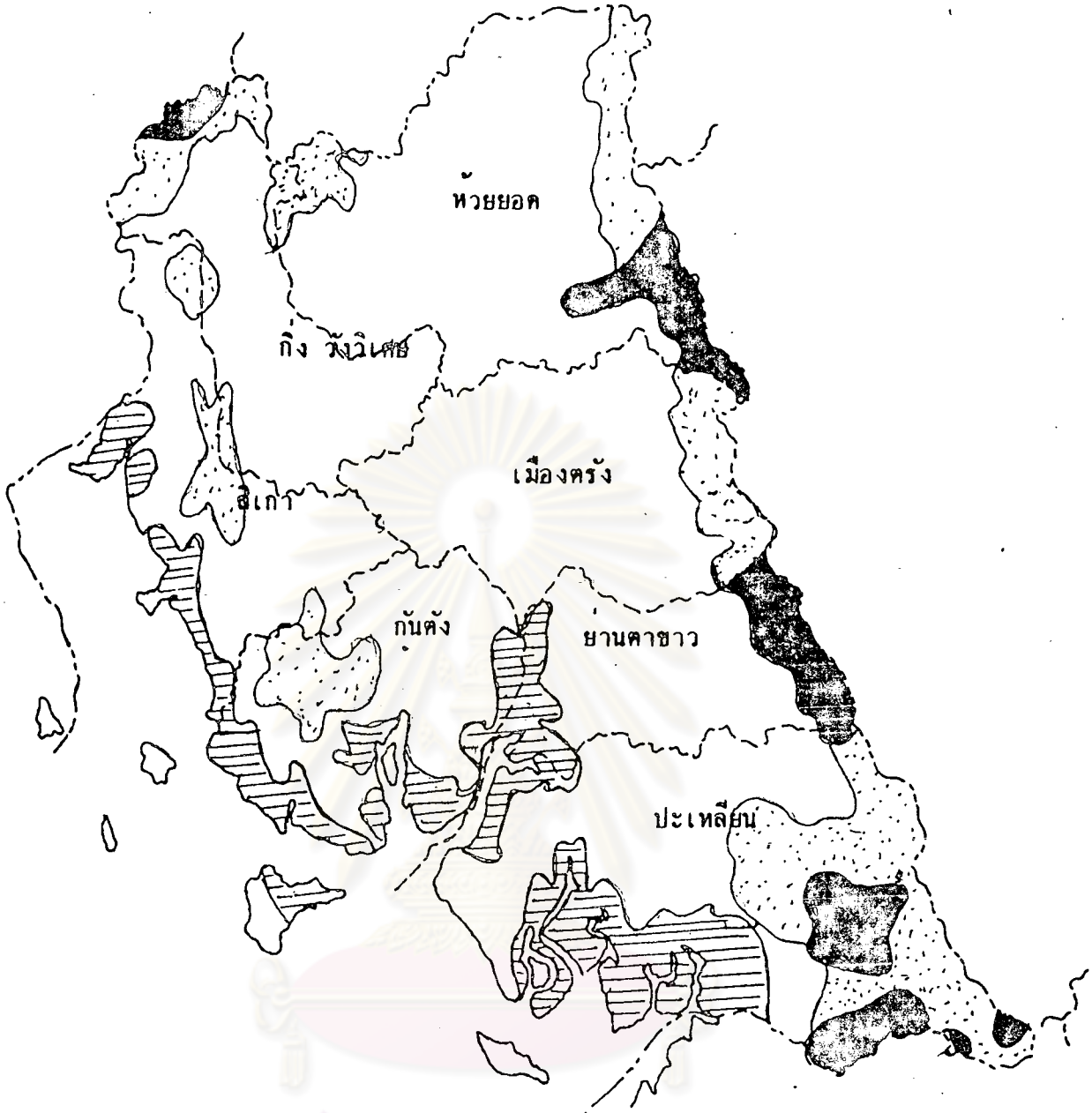
เนื่องจากจังหวัดศรีสะเกษมีฤดูกาลเพียง 2 ฤดู คือฤดูร้อนกับฤดูฝน และมีฤดูฝนที่ยาวนาน ทำให้อากาศชุ่มชื้นตลอดปี อีกทั้งมีชายทะเลยาวถึง 119.2 กิโลเมตร จังหวัดศรีสะเกษจึงมี 2 ประเภท คือป่าบกที่เป็นป่าดงดิบชื้น และป่าชายเลน ในป่าบกหรือป่าดงดิบชื้นมีไม้มีค่ามีนาชนิด เช่น ยาง ตะเคียน หลุมพอ นาคบุตร คำคง เคี่ยม แดงควน ตะเสื่อ กระบาก จำปี จำปา และ พิกุล เป็นต้น ส่วนป่าชายเลน ไม้มีค่าได้แก่ โกงกาง ตะบูน ตาคูม ปะสัก หลุมพอทะเล ลำแพน และลำพู เป็นต้น

ก. เนื้อที่ป่าไม้ (ดูแผนที่ 4.5 ประกอบ)

ในปี พ.ศ. 2527 มีป่าไม้ทั้งสิ้น ทั้งป่าบกและป่าชายเลนรวมทั้งสิ้น 85 ป่า ทางราชการได้ประกาศเป็นป่าสงวนแห่งชาติ รวม 59 ป่า เนื้อที่ประมาณ 2,276.51 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,422,817 ไร่ (ร้อยละ 43.64 ของพื้นที่จังหวัด)

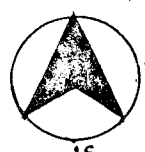
จากจำนวนป่าสงวนดังกล่าว ยังได้แยกออกเป็นอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า คือ

- 1) อุทยานแห่งชาติเขาปู่เขาย่า อยู่ในท้องที่อำเภอห้วยยอดและอำเภอเมือง เนื้อที่ประมาณ 260.30 ตารางกิโลเมตร หรือ 162,687 ไร่
- 2) อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ในท้องที่อำเภอสิเกา และอำเภอกันตัง

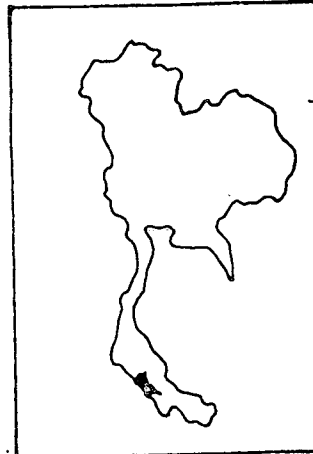
แผนที่ 4.5 แสดงพื้นที่ป่าไม้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

0 5 10 15 ก.ม.

- พื้นที่ป่า
- พื้นที่ป่าบกสมบูรณ์
- ป่าชายเลน

เนื้อที่ประมาณ 230.88 ตารางกิโลเมตร หรือ 144,300 ไร่

3) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาน้ำพราย ในท้องที่อำเภอเมือง ยานตาขาว และปะเหลียน ติดต่อกับจังหวัดพัทลุง

4) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาน้ำพราย ในท้องที่อำเภอห้วยยอด

5) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเกาะสิง ในท้องที่อำเภอปะเหลียน

พื้นที่ป่าที่จะอยู่ในบริเวณเทือกเขาทางคานตะวันตกของจังหวัด ในอำเภอ ห้วยยอด อำเภอเมือง ยานตาขาวและปะเหลียน มีเนื้อที่ประมาณ 275,190.25 ไร่ หรือ 2,040.31 ตารางกิโลเมตร ส่วนป่าชายเลนมีอยู่ทั่วไปตามริมฝั่งทะเล มีความยาวตามชายฝั่ง ประมาณ 97.00 กิโลเมตร เนื้อที่ประมาณ 147,626.75 ไร่ หรือ 236.2 ตารางกิโลเมตร ป่าชายเลนในจังหวัดจริง มีเนื้อที่เป็นร้อยละ 10.81 ของพื้นที่ป่าชายเลนทั้ง ประเทศ ซึ่งมีอยู่ประมาณ 1,365,561 ไร่ หรือ 2,184.9 ตารางกิโลเมตร เป็นป่าโครงการ ปรับปรุงการใช้ที่ดินชายทะเล ของกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 139,296.75 ไร่ หรือร้อยละ 94.34 ของป่าชายเลนทั้งจังหวัด และเป็นป่าชายเลนนอกโครงการคือส่วนใหญ่เป็น ป่าหยาบเล็กหย่อมน้อยที่ไม่สมบูรณ์ กระจุกกระจายอยู่ทั่วไป ยังไม่ได้นำมาจัดวางโครงการทำไม้ กำหนดรอบตัดฟันใหญ่ถูกต้อง หรือป่าที่มีสภาพเสื่อมโทรมมากต้องฟื้นฟูใหม่

ข. การสงวนและคุ้มครองทรัพยากรป่าไม้

1) ป่าสงวนแห่งชาติ ประกาศเป็นพื้นที่ป่าสงวน 59 ป่า เนื้อที่ 1,422,817 ไร่ หรือ 2,276,51 ตารางกิโลเมตร

2) ป่าที่กำลังอยู่ระหว่างดำเนินการสงวน มี 9 ป่า เนื้อที่ 93,040.50 ไร่ หรือ 148,865 ตารางกิโลเมตร

3) ป่าที่ได้รับการรังวัดแล้ว แต่ไม่สงวนมี 11 ป่า เนื้อที่ 6,447.20 ไร่ หรือ 10.32 ตารางกิโลเมตร

4) ป่าที่ยังไม่ได้รังวัดหมายเลข มี 6 ป่า เนื้อที่ 28,762 ไร่ หรือ 46.019 ตารางกิโลเมตร

รวมเนื้อที่ป่าทั้งหมด 1,551,066.7 ไร่ หรือ 2,481.7 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 47.57 ของพื้นที่จังหวัด

ค) การทำไม้

ในท้องที่จังหวัดจริง มีการจัดการโครงการทำไม้กระยาเลย ไม้ค้ำนี้คือ

1) ป่าโครงการไม้กระยาเลย (ป่าบก) ให้สัมปทานระยะยาว 4 หมวด
ตัดฟันในท้องที่อำเภอเมืองศรีนคร วัฒนานคร สี่เกาและกันตัง ให้สัมปทานทั้งเอกชนและ
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

2) ป่าโครงการกระยาเลย (ป่าบก) จัดไว้เพื่อการใช้สอยแบบอนเนก
ประสงค์มี 3 หมวดตัดฟัน

3) ป่าเลนโครงการ ในท้องที่จังหวัดศรีนคร มีการจัดโครงการ เพื่อการทำ
ฝืนและเผาถ่าน ให้สัมปทานระยะยาวมี 44 หมวดดังนี้คือ

ก) ในท้องที่อำเภอสี่เกา 10 หมวด

ข) ในท้องที่อำเภอกันตัง 11 หมวด

ค) ในท้องที่อำเภอวัฒนานคร 3 หมวด

ง) ในท้องที่อำเภอปะเหลียน 20 หมวด

4) การตั้งเตาเผา ในท้องที่จังหวัดศรีนคร ใ้ใบอนุญาตให้ตั้งเตาเผาถ่านไม้
จากป่าเลนโครงการที่มี 44 หมวด ในปี พ.ศ. 2524 ใ้ใบอนุญาตให้ใช้เตารวม 214 เตา รวม
ปริมาณความจุของเตา 92,991.797 ลูกบาศก์เมตร

จ. ผลผลิตป่าไม้

1) ปริมาณไม้ที่ท่าออกจากป่าโครงการไม้กระยาเลย(ป่าบก) สัมปทาน
ระยะยาวในปี 2524 ท่าออก 5,567 ทอน ปริมาตร 12,515.62 ลูกบาศก์เมตร ใ้ค่ามาก
หลวง 510,516.62 บาท

2) ปริมาณไม้ที่ท่าออกจากป่าโครงการไม้กระยาเลย (ป่าบก) เพื่อใช้สอย
อนเนกประสงค์ ปีพ.ศ.2524 ไม้มีการท่าออก

3) ปริมาณไม้ที่ท่าออกจากป่าเลนโครงการ ในปี พ.ศ.2524 ไม้ที่ท่าออก
จากป่าเลนโครงการสัมปทาน ท่าออกเป็นฝืน 88,664.03 ลูกบาศก์เมตร

ฉ. การบุกรุกทำลายป่า

อัตราการบุกรุกทำลายป่าค่อนข้างสูง ปรากฏว่าป่าไม้ทั้ง 85 ป่า ควรจะ
มีเนื้อที่ป่า 2,481.71 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 47.57 ของพื้นที่จังหวัด เนื้อที่เป็นป่าจริง
ในปัจจุบันเหลือเพียง 1,369,528 ไร่ หรือ 2,191.24 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ป่าใ้ถูกทำลาย
ไปถึง 290.47 ตารางกิโลเมตร หรือ 181,538.7 ไร่

สาเหตุที่ป่าไม้ถูกทำลาย

- 1) ประชาชนยังมีที่ดินทำกินไม่เพียงพอ
- 2) การลักลอบทำไม้ และการหาไม้หอมจากไม้กฤษณา
- 3) เจ้าหน้าที่ป่าไม้ยังมีไม่เพียงพอ ทั้งจังหวัดมีเพียง 42 คน เฉลี่ยพื้นที่ป่าไม้ที่ต้องรับผิดชอบถึง 32,607 ไร่ต่อคน
- 4) วัสดุและอุปกรณ์ในการป้องกันและปราบปรามผู้ทำลายป่ายังมีไม่เพียงพอ

5. ทรัพยากรการท่องเที่ยว

จังหวัดตรังอยู่ริมฝั่งทะเลและมีเทือกเขาบรรทัดทอดตัวเป็นแนวยาวทางด้านตะวันออกของจังหวัด จึงมีสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งธรรมชาติมากมายหลายชนิด เช่น หาดทราย เกาะ ทะเล ป่าเขาและน้ำตกต่างๆ แต่แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังคงเป็นเพียงสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนในท้องถิ่นและจังหวัดใกล้เคียงเท่านั้น ยังไม่ได้เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายนัก แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดที่เป็นที่รู้จักกันมีประมาณ 16 แห่ง เป็นประเภทแหล่งธรรมชาติได้แก่ หาดทราย เกาะ ภูเขา น้ำตกและทะเลสาบ รวม 13 แห่ง เป็นส่วนสำคัญและอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ ยกเว้นกิ่งอำเภอวังวิเศษ มีมากที่สุดที่อำเภอปะเหลียน จำนวน 5 แห่ง รองลงมาในอำเภอเมือง และอำเภอทับเที่ยง อำเภอละ 3 แห่ง ในอำเภอสิเกา 2 แห่ง ห้วยยอด 2 แห่ง และย่านตาขาวอีก 1 แห่ง

ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดตรัง แหล่งที่น่าสนใจคือการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเล หาดทราย และเกาะต่างๆ นอกจากนี้เพื่อชมความงามตามธรรมชาติของทะเลกันดั๋งที่มีอุทยานแห่งชาติเกาะเจ้าไหม และทะเลปะเหลียนที่มีอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตราแล้ว บริเวณทะเลกันดั๋งในประมาณเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ ระหว่างเกาะลิบง กับหาดคูบ ยามน้ำลงเป็นหาดทรายยาวติดกัน เต็มไปด้วยสาหร่ายทะเลและปูเล็กๆ จะมีนกหายากของโลก เช่น นกหัวโตกินปู นกปากแอมหางลาย นกแกลบหงอนคำเล็ก และอื่น ๆ อีกมากมายนับเป็นร้อยๆ พันธุ์ บางพันธุ์มาจากชายฝั่งแอฟริกา ริมทะเลแดง ตะวันออกกลาง ยุโรปเฉียงเหนือ ยุโรปเหนือและไซบีเรียเหนือ มาอาศัยอยู่หนาแน่น จึงเป็นแหล่งศึกษาธรรมชาติของนกที่สำคัญแห่งหนึ่ง

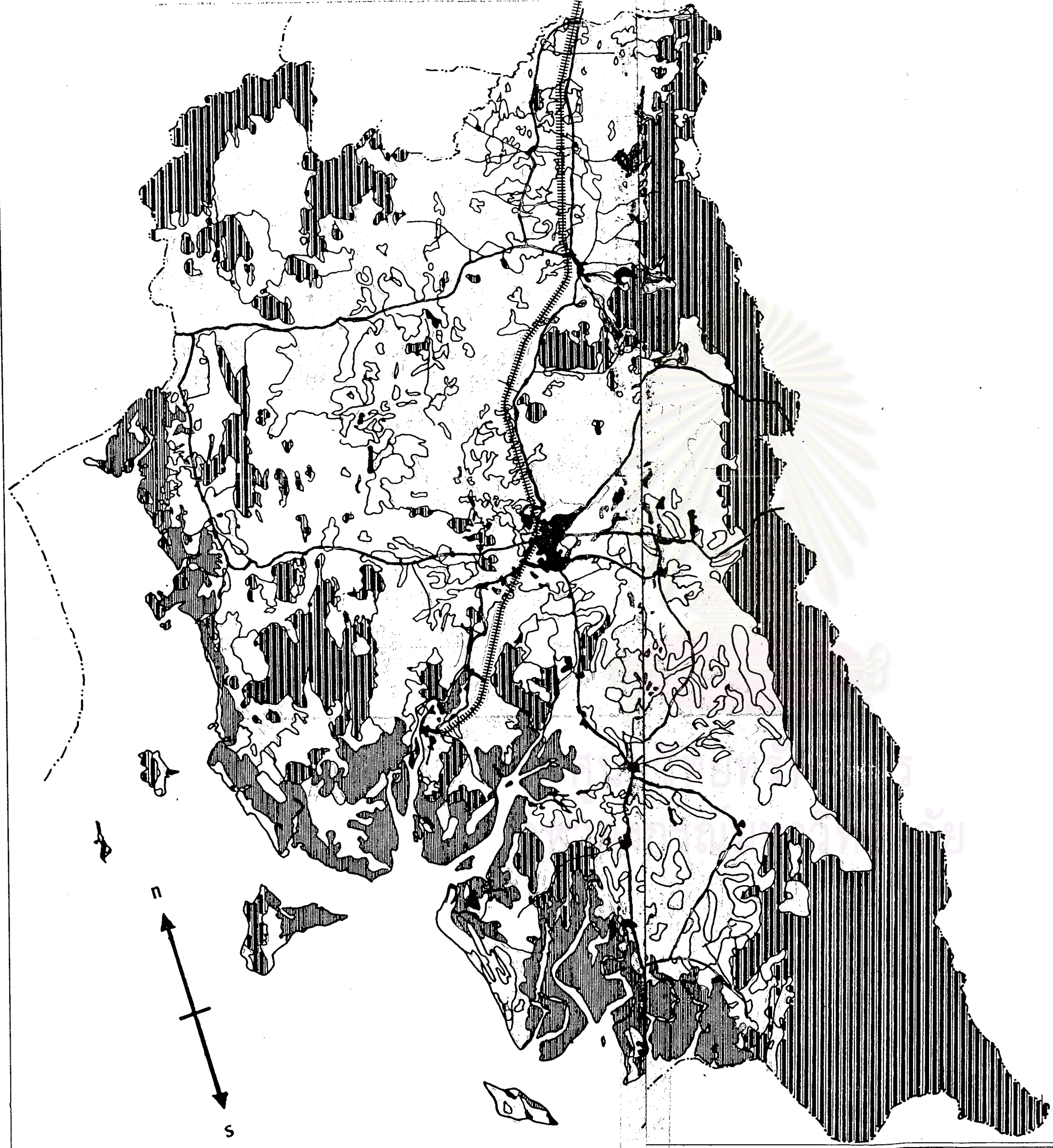
6. การใช้ที่ดิน

ในปี พ.ศ. 2521 พื้นที่จังหวัดศรีสะเกษที่มีอยู่ 3,073,449 ไร่ (ไม่รวมเนื้อที่เกาะ) ส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 46.01 เป็นพื้นที่ป่าไม้ โดยเป็นป่าบก ไม้แค พ่าดงดิบชื้น ป่าละเมาะ ป่าพรุ และสวนป่ากระยาเลย 1,133,720 ไร่ และป่าชายเลน 280,325 ไร่ รองลงมาเป็นที่ปลูกไม้ยืนต้น 1,318,310 ไร่ หรือร้อยละ 42.89 ของพื้นที่จังหวัด และเป็นทุ่งนา 247,275 ไร่ หรือร้อยละ 8.06 ของพื้นที่จังหวัด นอกจากนั้นเป็นพื้นที่ชุมชน 27,763 ไร่ ที่เหมืองแร่ 10,975 ไร่ และที่อื่นๆ ไม้ประดับ ทุ่งหญ้าธรรมชาติ แหล่งน้ำ ที่ลุ่ม ที่ซึ่งไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ และที่ซึ่งไม่ได้ใช้ประโยชน์ ประมาณ 54,676 ไร่ ทั้งในตารางที่ 4.11 และแผนที่ 4.6

ตารางที่ 4.11 แสดงการใช้ที่ดินจังหวัดศรีสะเกษ ปี พ.ศ. 2521

ลักษณะการใช้ที่ดิน	ขนาดพื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่จังหวัด (ไม่รวมเกาะ)	3,073,449	100.00
ป่าบก	27,763	0.90
นางาว	247,660	8.06
ไม้ยืนต้น	1,318,310	42.89
ป่าพรุ	1,133,720	36.89
ป่าชายเลน	280,325	9.12
เหมืองแร่	10,975	0.36
ที่อื่นๆ	54,676	1.78

ที่มา กรมพัฒนาที่ดิน

สัญลักษณ์

- ชุมชน
- นาข้าว
- ไม่ยั้งต้น
- ป่าไม้ ผลม ไม้ยืนต้น
- ป่าชายนเลน
- ป่าชายนเลน
- เหมืองแร่
- ที่ว่าง - ป่าเสื่อมโทรม

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

มาตราส่วน 1 : 160,000

ในความหมายของ " โครงสร้าง" (Structure)¹ หมายถึงระบบทางสังคม เศรษฐกิจ และระบบกายภาพของภูมิภาคหนึ่งๆ ทั้งนี้ครอบคลุมไปถึง สิ่งที่จะต้องวางแผน ควบคุม และสิ่งที่จะมีผลกระทบจากการวางแผน โดยสรุปแล้ว หมายถึงโครงร่างของการวางแผนสำหรับภูมิภาคหนึ่งที่มีเนื้อหาสาระต่างๆ เหล่านี้ได้แก่ การกระจายของประชากรกิจกรรมและความสัมพันธ์ของประชากร การจัดสรรพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์และการพัฒนากิจการต่างๆเข้าด้วยกัน รวมไปถึงขอบข่ายของการคมนาคมสื่อสาร และระบบสาธารณูปโภค ดังนั้นในการวางแผนโครงสร้างเพื่อการพัฒนาจังหวัดจริง นอกจากพิจารณาดานกายภาพดังกล่าวข้างต้นแล้ว องค์ประกอบสำคัญที่จะต้องพิจารณาต่อไปก็คือ สภาพเศรษฐกิจประชากร และระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจ

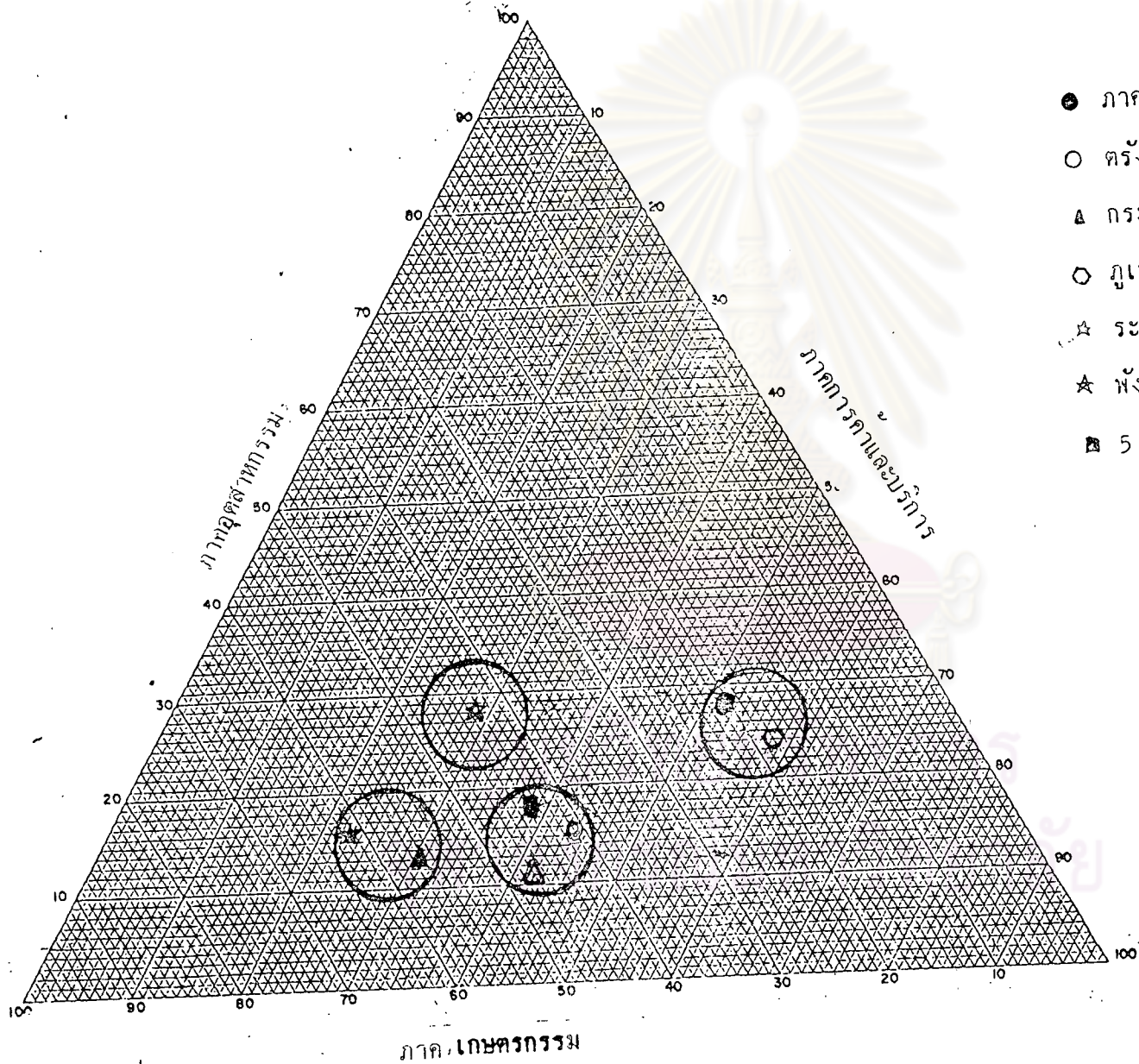
1. โครงสร้างในภาพรวมระดับ 5 จังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน และในระคับภาคใต้

ลักษณะโครงสร้างเศรษฐกิจทั่วไปในปี พ. ศ. 2527 ในภาพรวมระดับ 5 จังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน ได้แก่ ระนอง ภูเก็ต พังงา กระบี่ และตรัง มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมตามราคาคงที่ปีพ. ศ. 2515 เป็นจำนวน 8,757.5 ล้านบาท เป็นร้อยละ 25.16 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งภาคใต้ คือ 34,807.3 ล้านบาท และมีรายได้เฉลี่ยต่อบุคคล 7,878 บาท สูงกว่ารายได้เฉลี่ยต่อบุคคลทั้งภาคใต้ คือ 5,367 บาท ซึ่งในภาพรวมระดับ 5 จังหวัดนี้ มีสภาพเศรษฐกิจที่ดีกว่าภาคใต้มาก

การผลิตภาคเกษตรกรรมยังคงเป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญของระดับ 5 จังหวัด เพราะมีส่วนถึงร้อยละ 44.13 ของรายได้ผลิตภัณฑ์มวลรวม โดยมีการกสิกรรมและป่าไม้เป็นสาขาการผลิตที่มีบทบาทสำคัญ ควบคู่กันร้อยละ 16.16 และร้อยละ 14.07 รองลงไปในการประมงมีส่วนร้อยละ 10.69 นอกเหนือจากภาคเกษตรกรรมแล้ว สาขาการค้าปลีก-ค้าส่งมี

¹ Development Plans , A manual on form and content. p.98

แผนภูมิที่ 4.2 เปรียบเทียบจำนวนรอยละของโครงสร้างผลิตภัณฑ์จังหวัดตรังและภาคใต้ พ.ศ. 2521 และ พ.ศ. 2527

- ภาคใต้
- ตรัง
- ▲ กระป๋อง
- กุ้ง
- ☆ ระนอง
- ★ พังงา
- 5 จังหวัด

ตารางที่ 4.12 แสดงสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวม และรายได้เฉลี่ยต่อบุคคล ของ 5 จังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน ใต้กระนอง ภูเก็ต หังงา กระบี่และตรัง กับระดับภาคใต้ และระดับประเทศ ปีพ.ศ.2527 (ตามราคาตลาด)

มูลค่า: ล้านบาท

	ภาคเกษตรกรรม		ภาคอุตสาหกรรม		ภาคการค้าและบริการ		รวม		รายได้เฉลี่ย ต่อบุคคล(บาท)
	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	
ระนอง	777.2	56.66	213.6	15.57	380.8	27.77	1,371.6	100.0	42,625
ภูเก็ต	250.3	17.62	348.8	24.55	821.4	57.83	1,420.5	100.0	25,708
หังงา	841.0	42.93	553.2	28.24	561.7	28.83	1,958.9	100.0	30,768
กระบี่	799.7	54.29	209.1	14.19	413.1	31.52	1,472.9	100.0	16,623
ตรัง	1,195.8	47.19	290.1	11.46	1,047.7	41.35	2,533.6	100.0	14,477
รวมระดับ 5 จังหวัดฯ	3,864.0	44.13	1,614.8	18.44	3,278.7	37.43	8,757.5	100.0	22,537
ภาคใต้	14,180.0	40.74	5,292.1	15.20	15,335.2	44.06	34,807.3	100.0	15,317
หังประเทศ	193,438.8	19.51	289,739.5	29.22	508,380.7	51.27	991,559.0	100.0	19,551

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 4.13 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของภาคการผลิต พ.ศ. 2521 - 2527 ตามราคาคงที่

พ.ศ. 2515

มูลค่า : ล้านบาท

ภาคการผลิต	พ.ศ. 2521		พ.ศ. 2527		อัตราการเปลี่ยนแปลง โดยเฉลี่ยต่อปี
	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	
จังหวัดศรีสะเกษ					
เกษตรกรรม	954.5	48.76	1,195.8	47.20	+4.21
อุตสาหกรรม	188.1	9.61	390.1	11.45	+9.04
การค้าและบริการ	815.1	41.63	1,047.7	41.35	+4.76
รวม	1,957.7	100.0	2,533.6	100.0	+4.90
ระดับ 5 จังหวัด					
เกษตรกรรม	3,129.3	42.80	3,864.0	44.12	+3.91
อุตสาหกรรม	1,671.7	22.86	1,614.8	18.44	-0.57
การค้าและบริการ	2,510.4	34.34	3,278.7	37.44	+5.10
รวม	7,311.4	100.0	8,757.5	100.0	+3.30
ระดับภาคใต้					
เกษตรกรรม	12,007.1	43.44	14,180.0	40.74	+3.02
อุตสาหกรรม	4,543.9	16.44	5,292.1	15.20	+2.74
การค้าและบริการ	11,091.5	40.12	15,335.2	44.06	+6.38
รวม	27,642.5	100.0	34,807.3	100.0	+4.32

ที่มา: กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

บทบาทรองลงไป มีสัดส่วนการผลิตถึงร้อยละ 14.44 สาขาการทำเหมืองแร่และขุดหินร้อยละ 9.72 สาขาการบริการร้อยละ 8.12 และสาขาการคมนาคมขนส่งร้อยละ 5.97 ส่วนสาขาอื่น ๆ มีสัดส่วนไม่ถึงร้อยละ 5.0 ดังนั้นเมื่อพิจารณาในแง่เศรษฐกิจหลัก 3 ภาค คือภาคเกษตรกรรม ไม้แก๊ สาขาสีกรรม ปศุสัตว์ ประมงและป่าไม้ ภาคอุตสาหกรรม ไม้แก๊ สาขาการทำเหมืองแร่ และขุดหิน อุตสาหกรรม การก่อสร้าง ไฟฟ้าและประปา และภาคการค้าและบริการ ไม้แก๊ การค้าส่ง-ค้าปลีก การธนาคาร-ประกันภัย ที่อยู่อาศัย การบริหารและป้องกันประเทศ และการ บริการ สภาพโครงสร้างเศรษฐกิจของระดับ 5 จังหวัด ผูกพันอยู่กับ ภาคเกษตรกรรม รองลงมาคือภาคการค้าและบริการ

ในการศึกษาโครงสร้างเศรษฐกิจรายจังหวัด จากสัดส่วนร้อยละมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค เกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคการค้าและบริการ สามารถจำแนกออกได้ 4 กลุ่มดังนี้ (ดูตารางที่ 4.12 และแผนภูมิที่ 4.3)

กลุ่มที่ 1 ไม้แก๊ จังหวัดภูเก็ต โครงสร้างเศรษฐกิจส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับภาคการค้าและ บริการ มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ ถึงร้อยละ 57.87 รองลงมาเป็นภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 24.58 ส่วนภาคเกษตรกรรมร้อยละ 17.62 มีรายได้เฉลี่ยต่อบุคคล 25,708 บาท กลุ่มนี้มีโครงสร้างใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของประเทศ ที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคการค้าและบริการ ร้อยละ 51.27 ภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 29.22 และภาคเกษตรกรรมร้อยละ 19.51 มีรายได้ เฉลี่ยต่อบุคคล 19,551 บาท

กลุ่มที่ 2 ไม้แก๊จังหวัดพังงา โครงสร้างเศรษฐกิจส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรม ร้อยละ 42.93 รองลงไปเป็นภาคการค้าและบริการ และภาคอุตสาหกรรม ในสัดส่วนมูลค่า ผลิตภัณฑ์ร้อยละ 28.83 และร้อยละ 28.24 ซึ่งในภาคอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่จะเป็นสาขาการ ทำเหมืองแร่และขุดหิน จังหวัดพังงามีรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลมาก (รองลงมาจังหวัดระนอง)ถึง 30,768 บาท

กลุ่มที่ 3 ไม้แก๊จังหวัดระนองและกระบี่ กลุ่มนี้มีโครงสร้างเศรษฐกิจส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับ ภาคเกษตรกรรม มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ถึงร้อยละ 56.66 และร้อยละ 54.29 รองลงไปเป็น ภาคการค้าและบริการ ร้อยละ 27.77 และร้อยละ 31.52 ส่วนภาคอุตสาหกรรมมีอยู่ร้อยละ 15.57 และร้อยละ 14.19 จังหวัดระนองมีรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลมีมากที่สุดใภาคใต้ มีถึง 42,675 บาท ส่วนจังหวัดกระบี่มีรายได้เฉลี่ยต่อบุคคล 16,623 บาท

กลุ่มที่ 4 ไม้แก๊จังหวัดตรัง มีโครงสร้างเศรษฐกิจส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรม

และภาคการค้าและบริการ ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือมีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ร้อยละ 47.19 และ ร้อยละ 41.35 ภาคอุตสาหกรรมมีเพียง ร้อยละ 11.46 โครงสร้างใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของ ระดับ 5 จังหวัด และภาคใต้ ซึ่งมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรกรรม ภาคการค้าและบริการ และ ภาคอุตสาหกรรมในสัดส่วนดังนี้คือ ร้อยละ 44.13 , 37.43 และ 18.44 และร้อยละ 40.74 , 44.06 และ 15.20 ตามลำดับ จังหวัดตรังมีรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลเพียง 14,477 บาท (จากการจัดลำดับรายได้ต่อบุคคลจากมากไปน้อย จังหวัดตรังอยู่ในลำดับที่ 11 ของภาคใต้ ดังใน แผนภูมิที่ 3.1) ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลของระดับ 5 จังหวัด และภาคใต้ ใต้แก่ 22,537 และ 15,317 บาท

จากรายได้เฉลี่ยต่อบุคคล จังหวัดตรังมีลักษณะเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลางในระดับ ภาคใต้ แต่อยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับระดับ 5 จังหวัด แม้ว่ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม จังหวัด ปี พ.ศ.2527 (ตามราคาตลาด) จังหวัดตรังมีมูลค่าถึง 6,876.6 ล้านบาท มีสัดส่วนถึง ร้อยละ 28.93 และมากที่สุดในระดับ 5 จังหวัด ทั้งยังมากจัดเป็นอันดับ 5 ของจังหวัดในภาคใต้ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง จากอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมโดยเฉลี่ย ระหว่าง พ.ศ.2521 - 2527 ตามราคาคงที่ ปี 2515 (ในตารางที่ 4.13) จะเห็นได้ว่า จังหวัดตรัง มีอัตราการเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 4.90 ต่อปี มากกว่าระดับ 5 จังหวัด และภาคใต้ ที่ มีอัตราการเพิ่มร้อยละ 3.30 และร้อยละ 4.32 ต่อปี โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงในภาคการ ผลิตต่างๆ ดังต่อไปนี้

ก. ภาคเกษตรกรรม ซึ่งเป็นการผลิตที่มีสัดส่วนค่อนข้างมากของจังหวัดตรัง แม้จะมีสัดส่วนจากผลิตภัณฑ์ มวลรวมลดลงเล็กน้อยจากร้อยละ 48.76 ในปี พ.ศ.2521 เหลือ ร้อยละ 47.20 ในพ.ศ.2527 ผลผลิตภาคเกษตรกรรมยังคงมีอัตราการเพิ่มถึงร้อยละ 4.21 ต่อปี ขณะที่ในระดับ 5 จังหวัด และภาคใต้ มีอัตราการเพิ่มเพียงร้อยละ 3.91 และ 3.02 ต่อปี

ข. ภาคอุตสาหกรรม จากปี พ.ศ.2521 จังหวัดตรังมีสัดส่วนภาคอุตสาหกรรม เพียง ร้อยละ 9.61 ของผลิตภัณฑ์มวลรวม ได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 11.45 ในปี พ.ศ.2527 โดย มีอัตราการเพิ่มมากถึงร้อยละ 9.04 ต่อปี ขณะที่ในระดับ 5 จังหวัดลดลงในอัตรา 0.57 ต่อปี และในระดับภาคใต้มีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.74 ต่อปีเท่านั้น

ค. ภาคการค้าและบริการ จากปี พ.ศ.2521 จังหวัดตรังมีสัดส่วนภาคการค้า และบริการร้อยละ 41.63 ของผลิตภัณฑ์มวลรวม ลดลงเหลือร้อยละ 41.35 แต่ยังคงมีอัตราการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.76 ต่อปี ส่วนในระดับ 5 จังหวัด และระดับภาคใต้ มีอัตราการเพิ่มในสาขา

นี้ร้อยละ 5.10 และร้อยละ 6.38 ต่อปี

จากอัตราการเปลี่ยนแปลงในแต่ละภาคการผลิตดังกล่าว พบว่าจังหวัดศรีสะเกษมีแนวโน้มของการผลิตที่พึ่งพาภาคอุตสาหกรรมมากขึ้นกว่าในระบับ 5 จังหวัด และในระบับภาคใต้ ซึ่งยังคงมีส่วนมูลค่าการผลิตแต่ละภาคไม่เปลี่ยนแปลงจากเดิมมากนัก

2. โครงสร้างการผลิตรายภาคของจังหวัดศรีสะเกษ (ดูตารางที่ 4.14 ประกอบ)

การผลิตที่สำคัญของจังหวัดศรีสะเกษคือ ภาคเกษตรกรรม ซึ่งประกอบด้วยด้านกลสิกรรม ปศุสัตว์ ประมงและป่าไม้ ในปี พ.ศ.2521 มีสัดส่วนถึงร้อยละ 48.76 ซึ่งเป็นการกลสิกรรมถึงร้อยละ 19.13 และประมงร้อยละ 19.19 นอกเหนือจากการเกษตรกรรมแล้ว สาขาการค้าปลีก-ค้าส่ง มีบทบาทรองลงมา มีสัดส่วนผลผลิตถึงร้อยละ 18.8 สาขาการบริการร้อยละ 8.46 และสาขาการคมนาคมขนส่งร้อยละ 7.06 ส่วนสาขาอื่นามีสัดส่วนไม่ถึงร้อยละ 5 จากสาขาดังกล่าวได้แก่ กลสิกรรม ประมง การค้าส่ง-ค้าปลีก การบริการ และการคมนาคมขนส่ง มีสัดส่วนมูลค่ารวมกันถึงร้อยละ 72.64 แสดงให้เห็นว่า 5 สาขานี้มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของจังหวัดมาก

ในปี พ.ศ.2527 ภาคเกษตรกรรมลดลงเล็กน้อยเหลือร้อยละ 47.20 เป็นสาขา กลสิกรรมร้อยละ 19.08 สาขาประมงลดลงเหลือร้อยละ 7.84 และสาขาการคมนาคมขนส่งเหลือร้อยละ 6.32 ทั้ง 5 สาขานี้มีสัดส่วนรวมกันเป็นร้อยละ 64.55 ลดลงจากปี พ.ศ.2521 ส่วนสาขาที่เพิ่มขึ้นได้แก่ สาขาปศุสัตว์ ป่าไม้ เหมืองแร่และยอยหิน อุตสาหกรรม การธนาคาร-ประกันภัย ไฟฟ้า-ประปา และการบริหารและป้องกันประเทศ ถ้าพิจารณาในระดับภาคการผลิตแล้ว ภาคเกษตรกรรมและภาคการค้าและบริการมีส่วนการผลิตลดลง และไปเพิ่มในภาคอุตสาหกรรม

อย่างไรก็ดีในการผลิตรายสาขาพบว่า ทุกสาขามีอัตราการเปลี่ยนแปลงการผลิตเพิ่มขึ้น ยกเว้นสาขาการประมงที่ลดลงในอัตราการลดร้อยละ 0.43 ต่อปี สาขาที่มีอัตราการเพิ่มมากที่สุดคือ สาขาอุตสาหกรรมมีอัตราการเพิ่มโดยเฉลี่ยถึงร้อยละ 21.5 ต่อปี สาขาป่าไม้อ้อยร้อยละ 17.99 ต่อปี สาขาเหมืองแร่-ยอยหินร้อยละ 16.29 ต่อปี สาขาไฟฟ้า-ประปาร้อยละ 11.96 ต่อปี และสาขาการธนาคาร-ประกันภัยร้อยละ 11.94 ต่อปี

โครงสร้างการผลิตเป็นตัวชี้สำคัญของความเจริญและระดับความเป็นอยู่ของประชากร ในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นประชากรชนบทหรือประชากรเมือง ภาคการผลิตใหญ่ 3 ภาค ได้แก่ การ

ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร พ.ศ.2522 และพ.ศ.2526

การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร	พ.ศ.2523		พ.ศ.2526		จำนวนที่เพิ่ม		อัตราการเพิ่ม โดยเฉลี่ยต่อปี
	(ไร่)	ร้อยละ	(ไร่)	ร้อยละ	(ไร่)	ร้อยละ	
<u>เนื้อที่ประกอบการเกษตร</u>	1,320,943	100.0	1,404,571	100.0	83,628	100.0	2.11
	(40.51)		(43.08)				
<u>ที่นา</u>	231,446	17.52	236,186	16.82	4,740	5.67	0.68
<u>ที่พืชไร่</u>	42,020	3.18	56,214	4.00	14,194	16.97	11.25
<u>ไม้ผลและไม้ยืนต้น</u>	1,025,622	77.64	1,078,714	76.80	53,092	63.49	1.73
<u>พืชผัก</u>	21,855	1.66	33,457	2.38	11,602	13.87	17.70
<u>พื้นที่ถือครองทั้งหมด</u>	1,334,037		1,430,042		96,015		2.40
	(40.92)		(43.86)				
<u>พื้นที่จังหวัด</u>	3,260,410		3,260,410				
	(100.0)		(100.0)				

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดตรัง

ส่วนใหญ่จะเป็นการผลิตในสาขาการกลั่นกรองและการประมง อย่างไรก็ตามก็ได้วิเคราะห์การเกษตรกรรมแต่ละสาขาค้างต่อไปนี้

1) การกลั่นกรอง

การกลั่นกรองเป็นสาขาการผลิตที่สำคัญที่สุดของจังหวัดตรงทำรายได้ถึงร้อยละ 19.08 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดในปี พ.ศ.2527 มีอัตราการเพิ่มถึงร้อยละ 4.86 ต่อปี

การใช้ที่ดินทำการเกษตรปี พ.ศ.2526 จังหวัดตรงมีเนื้อที่ทั้งจังหวัดประมาณ 5,216.66 ตารางกิโลเมตรหรือ 3,260,410 ไร่ เป็นเนื้อที่ประกอบการเกษตรประมาณ 1,404,571 ไร่ โดยอำเภอห้วยยอดมีเนื้อที่มากที่สุด ประมาณ 288,842 ไร่ หรือร้อยละ 20.57 ปะเหลียนร้อยละ 20.55 อำเภอเมืองตรังร้อยละ 20.05 อำเภอวังวิเศษร้อยละ 12.41 สีเการ้อยละ 10.10 ย่านตาขาวร้อยละ 8.87 และน้อยที่สุดในอำเภอกันตังร้อยละ 7.45 (ดูตารางที่ 4.17)

พืชเศรษฐกิจสำคัญที่เกษตรกรปลูกมากเป็นอันดับหนึ่งของจังหวัดคือการทำสวนยางพารา ซึ่งเป็นพืชที่มีความสำคัญมาตั้งแต่อดีต เป็นเนื้อที่ประมาณ 954,525 ไร่ หรือร้อยละ 67.96 ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งจังหวัด (ตารางที่ 4.18) รองลงมาเป็นการทำนาเนื้อที่ประมาณ 236,186 ไร่ หรือร้อยละ 16.82 ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้นอื่นๆ ได้แก่ มะพร้าว 41,602 ไร่ (ร้อยละ 2.96) ทุเรียน 9,893 ไร่ (ร้อยละ 0.70) เงาะ 5,343 ไร่ (ร้อยละ 0.38) ในปัจจุบันยังมีปาล์มน้ำมันเข้ามาและเริ่มขยายเนื้อที่เพาะปลูกมากขึ้น ปัจจุบันมีเนื้อที่ประมาณ 10,912 ไร่ (ร้อยละ 0.78) และไม้ผลอื่นามีเนื้อที่ประมาณ 52,833 ไร่ (ร้อยละ 3.78) ส่วนพืชไร่และพืชผักซึ่งมีผลผลิตเพียงเล็กน้อยยังไม่พอเพียงต่อการบริโภคภายในท้องถิ่นมีเนื้อที่ปลูก 56,214 ไร่ และ 33,457 ไร่ เป็นร้อยละ 4.00 และ 2.38 ของเนื้อที่ทำการเกษตร ตามลำดับ

มูลค่าผลผลิตของพืชเหล่านี้มีมูลค่าทั้งสิ้นประมาณ 1,712.56 ล้านบาท โดยมียางพารามีมูลค่าของผลผลิตสูงสุด ถึง 936 ล้านบาท รองลงมาได้แก่ มะพร้าวและข้าว ซึ่งมีมูลค่าของผลผลิตประมาณ 296.34 และ 205.78 ล้านบาท ตามลำดับ

สำหรับการเพาะปลูกพืช เศรษฐกิจ สำคัญของจังหวัดดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งด้านการตลาดและราคาของพืชแต่ละชนิด มีดังนี้

ตารางที่ 4.16 จำนวนครัวเรือนเกษตร พื้นที่ถือครองปีพ.ศ.2526

อำเภอ	จำนวนครัวเรือนเกษตร	พื้นที่ถือครอง(ไร่)	พื้นที่ถือครองเฉลี่ย ต่อครัวเรือน
เมืองตรัง	16,414	281,550	17.15
กันตัง	6,026	104,674	17.37
ห้วยยอด	11,962	288,842	24.15
ย่านตาขาว	5,979	124,580	20.84
ปะเหลียน	7,432	288,691	38.84
สิเกา	3,327	141,887	42.65
กิ่งวังวิเศษ	4,459	174,347	39.10
หังจังหวัด	55,599	1,404,571	25.26

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดตรัง

ตารางที่ 4.17 แสดงเนื้อที่ถือครอง จำแนกตามลักษณะการถือครองรายอำเภอของจังหวัดตรัง
ปีพ.ศ.2521

อำเภอ	เนื้อที่ถือครอง (ไร่)	เนื้อที่ถือครองลักษณะเคียว							
		รวม	ร้อยละ	เจ้าของ	ร้อยละ	เช่า	ร้อยละ	ลักษณะอื่น ๆ	ร้อยละ
เมืองตรัง	196,521	174,130	100.0	170,703	98.03	2,350	1.35	1,077	0.63
กันตัง	79,450	76,062	100.0	75,488	99.25	249	3.27	325	0.43
ห้วยยอด	204,429	198,631	100.0	197,097	99.23	1,310	0.66	224	0.11
ย่านตาขาว	114,373	104,320	100.0	102,903	98.64	1,108	1.06	309	0.30
ปะเหลียน	146,712	139,289	100.0	137,251	98.54	881	0.63	1,157	0.83
สิเกา	150,795	149,248	100.0	149,225	99.98	19	**	4	**
รวมจังหวัด	892,280	841,680	100.0	832,667	98.93	5,917	0.70	3,096	0.37

ที่มา : สำนักนโยบายการเกษตรปีพ.ศ. 2521

หมายเหตุ * รวมกิ่งอำเภอวังวิเศษ

** น้อยกว่า 0.01

ตารางที่ 4.18 แสดงรายชื่อกิจกรรมเพื่อการพัฒนา ขนาดพื้นที่และรอบละของพื้นที่ปลูก
ชนิดและชนิด พ.ศ. 2526

ลำดับ	ชื่อพื้นที่ (1)	ขนาดพื้นที่ปลูกและชนิด																				รวมพื้นที่โครงการพัฒนา			
		บางพารา		ชว		มะพร้าว		ทุเรียน		เงาะ		กล้วย		พริกไทย		ปาล์มบ้าน		ไม้ดอก		พืชไร่		พืชผัก		จำนวน	รอบละ
		จำนวน	รอบละ	จำนวน	รอบละ	จำนวน	รอบละ	จำนวน	รอบละ	จำนวน	รอบละ	จำนวน	รอบละ	จำนวน	รอบละ	จำนวน	รอบละ	จำนวน	รอบละ	จำนวน	รอบละ				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)
เมือง	469,385	156,565 (35.61)	16.40	61,630 (21.89)	26.09	18,368 (6.52)	44.15	5,428 (1.93)	54.87	2,215 (0.79)	41.46 (0.14)	463 (0.13)	21.05	369 (0.13)	26.24	2,433 (0.86)	22.30	17,514 (6.22)	33.15	5,030 (1.79)	8.95	11,535 (4.10)	34.48	288,550 (100.0)	20.05
ตำบล	375,000	79,672 (76.11)	8.35	12,568 (12.01)	5.32	5,556 (5.31)	13.35	145 (0.14)	1.47	227 (0.22)	4.25 (0.15)	162 (0.15)	7.36	15 (0.01)	1.07	1,431 (1.37)	13.11	1,404 (1.34)	2.66	3,322 (3.17)	5.91	172 (0.17)	0.51	104,674 (100.0)	7.45
ปะเหลียน	753,281	198,251 (68.67)	20.77	48,396 (16.76)	20.49	6,109 (2.12)	14.68	1,190 (0.41)	12.03	345 (0.12)	6.48 (0.05)	155 (0.05)	7.05	622 (0.22)	44.24	-	-	9,718 (3.37)	18.39	21,418 (7.42)	38.10	2,487 (0.86)	7.43	288,691 (100.0)	20.55
เขาคาชา	275,000	80,566 (64.67)	8.44	32,521 (26.11)	13.77	3,343 (2.68)	8.04	1,227 (0.98)	12.40	1,367 (1.10)	25.58 (0.18)	230 (0.18)	1.45	161 (0.13)	11.65	-	-	4,573 (3.67)	8.65	-	-	592 (0.44)	1.77	124,580 (100.0)	8.87
พวนบ่อ	637,119	203,562 (70.48)	21.33	49,800 (17.24)	21.09	4,429 (1.53)	10.65	1,248 (0.43)	12.61	767 (0.27)	14.36 (0.17)	495 (0.17)	22.50	191 (0.07)	14.15	195 (0.07)	1.79	10,802 (3.74)	20.45	12,591 (4.36)	22.40	4,754 (1.64)	14.21	288,842 (100.0)	20.57
สีเกา	343,816	100,114 (70.56)	10.49	10,626 (7.49)	4.50	2,512 (1.77)	6.04	165 (0.12)	1.67	154 (0.10)	2.85 (0.10)	-	-	40 (0.03)	2.85	6.85 (4.43)	62.80	4,142 (2.92)	7.84	7,037 (4.96)	12.52	10,244 (7.22)	30.62	141,887 (100.0)	10.10
กิ่งจันทบุรี	406,809	135,795 (77.89)	14.22	20,645 (11.84)	8.74	1,285 (0.74)	3.09	490 (0.28)	4.95	268 (0.15)	5.01 (0.40)	695 (0.40)	31.59	-	-	-	-	4,680 (2.69)	8.86	6,816 (3.91)	12.12	3,673 (2.10)	10.98	174,347 (100.0)	12.41
รวม จังหวัด	3,260,410	954,525 (69.76)	100.0	236,186 (16.82)	100.0	41,602 (2.96)	100.0	3,893 (0.70)	100.0	5,343 (0.38)	100.0	2,206 (0.16)	100.0	1,406 (0.10)	100.0	10,912 (0.78)	100.0	52,833 (3.76)	100.0	56,214 (4.00)	100.0	33,457 (2.38)	100.0	1,404,571 (100.0)	100.0

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี

ตารางที่ 4.19 เนื้อที่เพาะปลูก อัตราส่วน ผลผลิต มูลค่า และช่วงให้ผลผลิต
จำแนกตามชนิดพืช ปีพ.ศ. 2526

ชนิดพืช	เนื้อที่เพาะปลูก	อัตราส่วน (%) เนื้อที่เพาะปลูก	ผลผลิต (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ช่วงที่ให้ผลผลิต	รวมให้ เลี้ยงกอไร (บาท)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	
ยาวพารา	954,525	70.05	72,000	936.00	ตลอดปี	
ข้าว	236,186	17.33	79,147	205.78	ก.พ.-มิ.ค.	871
มะพร้าว	41,602	3.05	97.78*	296.34	ตลอดปี	9,922
ทุเรียน	9,893	0.73	3,942	70.96	มิ.ย.-ส.ค.	10,368
เงาะ	5,343	0.39	2,341	37.46	มิ.ย.-ต.ค.	8,498
ปาล์มน้ำมัน	10,912	0.81	16,000	24.00	ตลอดปี	28,235
กาแฟ	2,200	0.16	253	7.08	พ.ย.-ธ.ค.	4,030
พริกไทย	1,406	0.10	453	14.04	ก.พ.-เม.ย.	14,936
ขนุน	2,281	0.17	-	6.84	มิ.ย.-ส.ค.	
ส้มต่างๆ	4,728	0.35	471	3.29	เม.ย.-มิ.ย.	
มะนาว	1,222	0.09	366	1.83	ก.พ.-เม.ย.	
กล้วยต่างๆ	19,331	1.42	19,341	38.66	ตลอดปี	
มังคุด	2,742	0.20	1,571	7.85	เม.ย.-มิ.ย.	
กลางสาค	3,480	0.26	2,088	16.70	ส.ค.-ก.ย.	
ไม้ผลอื่นๆ	19,049	1.40			ตลอดปี	
พืชไร่	56,214	1.04		28.40	ตลอดปี	
พืชผัก	33,457	2.45	30,996	17.33	ตลอดปี	
รวม	1,404,571	100.0		1,712.57		

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดตรัง
หมายเหตุ: * หน่วยลานผล

บางพันธุ์ดี ไร่รายได้ 1,474 บาทต่อไร่
บางพันธุ์พื้นเมือง 780 บาทต่อไร่

ผลิตภาคเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพของประชากรชนบทส่วนใหญ่ และการผลิตภาคอุตสาหกรรมและภาคการค้าและบริการซึ่งเป็นอาชีพของประชากรเมือง เป็นสาระสำคัญที่จะกล่าวถึงในรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ก. ภาคเกษตรกรรม

เกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักของประชากรส่วนใหญ่หรือประชากรชนบทซึ่งมีอยู่ร้อยละ 81.56 ของประชากรทั้งจังหวัด ในปีพ.ศ.2526 มีครัวเรือนเกษตรถึง 55,599 ครัวเรือนกระจายอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ มีมากในอำเภอเมืองตรัง ห้วยยอด และปะเหลียน (ดูตารางที่ 4.16)

เมื่อพิจารณาถึงพื้นที่ทำการเกษตรของจังหวัดตรังในปี พ.ศ.2526 มีจำนวน 1,404,571 ไร่ เป็นร้อยละ 43.08 ของพื้นที่จังหวัด เพิ่มขึ้นจาก 1,320,943 ไร่ ในปีพ.ศ.2523 ในอัตราการเพิ่มร้อยละ 2.11 ต่อปี เนื้อที่ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 63.49 เป็นพื้นที่ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น ซึ่งในปี พ.ศ.2526 มีเนื้อที่ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้นถึงร้อยละ 76.80 ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด อาจกล่าวได้ว่า แนวโน้มของการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมของจังหวัดตรัง มีแนวโน้มของการขยายพื้นที่เพาะปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นมากขึ้นและส่วนใหญ่จะเป็นการปลูกยางพาราซึ่งจะกล่าวถึงในรายละเอียดภายหลัง (ดูตารางที่ 4.15)

ลักษณะการถือครองที่ดินเพื่อการเกษตรจากตัวเลขของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปีพ.ศ.2526 จังหวัดตรังมีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรที่มีลักษณะเป็นเจ้าของร้อยละ 95.66 ร้อยละ 2.62 เป็นลักษณะเช่า และอื่นๆ (ได้แก่รับจ้างอง รับขายฝากหรือให้ทำฟรี) ร้อยละ 1.72 และเมื่อแยกลักษณะการถือครองที่รายอำเภอซึ่งเป็นตัวเลขจากสำมะโนเกษตรปีพ.ศ.2521 พบว่า อำเภอห้วยยอดมีลักษณะการถือครองที่เป็นเจ้าของมากที่สุด ร้อยละ 23.67 รองลงมาได้แก่อำเภอเมืองตรัง สีเกา(รวมถึงอำเภอวังวิเศษ) และปะเหลียน ร้อยละ 20.5 , 17.92 และ 16.48 ตามลำดับ เนื้อที่ถือครองลักษณะเช่าส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอเมืองตรัง(ร้อยละ 39.72) รองลงมาได้แก่อำเภอห้วยยอด และย่านตาขาว ส่วนเนื้อที่ถือครองลักษณะอื่นๆส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอปะเหลียนคือร้อยละ 37.37 รองลงมาในอำเภอเมืองตรังร้อยละ 34.79

ขนาดที่ถือครองของจังหวัดตรัง ในปีพ.ศ.2526 เฉลี่ยครัวเรือนละ 25.72 ไร่ จากสำมะโนเกษตรปี พ.ศ.2521 แบ่งขนาดที่ถือครองออกเป็น 8 ขนาด เกษตรกรประมาณครึ่งหนึ่งถือครองละ 58.69 มีที่ถือครองระหว่าง 10 - 39.9 ไร่ เกษตรกรร้อยละ 13.73 มีขนาดที่ถือครองมากกว่า 40 ไร่ ส่วนอีกร้อยละ 27.58 มีน้อยกว่า 10 ไร่

ในการผลิตภาคเกษตรกรรม แบ่งออกเป็นการรกลีกรวม ปศุสัตว์ ประมงและป่าไม้

ก) การทำสวนยางพารา

(1) เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิต จังหวัดตรังเป็นจังหวัดแรกของประเทศไทยที่ปลูกยางพารา เมื่อปี พ.ศ.2442 โดยพระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) เจ้าเมืองตรังในสมัยนั้น ได้เห็นว่าลักษณะพื้นที่ที่ประกอบด้วยภูมิอากาศของจังหวัดตรังเป็นเนินมีที่ราบน้อย เหมาะที่จะปลูกยางพารามากกว่าปลูกพืชอย่างอื่น เช่น ทำนาข้าว เกษตรกรจึงหันมาปลูกยางพาราแทน จนนับได้ว่าเป็นอาชีพอันดับหนึ่งของจังหวัดตรังและปัจจุบันยางพารายังเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของประเทศ นิยมปลูกทั่วไปในภาคใต้และภาคตะวันออก จนประเทศไทยสามารถผลิตส่งออกสู่ตลาดโลกได้เป็นอันดับ 3 รองจากประเทศอินโดนีเซียและมาเลเซีย

จังหวัดตรังมีเนื้อที่ปลูกยางพารามากเป็นอันดับ 3 ของประเทศ รองจากจังหวัดสงขลาและนครศรีธรรมราช ในปีพ.ศ.2523 มีสัดส่วนถึงร้อยละ 10.28 ของเนื้อที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศ

ในปี พ.ศ.2526 เนื้อที่ปลูกยางพาราของจังหวัดตรัง (ตารางที่ 4.18) มีอยู่ประมาณ 954,525 ไร่ โดยปลูกมากที่สุดในอำเภอห้วยยอดเป็นร้อยละ 21.33 ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งจังหวัด รองลงมาได้แก่อำเภอปะเหลียน อำเภอเมืองตรัง อำเภอวังวิเศษ อำเภอสิเกา อำเภอยานตาขาวและอำเภอกันตัง หรือร้อยละ 20.77 , 16.40 , 14.22, 10.49, 8.44 และ 8.35 ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งจังหวัดตามลำดับและเมื่อพิจารณาสัดส่วนของพื้นที่ปลูกยางพาราต่อพื้นที่ทำการเกษตรในแต่ละอำเภอ จะเห็นได้ว่าการปลูกยางพาราเป็นการกิจกรรมหลักที่สำคัญในทุกๆ อำเภอมีสัดส่วนของพื้นที่ปลูกยางพารามาก กว่าครึ่งหนึ่งของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด โดยมีสัดส่วนมากที่สุดในกิ่งอำเภอวังวิเศษร้อยละ 77.89 รองลงมาในอำเภอกันตังร้อยละ 76.11 อำเภอสิเการ้อยละ 70.56 อำเภอห้วยยอดร้อยละ 70.48 อำเภอปะเหลียนร้อยละ 68.67 อำเภอยานตาขาวร้อยละ 64.67 และน้อยที่สุดในอำเภอเมืองตรัง ร้อยละ 55.61 ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด

ยางพาราที่ปลูกในปัจจุบัน 954,525 ไร่ เป็นยางพันธุ์ดี 613,758 ไร่หรือร้อยละ 64.30 และให้ผลแล้ว 302,944 ไร่ ในอัตราเฉลี่ย 150 กิโลกรัมต่อไร่ และยังคงเป็นยางพันธุ์พื้นเมือง 340,767 ไร่ หรือร้อยละ 35.70 ให้ผลแล้ว 331,897 ไร่ ในอัตราเฉลี่ย 60 กิโลกรัมต่อไร่

ผลผลิตยางพาราในปี พ.ศ.2526 จังหวัดศรีสะเกษผลิตยางพาราได้ประมาณ 72,000ตัน โดยประมาณร้อยละ 58.64 ส่งออกทางท่าเรือกันตัง ที่เหลือขนส่งโดยทางรถยนต์และรถไฟไปส่งออกทางด่านอื่นๆ ยางพาราที่ส่งออกทางท่าเรือกันตังนี้มีประมาณ 42,218 ตัน เป็นมูลค่าถึง 742.1 ล้านบาท เป็นปริมาณที่มากกว่าปีพ.ศ.2525 ถึงร้อยละ 13.8

(2) การให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับเกษตรกรผู้ทำสวนยาง มีหน่วยงานคือ กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการโดยมีสำนักงานอยู่ 4 สาขา คือ

1. สาขาอำเภอเมือง ครอบคลุมพื้นที่อำเภอเมืองตรัง อำเภอสิเกาและกิ่งอำเภอวังวิเศษบางส่วน
2. สาขาอำเภอห้วยยอด ครอบคลุมพื้นที่อำเภอห้วยยอด อำเภอสิเกาและกิ่งอำเภอวังวิเศษบางส่วน
3. สาขาอำเภอย่านตาขาว ครอบคลุมพื้นที่อำเภอย่านตาขาว และอำเภอปะเหลียน
4. สาขาอำเภอกันตัง ครอบคลุมพื้นที่อำเภอกันตัง

ในปี พ.ศ.2525 ได้มีผู้ยื่นขอรับการสงเคราะห์จากการลงทุนสวนยางทั้งหมด จำนวน 61,280 ราย เนื้อที่ 578,467 ไร่ และได้รับการสงเคราะห์ 44,558 ราย เนื้อที่จำนวน 368,718ไร่ ปัจจุบันยังคงเหลือยางพันธุ์พื้นเมือง(ยางเก่า) เหลืออยู่ประมาณ 340,000 ไร่ จำนวนเงินที่จ่ายสงเคราะห์ไปแล้วตั้งแต่เริ่มตั้งสำนักงานกองทุน มาจนถึงสิ้นปี 2525 (ตุลาคม 2523 - ธันวาคม 2525) จ่ายเป็นเงิน 320.75 ล้านบาท และจ่ายเป็นวัสดุสงเคราะห์มูลค่า 11.06 ล้านบาท เงินสงเคราะห์ที่จ่ายให้กับผู้รับการสงเคราะห์ทั้งที่เป็นเงินสดและวัสดุสงเคราะห์สำหรับปลูกแทนควายยางพาราพันธุ์ใดไร่ละ 4,800 บาท สำหรับปลูกแทนควายไม้ยืนต้นอื่นๆ ไร่ละ 3,500 บาท

สำหรับหลักเกณฑ์ในการขอรับการสงเคราะห์ เจ้าของสวนยางผู้ประสงค์จะยื่นคำขอรับการสงเคราะห์จะต้องเป็นส่วนยางที่มีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า 2 ไร่ แต่ละไร่มียางไม่น้อยกว่า 10 ต้น เฉลี่ยแล้วไม่น้อยกว่าไร่ละ 25 ต้น และไม่อยู่ในเขตป่าสงวนหรือที่ดินหวงห้ามของทางราชการ เป็นคนยางมีอายุกว่า 25 ปี หรือเป็นคนยางทรูคโตรมเสียหายนหรือคนยางที่ไถน้ายางน้อย การปลูกแทนต้องเป็นเจ้าของสวนยาง คือเป็นผู้มีสิทธิในที่ดินสวนยางตาม

ประมวลกฎหมายที่ดิน โดยมีโฉนด นส.3 ก. สค.1 ภบท.6 เจ้าของที่ดินสามารถตั้งตัวแทนให้ผู้อื่นเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับสวนขอสองเคราะห์ก็ได้

ข) การทำนา

อาชีพการทำนาของจังหวัดตรังนับเป็นอาชีพอันดับสองรองจากการทำสวนยางพารา ในปี พ.ศ.2526 มีเนื้อที่ทำนา 236,186 ไร่ เป็นเพียงร้อยละ 16.82 ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดเท่านั้น แต่ก็นับว่ามากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับ 5 จังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันที่มีภูมิประเทศเป็นที่ภูเขา ที่ราบลอนคลื่นและที่ราบชายฝั่งเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งคุณลักษณะดินไม่เหมาะแก่การทำนา

พื้นที่ทำนาของจังหวัดตรังอยู่ในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำตรัง (ในพื้นที่อำเภอห้วยยอดและอำเภอเมือง) และที่ราบลุ่มแม่น้ำปะเหลียน (ในพื้นที่อำเภอปะเหลียน) อำเภอที่มีพื้นที่ทำนามาก คืออำเภอเมือง อำเภอห้วยยอดและอำเภอปะเหลียน โดยมีสัดส่วนถึงร้อยละ 26.09 , 21.09 และ 20.49 ของพื้นที่นาทั้งหมด ส่วนการทำนาในที่ดอนนั้นมียุ่ทั่วไป บางที่ปลูกเป็นพืชแซมยางในสวนยางที่เพิ่งเปลี่ยนจากยางเก่าเป็นยางใหม่ ตั้งแต่เริ่มปลูกจนมีอายุ 2 - 3 ปี ในพื้นที่ทำนาทั้งหมด เป็นพื้นที่เพาะปลูกนาปี 229,210 ไร่ และเนื้อที่เพาะปลูกนาปรัง 6,976 ไร่ เป็นการปลูกข้าวเจ้า 228,566 ไร่ ผลผลิตที่ได้ในปี 2526 จำนวน 76,700 ตัน และข้าวเหนียวจำนวน 7,620 ไร่ ผลผลิตที่ได้ประมาณ 2,400 ตัน โดยเฉลี่ยแล้วมีผลผลิตถึงไร่ละ 335 กิโลกรัม นับว่าเป็นปริมาณค่อนข้างมาก เนื่องจากมีฝนตกตามฤดูกาลไม่เกิดการทิ้งช่วงอันจะทำให้นาข้าวเสียหายทั้งนาคอนที่อาศัยน้ำฝนและนาสิกกัไม่ประสบภาวะน้ำท่วมเช่นกัน

การทำนาในจังหวัดตรังส่วนใหญ่เป็นการทำนาเพื่อใช้บริโภคภายในครัวเรือนเท่านั้น มิได้มีการทำนาเพื่อการค้าแต่อย่างใด ผลผลิตข้าวที่ได้จากการทำนาในจังหวัด ต้องส่งซื้อข้าวสารจากจังหวัดใกล้เคียงและจังหวัดในภาคกลางปีละไม่น้อย โดยซื้อข้าวคุณภาพปานกลาง (15%, 25%) จากจังหวัดใกล้เคียงเช่นจังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุงและสงขลา เป็นต้น ส่วนข้าวสารคุณภาพดีซื้อจากจังหวัดในภาคกลาง ซึ่งเป็นเหตุให้ราคาข้าวสารในจังหวัดมีราคาสูง และมีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทั้งนี้เพราะราคาข้าวสารถูกกำหนดโดยราคาจากแหล่งผลิตบวกค่าขนส่ง บวกกำไรของผู้ประกอบการค้าข้าว

การค้าข้าวในจังหวัดจึงไม่มีการรับซื้อขายข้าวเปลือกกัน เนื่องจาก

จากมีการทำนาเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือนเท่านั้น การค้าข้าวสาร และรำข้าวก็ต้องอาศัยซื้อจากจังหวัดอื่นๆ มีจำหน่ายอีกต่อหนึ่ง โรงสีข้าวส่วนใหญ่จึงเป็นโรงสีข้าวขนาดเล็ก ซึ่งรับจ้างสีข้าวจำนวนน้อยเพื่อการบริโภค

ค. การทำสวนมะพร้าว

การทำสวนมะพร้าวในจังหวัดตรัง ถือเป็นอาชีพหนึ่งที่ทำรายได้ให้ชาวสวนได้เป็นอย่างดี อำเภอเมืองตรังปลูกมะพร้าวมากถึงร้อยละของ 44.15 ของพื้นที่ปลูกมะพร้าวทั้งจังหวัด ซึ่งมีอยู่ 41,602 ไร่ อำเภอที่อยู่ติดทะเลได้แก่ อำเภอสิเกา อำเภอกันตัง และอำเภอปะเหลียน ซึ่งเหมาะสมต่อการทำสวนมะพร้าวเป็นอย่างมาก มีพื้นที่ทำสวนมะพร้าวเพียงร้อยละ 6.04 , 13.35 และ 14.68 ของพื้นที่ปลูกมะพร้าวทั้งจังหวัดเท่านั้น ในปี พ.ศ.2526 มีผลผลิตที่เก็บได้ประมาณ 98.7 ล้านผล เฉลี่ยผลผลิตประมาณ 660 ผลต่อไร่

ง. การทำสวนปาล์มน้ำมัน

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจใหม่ของภาคใต้ ยังไม่แพร่หลายจังหวัดที่ปลูกได้แก่ กระบี่ ชุมพร สตูล สุราษฎร์ธานี และตรัง ในจังหวัดตรังมีพื้นที่เพาะปลูกที่เหมาะสมกับการทำสวนปาล์มน้ำมันอยู่หลายพื้นที่ เช่น ที่อำเภอเมืองตรัง อำเภอสิเกาและห้วยยอด ปัจจุบันมีการปลูกมากในอำเภอสิเกา ในปี พ.ศ. 2526 จังหวัดตรังมีพื้นที่ที่สวนปาล์มประมาณ 10,912 ไร่ อยู่ในอำเภอสิเกา 6,853 ไร่ (ร้อยละ 62.8) อำเภอเมือง 2,433 ไร่ (ร้อยละ 22.30) อำเภอห้วยยอด 1,431 ไร่ (ร้อยละ 13.11) และอำเภอกันตัง 195 ไร่ (ร้อยละ 1.79) และคาดว่าจะขยายพื้นที่เพาะปลูกออกไปอีกมากในอนาคต ในปี 2526 ผลผลิตที่เก็บได้มีเพียง 16.0 ล้านกิโลกรัม เพราะเพิ่งจะให้ผลผลิตเพียง 850 ไร่ และโดยเฉลี่ยแล้วให้ผลผลิต 4,000 กิโลกรัมต่อไร่

พื้นที่การปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดตรังกำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว แต่ยังคงอยู่ในการดำเนินการโดยเอกชนที่มีทุนมาก เนื่องจากการปลูกปาล์มน้ำมันต้องลงทุนสูง และไม่มีการส่งเสริมจากรัฐบาลเช่นยางพารา

จ. การทำสวนกาแฟ

จังหวัดตรังได้ดำเนินการส่งเสริมให้ราษฎรปลูกกาแฟกันมากขึ้น ตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทย เพื่อเพิ่มพูนรายได้ของราษฎรอีกทางหนึ่ง แต่ราษฎรส่วนใหญ่ ยังไม่นิยมปลูกเป็นพืชหลัก จะปลูกเป็นพืชผสมกับพืชชนิดอื่น

ในปี พ.ศ. 2526 เนื้อที่ปลูกกาแฟมีเพียง 2,200 ไร่ มีปลูกในกิ่งอำเภอวังวิเศษ 695 ไร่ (ร้อยละ 31.59) อำเภอห้วยยอด 495 ไร่ (ร้อยละ 22.5) อำเภอเมือง 463 ไร่ (ร้อยละ 21.05) อำเภอย่านตาขาว 230 ไร่ (ร้อยละ 10.05) อำเภอกันตัง 162 ไร่ (ร้อยละ 7.36) และอำเภอปะเหลียน 155 ไร่ (ร้อยละ 7.05) ไร่ผลแล้รรวมทั้งสิ้น 1,757 ไร่ โดยมีผลผลิตเฉลี่ย 150 กิโลกรัมต่อไร่

ด้านการตลาดในปัจจุบัน รัฐบาลได้มอบหมายนโยบายให้องค์การคลังสินค้าร่วมกับชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด ดำเนินการรับซื้อกาแฟเพื่อช่วยเหลือชาวสวนกาแฟในภาคใต้ที่ได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากราคากาแฟตกต่ำในการรับซื้อกาแฟนี้ ได้กำหนดที่จะรับซื้อจากสหกรณ์การเกษตรหรือกลุ่มเกษตรกรที่สมาชิกปลูกกาแฟ โดยให้เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟรวบรวมกาแฟที่ตนผลิตได้ให้สหกรณ์การเกษตรหรือกลุ่มเกษตรกรนำมาเสนอขายให้องค์การคลังสินค้า ซึ่งร่วมกับชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย รับซื้อที่กรุงเทพมหานครในราคา กิโลกรัมละ 45 บาท โดยจังหวัดตรังได้รับโควตาให้ส่งกาแฟไปขาย 150 ตัน

ในปี พ.ศ. 2526 มีกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟในจังหวัดตรังจำนวน 18 กลุ่ม จำนวนสมาชิก 1,502 ราย ซึ่งมีเนื้อที่ปลูกกาแฟรวม 1,089 ไร่ ผลผลิต 218,300 กิโลกรัม ปริมาณที่ขาย 153,000 กิโลกรัม ขายในราคา 38-39 บาทต่อกิโลกรัม

ฉ. การทำสวนพริกไทย

การทำสวนพริกไทยเป็นอาชีพดั้งเดิมอาชีพหนึ่งที่มีชื่อเสียงของ

จังหวัด เกษตรกรบางรายยึดเป็นอาชีพหลัก และบางรายปลูกเพื่อเป็นการเสริมรายได้ของการปลูกพืชหลัก ปัจจุบันพริกไทยเป็นสินค้าที่เป็นที่ต้องการของตลาดมาก เกษตรกรจึงได้มีการขยายเนื้อที่ปลูกกันมากขึ้น และคาดว่าสามารถยึดเป็นอาชีพหลักได้ดีในอนาคต พริกไทยที่ปลูกมีทั้งพันธุ์พื้นเมือง ที่มีรสเผ็ดมาก เมล็ดโตแต่ให้ผลผลิตต่ำ และพันธุ์มาเลเซียที่มีรสเผ็ดน้อยกว่า และมีเมล็ดเล็กแต่ ให้ผลผลิตสูง

พื้นที่ทำสวนพริกไทยในจังหวัดตรังมีอยู่ 1,406 ไร่ ปลูกมากใน

อำเภอปะเหลียน ถึง 622 ไร่ หรือร้อยละ 44.24 ของพื้นที่ปลูกพริกไทยทั้งจังหวัด รองลงไป
อำเภอเมือง 369 ไร่ อำเภอห้วยยอด 199 ไร่ และอำเภอย่านตาขาว 161 ไร่ (ใน
ตารางที่ 4.1๖) เป็นพื้นที่สวนพริกไทยที่ให้ผลแล้ว 940 ไร่ มีผลผลิตเฉลี่ย 750 กิโลกรัมต่อไร่
ด้านการตลาดและการค้าปัจจุบันอยู่ในภาวะคลองตัว โดยเกษตรกรสามารถจำหน่ายพริกไทยดำได้
ในราคา กิโลกรัมละ 32 - 33 บาท และพริกไทยขาว จำหน่ายได้ในราคา กิโลกรัมละ 60 - 70
กิโลกรัม

ช. การทำสวนทุเรียน

การปลูกทุเรียน ปัจจุบันได้มีการปลูกทุเรียนพันธุ์ดีขึ้นทดแทนพันธุ์
พื้นเมือง เพื่อให้ตรงกับความต้องการของตลาด ในปีพ.ศ. 2526 มีทุเรียนพันธุ์ดีประมาณ 9,893
ไร่ ปลูกมากในอำเภอเมืองเป็นจำนวน 5,428 ไร่ หรือร้อยละ 54.87 ของพื้นที่ปลูกทุเรียนทั้ง
หมด รองลงมาในอำเภอห้วยยอด 1,248 ไร่ อำเภอย่านตาขาว 1,227 ไร่ และอำเภอปะเหลียน
1,190 ไร่ เป็นพื้นที่ที่ให้ผลแล้ว 6,844 ไร่ ให้ผลผลิตประมาณ 3,942,000 ผล เฉลี่ยผล
ผลิต 1,200 ผลต่อไร่ ด้านตลาดทุเรียนยังไม่เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชนในจังหวัด
จึงต้องซื้อทุเรียนพันธุ์ดีจากจังหวัดอื่นๆ เข้ามาจำหน่าย เช่น จากจังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนราคา
เกษตรกรจำหน่ายได้ในปี พ.ศ. 2526 ประมาณ กิโลกรัมละ 25 - 30 บาท

ช. การทำสวนเงาะ

เงาะเป็นไม้ผลที่ทำรายได้ให้ชาวสวนเป็นอย่างดี จังหวัดตรัง
เพิ่งต้นตัวในการทำสวนเงาะ โดยการสั่งซื้อพันธุ์เงาะโรงเรียนจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี เข้ามา
ปลูกแทนเงาะพันธุ์พื้นเมือง หรือบุกเบิกพื้นที่ในการปลูกเงาะใหม่ จนสิ้นปี พ.ศ. 2526 มีพื้นที่ปลูก
เงาะประมาณ 5,343 ไร่ ปลูกมากในอำเภอเมืองเป็นเนื้อที่ 2,215 ไร่ หรือร้อยละ 41.46
ของพื้นที่ปลูกเงาะทั้งจังหวัด รองลงไปในอำเภอย่านตาขาว 1,367 ไร่ และอำเภอห้วยยอด
767 ไร่ เป็นพื้นที่ให้ผลแล้ว 4,408 ไร่ ให้ผลผลิตทั้งปี ประมาณ 2.34 ตัน เฉลี่ยผลผลิต
ประมาณ 1,000 กิโลกรัมต่อไร่ ด้านการตลาด ยังไม่เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชน
จึงต้องนำเงาะจากจังหวัดใกล้เคียงเข้ามา เช่น จากจังหวัดสุราษฎร์ธานี เข้ามาจำหน่าย ส่วนราคา
ขายของเกษตรกรประมาณ กิโลกรัมละ 8 - 14 บาท

ง. ผลผลิตต่อไร่

จากการวิเคราะห์ผลผลิตต่อไร่ของพืชสำคัญของจังหวัด ในปี พ.ศ.2526 พบว่า พืชที่มีมูลค่าต่อไร่สูงที่สุด คือ ปาล์มน้ำมัน ถึง 28,235 บาทต่อไร่ พริกไทยมีมูลค่าต่อไร่ มากรองลงมา 14,936 บาทต่อไร่ มะพร้าว 9,922 บาทต่อไร่ ทุเรียน 8,498 บาทต่อไร่ กาแฟ 4,030 บาทต่อไร่ ขณะที่ยางพาราและข้าวซึ่งเป็นอาชีพหลักของเกษตรกร ส่วนใหญ่ กลับมีรายได้ต่อไร่น้อยมาก ยางพาราพันธุ์ดีมีมูลค่า 1,950 บาทต่อไร่ ยางพารา พันธุ์พื้นเมือง 780 บาทต่อไร่ และข้าว 871 บาทต่อไร่ (ดูตารางที่ 4.18)

จ. รายได้ครอบครัว

จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปีพ.ศ.2524 พบว่าครัวเรือน ถึงร้อยละ 65.86 มีรายได้ต่อปีน้อยกว่า 10,000 บาทต่อปี ซึ่งนับว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก ครัวเรือนที่มีรายได้ไม่น้อยกว่า 10,000 บาทนี้กระจายอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ ในสัดส่วนกว่าร้อยละ 60 ของครัวเรือนในแต่ละอำเภอ โดยเฉพาะในอำเภอกันตัง มีถึงร้อยละ 69.69 และ อำเภอยานตาขามมีร้อยละ 69.16 ของครัวเรือนในอำเภอ ซึ่งครัวเรือนที่มีรายได้น้อยเหล่านี้ ส่วนใหญ่คือครัวเรือนในชนบทนั่นเอง

เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดการส่งเสริมให้ปลูกพืชที่จะให้รายได้ที่ดีกว่า เคยปลูกพืชชนิดใดมาแต่เดิมก็ไม่คิดจะเปลี่ยนแปลง เช่น การปลูกยางพารา ซึ่งจะทำให้รายได้ให้เกษตรกรได้เฉพาะในหน้าแล้งเท่านั้น ในหน้าฝนจะไม่สามารถกรีดยางได้เลย อีกถ้าเป็นเกษตรกรที่ปลูกยางพาราเพียงอย่างเดียว รายได้จากยางพาราแทบจะไม่พอใช้จ่ายในแต่ละปี

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) ปศุสัตว์

การปศุสัตว์ในจังหวัดครึ่งเป็นเพียงการเลี้ยงแบบรายย่อยสำหรับส่งเป็นสินค้าขายภายในจังหวัด และเลี้ยงภายในครัวเรือนเท่านั้น ยังคงไม่เพียงพอแก่ความต้องการสำหรับผู้เลี้ยงเพื่อส่งขายภายในจังหวัดและเลี้ยงภายในครัวเรือน มีในทุกๆ หมู่บ้าน ตำบลและอำเภอ สัตว์ที่นิยมเลี้ยงกันมากในปัจจุบันได้แก่ โค กระบือ สุกร เป็ดไก่ และแพะในอำเภอที่มีชาวมุสลิม และยังมีห่าน แกะ ช้างและมาอยู่บาง

ก) โค-กระบือ ในปี พ.ศ.2526 จำนวนโคและกระบือที่เลี้ยงมีรวมกัน 38,573 ตัว ส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงโค ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนต่อกระบือถึง 6 ต่อ 1 อำเภอที่เลี้ยงมากได้แก่ อำเภอห้วยยอด อำเภอเมืองและอำเภอปะเหลียน ซึ่งเป็นแหล่งปลูกข้าวของจังหวัด

จากสำมะโนประชากรเกษตรปี พ.ศ.2521 พบว่า การเลี้ยงโคส่วนใหญ่จะเลี้ยงไว้เพื่อใช้งาน และไว้เพื่อการอื่นได้แก่ เลี้ยงไว้เพื่อจำหน่ายบ้าง แต่การเลี้ยงโคนมมีน้อยมาก ส่วนกระบือจะเลี้ยงไว้เพื่อใช้งานเป็นส่วนใหญ่ (ตารางที่ 4.21 จำนวนโคและกระบือที่เกษตรกรเลี้ยงประมาณร้อยละ 70 เลี้ยงไว้แต่ละรายมีจำนวน 1-4 ตัว เท่านั้น ตารางที่ 4.20 ส่วนที่เลี้ยงไว้เป็นฟาร์มขนาดใหญ่มีไม่มาก ถ้าพิจารณาจำนวนผู้เลี้ยงโคและกระบือ กับจำนวนโคและกระบือที่เลี้ยงทั้งหมดแล้ว ผู้เลี้ยงโคแต่ละราย โดยเฉลี่ยแล้วมีจำนวนโคที่เลี้ยงประมาณ 3 - 4 ตัว (ปีพ.ศ.2521 มีจำนวนโคทั้งหมด 45,780 ตัว) และผู้เลี้ยงกระบือแต่ละรายมีจำนวนกระบือที่เลี้ยงประมาณ 3 - 4 ตัวเช่นกัน (ปีพ.ศ.2521 มีจำนวนกระบือ 8,766 ตัว) ในช่วง 5 ปี จากปีพ.ศ.2521 ถึง พ.ศ.2526 จำนวนโคและกระบือที่เลี้ยงมีจำนวนลดลง เหลือโคเพียง 33,505 ตัว และกระบือ 5,067 ตัว

ข) สุกร การเลี้ยงสุกรส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอเมือง และอำเภอห้วยยอด จำนวนสุกรที่เลี้ยงแต่ละรายเลี้ยงในจำนวนไม่มากนัก ผู้เลี้ยงประมาณร้อยละ 90 เลี้ยงสุกรไม่เกิน 4 ตัว ส่วนที่เลี้ยงแบบฟาร์มใหญ่มีอยู่เพียงไม่กี่ราย และโดยเฉลี่ยผู้เลี้ยงแต่ละรายใหญ่เหล่านี้จะเลี้ยงประมาณ 23 ตัว ในช่วงปีที่ผ่านมา จากปีพ.ศ.2521 มีสุกรทั้งหมดประมาณ 35,063 ตัว เหลือเพียง 33,903 ตัว ในปีพ.ศ.2526

ค) สัตว์ปีก ในปีพ.ศ.2526 จังหวัดครึ่งมีจำนวนเป็ด ไก่ และห่านรวมกันประมาณ 4 แสนตัว ส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงไก่ ซึ่งมีอยู่ประมาณ 379,104 ตัว เป็ด 19,684

ตารางที่ 4.20 การเลี้ยงสัตว์ในอำเภอต่างๆ ปี พ.ศ.2526

ชนิด	จำนวนในแต่ละอำเภอ (ตัว)							
	รวม	เมือง	กันตัง	ห้วยยอด	ย่านตาขาว	ปะเหลียน	สิเกา	กิ่งหวังวิเศษ
โค	33,505	8,750	2,970	8,018	4,225	5,487	1,331	2,724
กระบือ	5,068	540	372	1,885	976	480	514	301
รวม	38,573	9,290	3,342	9,903	5,201	5,967	1,845	3,025
สุกร	33,903	12,875	3,224	7,835	4,021	2,500	1,341	2,107
เป็ด	19,684	1,450	8,200	5,442	1,150	2,540	558	344
ไก่	379,104	115,300	47,560	96,754	32,787	20,900	32,427	33,376
ห่าน	929	-	35	859	35	-	-	-
รวม	399,717	116,750	55,795	103,055	33,972	23,440	32,985	33,720
แพะ	4,045	240	1,460	188	1,230	654	273	-
แกะ	78	-	15	61	2	-	-	-
รวม	4,121	240	1,475	249	1,232	654	273	-
ช้าง	36	4	-	14	12	-	3	3
ม้า	67	14	15	28	1	-	4	5
รวม	103	18	15	42	13	-	7	8

ที่มา สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตรัง

ตารางที่ 4.21 จำนวนผู้เลี้ยงโค กระบือ ในปี พ.ศ. 2521 จำแนกตามขนาดฟาร์ม

	รวม	จำนวนผู้เลี้ยงโค กระบือ จำแนกตามขนาดของฟาร์ม					
		1-2	3-4	5-19	20-49	50-99	100 ตัวขึ้นไป
โค	12,338 (100%)	4,697 (38.07%)	4,411 (35.75%)	3,182 (25.79%)	41 (0.33%)	1 (0.01%)	6 (0.05%)
กระบือ	2,352 (100%)	1,506 (64.03%)	414 (17.60%)	370 (15.73%)	60 (2.55%)	2 (0.09%)	-
สุกร	5,393 (100%)	14,099 (91.60%)		1,239 (8.05%)	53 (0.34%)	2 (0.01%)	-

ที่มา: รายงานสำมะโนเกษตร 2521 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัว ส่วนทานมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น โดยเลี้ยงสัตว์ปีกกันมากในอำเภอเมือง และอำเภอห้วยยอด
จำนวนสัตว์ปีกที่เกษตรกรแต่ละรายเลี้ยงมีจำนวนไม่มากนัก
เกษตรกรผู้เลี้ยงไกรรอละ 70 มีจำนวนไก่ที่เลี้ยงไม่เกิน 20 ตัว และเกษตรกรผู้เลี้ยงเป็ด
ประมาณร้อยละ 80 มีจำนวนเป็ดที่เลี้ยงไม่เกิน 20 ตัว ส่วนการเลี้ยงแบบฟาร์มขนาดใหญ่ จะ
นิยมเลี้ยงไกรรมากกว่า

ง) แพะ และ แกะ นิยมเลี้ยงกันเฉพาะในหมู่ชาวมุสลิม มีการเลี้ยงแพะ
มากกว่าแกะ มีแพะทั้งหมด 4,045 ตัว ซึ่งเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคเนื้อและนมภายในครอบครัวเท่านั้น
โดยเฉลี่ยแล้วผู้เลี้ยงแพะแต่ละรายจะเลี้ยงประมาณ 4 ตัวเท่านั้น ส่วนแกะไม่เป็นที่นิยมเลี้ยงกัน
มากนักทั้งจังหวัดมีเพียง 78 ตัว เท่านั้น

จ) ช่าง มา นอกจากสัตว์อื่น ๆ ที่นิยมเลี้ยงกันทั่วไปแล้ว จังหวัด
ตรังยังมีสัตว์ใช้งานอีก 2 ชนิด คือช่างและมา แต่่น้อยมาก ทั้งจังหวัดมีประมาณร้อยตัวเท่านั้น
การเลี้ยงสัตว์ในจังหวัดตรัง เป็นที่สังเกตว่า ผู้เลี้ยงไม่ว่าจะเป็น
เลี้ยงโค กระบือ หมู หรือสัตว์ปีกต่างๆ ก็ตาม ขนาดของฟาร์มที่เลี้ยงมักจะเลี้ยงในจำนวนที่ไม่
มากนัก ที่เลี้ยงเป็นฟาร์มขนาดใหญ่มีน้อยราย โดยเฉพาะอย่างยิ่งไก่ที่เลี้ยงส่วนใหญ่ที่เลี้ยงยังเป็น
ไก่พื้นเมือง ซึ่งเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคในครอบครัว ถ้ามีการพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้เลี้ยงแต่ละราย
สามารถเลี้ยงได้มากขึ้น พร้อมกับส่งเสริมพันธุ์ให้ดีขึ้น เพื่อผลผลิตที่ดีกว่าแล้ว นอกจากจะมีแหล่ง
โปรตีนที่บริโภคเพียงพอภายในจังหวัด ก็ยังสามารถก่อให้เกิดอุตสาหกรรมจากผลิตภัณฑ์สัตว์ได้

3) การประมง

การผลิตสาขาประมงเป็นสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญสาขาหนึ่งของจังหวัด
ตรังเช่นเดียวกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคใต้ มีความสำคัญรองลงมาจากการกสิกรรม นับเป็นอาชีพ
สำคัญอาชีพหนึ่ง เนื่องจากมีอาณาเขตติดต่อกับชายฝั่งทะเลอันดามันมีความยาวถึง 119.2 กิโลเมตร
ปัจจุบันชาวประมงมีเครื่องมือจับปลาทันสมัย ประกอบกับได้รับคำแนะนำจากประมงจังหวัด
ให้จับปลาโดยวิธีที่ถูกต้อง ในปีพ.ศ. 2526 มีชาวประมงถึง 4,357 ครัวเรือน จำนวน 28,668
คน มีเรือประมง 868 ลำ จากการเปรียบเทียบมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาประมงกับระดับ 5 จังหวัด
ชายฝั่งทะเลอันดามัน และภาคใต้ สาขาการประมงมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของจังหวัดตรังโดย
มีสัดส่วนร้อยละ 13.17 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งจังหวัด

แต่การประมงในจังหวัดตรังมีความสำคัญเฉพาะประมงทะเลเท่านั้น

ตารางที่ 4.22 ปริมาณสัตว์น้ำเค็มที่จับได้และอัตราการเปลี่ยนแปลงระหว่างปีพ.ศ.2522-
พ.ศ.2526 ของจังหวัดตรัง ระดับ 5 จังหวัดฯ และภาคใต้

หน่วย: ตัน

ปีพ.ศ.	2521	2522	2523	2524	2525	2526
ตรัง	119,465	114,799	128,778	123,565	109,144	125,378
		(-3.91)	(+7.80)	(-4.05)	(-11.67)	(+14.87)
ระดับ 5 จังหวัดฯ	246,158	244,488	267,413	271,316	258,187	353,231
		(-0.68)	(+9.38)	(+1.46)	(-4.84)	(+36.81)
ภาคใต้	917,491	919,078	897,445	844,901	942,193	1,068,052
		(+0.17)	(-2.35)	(-5.85)	(-11.52)	(+13.36)
<u>อัตราส่วนร้อยละของจังหวัดตรัง</u>						
ต่อระดับ 5 จังหวัดฯ	48.53	46.95	48.16	45.54	42.27	35.49
ต่อภาคใต้	13.02	12.49	14.35	14.62	11.58	11.74

ที่มา: ฝ่ายเศรษฐกิจการประมงและแผนงาน กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ: *ตัวเลขในวงเล็บเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงในแต่ละปี

จังหวัดตรังจับสัตว์น้ำเค็มได้มากเป็นอันดับสองของภาคใต้ รองจากจังหวัดสงขลา ซึ่งในปีพ.ศ.2526 จับได้ 372,272 ตัน

ตารางที่ 4.23 ปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำเค็มที่นำมาจำหน่ายที่ท่าขึ้นปลา ปีพ.ศ.2525 และ พ.ศ.2526 และอัตราการเปลี่ยนแปลงของจังหวัดตรัง ระดับ 5 จังหวัดฯและภาคใต้ และอัตราส่วนร้อยละของจังหวัดตรังต่อระดับ 5 จังหวัดฯและภาคใต้

ปริมาณ : ตัน

มูลค่า : พันบาท

	พ.ศ. 2525		พ.ศ. 2526		อัตราการเปลี่ยนแปลง	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ตรัง	100,386	386,039	115,838	415,098	+15.39	+7.53
ระดับ 5 จังหวัดฯ	224,297	923,673	305,994	1,357,307	+36.42	+46.95
ภาคใต้	881,413	4,115,466	954,483	4,779,709	+8.29	+16.14
<u>อัตราส่วนร้อยละของจังหวัดตรัง</u>						
ต่อระดับ 5 จังหวัดฯ	44.76	41.79	37.86	30.58		
ต่อภาคใต้	11.39	9.38	12.36	8.68		

ที่มา: ฝ่ายเศรษฐกิจการประมงและแผนงาน กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ: จังหวัดตรังมีปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำเค็มที่นำมาจำหน่าย ณ ท่าขึ้นปลามากเป็นอันดับสองของภาคใต้ รองลงมาจากจังหวัดสงขลาซึ่งในปีพ.ศ. 2526มีปริมาณ 338,492 ตัน เป็นมูลค่า 2,138,717 พันบาท

ตารางที่ 4.24 ปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้และอัตราการเปลี่ยนแปลงระหว่างปีพ.ศ.2522-
พ.ศ.2526 ของจังหวัดตรัง ระดับ 5 ห้วยคาและภาคใต้

หน่วย: ตัน

ปีพ.ศ.	2522	2523	2524	2525	2526
ตรัง	398	602	599	630	733
		(+50.26)*	(-0.17)	(+5.18)	(+16.35)
ระดับ 5 จังหวัดฯ	1,028	1,729	966	1,343	1,561
		(+68.19)	(-44.13)	(-39.03)	(+16.23)
ภาคใต้	9,801	11,750	12,941	13,371	13,896
		(+19.89)	(+10.14)	(+3.32)	(+3.93)
<u>อัตราส่วนร้อยละของจังหวัดตรัง</u>					
พอ.ระดับ 5 จังหวัดฯ	38.72	34.82	62.01	46.91	46.96
ต่อภาคใต้	4.06	5.12	4.63	4.71	5.27

ที่มา: ฝ่ายเศรษฐกิจการประมงและแผนงาน กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ: *ตัวเลขในวงเล็บเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงในแต่ละปี

ในปีพ.ศ.2526 จังหวัดที่จับสัตว์น้ำจืดได้มากที่สุดในภาคใต้คือ สุราษฎร์ธานี
จับได้ 3,351 ตัน รองลงมาคือสงขลา (3,321 ตัน) พัทลุง(2,550 ตัน)
นครศรีธรรมราช (1,190 ตัน) และจังหวัดตรังจับได้มากเป็นอันดับ 5

ทั้งที่มีความเหมาะสมพอสมควรต่อการเลี้ยงสัตว์น้ำจืด เพราะมีแหล่งน้ำธรรมชาติสำหรับการเพาะพันธุ์และเจริญเติบโตของสัตว์น้ำจืดได้ แต่เพียงจะเริ่มมีการส่งเสริมให้มีการเลี้ยงสัตว์น้ำจืดขึ้นโดยทั่วไปแล้วสัตว์น้ำจืดที่จับได้ยังเป็นสัตว์น้ำจืดที่เจริญเติบโตเองตามธรรมชาติ และด้วยเหตุที่จังหวัดศรีสะเกษมีท่าเรือประมง จำนวนเรือ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ จึงมีเรือประมง (ทั้งจากจังหวัดอื่นๆด้วย) นำปลามาขึ้นที่ท่าเรือมาก ส่วนการเพาะเลี้ยงชายฝั่งยังมีไม่มาก เนื่องจากมีปัญหาดังกล่าว เช่นขาดแคลนพันธุ์สัตว์น้ำ เงินทุน ตลอดจนทั้งการเพาะเลี้ยงชายฝั่งยังมีปัญหาเรื่องป่าชายเลน ซึ่งกรมป่าไม้ยังไม่ได้กำหนดแนวเขตของป่าชายเลนที่แน่นอน โดยสรุปแล้วการประมงในจังหวัดศรีสะเกษในอนาคตคงจะมีปัญหาดังกล่าว มากขึ้น ทั้งปัญหาหลักของการทำประมง คือ ปัญหาน้ำมัน ปัญหาตลาด และปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของทะเล ส่วนปัญหาเฉพาะของการทำประมง ในจังหวัดคือปัญหาการทำเรือประมง ซึ่งจำเป็นต้องขยายและสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการทำประมงยิ่งขึ้น

ก) ปริมาณสัตว์น้ำเค็มที่จับได้

ในปีพ.ศ.2526 จังหวัดศรีสะเกษจับสัตว์น้ำเค็มได้มากเป็นอันดับ 2 ของภาคใต้ รองจากสงขลา เป็นปริมาณถึง 125,378 ตัน (จังหวัดสงขลาจับได้ถึง 372,272 ตัน) หรือร้อยละ 11.74 ของปริมาณสัตว์น้ำเค็มที่จับได้ทั้งหมดในภาคใต้ และมากที่สุดในระดับ 5 จังหวัดฯ เป็นอัตราส่วนร้อยละ 35.49 ของปริมาณสัตว์น้ำเค็มที่จับได้ทั้งหมดในระดับ 5 จังหวัดฯ หรือประมาณหนึ่งในสามของระดับ 5 จังหวัดฯ

แต่เมื่อพิจารณาถึงปริมาณสัตว์น้ำเค็มที่จับได้ตั้งแต่ปี พ.ศ.2521 จนถึงปี พ.ศ.2526 จะเห็นได้ว่า อัตราส่วนร้อยละของสัตว์น้ำเค็มที่จับได้ของจังหวัดศรีสะเกษต่อทั้งภาคใต้ในปีพ.ศ.2525 ไต่ลดลงจากปีก่อนๆ อย่างมาก จากร้อยละ 14.62 ในปีพ.ศ.2524 ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 11.58 ในปีพ.ศ.2525 และเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็นร้อยละ 11.74 ในปีพ.ศ.2526 ส่วนอัตราส่วนร้อยละของสัตว์น้ำเค็มที่จับได้ของจังหวัดศรีสะเกษต่อระดับ 5 จังหวัดฯ ในปีพ.ศ.2525 ไต่ลดลงจากปีก่อนๆ จากร้อยละ 45.54 ในปีพ.ศ.2524 ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 42.27 ในปีพ.ศ.2525 และลดลงมากยิ่งขึ้นในปีพ.ศ.2526 เหลือเพียงร้อยละ 35.49 ของสัตว์น้ำเค็มที่จับได้ทั้งระดับ 5 จังหวัดฯ ในปี พ.ศ.2526 จังหวัดศรีสะเกษจับสัตว์น้ำเค็มได้มากกว่าปีพ.ศ.2525 ร้อยละ 14.87 (ใกล้เคียงกับระดับภาคใต้ ซึ่งจับได้มากกว่าปีพ.ศ.2525 ร้อยละ 13.36) ส่วนในระดับ 5 จังหวัดจับได้มากกว่าถึงร้อยละ 36.81

ส่วนปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำเค็มที่นำมาจำหน่ายที่ท่าขึ้นปลาในปีพ.ศ.2526 ของจังหวัดตรังมากเป็นอันดับ 2 รองจากสงขลาเช่นกัน เป็นจำนวน 115,838 ตัน คิดเป็นมูลค่า 415,098 พันบาท (จังหวัดสงขลามีปริมาณ 338,492 ตัน เป็นมูลค่า 2,138,717 พันบาท) หรือร้อยละ 12.36 และ 8.68 ของปริมาณและมูลค่า ที่นำมาจำหน่ายที่ท่าขึ้นปลาทั้งภาคใต้ และมากที่สุดในระดับ 5 จังหวัดฯ เป็นอัตราส่วนร้อยละ 37.86 และร้อยละ 30.58 ของปริมาณและมูลค่าที่นำมาจำหน่ายที่ท่าขึ้นปลาทั้งระดับ 5 จังหวัดฯ แต่อัตราการเปลี่ยนแปลงจากปีพ.ศ.2525 พบว่า จังหวัดตรังมีอัตราการเพิ่มของปริมาณร้อยละ 15.39 และการเพิ่มของมูลค่าร้อยละ 7.53 ในขณะที่ในระดับภาคใต้มีอัตราการเพิ่มของปริมาณร้อยละ 8.29 และอัตราการเพิ่มของมูลค่าร้อยละ 16.14 และในระดับ 5 จังหวัดฯ มีอัตราการเพิ่มของปริมาณถึงร้อยละ 36.42 และอัตราการเพิ่มของมูลค่าถึงร้อยละ 46.95

จากการเปลี่ยนแปลงของปริมาณสัตว์น้ำเค็มที่จับได้ และปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำเค็มที่นำมาจำหน่ายที่ท่าขึ้นปลา จะเห็นได้ว่า 5 จังหวัดคานชายฝั่งทะเลอันดามัน มีการขยายตัวทางคานประมงมากขึ้นกว่าทางจังหวัดคานอ่าวไทย แต่เป็นไปได้ว่าจังหวัดตรังมีแนวโน้มที่จะลดความสำคัญลงทางคานหาเรือประมงในจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน อีกทั้งการวางแผนพัฒนาหาเรือที่ถูกต้อง และกระบี่ ในแผนพัฒนาภาคใต้ตอนบน ย่อมจะมีผลกระทบต่อหาเรือกันตั้งอย่างมากในอนาคต

ส่วนปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้ในจังหวัดตรังในปีพ.ศ. 2526 จับได้เป็นอันดับที่ 5 ของภาคใต้ รองจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี สงขลา พัทลุงและนครศรีธรรมราช โดยจับได้เป็นปริมาณ 733 ตัน คิดเป็นเพียงร้อยละ 5.27 ของปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้ทั้งภาคใต้ และมากที่สุดเป็นปริมาณเกือบครึ่งหนึ่งที่จับได้ในระดับ 5 จังหวัดฯ คือร้อยละ 46.96 ของที่จับได้ในระดับ 5 จังหวัดฯ

ข) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในจังหวัดตรัง

ในปีพ.ศ. 2526 มีอยู่ 403 ราย ขนาดเนื้อที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 924.97 ไร่ กระจายอยู่ในทุกอำเภอ อำเภอเมืองตรังมีจำนวนผู้เลี้ยงสัตว์น้ำมากที่สุดเป็นร้อยละ 41.19 ของจำนวนผู้เลี้ยงสัตว์น้ำทั้งจังหวัด ส่วนอำเภอปะเหลียนมีจำนวนผู้เลี้ยงสัตว์น้ำร้อยละ 23.33 ของจำนวนผู้เลี้ยงสัตว์น้ำทั้งจังหวัด แต่มีขนาดเนื้อที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมากที่สุดถึงร้อยละ 91.00 ของเนื้อที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทั้งจังหวัด ส่วนอำเภออื่นๆ มีจำนวนรายและขนาดเนื้อที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพียงเล็กน้อย แสดงให้เห็นว่าในทุกอำเภอรวมทั้งอำเภอเมืองตรังผู้เลี้ยง

ตารางที่ 4.25 สถิติการเลี้ยงสัตว์น้ำ ปี พ.ศ.2526 จำแนกรายอำเภอ

	กันตัง	ปะเหลียน	สิเกา	เมืองตรัง	ห้วยยอด	ย่านตาขาว	รวม
การเลี้ยงสัตว์น้ำทุกชนิด (ราย)	56	94	52	166	23	12	403
ขนาดเนื้อที่ (ไร่)	9.39	841.73	12.44	49.24	3.95	8.22	924.97
ขนาดเนื้อที่ต่อราย(ไร่)	0.168	8.955	0.239	0.297	0.172	0.685	2.295
การเลี้ยงปลาคูก (ราย/บ่อ)	18/22	16/19	8/19	56/62	13/16	5/8	116/146
ขนาดเนื้อที่ (ตารางเมตร)	3,901	10,833	6,898	36,258	2,008	5,136	65,034
การเลี้ยงปลานิล (ราย/บ่อ)	16/25	59/65	37/42	68/81	7/8	2/2	189/223
ขนาดเนื้อที่ (ตารางเมตร)	91	8,993	300	14,764	469	4,800	29,417
การเลี้ยงปลากระพงขาว (ราย)	6	1	-	-	-	-	10
ขนาดเนื้อที่ (ตารางเมตร)	3,515	5,200	-	-	-	-	8,715
การเลี้ยงปลากระรัง (ราย)	-	1	1	-	-	-	2
ขนาดเนื้อที่ (ตารางเมตร)	-	2,800	25	-	-	-	2,825
การเลี้ยงปลาอื่นๆ (ราย/บ่อ)	4/4	7/7	4/4	16/21	1/1	1/1	33/38
ขนาดเนื้อที่ (ตารางเมตร)	625	1,580	2,500	9,110	100	15	13,930
การเลี้ยงหอยแครง (ราย)	-	1	-	-	-	-	1
ขนาดเนื้อที่ (ตารางเมตร)	-	800	-	-	-	-	800
การเลี้ยงกุ้ง (ราย)	1	2	-	1	-	-	4
ขนาดเนื้อที่ (ไร่)	0.16	5.12	-	1	-	-	5.28
การเลี้ยงปูดำ (ราย)	6	-	-	-	-	1	7
ขนาดเนื้อที่ (ตารางเมตร)	1,706	-	-	-	-	1,600	3,306

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดตรัง

หมายเหตุ : รวมถึงอำเภอวังวิเศษ

สัตว์น้ำเป็นเพียงผู้เลี้ยงรายย่อย ทำในเนื้อที่ขนาดเล็ก เฉลี่ยรายละ 0.168 - 0.685 ไร่เท่านั้น ยกเว้นอำเภอปะเหลียนที่มีการเพาะเลี้ยงเป็นฟาร์มขนาดใหญ่เฉลี่ยรายละ 8.955 ไร่

การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด มีอยู่ในทุกอำเภอ เป็นการเลี้ยงในบ่อ สัตว์น้ำที่เลี้ยงได้แก่ ปลาดุก ปลานิล ปลาไนและปลาอื่นๆ การเลี้ยงปลาดุกมีจำนวนทั้งสิ้น 116 ราย มีเนื้อที่เพาะเลี้ยง 65,034 ตารางเมตร ส่วนใหญ่เลี้ยงในอำเภอเมืองตรัง ปลานิลมีจำนวนผู้เลี้ยงและขนาดเนื้อที่มากที่สุด เป็นจำนวน 189 ราย ขนาดเนื้อที่ 66,687 ตารางเมตร ส่วนใหญ่เลี้ยงในอำเภอปะเหลียน ปลาไนมีจำนวนผู้เลี้ยง 41 ราย ขนาดเนื้อที่ 29,417 ตารางเมตร ส่วนใหญ่เลี้ยงในอำเภอเมืองตรัง และปลาอื่นๆ มีจำนวนผู้เลี้ยง 33 ราย ขนาดเนื้อที่ 13,930 ตารางเมตร ส่วนใหญ่เลี้ยงในอำเภอเมืองตรังเช่นกัน

ส่วนการเพาะเลี้ยงชายฝั่งหรือในน้ำกร่อย มีอยู่เพียง 24 ราย ในอำเภอที่อยู่ริมฝั่งทะเลและไกลปากแม่น้ำ ได้แก่ อำเภอกันตัง อำเภอปะเหลียน อำเภอสิเกา อำเภอย่านตาขาว และอำเภอเมืองตรัง สัตว์น้ำที่เลี้ยงได้แก่ ปลากระพงขาว ปลากระรัง หอยแครง กุ้ง และปูดำ ปลากระพงขาวมีผู้เลี้ยง 10 ราย ในอำเภอกันตัง 9 รายขนาดเนื้อที่ 3,515 ตารางเมตร และในอำเภอปะเหลียน 1 รายขนาดเนื้อที่ 5,200 ตารางเมตร ปลากระรัง มีผู้เลี้ยง 2 ราย ในอำเภอปะเหลียนและอำเภอสิเกาขนาดเนื้อที่ 2,800 และ 525 ตารางเมตร หอยแครงมี 1 รายในอำเภอปะเหลียนขนาดเนื้อที่ 800 ตารางเมตร กุ้งมี 4 ราย ในอำเภอกันตัง 1 รายขนาดเนื้อที่ 0.16 ไร่ อำเภอปะเหลียน 2 รายขนาดเนื้อที่ 5.12 ไร่ และอำเภอเมืองตรัง 1 รายขนาดเนื้อที่ 1 ไร่ และปูดำมีผู้เลี้ยง 7 ราย ในอำเภอกันตัง 6 รายขนาดเนื้อที่ 1,709 ตารางเมตร และในอำเภอย่านตาขาว 1 รายขนาดเนื้อที่ 1,600 ตารางเมตร

นอกจากสำนักงานประมงจังหวัดและสำนักงานประมงอำเภอแล้ว จังหวัดตรังยังมีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านนี้อีก 1 หน่วยงาน คือ สถานีประมงน้ำจืดจังหวัดตรัง จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2527 ทำหน้าที่ส่งเสริมประมงน้ำจืดเพื่อให้มีการใช้เทคโนโลยีการประมงที่เหมาะสมกับสภาพแหล่งประมง และขยายพื้นที่ทำการประมง ในปีพ.ศ. 2527 สถานีประมงน้ำจืดจังหวัดตรังได้แจกจ่ายพันธุ์สัตว์น้ำจืด ได้แก่ปลานิล ปลาไน ปลาคะเพียนขาว และปลาลังสีกเทศ จำนวน 646,000 ตัว ใหญ่เกษตรกรจำนวน 116 ราย ในเนื้อที่ 59,84 ไร่ และปล่อยตามแหล่งน้ำต่างๆ 40 แห่ง จำนวน 3,629,000 ตัว ในเนื้อที่ 17,338 ไร่

ตารางที่ 4.26 ปริมาณและมูลค่าปลาเบ็ด ที่นำมาจำหน่ายที่ท่าขึ้นปลา ปี พ.ศ.2525 และ พ.ศ.2526 และอัตราการเปลี่ยนแปลงของจังหวัดตรัง ระดับ 5 จังหวัด และภาคใต้ และอัตราส่วนร้อยละของจังหวัดตรังต่อระดับ 5 จังหวัดฯ และภาคใต้

ปริมาณ : ตัน

มูลค่า : พันบาท

	พ.ศ. 2525		พ.ศ.2526		อัตราการเปลี่ยนแปลง	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ตรัง	80,707	153,150	97,243	189,841	+17.58	+23.98
ระดับ 5 จังหวัดฯ	173,798	327,603	198,081	400,394	+13.97	+22.22
ภาคใต้	577,025	1,039,485	544,113	980,123	-5.70	-5.71
<u>อัตราส่วนร้อยละของจังหวัดตรัง</u>						
ระดับ 5 จังหวัดฯ	47.59	46.75	49.09	47.41		
ต่อภาคใต้	14.33	14.73	17.87	19.37		

ที่มา: ฝ่ายเศรษฐกิจการประมงและแผนงาน กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ : จังหวัดตรังมีปริมาณและมูลค่าปลาเบ็ด ที่นำมาจำหน่าย ณ ท่าขึ้นปลามากเป็นอันดับสองของภาคใต้ รองลงมาจากจังหวัดสงขลาซึ่งในปีพ.ศ.2526 มีปริมาณ 147,265 ตัน เป็นมูลค่า 236,840 พันบาท

ก) อุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องจากการประมง

โรงงานอุตสาหกรรมสัตว์น้ำใน 5 จังหวัดคานชายฝั่งทะเลอันดามัน มีทั้งหมด 1,906 โรง คังในตารางที่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงงานทำกะปิ มีถึง 1,343 โรง โดยมีในจังหวัดตรังเพียง 35 โรง สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมที่สำคัญ คือโรงงานปลาบ่มมีอยู่ 12 โรง อยู่ในจังหวัดตรัง 5 โรง ระนอง 5 โรง และภูเก็ต 2 โรง โรงงานปลากระป๋องมี 2 โรง อยู่ในจังหวัดตรังและภูเก็ต ส่วนโรงงานห้องเย็นมีที่ตรังแห่งเดียว 2 โรง จะเห็นได้ว่า จังหวัดตรังเป็นแหล่งสำคัญของการประมงและอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องจากการประมงของจังหวัดคานชายฝั่งทะเลอันดามัน

ในปีพ.ศ.2526 จังหวัดตรังสามารถจับปลาเบ็ด ซึ่งเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมปลาบ่มได้มาก โดยมีปริมาณและมูลค่าปลาเบ็ดที่มาจากจำหน่าย ณ ท่าขึ้นปลามากเป็นอันดับ 2 ของภาคใต้รองจากสงขลาเป็นปริมาณ 97,243 ตัน คิดเป็นมูลค่า 189.8 ล้านบาท (สงขลาจับได้ 147,265 ตัน เป็นมูลค่า 236.8 ล้านบาท) หรือเป็นร้อยละ 17.87 และร้อยละ 19.37 ของปริมาณและมูลค่าปลาเบ็ดที่นำมาจำหน่าย ณ ท่าขึ้นปลาทั้งภาคใต้ และมากที่สุด ในระดับ 5 จังหวัดทางคานชายฝั่งทะเลอันดามัน ในสัดส่วนร้อยละเกือบครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 49.09 และร้อยละ 47.41 ของปริมาณและมูลค่ารวมของปลาเบ็ดที่นำมาจำหน่าย ณ ท่าขึ้นปลา ในระดับ 5 จังหวัดฯ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.27 โรงงานอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องจากการประมงของ 5 จังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน และห้วงภาคใต้ ปีพ.ศ.2526

จังหวัด	ประเภทอุตสาหกรรม													
	สัตว์น้ำ กระป๋อง	ปลาป่น	โรงงาน ห้องเย็น	น้ำปลา น้ำบูดู	กะปิ	ปลาเค็ม	กุ้งแห้ง	หมึกแห้ง หอยแห้ง	ปลานึ่ง ปลาอบ	ปลารมควัน ปลาหย่าง	ข้าวเกรียบ กุ้ง-ปลา	ลูกชิ้น	โรงงานแข็ง	
ระนอง	-	5	-	-	318	97	-	-	-	-	-	-	-	7
พังงา	-	-	-	-	438	53	15	15	-	2	-	-	-	2
ภูเก็ต	1	2	-	-	8	1	-	1	-	1	-	2	-	5
กระบี่	-	-	-	-	544	87	52	-	-	146	-	-	-	2
ตรัง	1	5	2	-	35	6	30	2	3	8	2	1	-	7
รวม 5 จังหวัด	2	12	2	-	1,343	244	97	18	3	157	2	3	-	23
ภาคใต้	8	55	18	10	1,464	399	202	40	25	176	68	20	-	91

ที่มา กรมประมง

ตัน เป็นมูลค่าประมาณ 192.76 ล้านบาท มีมูลค่าเพิ่มจากปีพ.ศ. 2524 เป็นจำนวน 11.43 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.00 ทั้งนี้สามารถทำรายได้เข้ารัฐเป็นค่าภาคหลวงทั้งสิ้น 53.21 ล้านบาท และค่าธรรมเนียมและอื่นๆ อีก 0.66 ล้านบาท ส่วนการยอยหินก็มีอยู่แต่ในอำเภอ ห้วยยอดเช่นกัน มีอยู่ 3 โรงซึ่งมีจำนวนเงินลงทุน 7.60 ล้านบาท

2) อุตสาหกรรม

ก) จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมของจังหวัดตรังในปีพ.ศ. 2526 มีอยู่ 223 โรง เป็นร้อยละ 21.9 ของจำนวนโรงงานในระดัับ 5 จังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน และร้อยละ 3.2 ของจำนวนโรงงานในภาคใต้ โดยอุตสาหกรรมในจังหวัดตรังส่วนใหญ่เป็น อุตสาหกรรม ที่รองรับผลผลิตทางการเกษตร ทั้งนี้เพราะจังหวัดตรังมีลักษณะภูมิประเทศ เหมาะแก่การเกษตรกรรม เช่นการทำสวนยางพารา ประมง ป่าไม้ นอกจากนี้ยังมีการทำเหมืองแร่และยอยหินในเขตอำเภอห้วยยอด อุตสาหกรรมในจังหวัดตรังจึงเป็นประเภทอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการเกษตร (Agro-Industry) เช่น โรงงานรมควันยางพารา โรงงานรีดยางเครฟ โรงงานยางแท่งที่ฮีอาร์ โรงงานทำเฟอร์นิเจอร์จากไม้ยางพารา โรงงานปลากะป๋อง โรงงานปลาบ่น โรงน้ำแข็งเพื่อการประมง อุตสาหกรรมท่องเที่ยว และอื่นๆ นอกจากนี้จากโรงงาน เหล่านี้แล้วก็ยังเป็นโรงงานผลิตขนาดเล็ก เช่น โรงงานทำสังไม้ โรงงานทำขนม ทำกล้วยเตี้ยว เส้นหมี่ ขนมจีน และโรงงานซ่อมบริการเครื่องยนต์ต่างๆ อันเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อบริการภายใน ชุมชน ดังเช่นชุมชนเมืองอื่นๆ

จากตารางที่ 4.29 เมื่อพิจารณาจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ ทั้ง 223 โรงงาน สรุปได้ว่าโครงสร้างอุตสาหกรรมของจังหวัดตรังขึ้นอยู่กับอุตสาหกรรมประเภทอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งมีถึง 62 โรงงาน หรือร้อยละ 27.8 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด รองลงไปคือผลิตภัณฑ์จากไม้มีจำนวน 55 โรงงานหรือร้อยละ 24.7 ในอุตสาหกรรมทั้งสองประเภทนี้ เป็นโรงงานทำสังไม้ 38 โรง โรงสีข้าว 25 โรง โรงทำน้ำแข็งแข็ง 15 โรง โรงงานทำเครื่องเรือน 9 โรง โรงงานปลาบ่น 5 โรง โรงงานอุตสาหกรรมประเภทอาหารและเครื่องดื่มอื่นๆ 17 โรง และโรงงานทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับไม้อื่นๆ อีก 8 โรง

ข) ส่วนขนาดของโรงงานนั้น โรงงานเกือบทั้งหมด(ร้อยละ 92.59) เป็นโรงงานขนาดเล็ก มีคนงานเฉลี่ยเพียง 11.88 คนต่อโรงงาน โรงงานขนาด

ข. ภาคอุตสาหกรรม

ในการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนการผลิตภาคอุตสาหกรรมของจังหวัดครั้ง ตั้ง
แต่มีพ.ศ. 2521-2527 พบว่ามีแนวโน้มการพัฒนาเพิ่มขึ้น โดยมีอัตราการเพิ่มโดยเฉลี่ยถึงร้อยละ
15.21 ต่อปี โดยเพิ่มมากในสาขาอุตสาหกรรมถึงร้อยละ 31.67 ต่อปี สาขาการทำเหมืองแร่
และยอหินร้อยละ 16.29 ต่อปี สาขาไฟฟ้าและประปาร้อยละ 11.96 ต่อปี และสาขาการ
ก่อสร้างมีอัตราการเพิ่มร้อยละ 5.1 ต่อปี ในรายละเอียดภาคอุตสาหกรรม จะกล่าวถึงเฉพาะ
สาขาการทำเหมืองแร่และยอหิน และสาขาอุตสาหกรรม ดังต่อไปนี้

1) การทำเหมืองแร่และยอหิน

จังหวัดครั้งมีเหมืองแร่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอห้วยยอด และผลิต
แร่คิบุกโดยวิธีทำเหมืองสูบอย่างเดียว เหมืองบางแห่งมีแร่โคลัมไบท์ และแทนทาลไลท์ ซึ่งเป็น
แร่ราคาสูงปนอยู่กับแร่คิบุกบาง นอกจากนั้นยังมีแร่พลูออไรท์ แบริท์ และด้านหินลิกไนท์ จึงมีการ
ทำเหมืองแร่ดังกล่าวควย สำหรับจำนวนแร่ต่างๆที่ผลิตได้ในปี 2525 มีรวมกันประมาณ 407,459

ตารางที่ 28 ปริมาณแร่และมูลค่าที่ผลิตได้ พ.ศ. 2524 และ 2525

ชนิดแร่	พ.ศ. 2524		พ.ศ. 2525		การเปลี่ยนแปลง	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
คิบุก	701.16	146.08	814.32	162.86	+113.16	+16.78
พลูออไรท์	8,210.00	8.21	7,745.00	7.74	-465.00	-0.47
ลิกไนท์	538,000.00	27.04	380,000.00	19.10	-158,000.00	-7.94
แบริท์	-	-	18,900.00	3.06	+18,900.00	+3.06
รวม	546,911.16	181.33	407,459.32	192.76	-149,451.84	+11.43

ที่มา ทรัพยากรธรณีจังหวัดครั้ง

ตารางที่ 4.29 แสดงจำนวนอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ ในจังหวัดศรีสะเกษ ปีพ.ศ.2526

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนโรงงานแยกรายอำเภอ							
	รวม	เมือง	กันตัง	ห้วยยอด	ปะเหลียน	ย่านตาขาว	สิเกา	กิ่งงิ้ววิเศษ
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
<u>ผลิตภัณฑ์จากไม้</u>	55	23	6	5	6	13	2	7
1. โรงเลื่อย	5			2		3		
2. วงกบ บ้านประคูด หน้าต่าง	2	1	1					
3. เครื่องเรือน	9	4		1		3	1	
4. สิ่งไม้	18	17	5	2	6	7	1	
5. พรมมีที่กรีดทำ การพิมพ์	4	4						
6. โรงพิมพ์	4	4						
<u>ผลิตภัณฑ์จากยางพารา</u>	11	9		2				
7. หลอดกอกยารวมกอก	1	1						
8. ยางแท่งยางรวมกอก แยกน้ำยางสด	10	8		2				
<u>ผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ</u>	10	3		7				
9. อลูมิเนียมและกระเบื้องเผา	2	1		1				
10. โรงโม่หิน	3			3				
11. คอนกรีตและซีเมนต์	4	1		3				
12. เตาคืบเผา	1	1						
<u>ผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ</u>	3	3						
13. มังลวดและเฟอร์- นิเจอร์อลูมิเนียม	1	1						
14. ตีมีด	2	2						

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
อุตสาหกรรมเครื่องจักร	34	22	7	5				
15. ซ่อมเครื่องยนต์	15	12	1	2				
16. โรงกลึง	19	10	6	3				
<u>ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้</u>								
<u>ขนส่ง</u>	9	5	3	1				
17. คลอเรือซ่อมเรือ	3		3					
18. ซ่อมรถยนต์	5	4		1				
19. ซ่อมจักรยาน จักรยานยนต์	1	1						
<u>อุตสาหกรรมอาหารและ</u>								
<u>เครื่องดื่ม</u>	62	27	18	9	7	1		
20. อาหารกระป๋อง	1	1						
21. กะปิ	4	4						
22. กลั่นน้ำนมพืช	1	1						
23. ทำอาหารจากแป้ง	7	7						
24. บดเมล็ดกาแฟ	1	1						
25. ปลาบ่น	5		5					
26. โรงทำน้ำแข็ง	15	6						
27. น้ำอัดลม	2	2						
28. น้ำดื่ม น้ำกลั่น	1	1						
29. โรงสีข้าว	25	4	7	8	6			
<u>อุตสาหกรรมอื่น ๆ</u>	35		15		14	2	4	
30. เสาถ่าน	34		14		14	2	4	
31. หองเย็น	1		1					
รวม	223	94	50	29	28	16	6	-

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดศรี

ตารางที่ 4.30 จำนวนโรงงาน เงินทุนและจำนวนคนงาน แยกตามประเภทอุตสาหกรรม
ปีพ.ศ.2526

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวน	เงินทุน	จำนวนคนงาน
เหล็กไม้	5	3,805,000	78
ทำวงกบ บานประตู หน้าต่าง	2	260,000	12
เครื่องเรือนจากไม้	9	31,106,000	820
ทำลังไม้	38	11,009,335	306
คามมีตกรีดยาง	1	880,000	3
โรงพิมพ์	4	4,744,000	16
ปะและหลอดอกยางรถยนต์	1	1,080,000	2
ผลิตแกวแผ่นรมควัน ยางเครฟ	10	76,035,000	1,515
ทำอิฐดินเผา	2	2,615,000	19
ไม้ บด ย่อยหิน	3	7,600,000	22
ทำคอนกรีตบล็อกและเสาไฟฟ้า	4	5,881,000	205
ทำเตาดินเผา	1	470,000	4
หมั่งลวด เฟอร์นิเจอร์อลูมิเนียม	1	108,800	3
ตีมีด	2	1,741,700	34
ซ่อมเครื่องยนต์	15	7,706,400	141
หลอมหล่อ กิ่งหรือเชื่อมโลหะ	19	11,135,948	162
คอเรือ ซ่อมเรือ	3	3,600,000	42
ซ่อมรถยนต์	5	161,200	15
ซ่อมรถจักรยาน รถจักรยานยนต์	1	2,400	10
อาหารกระป๋อง	1	12,000,000	400
ทำกะปิ	4	8,875,000	13

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวน	จำนวนเงินทุน	จำนวนคนงาน
ผลิตน้ำมันหมู่น้ำมันพืช	1	450,000	6
อาหารจากแป้ง	7	533,000	46
ทำกาแฟผงและเคลือบถั่ว	1	180,000	3
ผลิตปลาป่น	5	42,384,415	246
ผลิตน้ำแข็ง	15	54,464,041	293
น้ำอัดลม	2	*	10
น้ำดื่ม น้ำกลั่น	1	55,000	3
สีข้าว	25	2,388,200	30
เผาถ่าน	34	*	*
ทองเย็นเก็บสัตัวน้ำ	1	6,000,000	23
รวม	223	297,271,739	4,482

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดศรีสะเกษ

หมายเหตุ: *ไม่ทราบจำนวน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลางมีเพียง 10 โรง มีจำนวนคนงานเฉลี่ย 93.6 คนต่อโรงงาน และมีโรงงานขนาดใหญ่เพียง 4 โรงเท่านั้น มีจำนวนคนงานเฉลี่ย 398.5 คนต่อโรงงาน โรงงานขนาดใหญ่ได้แก่ โรงงานสัตว์น้ำกระป๋อง โรงงานยางเครพและโรงงานทำยางแผ่นรมควัน ในอำเภอเมืองตรัง และโรงงานผลิตเครื่องใช้และชิ้นส่วนของเครื่องเรือนจากไม้ยางพาราในอำเภอยานตาขาว

ก) การกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรม จากตารางที่ 4.30 แสดงจำนวนโรงงานประเภทต่างๆในระดัอำเภอ อำเภอเมืองตรังมีถึง 95 โรงงาน เป็นร้อยละ 42.60 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด ลดน้อยลงไปเกือบครึ่งหนึ่งในอำเภอกันตัง ซึ่งมีอยู่ 50 โรงงานก่อนนั้นกระจุกกระจายในอำเภออื่นๆ ยกเว้นถึงอำเภอวังวิเศษยังไม่มีกิจกรรมอุตสาหกรรมอยู่เลย จะเห็นได้ว่าอำเภอเมืองจะมีจำนวนโรงงานมากที่สุด ส่วนอำเภอรอบนอกจะมีฐานอุตสาหกรรมไม่กว้างขวางเหมือนในเมือง ยกเว้นอำเภอกันตังที่เป็นที่ตั้งของท่าเรือกันตัง จึงเป็นแหล่งอุตสาหกรรมสำคัญที่รองลงมาจากอำเภอเมืองอย่างเห็นได้ชัด

เมื่อพิจารณาแหล่งที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม พบว่าโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กและโรงงานซ่อมบริการจะอัดแน่นอยู่ในแหล่งชุมชน โดยเฉพาะในย่านถนนห้วยยอด และถนนกันตัง ในเขตเทศบาลเมืองตรัง ส่วนโรงงานขนาดกลางที่มีความสัมพันธ์กับแหล่งวัตถุดิบ ส่วนใหญ่จะเลือกสถานที่ที่อยู่เป็นกลุ่มห่างจากตัวเมืองหรือตัวอำเภอ แต่ก็ไม่ห่างจากแหล่งชุมชนมากนัก เหตุผลสำคัญในการเลือกที่ตั้งโรงงานใกล้ชุมชนหรืออยู่ในชุมชนนี้เนื่องจากความไม่พร้อมของผู้ประกอบการเกี่ยวกับทรัพย์สิน ที่ดินและเงินลงทุน ตลอดจนความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ประกอบกับรัฐไม่ใ้คว่างกฎเกณฑ์ในการตั้งโรงงานให้เป็นรูปแบบที่ถูกต้อง เป็นสัดส่วนตั้งแต่ต้น จึงทำให้ผู้ประกอบการตั้งโรงงานกันอย่างอิสระ ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมขึ้นในภายหลังได้

จากชนิดของโรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอต่างๆ พอสรุปได้ อย่างคร่าวๆว่า อำเภอเมืองตรังเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมหลักของจังหวัด เป็นที่รวมของอุตสาหกรรมชนิดต่างๆ ทั้งผลิตภัณฑ์จากไม้ โรงพิมพ์ อุตสาหกรรมยางแท่ง ยางรมควัน และอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม ตลอดจนอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลต่างๆ เป็นต้น อำเภอกันตังซึ่งเป็นที่ตั้งของท่าเรือสำคัญทางคานชายฝั่งทะเลอันดามัน จึงเป็นศูนย์กลางทางคานอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการประมง อุตสาหกรรมที่สำคัญคือ อุตสาหกรรมต่อเรือซ่อมเรือ โรงงานปลาป่น และโรงทำน้ำแข็ง เป็นต้น และอำเภอห้วยยอดจากสภาพที่เป็นแหล่งหินปูนของจังหวัด อุตสาหกรรมสำคัญจึงเป็นประเภทผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะได้แก่ โรงโม่หินโรงงานทำคอนกรีตบล็อกและที่สำคัญ

โรงงานน้ำแข็ง เป็นต้น และอำเภอห้วยยอดจากสภาพที่เป็นแหล่งหินปูนของจังหวัด อุตสาหกรรมสำคัญจึงเป็นประเภทผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะได้แก่ โรงโม่หินโรงงานทำคอนกรีตบล็อกและที่สำคัญคือโรงงานผลิตเสาไฟฟ้าที่ผลิตเสาไฟฟ้า คอนกรีตอัดแรงและเสาเข็มคอนกรีต ส่วนอำเภอปะเหลียน ย่านตาขาวและสิเกา เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้ยางพารา ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีอยู่ทั่วไปทุกอำเภอ ได้แก่การทำลังไม้และเครื่องเรือนจากไม้ยางพารา และอีกชนิดหนึ่งคือการเผาถ่าน ที่มีอยู่ในทุกอำเภอที่อยู่ติดทะเล

ง) อุตสาหกรรมที่สำคัญของจังหวัดตรัง

(1) โรงงานปลาป่น ในจังหวัดตรังมี 5 โรง ซึ่งตั้งอยู่ที่อำเภอกันตัง มีเรือประมงจับปลาป่นโรงงานประมาณ 551 ลำในปีพ.ศ.2526 ซึ่งลดลงจากปีพ.ศ.2525 ที่มีอยู่ 753 ลำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปรับอัตราดอกเบี้ยหรืออื่นๆ ที่ทำให้กิจการประมงค่อนข้างซบเซา เรือขนาดเล็กต้องหยุดไปเพราะออกไปจับปลาแล้วได้ไม่คุ้มทุน มีแต่เรือขนาดใหญ่และขนาดกลางเท่านั้นที่ยังสามารถดำเนินการได้ ซึ่งในสภาวะเช่นนี้ กระทบกระเทือนกับโรงงานปลาป่นเป็นอย่างมากเพราะทำให้ปลาเบ็ดซึ่งเป็นวัตถุดิบมีราคาสูงขึ้น ต้นทุนในการผลิตจึงสูงขึ้น

(2) ผลิตภัณฑ์ยางเครฟ ยางแผ่น ยางรมควันและยางแท่ง ที่ที่ ลูร์ ปัจจุบันยางที่ผลิตขึ้นในจังหวัดตรัง ผลิตเพื่อส่งออกทั้งหมด ทำให้ต่างประเทศผู้ซื้อเป็นผู้กำหนดราคา

(3) ผลิตภัณฑ์ไม้ยางพารา เป็นอุตสาหกรรมที่แนวโน้มว่าจะดีขึ้น เนื่องจากไม้ อย่างอื่นหายากขึ้น แต่ไม้ยางพาราสามารถตัดโค่นได้อย่างสม่ำเสมอตามการสับเปลี่ยนยางพาราที่หมดน้ำยางหรือหมดอายุการให้น้ำยางแล้ว เมื่อยางมีอายุประมาณ 25 ปี

(4) โรงงานผลิตปลากระป๋อง ปัจจุบันในจังหวัดตรังมีโรงงานประเภทนี้ 1 โรง ที่อำเภอเมืองตรัง มีกำลังผลิตวันละประมาณ 6,000 กระป๋อง วัตถุดิบที่นำมาป้อนโรงงานส่วนใหญ่มาจากอำเภอกันตังและจังหวัดปัตตานี กำลังผลิตปัจจุบันยังไม่พอป้อนตลาด ซึ่งตลาดทั้งหมดเป็นตลาดทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถระบายผลิตภัณฑ์ได้ดีมาก ภาวะการลงทุนอุตสาหกรรมประเภทนี้ อยู่ที่ระบบตลาด การโฆษณา ซึ่งทางบริษัทดังกล่าวทุ่มทุนในการโฆษณาเป็นจำนวนมาก ทำให้ยอดขายมีมาก ผลิตไม่ทันต้องขยายโรงงานจัดตั้งของโรงงานนี้คือไม่มีห้องเย็นรองรับวัตถุดิบที่เข้ามาป้อนโรงงานมาในลักษณะบรรทุกถยนต์สิบล้อ น้ำหนักปลาและระยะทางขนส่งทำให้ความสดของปลาน้อยลงไป ประกอบกับทางโรงงานไม่มีห้องเย็นรองรับทำให้คุณภาพของปลาไม่ดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงระยะที่มีปลาเป็นจำนวนมาก ปลาที่นำมาป้อนโรงงานต้องรองปลา 1-2 วัน ทำให้ความสดของปลาลดลง แต่อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ

ปัญหาโดยการเร่งการผลิตให้เร็วเท่าที่จะทำได้ เพื่อถนอมความสดของวัตถุดิบ

(5) กิจการห้องเย็น ปัจจุบันในจังหวัดตรังมีอยู่ 2 โรง ที่อำเภอกันตัง ผลผลิตส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศทั้งหมดในรูปของปลาสด

ง) การขยายกิจการโรงงานที่มีอยู่เดิมและตั้งโรงงานขึ้นใหม่

สรุปจากการศึกษาภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของจังหวัดตรัง ในปี พ.ศ.2524 ของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดตรัง จังหวัดตรังมีแนวโน้มจะขยายโรงงานประเภทยางแผ่นรมควัน ยางแท่งที่หีกรและยางเครพ เพราะปัจจุบันผลผลิตทางการเกษตร ยางแผ่นดิบมีจำนวนมาก และได้ขยายพื้นที่เพาะปลูกขึ้นเรื่อยๆ มีแนวโน้มว่าโรงงานในจังหวัด ไม่สามารถรับปริมาณการผลิตจากชาวสวนได้

ส่วนอุตสาหกรรมในครอบครัวในจังหวัดตรังได้รับความสนใจจากราษฎรในท้องถิ่นน้อยมาก เนื่องจากราษฎรส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวนยาง และรับจ้างกรีดยาง ซึ่งมีรายได้ที่ ดีกว่าการทำอาชีพอุตสาหกรรมเป็นครอบครัว แต่อย่างไรก็ดีสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดตรัง ได้ส่งเสริมอาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัวให้แก่ราษฎรที่ต้องการเพิ่มพูนรายได้ อุตสาหกรรมในครอบครัวที่ทำอยู่ในปัจจุบัน เช่นตีเหล็ก ทำมีด สานเสื่อและผ้า

จากมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมปี พ.ศ.2521 - 2527 พบว่าจังหวัดตรังมีมูลค่าเพิ่มขึ้นในอัตราโดยเฉลี่ยถึงร้อยละ 7.99 ต่อปี ขณะที่จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมตั้งตั้งแต่พ.ศ.2523 ถึงพ.ศ.2526 มีอัตราการเพิ่มโดยเฉลี่ยร้อยละ 1.73 ต่อปี

ค. ภาคการค้าและบริการ

เนื่องจากจังหวัดตรังมีประชากรมากถึง 461,229 คน ในพ.ศ.2527 มีชุมชนใหญ่ถึง 3 แห่ง คือในเขตเทศบาลเมืองตรัง เทศบาลตำบลกันตังและสุขาภิบาลห้วยยอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตเทศบาลเมืองตรัง มีลักษณะความเป็นเมืองค่อนข้างสูง จังหวัดตรังมีผลิตผลการเกษตรเพื่อการส่งออกหลายชนิดที่สำคัญ คือ ยางพาราซึ่งมีมูลค่าการส่งออก ในหนึ่งปีเกือบพันล้านบาท และมีแร่ธาตุส่งจำหน่ายต่างประเทศหลายชนิด อีกทั้งยังมีผลิตผลทางค่านอุตสาหกรรม บางอย่างส่งออกจำหน่ายทั่วประเทศ ประกอบกับการคมนาคมที่สะดวกทั้งทางบก ทางน้ำและทางอากาศ และมีท่าเทียบเรือสำหรับเรือขนาดใหญ่ขนถ่ายสินค้าไปยังต่างประเทศที่

ค่าเทอกันตั้ง ปรังจยต่างฯ เหล่านี้เอื้ออำนวยให้ธุรกิจการค้าในจังหวัดขอนแก่นซึ่งมีมากจังหวัดหนึ่งใน บรรดาจังหวัดภาคใต้ด้วยกัน มูลค่าการผลิตขั้นที่ 3 หรือภาคการค้าและการบริการของจังหวัดศรีสะเกษ ในปี พ.ศ.2527 เป็นภาคการผลิตที่มีมูลค่าสูงถึงร้อยละ 41.35 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดและมีอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยร้อยละ 4.76 ต่อปี ขณะที่ค่าเฉลี่ยของระดับ 5 จังหวัด และในระดัภาคใต้มีอัตราส่วนภาคการค้าและการบริการร้อยละ 37.44 และร้อยละ 44.06 ของผลิตภัณฑ์มวลรวม

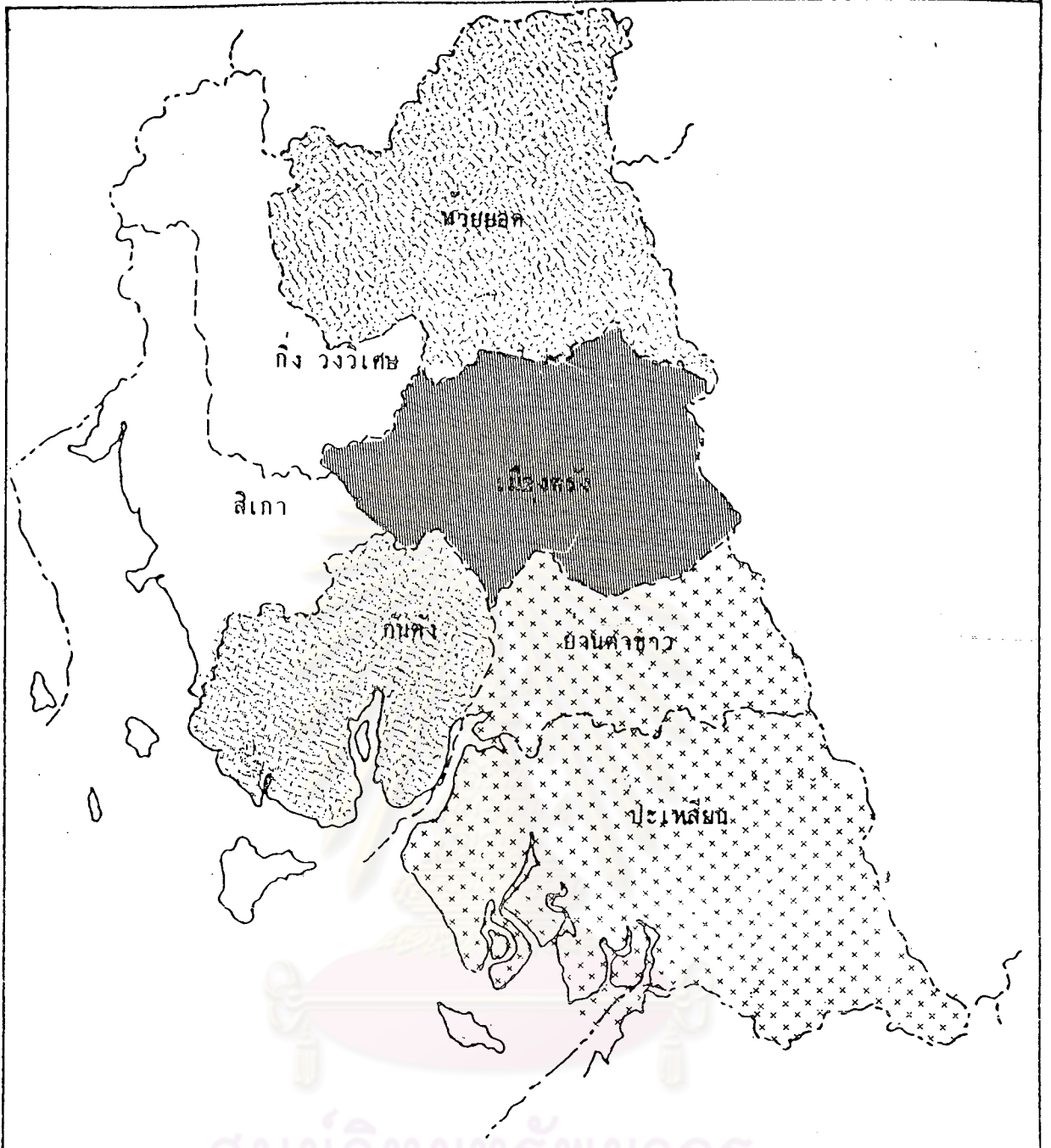
ในภาคการค้าและการบริการมีกิจกรรมที่สำคัญดังต่อไปนี้

1) สาขาการค้าและบริการ ในการพิจารณาระดับการค้าและบริการได้ พิจารณาจากจำนวนร้านค้าและผู้ประกอบธุรกิจประเภทนิติบุคคล สำหรับร้านค้าที่เข้าข่ายที่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ทั้งจังหวัดในปีพ.ศ.2527 มี 4,130 ราย แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ตามการจดทะเบียนพาณิชย์ คือ บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามัคคีนิติบุคคล และร้านค้าจดทะเบียนพาณิชย์

บริษัทจำกัด ในปี พ.ศ. 2527 มีบริษัทที่จดทะเบียนพาณิชย์ในจังหวัดศรีสะเกษ 121 ราย ห้างหุ้นส่วนจำกัด 336 ราย ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล 20 ราย ส่วนร้านค้าจดทะเบียน และจดทะเบียนพาณิชย์มีอยู่ 3,462 ราย (ดูตารางที่ 4. 1 ประกอบ)

ประเภทนิติบุคคลต่างๆเหล่านี้ไม่ได้มีอยู่ในทุกอำเภอแต่จะมีมากในชุมชนใหญ่ซึ่งสามารถจัดออกได้ เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ (ดูแผนผัง 4. 1)

- กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มอำเภอที่มีระดับการค้าและบริการสูง ได้แก่อำเภอเมืองศรีสะเกษ
- กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่มีระดับการค้าและบริการระดับปานกลาง ได้แก่ อำเภอกันตัง และอำเภอห้วยยอด
- กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มที่มีระดับการค้าและบริการระดับต่ำ ได้แก่ อำเภอ ยานตาขาวและอำเภอปะเหลียน
- กลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มที่มีระดับการค้าและบริการระดับต่ำมาก ไม่มีร้านค้าจดทะเบียนพาณิชย์ หรือผู้ประกอบการธุรกิจประเภทนิติบุคคลเลย ได้แก่อำเภอสิเกา และกิ่งอำเภอวังวิเศษ

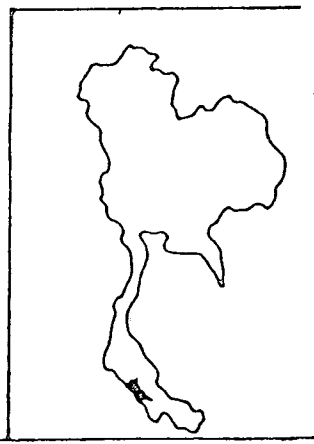
แผนที่ 4.2 แสดงระดับการศึษาและบริการ ในระดับอำเภอ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

0 3 10 15 กม.

- กลุ่มอำเภอที่มีระดับการศึกษาและบริการสูง
- กลุ่มอำเภอที่มีระดับการศึกษาและบริการปานกลาง
- กลุ่มอำเภอที่มีระดับการศึกษาและบริการต่ำ
- กลุ่มอำเภอที่มีระดับการศึกษาและบริการต่ำมาก

ตารางที่ 4.31 จำนวนผู้ประกอบการทำสิ่งจดทะเบียนพาณิชย์ รายอำเภอ

อำเภอ	ประเภทผู้ประกอบการ (ราย)			
	บริษัทจำกัด	ห้างหุ้นส่วน จำกัด	ห้างหุ้นส่วน สามัญนิติบุคคล	ทะเบียนพาณิชย์
เมืองศรี	๙๘	๒๒๓	๑๑	๑,๒๗๗
กันตัง	๒๐	๕๐	๔	๓๕๐
ห้วยยอด	๕	๕๕	๑	๔๕๒
ย่านคาขาว	๓	๒๑	๓	๔๔๕
ปะเหลียน	๒	๖	๑	๓๓๗
สิเกา	—	๑	—	๑๖๓
กิ่งอำเภอวังวิเศษ	—	—	—	๔
รวม	๑๒๑	๓๗๖	๒๑	๓,๔๖๖

ที่มา: สำนักงานพาณิชย์จังหวัดศรีสะเกษ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของการค้าและบริการในจังหวัดตรัง พบว่ากิจการ
ค้าและบริการทั้งจังหวัด บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลและร้านค้าจ
ทะเบียนพาณิชย์ มีอัตราการเพิ่มโดยเฉลี่ยเพียงร้อยละ 1.42 ต่อปี

2) การธนาคาร และประกันภัย

ธนาคารพาณิชย์ที่เปิดสาขาบริการในจังหวัดตรัง ปี พ.ศ. 2526 มี 20
สาขา รวมทั้งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ โดยจะกระจุกตัวอยู่ในชุมชนใหญ่ของจังหวัด ไ
แท ในเขตอำเภอเมืองตรัง กันตัง ห้วยยอด และย่านตาขาว อันเป็นเขตที่มีการประกอบ
อุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมของจังหวัด นอกจากนี้ยังมีบริษัทประกันชีวิตและประกันภัย จำนวน
8 สาขา ในอำเภอเมืองตรัง ห้วยยอดและย่านตาขาว

ตารางที่ 4.32 แสดงจำนวนธนาคาร และบริษัทประกันภัย

อำเภอ	จำนวนธนาคาร	จำนวนบริษัทประกันภัย
เมืองตรัง	10	5
ย่านตาขาว	2	2
ห้วยยอด	4	1
กันตัง	4	-
ปะเหลียน	-	-
สิเกา	-	-
กิ่งอำเภอวังวิเศษ	-	-
รวม	20	8

ก) ลักษณะหมุนเวียนทางการเงิน พิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างเงินฝากกับสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ เมื่อสิ้นเดือนธันวาคม พ.ศ. 2526 ธนาคารพาณิชย์สาขาจังหวัดศรีสะเกษ มียอดเงินฝาก ทั้งสิ้น 1,962.9 ล้านบาท มากเป็นลำดับที่ 5 ของธนาคารในภาคใต้ รองจากสงขลา นครศรีธรรมราช ภูเก็ต และสุราษฎร์ธานี ส่วนการให้สินเชื่อคิดเป็นยอดเงิน 1,188.9 ล้านบาท เป็นร้อยละ 60.57 ของยอดเงินฝาก

ข) การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรมีเพียง 269.6 ล้านบาท เป็นร้อยละ 13.73 ของยอดเงินฝาก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการให้สินเชื่อในการทำการประมงและแพปลา ถึงร้อยละ 41.32 ของการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรทั้งหมด เพื่อการทำสวนยางพารา ร้อยละ 29.6 เพื่อการทำสวนปาล์ม ร้อยละ 25.0 เพื่อการเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 3.30 และเพื่อการทำนา การทำสวนมะพร้าว การทำสวนผลไม้ และอื่น ๆ อีกร้อยละ 0.71

ตารางที่ 4.33 เงินฝากและเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ จังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2519-พ.ศ. 2526
หน่วย(ล้านบาท)

ปี	จำนวน สำนักงาน	เงินฝาก	เงินให้สินเชื่อ	ร้อยละของสินเชื่อ ต่อเงินฝาก
2519	14	606.1	358.0	59.07
2520	16	719.1	429.7	59.76
2521	16	856.7	549.3	64.21
2522	16	931.1	662.7	71.17
2523	16	1,097.3	710.7	64.77
2524	16	1,340.9	848.0	63.24
2525	16	1,595.2	942.9	59.11
2526	20	1,962.9	1,188.9	60.57

ที่มา หน่วยวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคใต้

ตารางที่ ๓.๑ การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของสาขาธนาคารพาณิชย์ในภาคใต้ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2526

จังหวัด	ยอดเงินฝาก สิ้นปี 2526	ร้อยละ	สินเชื่อเพื่อ การเกษตร	ร้อยละของ สินเชื่อเกษตร ต่อยอดเงินฝาก	ยอดเงินให้ สินเชื่อทั้งหมด	ร้อยละ	ร้อยละของสินเชื่อ ต่อเงินฝาก
ชุมพร	1,508.9	5.62	237.3	15.73	1,033.3	5.07	68.48
ระนอง	1,228.5	4.58	114.5	9.32	520.2	2.55	42.34
สุราษฎร์ธานี	2,736.8	10.19	196.4	7.18	1,668.5	8.19	60.97
นครศรีธรรมราช	3,253.1	12.12	267.1	8.21	1,901.6	9.34	58.46
พังงา	1,647.5	6.14	118.8	7.21	948.9	4.66	57.60
ภูเก็ต	2,797.9	10.42	152.5	5.45	2,196.9	10.79	78.52
กระบี่, สตูล	926.8	3.45	159.6	17.22	671.2	3.30	72.42
ตรัง	1,962.9	7.31	269.6	13.73	1,188.9	5.84	60.57
พัทลุง	772.3	2.88	78.1	10.11	641.0	3.15	83.00
สงขลา	6,041.4	22.5	581.0	9.62	6,970.5	34.22	115.38
ปัตตานี	987.6	3.68	140.0	14.18	686.7	3.37	69.53
ยะลา	1,668.9	6.22	103.2	6.18	1,061.8	5.21	63.59
นราธิวาส	1,321.4	4.89	41.1	3.13	876.8	4.31	66.81
รวม	26,845.0	100.0	2,459.2	9.16	20,366.3	100.0	75.87

ที่มา หน่วยวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคใต้

ตารางที่ 4.35 การไหลเงินเชื่อเพื่อการเกษตรจำแนกตามวัตถุประสงค์ของสาขาธนาคารพาณิชย์ในจังหวัด
ฉะเชิงเทรา เดือน ธันวาคม ปี พ.ศ. 2524, 2525 และ 2526

หน่วย (ล้านบาท)

วัตถุประสงค์	2524		2525		2526	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การทำสวนยาง	38.3	35.01	52.3	32.75	79.8	29.60
การทำนา	0.4	0.36	0.2	0.13	0.4	0.15
การทำสวนมะพร้าว	-	-	0.1	0.06	0.1	0.04
การทำสวนปาล์ม	-	-	-	-	67.6	25.07
การทำสวนผลไม้	10.5	9.60	17.7	11.08	1.3	0.48
การประมงและแพปลา	56.9	52.01	84.9	53.16	111.4	41.32
การเลี้ยงสัตว์	2.8	2.56	4.0	2.51	8.9	3.30
อื่น ๆ	0.5	0.46	0.5	0.31	0.1	0.04
รวม	109.4	100.0	159.7		269.6	100.0
ร้อยละของเงินฝาก	8.16		10.01		13.73	13.73

ที่มา หน่วยวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคใต้

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3) สินค้าเข้า-สินค้าออกของจังหวัดก) สินค้าเข้า - สินค้าออก ภายในประเทศ

1) ปริมาณการขนส่งสินค้าเข้าและสินค้าออกระหว่างจังหวัดครึ่งและกรุงเทพมหานคร จากรายงานการสำรวจปริมาณการขนส่งทางถนนปี พ.ศ. 2527 พบว่า ปริมาณสินค้าเข้าของจังหวัดครึ่ง มี 43,498 ตัน เป็นร้อยละ 5.57 ของปริมาณสินค้าเข้าภาคใต้ และปริมาณสินค้าออก 63,570 ตัน เป็นร้อยละ 5.74 ของปริมาณสินค้าออกทั้งภาคใต้

สินค้าเข้าของจังหวัดครึ่ง เป็นสินค้าประเภทอุตสาหกรรม ถึงร้อยละ 86.91 เป็นสินค้าประเภทการค้าและบริการ สินค้าประเภทเกษตรกรรม และสินค้าอื่น ๆ ร้อยละ 6.93, 3.32 และ 2.84 ตามลำดับ ส่วนสินค้าออกเป็นสินค้าประเภทเกษตรกรรม ร้อยละ 44.96 สินค้าประเภทอุตสาหกรรมสินค้าประเภทการค้าและบริการ และสินค้าอื่น ๆ ร้อยละ 25.93, 12.24 และ 16.87 ตามลำดับ (ดูตารางที่ 4.3)

(2) ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้าเข้าและสินค้าออก ในปี พ.ศ. 2527 จากแผนภูมิ จะเห็นได้ชัดเลยว่า สินค้าเข้าและสินค้าออกของสินค้าประเภทต่าง ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ดังต่อไปนี้

(ก) สินค้าประเภทเกษตรกรรม มีปริมาณ สินค้าออกมากกว่าสินค้าเข้าเกือบ 20 เท่า และสินค้าออกที่สำคัญคือ ไม้และสัตว์น้ำ ร้อยละ 26.73 และ 17.73 ของปริมาณสินค้าออกทั้งหมด

(ข) สินค้าประเภทอุตสาหกรรม มีปริมาณสินค้าเข้ามากกว่าสินค้าออกประมาณ 2.3 เท่า ซึ่งสินค้าเข้า ได้แก่ สินค้าเบ็ดเตล็ดถึงร้อยละ 59.59 ของปริมาณสินค้าเข้าทั้งหมด (สินค้าเบ็ดเตล็ด ได้แก่ ประเภทภาชนะ บรรจุทุกชนิด เช่น ชวด ปีบ ถัง ถังหีบ กระป๋อง ถูพลาสติก และกระดาษ เป็นต้น) และ บัญและอาหารสัตว์ร้อยละ ของปริมาณสินค้าเข้าทั้งหมด

(ค) สินค้าประเภทการค้าและบริการ มีปริมาณสินค้าเข้ามากกว่าสินค้าออกประมาณ 2.6 เท่า ซึ่งสินค้าเข้าส่วนใหญ่เป็นประเภทของชำ ร้อยละ 11.80 ของปริมาณสินค้าเข้าทั้งหมด

ตารางที่ 4.36 ปริมาณสินค้าเข้า-สินค้าออก จังหวัดศรีสะเกษ ปี พ.ศ.2527 (ระหว่าง-กรุงเทพ)

ประเภทสินค้า	เที่ยวเข้า		เที่ยวออก	
	ปริมาณ	ร้อยละ	ปริมาณ	ร้อยละ
1. สินค้าเกษตรกรรม	1,443.0	3.32	28,574	44.96
ข้าว	286.0	0.66	-	-
ผัก-ผลไม้	754.0	1.73	156.0	0.25
ข้าวโพด	-	-	156.0	0.25
สัตว์น้ำ	143.0	0.33	11,271.0	17.73
ไม้	260.0	0.60	16,991.0	26.73
2. สินค้าอุตสาหกรรม	37,804	86.91	16,484.0	25.93
น้ำตาล	130.0	0.30	156.0	0.25
ปุ๋ยและอาหารสัตว์	6,734.0	15.48	8,775.0	13.80
ซีเมนต์และผลิตภัณฑ์	507.0	1.17	-	-
โลหะก่อสร้าง	1,300.0	2.99	754.0	1.19
วัสดุก่อสร้างอื่น ๆ	156.0	0.36	338.0	0.53
เชื้อเพลิงไม้	-	-	5,161.0	8.12
น้ำมันเชื้อเพลิง	3,055.0	7.02	-	-
เบ็ดเตล็ด	25,922.0	59.59	1,300.0	2.04
3) <u>สินค้าประเภท</u>				
<u>การค้าและบริการ</u>	3,016.0	6.93	7,787.0	12.24
เครื่องมือ	156.0	0.36	-	-
ของชำ	1,729.0	3.97	7,501.0	11.80
เครื่องใช้สอย				
ในครัวเรือน	1,131.0	2.60	286.0	0.44
4) <u>สินค้าอื่น ๆ</u>	1,235.0	2.84	10,725.0	16.87
รวม	43,498.0	100.0	63,570.0	100.0

ที่มา กรมการขนส่งทางบก

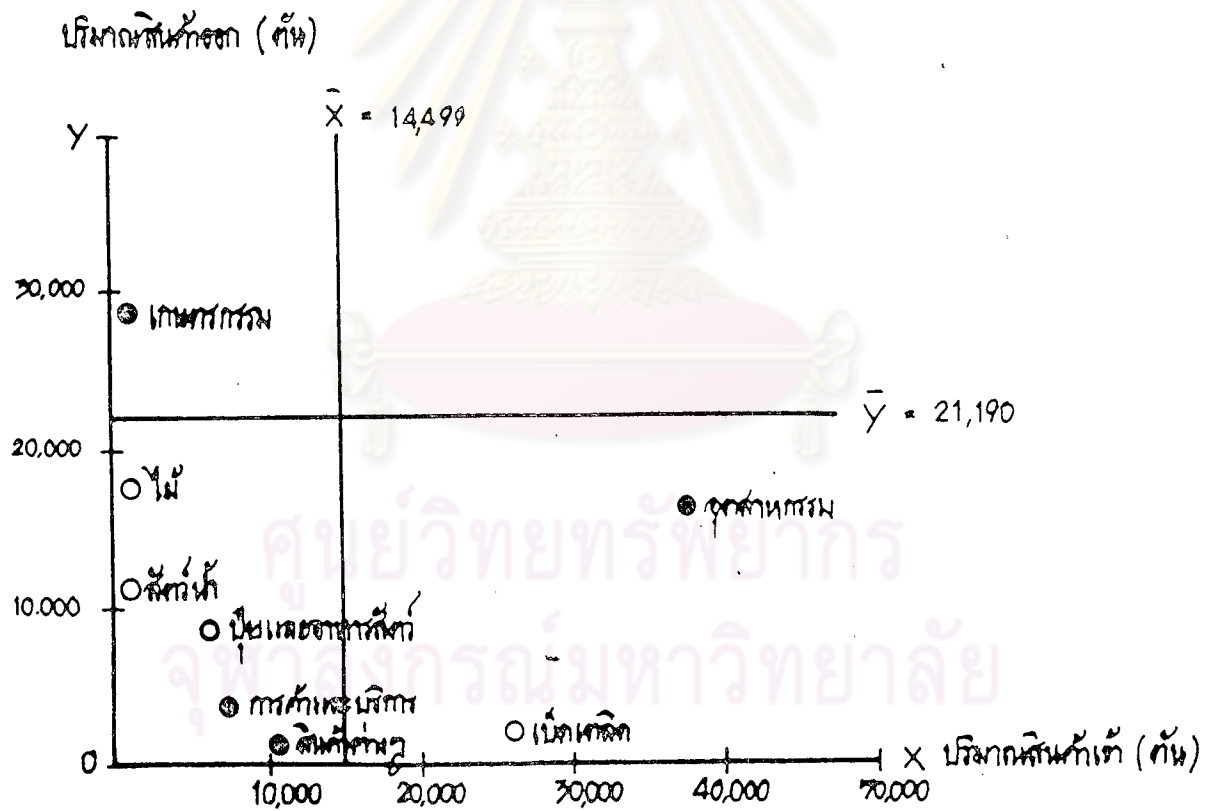
หมายเหตุ เครื่องใช้สอยภายในครัวเรือน ได้แก่ เครื่องแต่งกาย เครื่องสำอาง เวชภัณฑ์ เครื่องเรือน อุปกรณ์ไฟฟ้า เครื่องเรือน และเครื่องใช้ภายในบ้านอื่น ๆ (ยาสีฟัน ผงซักฟอก ไมช็อค ฯลฯ)

รายการเบ็ดเตล็ด ไค้แก๊ ภาชนะบรรจุของทุกชนิดเช่น ขวดเปล่า ปืน ถัง
 ลัง หนีบ กระจบอง ดุงพลาสุติก และเศษกระดาษ ฯลฯ
สินค้าประเภทอื่น ๆ ไค้แก๊ น้ำมันพืช เมล็ดพืช มะพร้าวแห้ง ปาล์ม งาม
 ยางพารา ยางแห้ง ยางคืบ บุหรี่ หมาก ไบยาสูบ วัสดุกันทอ เช่น แห อวน
 คาย ปาน เครื่องยนต์ ระเบิด รถมอเตอร์ เคน นม ผาย หวาย เสนโย
 เครื่องอะไหล่ทุกชนิด ต้นไม้ พันธุ์ไม้ หนังสั้ว ไซคาไฟ แอมโมเนีย สารเคมี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 4.3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณสินค้าเข้ากับสินค้าออกปี พ.ศ.2527

(ง) สินค้าประเภทอื่น ๆ จังหวัดศรีสะเกษมีปริมาณสินค้าออกมากกว่าสินค้าเข้า ประมาณ 8.7 เท่า สินค้าที่จัดอยู่ในสินค้าประเภทอื่น ๆ ได้แก่ น้ำมันพืช เมล็ดพืช มะพร้าวแห้ง ปาล์ม งา ยางพารา ยางแห้ง ยางดิบ บุหรี่ หมาก ใบบายสูบ วัสดุถักทอ (เช่น แห อวน ค้าย ป่าน) เครื่องยนต์ รถเกรด รถแทรกเตอร์ บุน ผ้าย หวาย เส้นใย เครื่องอะไหล่ทุกชนิด ต้นไม้ พันธุ์ไม้ หนังสัตว์ โชคาไฟ แอมโมเนีย สารเคมี ฯลฯ และในจังหวัดศรีสะเกษสินค้าออกประเภทนี้ ได้แก่ ยางพารา ยางแห้ง ยางดิบ ปาล์มและมะพร้าวแห้ง เป็นต้น

จากสภาพสินค้าเข้า และสินค้าออก ทั้งกล่าว พอจะสรุปได้ว่าจังหวัดศรีสะเกษ ยังคงส่งสินค้าออกในลักษณะวัตถุดิบ เสียส่วนใหญ่ และมักจะเป็นสินค้าเกษตร ที่ผ่านขั้นตอนอุตสาหกรรม เพียงเพื่อให้สะดวกแก่การขนส่ง เช่น ไม้ จากโรงเลื่อย สัตว์น้ำจากอุตสาหกรรม หอยเย็น และ ยางแห้ง ยางรวมหัวน้ำ จากโรงงานทำยางแห้ง

ข) การส่งออกและการนำเข้าประเทศ

จากการที่จังหวัดศรีสะเกษตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลอันดามัน และมีท่าเรือสำคัญ คือ ท่าเรือกันตัง ท่าเรือกันตัง และท่าเรือหงส์สารที่อำเภอปะเหลียน จังหวัดศรีสะเกษจึงมีด่านส่งออกอยู่ 2 ด่าน คือ ด่านศุลกากรกันตัง และด่านศุลกากรหงส์สาร โดยมีหน้าที่ ควบคุมการส่งออก และการนำเข้าซึ่งสินค้าบางอย่าง ให้เป็นไปตามกฎหมาย

(1) สินค้าออก

ในปี พ.ศ. 2525 สินค้าออกที่ผ่านด่านในจังหวัดศรีสะเกษมีมูลค่า 865.38 ล้านบาท เป็นอัตราร้อยละ 4.51 ของมูลค่าสินค้าออกของศุลกากรทั้งภาคใต้ สินค้าที่ส่งออก เป็นยางพาราเสียส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 90.11 ของสินค้าออกของจังหวัด และเป็นร้อยละ 10.12 ของยางพาราที่ส่งออกทางด่านศุลกากรทั้งภาคใต้ เป็นแร่อื่น ๆ (ที่ไม่ใช่แร่ดีบุก) ไคแกล แร่แบไรท์ และแร่บิซมิท ร้อยละ 1.98 (เป็นอัตราส่วนร้อยละ 2.01 ของแร่อื่น ๆ ที่ส่งออกทั้งหมทภาคใต้) ปลาปนร้อยละ 3.71 (เป็นอัตราส่วนร้อยละ 8.16 ของปลาปนที่ส่งออกทั้งภาคใต้) ถ่านไม้โกงกาง ร้อยละ 0.12 (เป็นอัตราส่วนร้อยละ 4.08 ของภาคใต้) และเป็นสินค้าประเภทอื่น ๆ ไคแกล แป้งข้าวเจ้า และแป้งข้าวเหนียว (0.75 ล้านบาท) เมล็ดพืช กลุ่มดิน (3.62 ล้านบาท) ถั่วเขียว (2.54 ล้านบาท) ถั่วลิสง (4.67 ล้านบาท) เม็ดมะม่วงหิมพานต์ (1.53 ล้านบาท) มะขามเปียก (0.12 ล้านบาท) หมากแห้ง (0.12 ล้านบาท) อัญ

ตารางที่ 4.37 เปรียบเทียบมูลค่าสินค้าออกทางด่านศุลกากรในจังหวัดตรัง
กับด่านศุลกากรในภาคใต้ (ล้านบาท)

ประเภทสินค้า	ภาคใต้		ตรัง		อัตราส่วนร้อยละ ของตรังต่อภาค
	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	
ยางพารา	7,702.9	40.15	779.80	90.11	10.12
แร่ดีบุก	7,417.9	38.66	-	-	-
ปลาชน	852.2	4.44	17.14	1.98	2.01
ข้าวโหด ข้าวฟ่าง	393.1	2.05	32.07	3.71	8.16
ผักสด ผลไม้	67.7	0.35	-	-	-
สัตว์น้ำ	314.6	1.64	-	-	-
ปศุสัตว์	30.2	0.16	-	-	-
ถ่านไม้โกงกาง	54.8	0.29	1.01	0.12	1.84
อื่นๆ	1,577.3	8.22	35.36	4.08	2.24
รวม	19,186.5	100.0	865.38	100.0	4.51

ที่มา: กรมเจ้าท่า

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.38 เปรียบเทียบมูลค่าสินค้าเข้ามาภายในประเทศต่างกันในจังหวัดตรัง
กับด่านศุลกากรในภาคใต้ ปี พ.ศ. 2525

(ล้านบาท)

ประเภทสินค้า	ภาคใต้		ตรัง		อัตราส่วนร้อยละ ของตรังต่อภาคใต้
	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	
อาหาร	64.0	2.38	-	-	-
อุปกรณ์เหมืองแร่	23.5	0.88	-	-	-
เครื่องจักรและอุปกรณ์	33.4	1.25	0.18	0.04	0.54
เครื่องอุปโภคก่อสร้าง	426.4	15.91	11.41	2.81	2.68
น้ำมันเชื้อเพลิง	994.3	37.10	327.36	80.61	32.92
รถและอุปกรณ์	5.6	0.21	-	-	-
เสื้อผ้า	243.7	9.09	27.69	6.82	11.36
อื่นๆ	889.4	33.18	39.27	9.68	4.42
รวม	2,680.3	100.0	405.91	100.0	15.14

ที่มา: กรมเจ้าท่า

ดินเผา (0.19 ล้านบาท) และบิ๊ปซีเมนต์ (0.05 ล้านบาท) รวมเป็น ร้อยละ 4.08 ของมูลค่าสินค้าออกทั้งจังหวัด และเป็นอัตราส่วนร้อยละ 2.24 ของทั้งภาคใต้ (ดูตารางที่ 4.37)

(2) สินค้าเขา

มูลค่าสินค้าเขา ที่ผ่านด่านศุลกากรกันตังและหยงสตาร์ ในปี พ.ศ. 2525 เป็นมูลค่า 405.91 ล้านบาท เป็นอัตราส่วนร้อยละ 15.14 ของมูลค่าสินค้าเขาทางด่านศุลกากรทั้งภาคใต้ สินค้าเขาที่สำคัญทางด่านศุลกากรในภาคใต้ คือ น้ำมันเชื้อเพลิง และอุปกรณ์ก่อสร้าง เป็น ร้อยละ 41.99 และ ร้อยละ 15.80 ของสินค้าเขาทั้งหมด ตามลำดับ ส่วนสินค้าเขาที่เข้าทางด่านศุลกากรในจังหวัดตรัง เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงถึง ร้อยละ 80.65 ของสินค้าเขาทั้งหมด (เป็นอัตราส่วน ร้อยละ 32.92 ของน้ำมันเชื้อเพลิงที่เข้าทางด่านในภาคใต้ทั้งหมด) เป็นสินค้าประเภทอื่น ๆ ร้อยละ 9.68 (ซึ่งเป็นถ่านหินมูลค่า 39.2 ล้านบาท ซีน้ำมัน 0.02 ล้านบาท และตู้เซฟ 0.05 ล้านบาท) สัตว์น้ำ ร้อยละ 6.82 (อัตราส่วน ร้อยละ 11.36 ของทั้งภาคใต้) เครื่องอุปโภคก่อสร้าง ร้อยละ 2.81 (เป็นอัตรา ร้อยละ 2.68 ของทั้งภาคใต้) และเป็นเครื่องจักรและอุปกรณ์ ร้อยละ 0.54 ของสินค้าเขา (เป็นอัตราร้อยละ 0.54 ของทั้งภาคใต้) (ดูตารางที่ 4.38)

จากมูลค่าสินค้าออกและสินค้าเขาที่ผ่านทางด่าน ศุลกากรกันตังและหยงสตาร์ จะเห็นได้ว่า จังหวัดตรังเป็นท่าเรือสินค้าที่สำคัญแห่งหนึ่งของภาคใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นท่าเรือส่งออกยางพารา ปลาบ่น และถ่านไม้โกงกาง ซึ่งเป็นผลผลิตสำคัญของจังหวัด อีกทั้งยางพาราที่ส่งออกยังรวมไปถึงยางพาราในเขตอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และบางส่วนของจังหวัดกระบี่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงสร้างประชากร

1. ขนาดการเปลี่ยนแปลง ความหนาแน่น และการกระจายตัวของประชากร

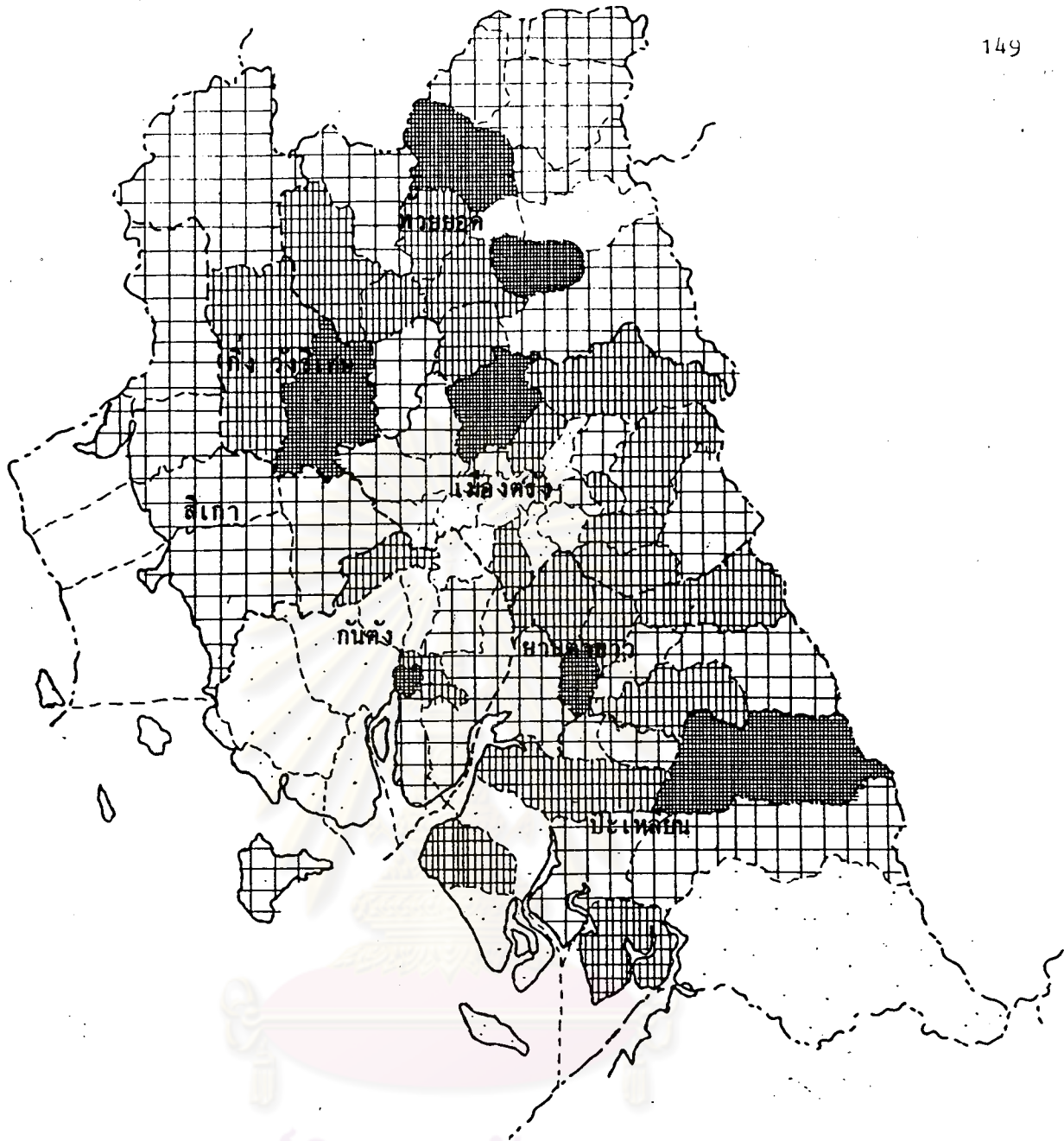
ก. การจำแนกจำนวนประชากรในระดับตำบล ซึ่งมีอยู่ 79 ตำบล โดยนำมาจัดกลุ่มตามขนาดประชากร ด้วยวิธี HISTOGRAM ในช่วงปีเหล่านี้คือ พศ. 2520, 2524 และ 2527 พบว่าการจำแนกกลุ่มตามขนาดของจำนวนประชากรทั้ง 3 ปี ยังคงมีแนวโน้มของการแจกแจงลำดับทั้งเดิม เพียงแต่มีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นตำบลที่มีประชากรมากกว่า 40,000 คนขึ้นไป มีเพียงตำบลเดียวคือเทศบาลเมืองตรัง ในพศ. 2520 มีประชากรเพียง 41,082 คน เพิ่มเป็น 44,967 คน และ 45,837 คน ในปีพศ. 2524 และ ปีพศ. 2527 คิดเป็นร้อยละ 10.28 ร้อยละ 10.33 และร้อยละ 9.94 ของประชากรทั้งจังหวัดในแต่ละปีดังกล่าว

กลุ่มที่ 2 เป็นตำบลที่มีประชากรระหว่าง 8,500 - 12,500 คน ในปีพศ. 2520 มี 4 ตำบล ได้แก่ เทศบาลตำบลกันตัง อำเภอกันตัง ตำบลห้วยยอด และตำบลหนองช้างแล่นในอำเภอห้วยยอด และตำบลปะเหลียน โดยมีประชากรรวม 39,916 คน เป็นร้อยละ 9.99 ของประชากรทั้งหมด ในปีพศ. 2524 และปีพศ. 2527 เพิ่มขึ้นเป็น 7 ตำบล คือตำบลนาท่ามเหนือ ตำบลเขาวิเศษ และตำบลย่านตาขาวมีจำนวนรวมในปีพศ. 2524 เป็น 69,540 คน หรือร้อยละ 15.98 ของประชากรทั้งหมดและ 72,744 คน หรือร้อยละ 15.77 ของประชากรทั้งหมดในปี พศ. 2527

กลุ่มที่ 3 เป็นตำบลที่มีประชากร ระหว่าง 5,500-8,500 คน ในปีพศ. 2520 มีอยู่ 16 ตำบล มีประชากรรวม 104,842 คนหรือร้อยละ 26.23 ของประชากรทั้งหมดเพิ่มเป็น 21 ตำบลในปี 2524 เป็น 134,062 คน หรือร้อยละ 30.80 และเพิ่มเป็น 28 ตำบล ในปีพศ. 2527 เป็น 148,162 คน หรือร้อยละ 32.12 ของประชากรทั้งหมด

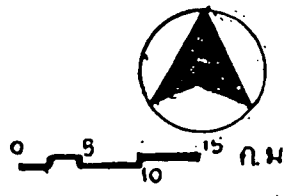
กลุ่มที่ 4 เป็นตำบลที่มีประชากรระหว่าง 3,500-5,500 คน ในปีพศ. 2520 มี 35 ตำบล มีประชากรรวม 151,812 คน หรือร้อยละ 37.98 ของประชากรทั้งหมดเหลือเพียง 32 ตำบลในปี พศ. 2524 มีประชากรรวม 137,121 คน หรือร้อยละ 31.53 ของประชากรทั้งหมด เพิ่มเป็น 33 ตำบล ในปีพศ. 2527 ปีประชากรรวม 151,825 คน หรือร้อยละ 32.92 ของประชากรทั้งหมด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

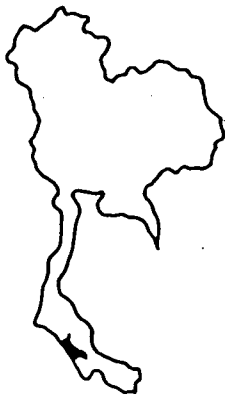
แผนที่
แสดง 4.8

ขนาดประชากร แต่ละตำบล ปีพ.ศ. 2527

สัญลักษณ์

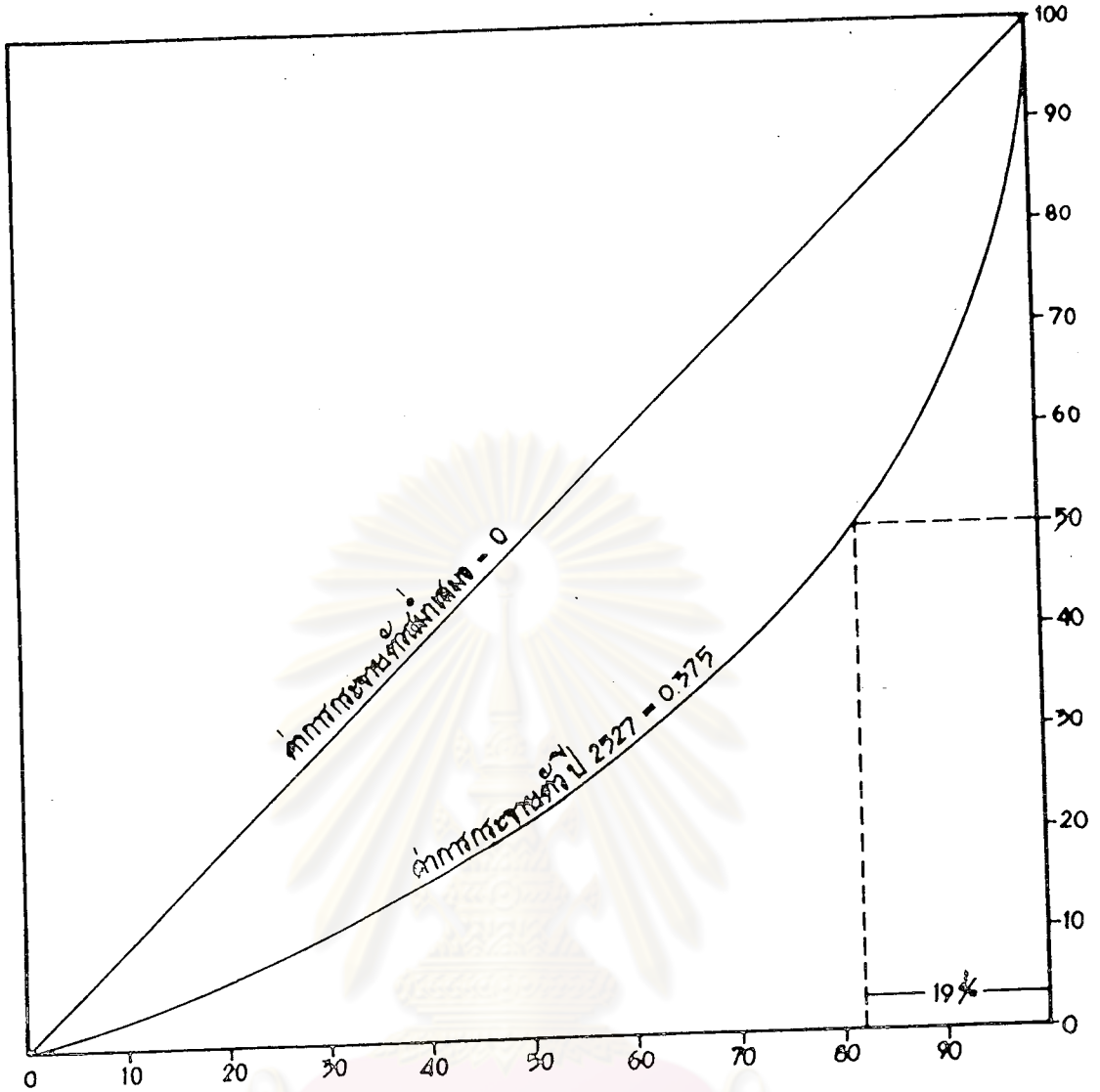
	มากกว่า 40,000	1 ตำบล
	8,500 - 12,500 คน	7 ตำบล
	5,500 - 8,500 คน	22 ตำบล
	3,500 - 5,500 คน	33 ตำบล
	น้อยกว่า 3,500 คน	16 ตำบล

กลุ่มที่ 5 เป็นตำบลที่มีประชากรน้อยกว่า 3,500 คน ในปีพ.ศ.2520 มี 23 ตำบล มีประชากรรวม 62,026 คน หรือร้อยละ 15.52 ของประชากรทั้งหมด ตำบลที่มีประชากรน้อยที่สุดมีประชากรเพียง 1,418 คนเท่านั้น(ตำบลหาวี)ลดลงเหลือเพียง 18 ตำบล ในปีพ.ศ.2524 มีประชากรรวม 49,447 คน หรือร้อยละ 11.36 ของประชากรทั้งหมด ตำบลที่มีประชากรน้อยที่สุดมีประชากร 1,616 คน และลดลงเหลือ 16 ตำบลในปีพ.ศ. 2527 มีประชากรรวม 42,661 คน หรือร้อยละ 9.25 ของประชากรทั้งหมด ตำบลที่มีประชากรน้อยที่สุดมีประชากร 1,740 คน

จากจำนวนประชากรที่จัดกลุ่มแล้วนั้น จะเห็นได้ว่ามีขนาดที่แตกต่างกันมาก ระหว่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 กลุ่มที่ 1 ซึ่งมีตำบลเดียว คือเทศบาลเมืองตรังนั้น มีจำนวนมากกว่ากลุ่มรองลงมาถึง 3-4 เท่า ทั้งยังมากกว่ากลุ่มสุดท้ายที่มีจำนวนประชากรน้อยที่สุดกว่า 10 เท่า อีกด้วย ฉะนั้นเมื่อหาค่าการกระจายตัวของประชากรบนพื้นที่ ซึ่งพิจารณาจากการหาข้อมูลประชากรและขนาดพื้นที่เป็นรายตำบลนั้นมาสร้างเส้น LORENZ CURVE โดยคำนวณความถี่ร้อยละสะสม (CUMULATIVE PERCENTILE) ของจำนวนประชากรและพื้นที่ตำบล ซึ่งประชากรจำนวนนั้นตั้งถิ่นฐานอยู่ ลักษณะของเส้นจะแสดงความเหลื่อมล้ำของการกระจายตัวของประชากรบนพื้นที่ ดังแสดงในแผนภูมิที่ 4.4 และอัตราส่วนการรวมตัวที่คำนวณจากผลต่างระหว่างอัตราส่วนสะสมของพื้นที่กับอัตราส่วนสะสมของประชากรต่ออัตราส่วนสะสมของพื้นที่ ในปีพ.ศ. 2527 อัตราส่วนการรวมตัวมีค่าเท่ากับ 0.357 เป็นค่าที่ค่อนข้าง 0 มากกว่า 1 แต่ก็ไม่มากนัก แสดงให้เห็นถึงลักษณะการกระจายตัวของประชากรปานกลางค่อนข้างจะกระจุกตัว เนื่องจากมีค่าน้อยกว่า 0.5 พบว่าประชากรถึงร้อยละ 50 รวมตัวอยู่บนพื้นที่เพียงร้อยละ 19 ส่วนประชากรอีกร้อยละ 50 ที่เหลือนั้น กระจายอยู่บนพื้นที่ถึงร้อยละ 80

ทั้งจากการรวมตัวที่คำนวณได้ในปี พ.ศ. 2520 และ พ.ศ. 2524 มีค่า 0.363 และ 0.365 ซึ่งเป็นค่าที่มากกว่า ปีพ.ศ. 2527 แสดงให้เห็นว่าประชากรมีแนวโน้มที่จะรวมตัวกันมากขึ้น

แผนภูมิที่ 4.4 แสดงการกระจายตัวประชากรบนพื้นที่ระดับตำบล ปี พ.ศ. 2527
 ครัวเรือน

พ.ศ.	ร้อยละสะสมของ		ค่าการกระจายตัว $(4) = \frac{(2) - (3)}{2}$
	พื้นที่	ประชากร	
(1)	(2)	(3)	
2520	5,136.84	3,269.93	0.363
2524	5,241.13	3,327.55	0.365
2527	5,246.89	3,373.3	0.357

ข. การเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากรระดับตำบลในช่วงปี 2520-2527

152

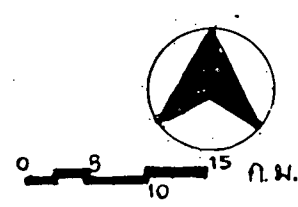
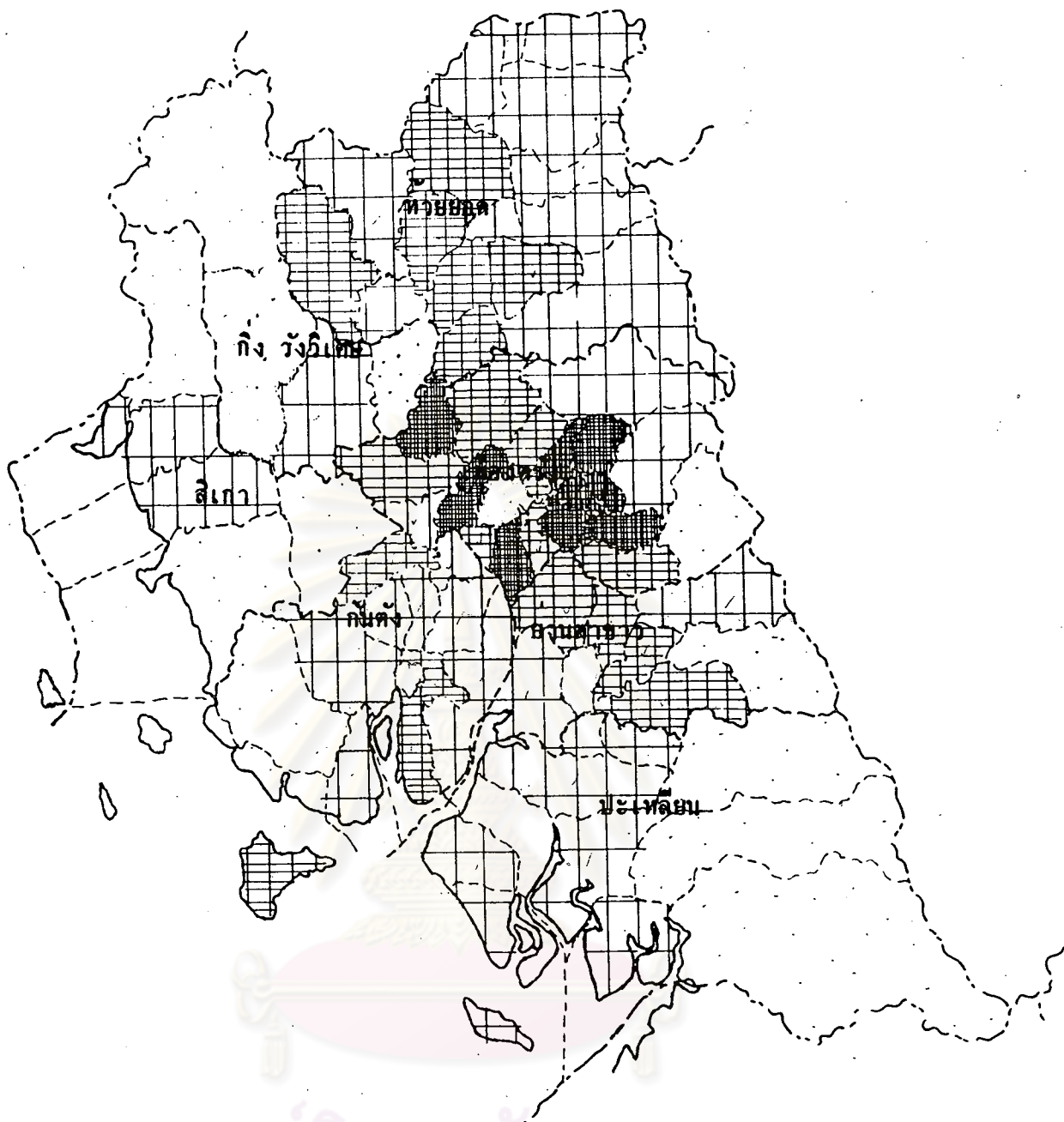
ประชากรมีแนวโน้มการรวมตัวมากขึ้นนั้น สามารถคาดคะเนพื้นที่ตำบลที่ตั้งคูศ การรวมตัวได้จาก การนำจำนวนประชากรที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละตำบลมาจัดกลุ่มหาพื้นที่รองรับ ประชากร เป็นตำบลที่มีแรงดึงดูดประชากรสูง (ACTIVE AREA) ไปจนถึงพื้นที่ที่ไม่ดึงดูดประชา กรเลย (PASSIVE AREA) ได้โดยพิจารณาการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรระดับตำบล และจาก อัตราการเปลี่ยนแปลงรวมทั้งจังหวัด และอัตราการเปลี่ยนแปลงในรายตำบล

จากการเปลี่ยนแปลงประชากรระดับตำบล ปีพ.ศ. 2520-2524 ได้พื้นที่รองรับ ประชากร 5 กลุ่ม กลุ่มที่รองรับประชากรสูงมากกลุ่มที่รองรับประชากรสูง กลุ่มที่รองรับประชากร ปานกลาง กลุ่มที่รองรับประชากรต่ำ และกลุ่มที่รองรับประชากรต่ำมาก กลุ่มที่รองรับประชากร สูงมาก จัดเป็นตำบลที่มีแรงดึงดูดประชากรสูง (ACTIVE AREA) มี 2 ตำบล คือ เทศบาลเมือง ตรีัง และตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง ส่วนกลุ่มที่รองรับประชากรต่ำมาก จัดเป็นตำบลที่ไม่ดึงดูด ประชากรเลย (PASSIVE AREA) มี 5 ตำบล คือ ตำบลควนปริง ตำบลนาท่ามใต้ และตำบล นาตาล่วงในอำเภอเมืองตรีัง ตำบลย่านซื่อในอำเภอกันตัง และตำบลบ่อหินในอำเภอสิเกา

ส่วนการเปลี่ยนแปลงประชากรระดับตำบลปีพ.ศ. 2524-2527 ได้พื้นที่รองรับ 5 กลุ่มเช่นกัน กลุ่มที่รองรับประชากรสูงมาก หรือกลุ่มตำบลที่มีแรงดึงดูดประชากรสูงนั้น มี 7 ตำบล คือตำบลหนองบัว ตำบลหนองปรือ ตำบลบางกุ้ง ตำบลลำภูรา และตำบลท่าจิวในอำเภอห้วยยอด ตำบลบ่อหินในอำเภอสิเกา และตำบลอ่าวตง ในกิ่งอำเภอวังวิเศษ ส่วนกลุ่มที่รองรับประชากรต่ำมาก หรือกลุ่มที่ไม่ดึงดูดประชากรเลยมี 5 ตำบล คือตำบลหนองบัวในอำเภอยานตาขาวตำบลเขาขาว ตำบลเขาปูนในอำเภอห้วยยอด ตำบลนาเมืองเพชรในอำเภอสิเกา และตำบลท่าสะบ้าใน กิ่งอำเภอวังวิเศษ เทศบาลเมืองตรีังและตำบลบ้านโพธิ์ที่เคยรองรับประชากรสูงมากในช่วง 2520-2524 กลับตกมาอยู่ในกลุ่มรองรับประชากรปานกลางและต่ำ ส่วนตำบลบ่อหินที่อยู่ในกลุ่มพื้น ที่รองรับประชากรต่ำมาก ได้มาอยู่ในกลุ่มพื้นที่รองรับประชากรสูงมากในปี 2524-2527

ค. ความหนาแน่นของประชากร

จากการจัดกลุ่มด้วยวิธี HISTOGRAM ในปีพ.ศ. 2527 สามารถจัดเป็น 6 กลุ่มดังนี้ กลุ่มที่ 1 เป็นตำบลที่มีความหนาแน่นประชากรมากกว่า 3,000 คน ต่อ ตารางกิโลเมตร มีเพียงกลุ่มเดียวคือ เทศบาลเมืองตรีัง

แผนที่
แสดง

ความหนาแน่นประชากร ปีพ.ศ. 2527

สัญลักษณ์

มากกว่า 3,000 คน/ตร.กม

100 - 199 คน/ตร.กม

400 - 900 คน/ตร.กม

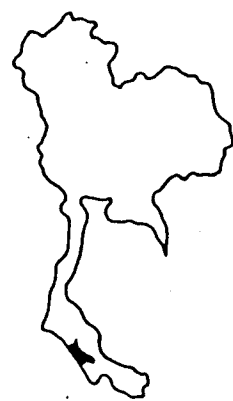
50 - 99 คน/ตร.กม

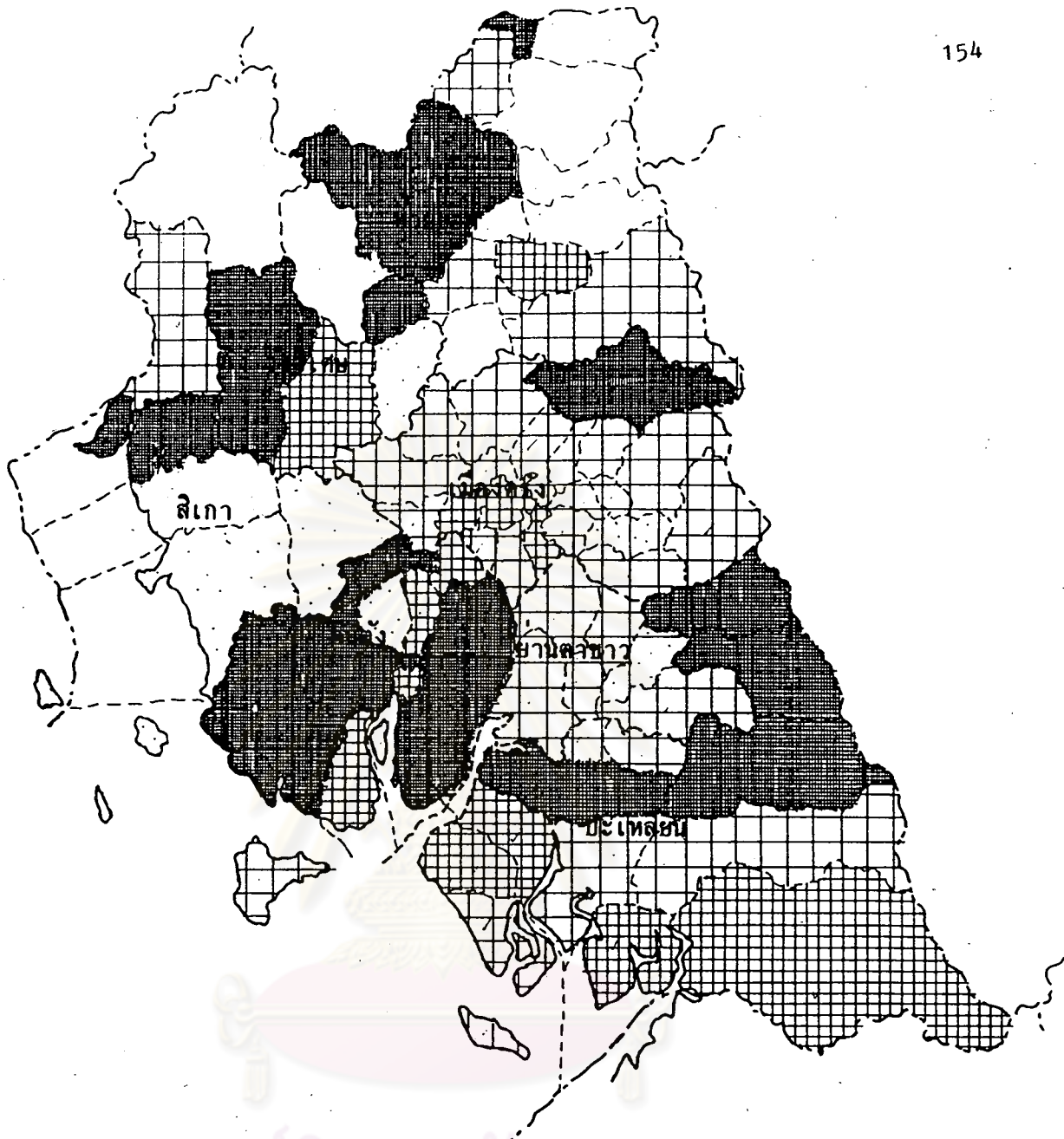

200 - 399 คน/ตร.กม

น้อยกว่า 50 คน/ตร.กม

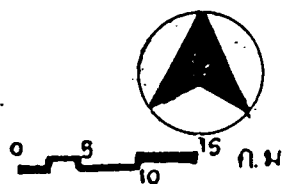

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่
แสดง 4.10

พื้นที่รองรับประชากร ปีพ.ศ. 2524 ถึง ปีพ.ศ. 2527

สัญลักษณ์

สูงมาก

สูง

ปานกลาง

ต่ำ

ต่ำมาก

หมายเหตุ พิจารณาจากส่วนแบ่ง การเพิ่มประชากร และอัตราการเพิ่มประชากร

กลุ่มที่ 2 เป็นตำบลที่มีความหนาแน่นประชากรระหว่าง 400 - 900 คนต่อตารางกิโลเมตร น้อยกว่ากลุ่มที่ 1 ถึงกว่า 3-4 เท่า มีเพียง 2 ตำบล คือเทศบาลตำบลกันตัง และตำบลยานคาขาว

กลุ่มที่ 3 เป็นตำบลที่มีความหนาแน่นประชากรระหว่าง 200 - 400 คนต่อตารางกิโลเมตร มีอยู่ 10 ตำบล ซึ่งเป็นตำบลที่อยู่ในอำเภอเมืองทั้งหมด

กลุ่มที่ 4 เป็นตำบลที่มีความหนาแน่นระหว่าง 100 - 200 คนต่อตารางกิโลเมตรมีอยู่ 20 ตำบล

กลุ่มที่ 5 เป็นตำบลที่มีความหนาแน่นระหว่าง 50 - 100 คนต่อตารางกิโลเมตรมีอยู่ 33 ตำบล

กลุ่มที่ 6 เป็นตำบลที่มีความหนาแน่นน้อยกว่า 50 คนต่อตารางกิโลเมตร มี 13 ตำบล

จะเห็นว่า ส่วนใหญ่แล้วจะมีความหนาแน่นอยู่ระหว่าง 50 - 200 คนต่อตารางกิโลเมตร คือมีถึง 53 ตำบล มี 13 ตำบล ที่มีความหนาแน่นมากกว่า 200 คนต่อตารางกิโลเมตร และอีก 13 ตำบลเช่นกันที่มีความหนาแน่นน้อยกว่า 50 คนต่อตารางกิโลเมตร เป็นอีกค่าหนึ่งชี้ให้เห็นถึงการกระจุกตัวของประชากรว่าจะอยู่ในกลุ่ม 1, 2 และ 3 ส่วนในกลุ่ม 4, 5 และ 6 พบว่ากระจายตัวกันอยู่สม่ำเสมอ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ง. การเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบประชากรของจังหวัดศรีสะเกษ

พิจารณาได้ 2 ลักษณะ คือการเปลี่ยนแปลงประชากรตามธรรมชาติ เป็นการพิจารณาองค์ประกอบด้านการเกิด และการตายของประชากร กับ การเปลี่ยนแปลงประชากรจากการย้ายถิ่น

1. การเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ ในช่วงปี พศ. 2520 ถึง พศ. 2525 จังหวัดศรีสะเกษมีอัตราการเกิด และอัตราการตายลดลง คือในปี พศ. 2520 มีอัตราการเกิดร้อยละ 3.17 หรือ 31.73 ต่อพันคน ลดลงเป็นร้อยละ 2.73 หรือ 27.32 ต่อพันคนในปี พศ. 2525 และอัตราการตายลดลงจาก 5.57 ต่อพันคนในปี พศ. 2520 เป็น 4.64 ต่อพันคนในปี พศ. 2525 ทั้งนี้จึงทำให้อัตราการเพิ่มของประชากรโดยธรรมชาติลดลงจากร้อยละ 2.61 หรือ 26.16 ต่อพันคนในปี พศ. 2520 เหลือเพียงร้อยละ 2.26 หรือ 22.68 ต่อพันคนในปี พศ. 2525

2) การเปลี่ยนแปลงประชากรจากการย้ายถิ่น ในช่วง 5 ปี จังหวัดศรีสะเกษ มีอัตราการย้ายเข้า และอัตราการย้ายออกเพิ่มขึ้น และอัตราการย้ายออกมีมากกว่าอัตราการย้ายเข้า ซึ่งมีผลทำให้อัตราการย้ายถิ่นสุทธิเพิ่มขึ้นไปด้วย คือเพิ่มขึ้นจากอัตรา 2.87 พันคนในปี พศ. 2520 เป็นอัตรา 6.85 ต่อพันคนในปี พศ. 2525

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบประชากรทั้งหมด จะพบว่า การเปลี่ยนแปลงประชากรสุทธิ หรืออัตราการเพิ่มสุทธิของประชากรจังหวัดศรีสะเกษ มีอัตราการเพิ่มสุทธิลดลงในปี พศ. 2520 มีอัตราการเพิ่มสุทธิ ร้อยละ 2.33 หรือ 23.29 ต่อพันคนลดลงเหลือเพียง ร้อยละ 1.58 หรือ 15.82 ต่อพันคน ทั้งนี้เนื่องจากอัตราการเพิ่มประชากรโดยธรรมชาติ และอัตราการเพิ่มประชากรโดยการย้ายถิ่นมีอัตราลดลงจากเดิมนั่นเอง

3) ทิศทางการย้ายถิ่น จากสำมะโนประชากร และเคหะปี พศ. 2513 จะเห็นได้ว่าลักษณะทิศทางการย้ายถิ่นของประชากรอายุ 5 ปีขึ้นไปที่ย้ายภูมิลำเนาจังหวัดศรีสะเกษ เป็นลักษณะของการย้ายถิ่นภายในจังหวัดมากกว่า การย้ายถิ่นระหว่างจังหวัด มีจำนวนประชากรที่ย้ายถิ่นภายใน

ตารางที่ 4.39 แสดงการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบทางประชากรของจังหวัดตรัง ปี พ.ศ.2520 และ พ.ศ.2525

: ต่อพันคน

อำเภอ	อัตราการเกิด		อัตราการตาย		อัตราการเพิ่มตามธรรมชาติ		อัตราการย้ายถิ่นสุทธิ		อัตราการเพิ่มสุทธิ	
	2520	2525	2520	2525	2520	2525	2520	2525	2520	2525
รวมยอดจังหวัด	31.37	27.32	5.57	4.64	26.16	22.68	-2.68	-6.85	23.29	15.82
อำเภอเมืองตรัง	55.70	33.86	6.94	5.09	29.72	28.77	-12.20	-17.03	17.52	11.75
ในเขตเทศบาล	69.33	77.14	1.10	5.27	58.30	71.87	-35.21	-63.56	23.09	8.32
นอกเขตเทศบาล	22.55	14.70	5.17	5.01	17.37	9.69	-2.26	3.57	15.12	13.26
ห้วยยอด	30.03	25.94	4.49	4.36	25.54	21.59	-0.17	0.63	25.37	22.22
กันตัง	28.49	23.02	5.51	5.33	22.98	17.68	7.78	1.28	30.76	18.96
ในเขตเทศบาล	12.86	20.97	5.36	4.48	7.50	16.49	31.55	-8.96	39.05	7.53
นอกเขตเทศบาล	32.50	23.55	5.55	5.56	26.95	17.99	1.68	3.95	28.63	21.94
ปะเหลียน	28.32	24.11	4.82	3.76	23.50	20.35	15.70	0.36	39.20	20.70
สิเกา	31.31	23.49	4.50	6.47	26.81	17.02	-9.05	11.77	17.76	28.79
กิ่งอำเภอวังวิเศษ★	-	21.37	-	2.58	-	18.79	-	1.81	-	20.60
ย่านตาขาว	27.64	22.97	5.13	4.18	22.50	18.82	-7.52	-19.55	14.99	-0.34

★ปี พ.ศ.2520 ยังไม่ได้เป็นกิ่งอำเภอ ยังคงรวมกับสิเกา

ที่มา : จำนวนจากตัวเลข กองทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ในจังหวัดมากกว่าที่ย้ายถิ่นระหว่างจังหวัดถึง 1.6 เท่า ผู้ที่ย้ายถิ่นระหว่างจังหวัดนั้นเป็นการย้ายถิ่นในระหว่างภาคใดด้วยตนเองมากที่สุดถึงร้อยละ 65.70 ของผู้ที่ย้ายถิ่นจากจังหวัดต่างทั้งหมด รองลงมาเป็นการย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง ร้อยละ 6.76 และร้อยละ 5.25 ตามลำดับ มีผู้ย้ายถิ่นที่ไม่ทราบจังหวัดร้อยละ 16.81 โดยจังหวัดที่มีประชากรที่มีภูมิลำเนาเดิมก่อนย้ายเข้าสู่จังหวัดตรงสูงสุดคือแก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ถึงร้อยละ 25.13 ของการย้ายถิ่นมาจากจังหวัดอื่นฯ

ในช่วง 10 ปีต่อมา ในพ.ศ. 2523 พบว่าทิศทางการย้ายถิ่นมีรูปแบบเปลี่ยนไปลักษณะการย้ายถิ่นจากจังหวัดอื่นฯมีมากกว่าการย้ายถิ่นภายในจังหวัดเล็กน้อย แต่จำนวนประชากรที่ย้ายถิ่นในระหว่างภาคใดด้วยกันยังคงมีมากที่สุดเป็นร้อยละ 62.26 ของผู้ที่ย้ายถิ่นจากจังหวัดต่างทั้งหมด รองลงมาเป็นการย้ายถิ่นจากภาคกลางเป็นร้อยละ 5.82 ส่วนการย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลดลงเหลือเพียง 3.30 แต่อย่างไรก็ดี จำนวนประชากรที่ย้ายมาจากจังหวัดอื่นฯที่ไม่ทราบจังหวัด กลับมีมากขึ้นเป็นร้อยละ 24.45 โดยจังหวัดนครศรีธรรมราช ยังคงเป็นภูมิลำเนาเดิมก่อนย้ายเข้าสู่จังหวัดครั้งที่มีจำนวนสูงสุด ของการย้ายถิ่นมาจากจังหวัดอื่นฯ

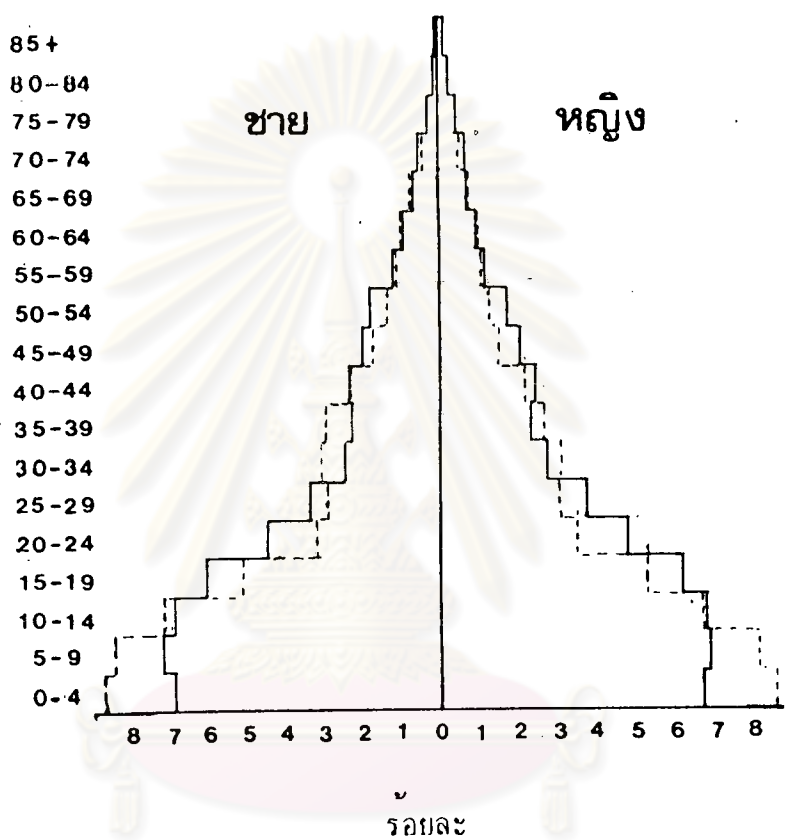
แนวโน้มของการย้ายถิ่นในจังหวัดครั้ง พบว่าทิศทางการย้ายถิ่นในปี พ.ศ. 2523 ยังคงไม่ได้แตกต่างไปจาก พ.ศ. 2513 มากนัก การย้ายถิ่นยังคงมากจากภาคใดด้วยกันเป็นส่วนใหญ่เช่นเดิม แม้ว่าอัตราส่วนจะลดลงไปบ้างก็เพียงเล็กน้อย

2. อัตราส่วนการเคลื่อนย้าย

จากแผนภูมิที่ 4.5 แสดงโครงสร้างทางเพศและอายุของประชากรปีพ.ศ. 2523 พบว่าสัดส่วนประชากรเพศชายน้อยกว่าเพศหญิงเล็กน้อย กราฟโครงสร้างอายุและเพศที่ใดจึงมีลักษณะใกล้เคียงกันทั้ง 2 ด้าน (ทั้งชายและหญิง) รูปร่างของกราฟมีลักษณะเป็นสามเหลี่ยมคล้ายปิรามิด มีฐานกว้าง และค่อยๆ แคบลงไปทางยอด ซึ่งเป็นลักษณะโครงสร้างอายุ และเพศ โดยทั่วไปของประเทศที่พัฒนาคือ มีอัตราการเกิดและ อัตราการตายสูง ประชากรวัยเด็กมีมาก ส่วนประชากรวัยชรามีน้อย แต่จากฐานที่ แคบลง ชี้ให้เห็นว่าอัตราการเกิดที่ลดน้อยลง

จากสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2523 ได้ให้คำจำกัดความของ "ประชากรที่ทำงานในเชิงเศรษฐกิจ" หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 11 ปีขึ้นไป ที่มิงานทำในวันสำมะโน หรือใน

ช่วงอายุ (ปี)

แผนภูมิที่ 4.5

แสดงโครงสร้างอายุประชากร ปี พ.ศ. 2513 และ 2523

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

..... พ.ศ. 2513

— พ.ศ. 2523

คาบ 7 วัน ก่อนสามะโน (ระหว่างวันที่ 25 ถึง 31 มีนาคม 2523) และผู้ที่กำลังอยู่ในระหว่างการหางานทำ ซึ่งรวมทั้งผู้ที่เคยทำงานแล้ว และผู้ไม่เคยทำงานมาก่อนตลอดจนผู้กำลังรอดูผลการทำการเกษตร ฉะนั้นจำนวนผู้ที่มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์แรงงานคือ เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี และคนชราที่มีอายุพ้นเกณฑ์แรงงานคือ คนชราอายุมากกว่า 65 ปี นั่นคือ ประชากรที่อยู่ในวัยแรงงานคือประชากรอายุระหว่าง 15-65 ปี

สภาวะแรงงานเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ ที่ช่วยให้เข้าใจสภาวะและลักษณะองค์ประกอบ ทางด้านเศรษฐกิจของประชากรได้ จากจำนวนประชากรในแต่ละอายุ สามารถคำนวณหา อัตราส่วนผู้ที่เป็นภาระพึ่งพิง ซึ่งหมายถึงอัตราการพึ่งพิงของประชากรที่ไม่ได้ ผู้ในวัยแรงงานที่มีต่อประชากรที่อยู่ในวัยแรงงานได้

โดยในปีพ.ศ.2513 ประชากรในกลุ่มอายุ 0-14 ปี ซึ่งไปประชากรวัยเด็ก มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 47.40 ของประชากรทั้งจังหวัด และประชากรวัย 65 ปีขึ้นไป มีอยู่ร้อยละ 3.29 ของประชากรจังหวัด ส่วนผู้ที่อยู่ในช่วงอายุ 15-64 ปี ซึ่งเป็นประชากรวัยแรงงานมีเพียงร้อยละ 49.31 เมื่อคำนวณหาอัตราส่วนภาระการเลี้ยงดูจึงมีถึง 102.81 หรือผู้ที่อยู่ในวัยแรงงาน 100 คน มีภาระการเลี้ยงดูผู้ที่ยังพึ่งพิงตัวเองไม่ได้ 102.81 คน

ส่วนในปีพ.ศ.2523 ประชากรวัย 0-14 ปี มีอยู่ร้อยละ 41.22 และประชากรวัย 65 ปีขึ้นไปมีร้อยละ 3.85 ส่วนประชากรวัย 15-64 ปี มีมากขึ้นเป็นร้อยละ 54.93 ของประชากรทั้งหมด ทำให้้อตราส่วนภาระการเลี้ยงดูลดลงเหลือ 82.04 หรือผู้ที่อยู่ในวัยแรงงาน 100 คนมีภาระเลี้ยงดูผู้ที่ยังพึ่งพิงตัวเองไม่ได้ 82.04 คน

สูตร อัตราส่วนการเป็นภาระต่อผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน (DEPENDENCY RATIO)

$$= \frac{\text{ประชากรอายุต่ำกว่า 15 ปี} + \text{ประชากรอายุมากกว่า 15 ปี}}{\text{ประชากรอายุระหว่าง 15-64 ปี}} \times 100$$

$$= \frac{184,091 + 17,206}{245,359} \times 100 = 201,297$$

$$= 82.04$$

3. โครงสร้างกำลังแรงงาน และอาชีพของจังหวัดศรีสะเกษ

¹⁾ ประชากรวัยแรงงานหมายถึง บุคคลที่มีอายุ 11 ปีขึ้นไป และกำลังแรงงานหมายถึง ประชากรที่ทำงานในเชิงเศรษฐกิจ หรือผู้ที่อายุ 11 ปีขึ้นไปทำงานในวันสามะโน หรือ กาบเวลา 7 วันก่อนวันสามะโน และผู้ที่กำลังอยู่ในระหว่างเวลาการทำงานทำ ซึ่งรวมทั้งผู้ที่เคยทำงานมาแล้วและไม่เคยทำงานมาก่อน ตลอดจนผู้กำลังรอฤดูกาลเกษตร

ในปีพ.ศ.2513 ประชากรวัยแรงงานของจังหวัดศรีสะเกษมี 206,680 คน คิดเป็นร้อยละ 63.28 ของประชากรทั้งหมด โดยร้อยละ 68.13 ของประชากรวัยแรงงานนั้นจัดเป็นกำลังแรงงานและอีกร้อยละ 31.87 เป็นผู้ที่ไม่ได้อยู่ในกำลังแรงงาน

ในช่วง 10 ปี โครงสร้างกำลังแรงงานของจังหวัดศรีสะเกษได้เปลี่ยนแปลงไป คือในปีพ.ศ.2523 ประชากรวัยแรงงานเพิ่มเป็น 310,305 คน หรือเพิ่มเป็นร้อยละ 69.47 ของประชากรทั้งหมด แต่ประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงานลดลง เหลือเพียงร้อยละ 66.17 ของประชากรวัยแรงงาน แต่อย่างไรก็ดี เมื่อจำแนกกำลังแรงงานออกไปเป็นผู้มีงานทำ กำลังรอฤดูกาล พบว่าในปีพ.ศ.2523 มีผู้มีงานทำมากถึงร้อยละ 90.89 ของกำลังแรงงานทั้งหมด มากกว่าในปีพ.ศ.2513 ซึ่งมีอยู่เพียงร้อยละ 85.97 แต่ผู้ที่ว่างงานหรือกำลังหางานนั้นกลับมีมากถึงเป็นร้อยละ 3.14 ของกำลังแรงงานทั้งหมด ในปีพ.ศ.2513 มีอยู่เพียงร้อยละ 1.49 เท่านั้น ส่วนสัดส่วนร้อยละของผู้กำลังรอฤดูกาล ในปี พ.ศ.2523 มีอยู่ร้อยละ 5.97 ลดลงจากใน

ปีพ.ศ.2513 ซึ่งมีอยู่ถึงร้อยละ 12.54 ของกำลังแรงงานจะเห็นได้ว่า แม้ว่าสัดส่วนของผู้มีงานทำจะมีมากขึ้นก็ตาม แต่สัดส่วนผู้ว่างงานหรือกำลังหางานทำ ก็มากขึ้นเช่นกันทั้งนี้เป็นเพราะมีผู้ที่ผลัดจากอาชีพเกษตรกรรมมีมากขึ้นก็มีสัดส่วนร้อยละ ผู้กำลังรอฤดูกาลลดลงนั่นเอง กล่าวได้ว่าจังหวัดศรีสะเกษเริ่มมีแนวโน้มของปัญหาการว่างงานเพิ่มขึ้น

โครงสร้างอาชีพของประชากรวัยแรงงาน เฉพาะผู้มีงานทำในรอบปี ของการทำสามะโนประชากรและเกษตรของจังหวัดศรีสะเกษ ปีพ.ศ.2513 และ พ.ศ.2523 พบว่าโครงสร้างอาชีพของประชากรในจังหวัดศรีสะเกษในช่วง 10 ปีนั้น ประชากรที่มีงานทำส่วนใหญ่ยังคงประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม มีถึงร้อยละ 80.58 ของประชากรผู้มีงานทำในปีพ.ศ. 2513

¹⁾ สามะโนประชากรและเกษตร พ.ศ.2523 จังหวัดศรีสะเกษ , หน้า 20.

ตารางที่ 4.40 แสดงประชากรอายุ 11 ปีขึ้นไปทำงานจำแนกตามหมวดอาชีพในรอบปี พ.ศ. 2513 และ พ.ศ. 2523

หมวดอาชีพ	ในรอบปี พ.ศ. 2513		ในรอบปี พ.ศ. 2523		ในเขตเทศบาล		นอกเขตเทศบาล	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
รวม	139,089	100.0	206,892	100.0	24,371	100.0	182,521	100.0
1. ผู้ปฏิบัติงานในวิชาชีพวิชาการและ ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	2,775	2.0	6,553	3.17	2,558	10.50	3,995	2.19
2. ผู้ปฏิบัติงานบริหารงานจัดการและ ข้าราชการที่มีใคร่รูวี่อื่น	807	0.58	2,462	1.19	974	4.00	1,488	0.82
3. เสมียนพนักงานและผู้ปฏิบัติงาน ที่เกี่ยวข้อง	1,185	0.85	2,040	0.99	1,209	4.96	831	0.46
4. ผู้ปฏิบัติงานอาชีพเกี่ยวกับการค้า	7,769	5.59	14,384	6.95	5,692	23.35	8,692	4.76
5. ผู้ทำงานกสิกรรม เลี้ยงสัตว์ ทำงานป่าไม้ ชาวประมง นักล้าและคักจับสัตว์	11,083	80.58	152,860	73.88	3,723	15.28	149,137	81.71
6. ผู้ทำงานเหมืองแร่ คอยขอยหิน ผู้ขุดเจาะบ่อ	1,162	0.84	1,541	0.75	48	0.20	1,493	0.82
7. พนักงานขับยานพาหนะและคนงาน ที่เกี่ยวข้อง	2,246	1.61	4,740	2.29	1,814	7.44	2,926	1.60
8. ช่างปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต อาชีพช่าง หรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการ ผลิตและกรรมกร	7,358	5.29	16,910	8.17	5,555	22.79	11,355	6.22
9. ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับคานบริการต่าง ๆ	3,486	2.50	5,310	2.57	2,788	11.44	2,522	1.38
10. ผู้ปฏิบัติงานที่จักจำแนกเข้าอาชีพ ประเภทใดไม่ไค้ หรือไม่ทราบประเภทอาชีพ	218	0.16	92	0.04	10	0.04	82	0.04

ศูนย์วิทยพัทพัยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.41 เปรียบเทียบสัดส่วนของประชากรอายุ 11 ปีขึ้นไป ที่ทำงานในเชิงเศรษฐกิจ พ.ศ. 2513 และ พ.ศ. 2523

พ.ศ.	ร้อยละของผู้ที่ทำงานในเชิงเศรษฐกิจ ต่อประชากรอายุ 11 ปีขึ้นไป	รวม	ร้อยละของผู้ที่ทำงานเชิงเศรษฐกิจ		
			ผู้จ้างงานทำ	กำลังหางาน	รอฤดูกาล
2513	68.13	140,806 (100.0)	121,053 (85.97)	2,094 (1.49)	17,659 (12.54)
2523	66.17	205,327 (100.0)	186,628 (90.89)	6,451 (3.14)	12,248 (5.97)

ที่มา : สำมะโนประชากรและเคหะจังหวัดครั้ง พ.ศ. 2513 และ พ.ศ. 2523

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนในปีพ.ศ.2523 ลดลงเหลือร้อยละ 73.88 ของประชากรผู้มีงานทำ ส่วนอาชีพรองลงไปจะมีความแตกต่างกันใน 2 ปีดังกล่าว คือ ในปีพ.ศ.2513 อาชีพที่รองลงไปจากเกษตรกรรมคือ อาชีพเกี่ยวกับการค้า (ร้อยละ 5.59) และอาชีพช่างปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต(ร้อยละ 5.29) ส่วนในปีพ.ศ.2523 แม้ว่าประชากรที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการค้าจะมีสัดส่วนมากขึ้นเป็นร้อยละ 6.95 ก็ตาม แต่ก็ยังน้อยกว่าประชากรที่ประกอบอาชีพช่างปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตหรือกรรมกร ซึ่งมีสัดส่วนมากขึ้นเป็นร้อยละ 8.17 ของประชากรที่มีงานทำทั้งหมด หมายความว่าประชากรจังหวัดศรีสะเกษมีแนวโน้มที่จะเข้าสู่กระบวนการผลิตขั้นที่ 2 และขั้นที่ 3 มากขึ้น (ตารางที่ 4.40)

ส่วนโครงสร้างอาชีพของประชากรในเทศบาลในปีพ.ศ.2523 ประชากรผู้มีงานทำของเทศบาลเมืองศรีสะเกษหนึ่งประกอบเกี่ยวกับการค้า และเป็นช่างปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตคือ ร้อยละ 23.35 ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการค้า และร้อยละ 22.79 เป็นช่างปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตหรือกรรมกร

4. การคาดประมาณประชากร

ในการคาดประมาณจำนวนประชากรจังหวัดศรีสะเกษ แยกเป็นรายอำเภอในปีพ.ศ.2529 และพ.ศ.2534 ได้ใช้วิธี GEOMETRIC METHOD

$$\text{สูตร } P = P_n(1+r)^k$$

$$r = \sqrt[n]{\frac{P_n}{P_o}} - 1$$

เมื่อ P_x คือ จำนวนประชากรปีที่คาดประมาณ พ.ศ.2529 และพ.ศ.2534

P_n คือ จำนวนประชากรปีค่านวดปีหลัง พ.ศ.2527

P_o คือ จำนวนประชากรปีค่านวดปีแรก พ.ศ.2520

n คือ เป็นผลต่างระหว่างปีค่านวดแรกและหลัง

k คือ เป็นผลต่างระหว่างปีคาดประมาณและปีค่านวดปีหลังคือ 2 และ 7

r คือ อัตราการขยายตัวโดยค่าเฉลี่ยคือปี

ตารางที่ 4.42

แสดงการคาดประมาณจำนวนประชากรรายอำเภอในปี พ.ศ. 2529
และ 2534 ระบุอำเภอ

อำเภอ	ประชากร		$r = n \sqrt{\frac{P_n}{P_0}} - 1$ (n=7)	$P_x = P_n(1+r)^{\bar{n}}$	
	2520 (P ₀)	2527 (P _n)		P _x 2529 ($\bar{n}=2$)	P _x 2534 ($\bar{n}=7$)
เมืองศรีง	134,437	151,256	.0169823	156,437	170,179
กันทรัง	51,807	62,099	.0262243	65,399	74,436
บ้านคาขาว	43,883	48,793	.0152668	50,294	54,252
พยอมถล	78,735	94,735	.0267803	99,877	113,986
ปะเท่ห์	52,358	59,594	.0186649	61,839	67,830
สีม	18,298	20,921	.0193217	21,737	23,920
กิ่งวังวิเศษ	20,160	23,831	.024186	24,998	28,170
รวมจังหวัด	399,678	461,229	.020673	480,581	532,773

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.43 แสดงการคาดประมาณจำนวนประชากรในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล
ปี พ.ศ.2529 และ 2534

เทศบาล/ สุขาภิบาล	ประชากร		$r = n \sqrt{\frac{P_n}{P_o}} - 1$	$P_x = P_n(1+r)^{\bar{n}}$	
	2520 (P_o)	2527 (P_n)	($n=7$)	P_x 2529 ($\bar{n}=2$)	P_x 2534 ($\bar{n}=7$)
<u>อำเภอเมือง</u>					
เทศบาลเมืองศรีขุ	41,082	45,837	.015769	47,294	51,142
สุขาภิบาลนาโง่งเหนือ	2,574	3,264	.0345096	3,493	4,139
สุขาภิบาลคลองเต็ง	2,739	3,827	.0489441	4,211	5,347
<u>อำเภอแก้ง</u>					
เทศบาลตำบลแก้ง	10,669	12,179	.01909	12,648	13,903
<u>อำเภอภูพาน</u>					
สุขาภิบาลบ้านนาหว้า	6,617	7,249	.0131169	7,440	7,941
<u>อำเภอหว้าน้อย</u>					
สุขาภิบาลหว้าน้อย	5,983	7,920	.048805	8,	10,484
<u>อำเภอปะเหลียน</u>					
สุขาภิบาลท่าข้าม	1,797	2,106	.0229263	2,204	2,468
สุขาภิบาลทุ่งยาว	1,074	1,274	.024696	1,338	1,511
<u>อำเภอสิเกา</u>					
สุขาภิบาลสิเกา	954	1,392	.0554594	1,551	2,031
<hr/>					
รวมทั้งจังหวัด	73,489	85,048	.0210879	88,760	98,966

หมายเหตุ ถึงอำเภอวังวิเศษ ยังไม่มีชุมชนเมือง

จากการคำนวณ ดังในตารางที่ 4.42 พบว่าประชากรจังหวัดศรีสะเกษในปี 2529 จะมีอยู่ 480,581 คน และในปีพ.ศ.2534 จะมีอยู่ 532,773 คน

ในการคาดประมาณ จำนวนประชากรในเขตชุมชนเมือง (เทศบาลและสุขาภิบาล) ใช้วิธีเดียวกันดังในตารางที่ 4.43 ในพ.ศ.2529 จังหวัดศรีสะเกษจะมีประชากรชุมชนเมืองประมาณ 88,760 คน และในปีพ.ศ.2534 มีประมาณ 98,966 คน

อาจกล่าวได้ว่า เมื่อสิ้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 คือปีพ.ศ.2529 จำนวนประชากรในจังหวัดศรีสะเกษจะมีประมาณ 480,581 คนเป็นประชากรเมือง 88,760 คน และประชากรชนบท 391,821 คน หรือมีสัดส่วนประชากรเมืองต่อประชากรชนบทเท่ากับ 1:4.41 และเมื่อสิ้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 คือในปี พ.ศ.2534 จำนวนประชากรในจังหวัดศรีสะเกษจะมีประมาณ 532,773 คน เป็นประชากรเมือง 98,966 คน และประชากรชนบท 433,807 คน หรือมีสัดส่วนประชากรเมืองต่อประชากรชนบทเท่ากับ 1:4.38 น้อยลงจากในปี 2527 ที่มีสัดส่วนประชากรเมืองต่อประชากรชนบทเท่ากับ 1:4.42

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระบบชุมชน

ประชากรของจังหวัดศรีสะเกษ ปี พ.ศ. 2527 มี 461,229 คน ลุ่รวมกันเป็นชุมชนกระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่จังหวัด การแบ่งเขตชุมชนตามลักษณะการปกครองในระดับตำบลมี 480 หมู่บ้าน ชุมชนเกือบทั้งหมดมีลักษณะเป็นชุมชนเกษตรกรรม มีประชากรในชุมชนเกษตรกรรมถึงร้อยละ 81.56 ของประชากรทั้งหมด ประชากรที่ร้อยละ 18.44 เป็นประชากรในชุมชนเมือง ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ซึ่งมีเนื้อที่เพียงร้อยละ 1.11 เป็นชุมชนที่มีบทบาทในการปกครอง และเป็นแหล่งรับซื้อผลผลิตจากชุมชนเกษตร ชุมชนเทศบาล 2 แห่ง และสุขาภิบาล 7 แห่ง สามารถจัดลำดับความเป็นชุมชนศูนย์กลาง ได้ดังนี้ (ดูภาคผนวกประกอบ)

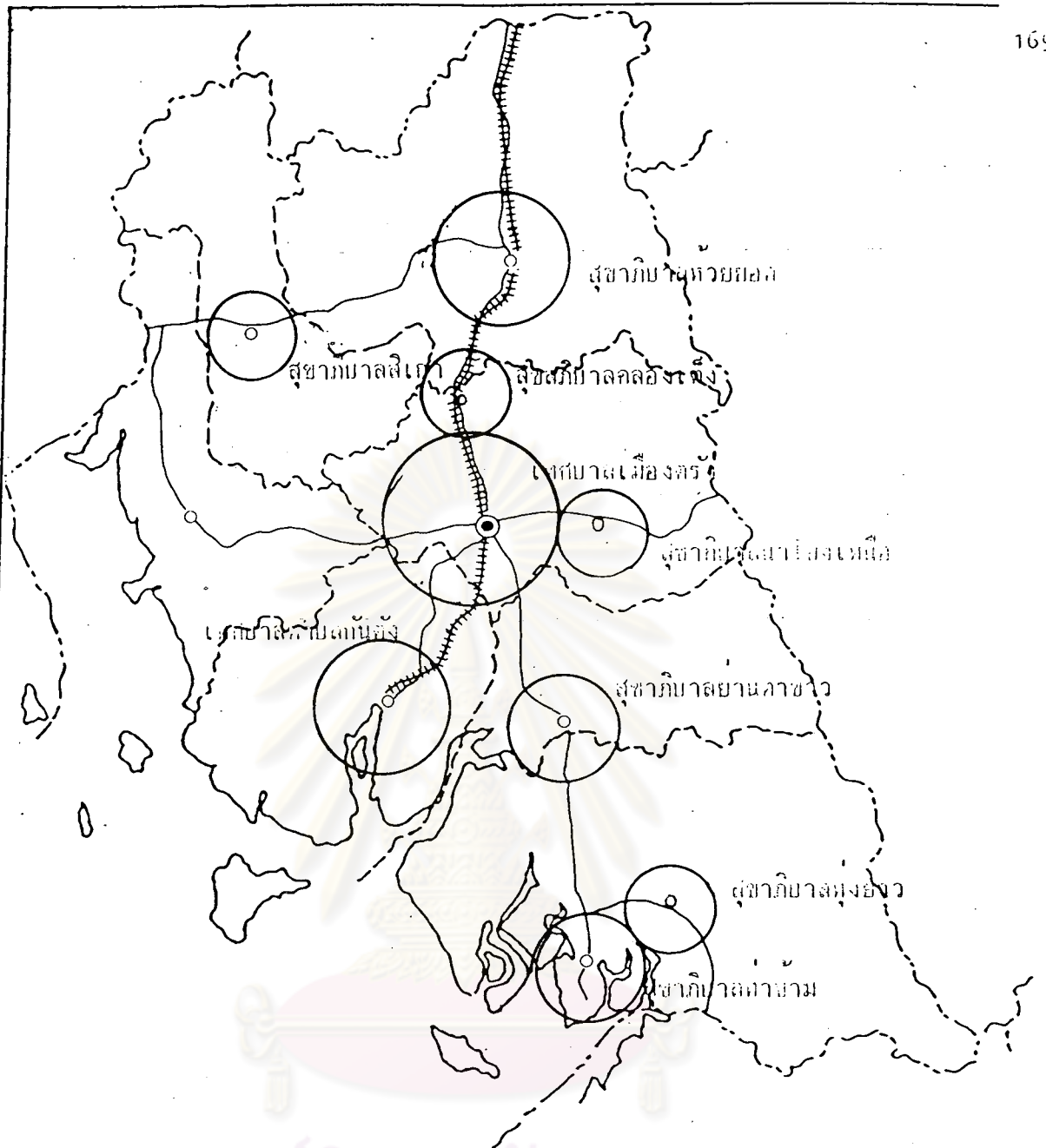
กลุ่มที่ 1 แหล่งศูนย์กลางใหญ่ เป็นกลุ่มที่มีระดับความเป็นศูนย์กลางเป็นเมืองสูงสุด ได้แก่ เทศบาลเมืองศรีสะเกษ เพียงแห่งเดียว ซึ่งมีประชากร 45,837 คน คิดเป็นร้อยละ 53.89 ของประชากรเมืองทั้งหมด หรือร้อยละ 9.94 ของประชากรทั้งจังหวัด มากกว่าชุมชนรองลงไปถึง 3.76 เท่า

กลุ่มที่ 2 ศูนย์กลางรอง เป็นกลุ่มที่มีระดับความเป็นศูนย์กลางรองลงมา ซึ่งเป็นชุมชนที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการคมนาคม มี 2 แห่ง คือ เทศบาลตำบลกันตัง เป็นชุมชนท่าเรือ และสุขาภิบาลห้วยยอดเป็นชุมชนที่เกิดจากจุดตัดของเส้นทางคมนาคม

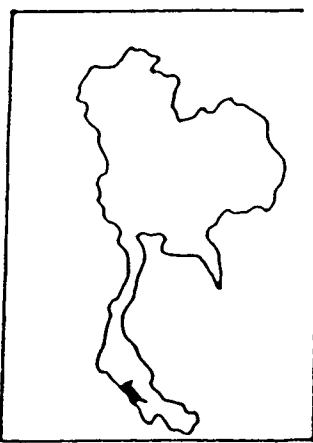
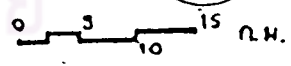
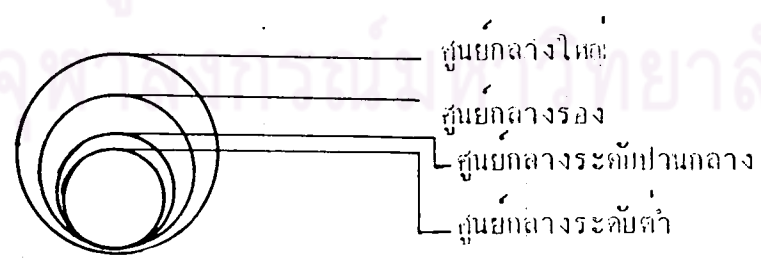
กลุ่มที่ 3 แหล่งศูนย์กลางระดับปานกลาง มี 2 ชุมชน คือ ชุมชนย่านตาขาว และชุมชนสุขาภิบาลท่าข้าม

กลุ่มที่ 4 แหล่งศูนย์กลางระดับต่ำมี 4 ชุมชน ส่วนใหญ่จะเป็นชุมชนสุขาภิบาลที่ไม่ได้เป็นที่ตั้งอำเภอ ได้แก่ สุขาภิบาลนาโง่งเหียบ และสุขาภิบาลคลองเต็งในอำเภอเมืองศรีสะเกษ สุขาภิบาลทุ่งยาวในอำเภอปะเหลียน ยกเว้นสุขาภิบาลสีเกา ที่เป็นที่ตั้งอำเภอสีเกา

การกระจายตัวของชุมชนมีรูปแบบค่อนข้างดี ตอนกลางของพื้นที่มีชุมชนเทศบาลเมืองเป็นศูนย์กลางใหญ่ รองรับด้วยศูนย์กลางรองทางด้านเหนือคือสุขาภิบาลห้วยยอด และทางด้านใต้คือเทศบาลตำบลกันตัง ส่วนทางตะวันออกเฉียงใต้มีศูนย์กลางระดับกลางคือสุขาภิบาลย่านตาขาวและสุขาภิบาลท่าข้าม ยกเว้นทางด้านตะวันตกของจังหวัด มีเพียงชุมชนเดียว และเป็นชุมชนระดับต่ำ

แผนที่ 4.11 แสดงลำดับรัศมีชั้นเงื้อม

โครงสร้างพื้นฐานสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

1. การคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมขนส่งในจังหวัดศรีสะเกษสามารถติดต่อกับจังหวัดอื่นๆ ได้ 4 ทางด้วยกัน คือ ทางถนน ทางรถไฟ ทางน้ำและทางอากาศ

ก. โครงข่ายถนน

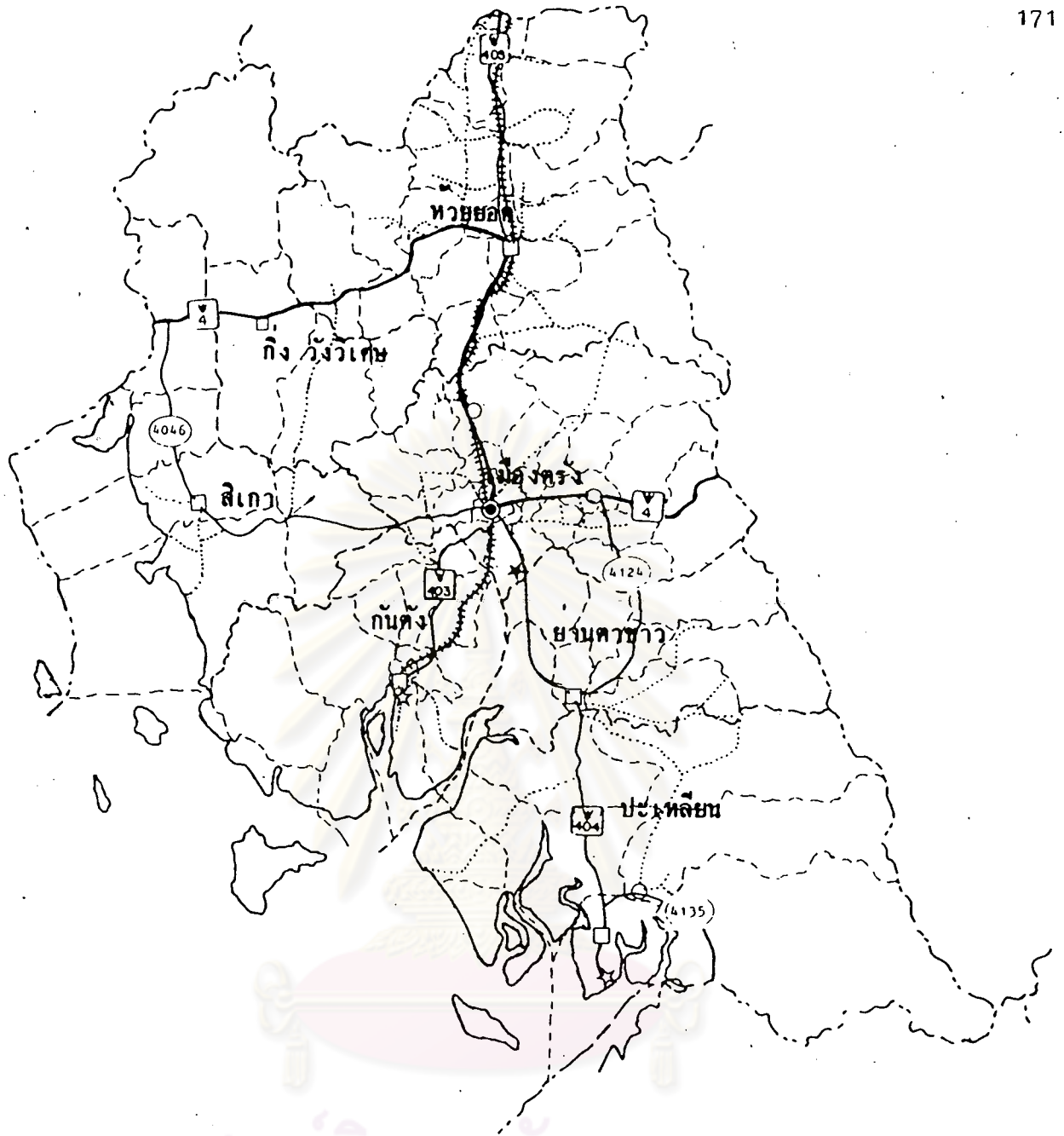
1) เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 หรือถนนเพชรเกษม จากสถานีขนส่งสายใต้กรุงเทพมหานคร เลียบจังหวัดทางด้านชายฝั่งทะเลอันดามัน ใต้แก่ง ระนอง พังงาและกระบี่ ผ่านจังหวัดศรีสะเกษในท้องที่กิ่งอำเภอวังวิเศษ อำเภอห้วยยอดและอำเภอเมืองศรีสะเกษต่อไปยังจังหวัดพัทลุง ทางหลวงแผ่นดินสายนี้เป็นสายสำคัญสายหนึ่ง เพราะสามารถติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงได้สะดวกทุกจังหวัดในภาคใต้ตลอดจนกรุงเทพมหานครและภาคอื่นๆ

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 นี้ ปัจจุบันมีความสำคัญต่อจังหวัดศรีสะเกษอย่างมาก หลังจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 41 ที่ตัดจากอำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ผ่านอำเภอนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี มาถึง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช แล้วต่อไปยังจังหวัดพัทลุงทำให้การคมนาคมไปยังภาคใต้ตอนล่าง ไม่จำเป็นต้องผ่านทางหลวงหมายเลข 4 จังหวัดศรีสะเกษแต่เดิมเคยเป็นเมืองผ่านจึงค่อยความสำคัญลง การคมนาคมระหว่างจังหวัดศรีสะเกษกับกรุงเทพฯ และจังหวัดที่ไม่ได้อยู่ชายฝั่งทะเลอันดามันในปัจจุบันใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 448 ออกไปทางอำเภอทุ่งสงแทน

2) ทางหลวงจังหวัด ภายในจังหวัดมีทางหลวงที่ใช้ติดต่อระหว่างอำเภอไปมาสะดวก มีเส้นทางดังต่อไปนี้

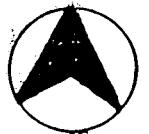
ก) การคมนาคมระหว่างตัวจังหวัดกับอำเภอห้วยยอด ใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 เป็นระยะทางประมาณ 28 กิโลเมตร มีปริมาณการจราจรเฉลี่ย 2,515 คันต่อวัน และทางหลวงจังหวัดหมายเลข 4123 มีปริมาณการจราจรเฉลี่ย 277 คันต่อวัน

ข) ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 403 ระหว่างตัวจังหวัดกับอำเภอกันตัง อันเป็นที่ตั้งของท่าเรือกันตัง เป็นระยะทาง 23 กิโลเมตร มีปริมาณการจราจร เฉลี่ย 1,394 คันต่อวัน

แผนที่ 4.12 โครงสร้างการคมนาคม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

0 5 10 15 ก.ม.

☆ ทาเรือ

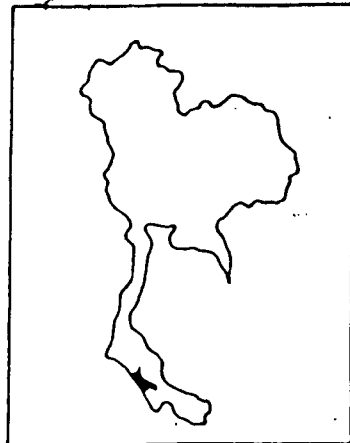
★ สนามบิน

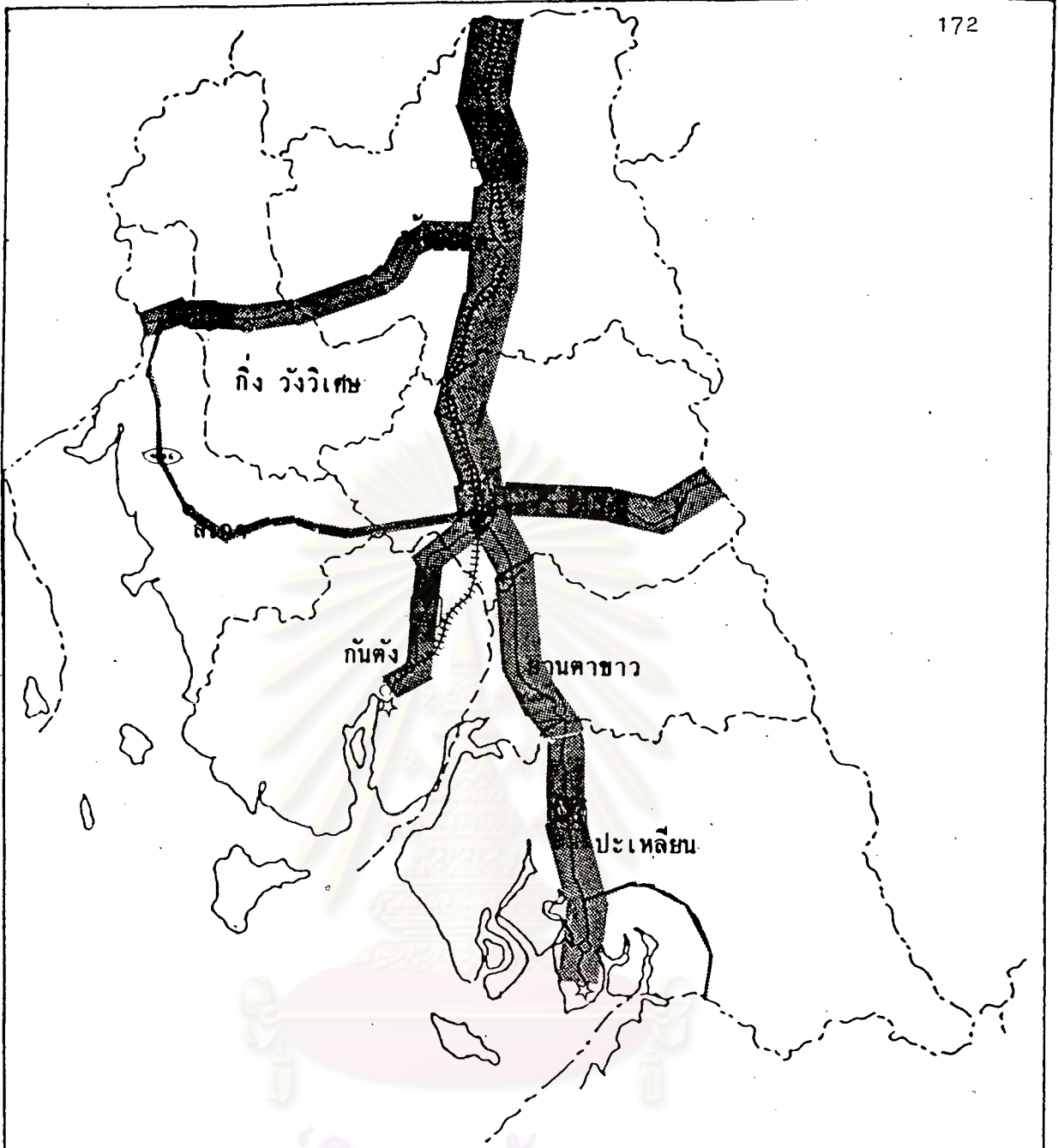
————— ทางหลวงแผ่นดิน

————— ทางหลวงจังหวัด

..... ทางชนบท

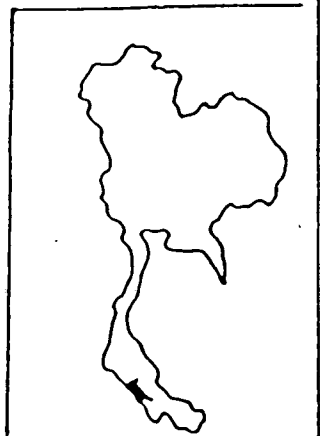
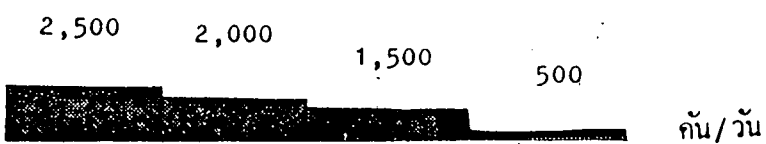
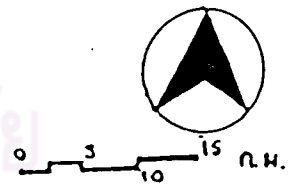
..... ทางรถไฟ

แผนที่ 4.13 แสดงปริมาณการจราจร

ปี พ.ศ. 2525

ที่มา กรมการขนส่งทางบก

ตารางที่ 4.44 ปริมาณการจราจรตามเส้นทางหลวง จังหวัดศรีสะเกษ โดยเฉลี่ยต่อวัน
ปีพ.ศ. 2525

เส้นทาง	ปริมาณรถแต่ละชนิด			รวม
	รถยนต์	รถประจำทาง	รถบรรทุก	
สาย 4 แหลมเทพ - วังวิเศษ	165	487	214	866
สาย 4 วังวิเศษ - หุ้่งสง	262	668	325	1,255
สาย 4 หุ้่งสง - ห้วยยอด - ตรีง	686	1,386	639	2,711
สาย 403 ตรีง - กันคัง	853	222	304	1,200
สาย 404 ตรีง - ปะเหลียน	1,295	381	357	2,033
สาย 4046 ตรีง - สีเกา	114	196	122	432
สาย 4046 สีเกา - ควนกุน	31	37	81	149
สาย 4123 ตรีง - ห้วยยอด	15	177	85	277
สาย 4124 ตรีง - ยานตาขาว	37	119	88	244
สาย 4135 ปะเหลียน - หุ้่งยาว	47	150	63	260

ที่มา : กรมการขนส่งทางบก

ค) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 404 จากตัวจังหวัดผ่านอำเภอยานตาขาวที่ระยะทาง 24 กิโลเมตร ไปยังอำเภอปะเหลียนที่ระยะทาง 44 กิโลเมตร มีปริมาณการจราจรเฉลี่ย 2,033 คันต่อวัน เส้นทางสายนี้ไปจนถึงท่าเรือหงส์สารที่ระยะทาง 47 กิโลเมตร

ง) ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 4046 จากตัวจังหวัดผ่านอำเภอสีเกาที่ระยะทาง 33 กิโลเมตร ไปยังกิ่งอำเภอวังวิเศษที่ระยะทาง 58 กิโลเมตร สิ้นสุดที่ควนกุนในระยะทาง 66 กิโลเมตร มีปริมาณการจราจร ช่วงจังหวัดกับอำเภอสีเกา เฉลี่ย 432 คันต่อวัน ช่วงสีเกาถึงควนกุน 149 คันต่อวัน

- (5) ตรีง - พัทลุง ระยะทาง 62 กิโลเมตร บริการวันละ 19 เที่ยว จำนวนผู้โดยสารเฉลี่ย 530 คนต่อวัน
- (6) ตรีง - หาดใหญ่ ระยะทาง 166 กิโลเมตร บริการวันละ 45 เที่ยว จำนวนผู้โดยสารเฉลี่ย 1,589 คนต่อวัน
- (7) ตรีง - สตูล ระยะทาง 150 กิโลเมตร บริการวันละ 40 เที่ยว จำนวนผู้โดยสารเฉลี่ย 1,029 คนต่อวัน

ค) การขนส่งสาธารณะภายในชุมชนของจังหวัดตรีง มีรถประจำทาง

เพียง 3 สาย คือ

- (1) ตรีง - หงส์ตาร. บริการวันละ 96 เที่ยว ผ่านอำเภอ ยานตาขาวและอำเภอปะเหลียน จำนวนผู้โดยสาร เฉลี่ย 5,418 คนต่อวัน
- (2) ตรีง - กันตัง บริการวันละ 76 เที่ยว จำนวนผู้โดยสาร เฉลี่ย 4,180 คนต่อวัน
- (3) ตรีง - นาวง บริการวันละ 48 เที่ยว ผ่านชุมชนสุขาภิบาลคลองเต็ง และสุขาภิบาลห้วยยอด จำนวนผู้โดยสาร เฉลี่ย 1,263 คนต่อวัน

นอกจากรถประจำทางแล้ว การคมนาคมระหว่างชุมชนส่วนใหญ่ จะใช้บริการจากรถสองแถวและรถแท็กซี่ ซึ่งปริมาณรถโดยสารแต่ละชนิด และจำนวนผู้โดยสาร ที่เดินทางระหว่างชุมชนสุขาภิบาลต่างๆ มีดังในตารางที่ 4.45

ข. ทางรถไฟ

มีขบวนรถไฟสายใต้จากกรุงเทพมหานครถึงจังหวัดตรีง โดยขบวนรถเร็วที่ 41 และจากจังหวัดตรีงถึงกรุงเทพมหานครโดยขบวนรถเร็วที่ 42 มีทุกวัน โดยออกจากสถานีรถไฟ ตรีงเวลา 12.45 ถึงกรุงเทพมหานครเวลาประมาณ 06.00 น. และออกจากกรุงเทพมหานคร เวลา 18.25 น. ถึงสถานีตรีงเวลาประมาณ 12.00 -13.00 น.

นอกจากนี้ยังมีรถไฟสาย หุงสง - กันตัง วิ่งวันละ 2 เที่ยว ทางรถไฟสายนี้ส่วนใหญ่ จะใช้ขนส่งสินค้า อันได้แก่ ปูนซีเมนต์ เป็นต้น จากอำเภอหุงสง จังหวัดนครศรีธรรมราช มายัง ท่าเรือกันตัง ทั้งนี้ยังเป็นเส้นทางคมนาคมของประชากรที่อยู่ริมทางรถไฟ ซึ่งเป็นประชากรบาง

ตารางที่ 4.45 เปรียบเทียบจำนวนผู้โดยสาร ปริมาณสินค้า และรายได้ของการคมนาคม
ทางรถไฟ ในจังหวัดตรัง พ.ศ. 2519 และ 2524

สถานี	จำนวนผู้โดยสาร			สินค้าที่บรรทุก (ตัน)			รายได้(บาท)		
	2519	2524	อัตราการ- เปลี่ยนแปลง	2519	2524	อัตราการ- เปลี่ยนแปลง	2519	2524	อัตราการ- เปลี่ยนแปลง
อำเภอเมืองตรัง	62,604	158,090	+30.50	8,145.82	11,339.00	+7.84	4,634,112	15,164,572	+45.47
สวนมัน	-	-	-	-	141.00	+100.0	-	33,705	+100.0
คว้ง	62,604	158,090	+30.50	8,145.82	11,141.00	+7.35	4,634,112	15,122,127	+45.22
นาบ่อ	-	-	-	-	57.00	+100.0	-	8,740	+100.0
อำเภอห้วยยอด	56,772	45,826	-3.86	19,016.18	14,268.00	-4.99	3,634,441	4,166,869	+2.93
กะปาง	16,003	15,371	-0.79	3,984.98	8,205.00	+21.18	566,460	1,670,164	+38.97
คลองมวน	18,745	-	+100.0	73.36	1.00	-19.73	93,779	350	-19.93
ยางยวน	-	-	-	-	10.00	+100.0	-	1,030	+100.0
ห้วยยอด	20,403	30,455	+9.85	14,957.82	6,052.00	-11.91	2,935,797	2,495,325	-3.00
ลำภูรา	1,621	-	+100.0	0.02	-	-100.0	38,405	-	-100.0
อำเภอกันตัง	18,901	14,474	-4.68	11,595.86	20,030.00	+14.55	2,440,227	4,702,066	+18.54
กันตัง	18,901	14,474	-4.68	11,595.86	20,030.00	+14.55	2,440,227	4,702,066	+18.54
รวมทั้งจังหวัด	138,277	218,390	+11.59	38,757.86	45,637.00	+3.55	10,708,780	24,033,507	+24.89

ที่มา: การรถไฟแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ: เป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ยต่อปี

ส่วนในตำบลนาตาลวง และตำบลนาทมเหนือ อำเภอเมืองตรัง และประชากรบางส่วนใน ตำบลคลองปาง และตำบลลำภูรา อำเภอห้วยยอด ที่เดินทางด้วยทางถนนลำบาก จากตารางที่ 4.45 ในปีพ.ศ.2524 มีจำนวนผู้โดยสารรถไฟทั้งสิ้น 218,390 คน ปริมาณสินค้าที่บรรทุก 45,637 ตัน ทำรายได้ทั้งหมด 24 ล้านบาท

ค. การคมนาคมทางน้ำ

การคมนาคมติดต่อกับจังหวัดริมฝั่งทะเลอันดามันด้วยกัน อาจใช้เรือยนต์จากท่าเรืออำเภอกันตังไปยังจังหวัดภูเก็ต ใช้เวลาเดินทาง 10 ชั่วโมง และจากอำเภอปะเหลียนไปยังอำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ใช้เวลาประมาณ 45 นาที นอกจากนี้ท่าเรือกันตังและท่าเรืออำเภอปะเหลียน ยังเป็นศูนย์กลางคมนาคมระหว่างชาวเกาะต่างๆ ที่เดินทางติดต่อไปมาระหว่างอำเภอ จังหวัด และระหว่างเกาะด้วยกัน และมีผู้ประกอบการรายใหญ่ใช้ท่าเรือกันตังเป็นการส่งสินค้าไปยังต่างประเทศ เช่นมาเลเซีย สิงคโปร์ ฮองกง อินโดนีเซียและสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ซึ่งท่าเรือแห่งนี้สามารถรับเรือที่มาจากต่างประเทศได้ทั้งเรือน้ำลึกและเรือทั่วไป

ท่าเรือกันตังนับว่าเป็นท่าเรือสำคัญของภาคใต้ รองจากท่าเรือสงขลา และสำคัญที่สุดในอนุภาค 5 จังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน ในปี พ.ศ.2525 มีเรือค้าชายฝั่งและเรือค้าต่างประเทศเข้าท่าเรือกันตัง 169 ลำ และออกจากท่า 125 ลำ ส่วนใหญ่เป็นเรือค้าต่างประเทศ จากตารางที่ 4.46 การนำเข้าสินค้าทางเรือในภาคใต้ ส่วนใหญ่จะเข้าทางท่าเรือสงขลาถึงร้อยละ 63.78 รองลงมาที่ท่าเรือกันตังและท่าเรือภูเก็ต ร้อยละ 20.32 และร้อยละ 15.31 ตามลำดับ เข้าทางท่าเรืออื่นๆ ไม่ถึงร้อยละ 1 และสินค้าออกประมาณครึ่งหนึ่งส่งออกจากท่าเรือสงขลา และท่าเรือกันตัง คือร้อยละ 28.17 และร้อยละ 21.63 ตามลำดับ สินค้าเข้าส่วนใหญ่ที่ทำเรือกันตังเป็นน้ำมันเชื้อเพลิง ส่วนสินค้าออกจะเป็นยางพาราที่ผลิตได้ภายในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง ในปี พ.ศ.2525 กรมเจ้าท่าได้ดำเนินการขุดลอกร่องน้ำกว้าง 60 เมตร ลึก 4 เมตร เมื่อน้ำลงต่ำสุด ระยะทางประมาณ 48 กิโลเมตร ซึ่งจะทำให้เรือระวางน้ำลึกเข้ามาถึงท่าเรือที่อยู่ลึกเข้ามาในแม่น้ำได้

ตารางที่ 4.46 ปริมาณสินค้าเข้า สินค้าออก ทางท่าเรือในภาคใต้ ปี พ.ศ. 2525

หน่วย (ตัน)

ท่าเรือ	เรือค้าชายฝั่ง				เรือค้าต่างประเทศ			
	ขาเข้า		ขาออก		ขาเข้า		ขาออก	
	ปริมาณสินค้า	ร้อยละ	ปริมาณสินค้า	ร้อยละ	ปริมาณสินค้า	ร้อยละ	ปริมาณสินค้า	ร้อยละ
ท่าเรือหลังสวน จ.ชุมพร	47,350.740	5.37	3,271.180	6.65	-	-	-	-
ท่าเรือระนอง จ.ระนอง	-	-	-	-	930.423	0.52	64,946.419	8.34
ท่าเรือพังงา จ.พังงา	10.000	(..)	-	-	-	-	6,123.420	0.79
ท่าเรือเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	3,744.983	0.43	5,763.900	11.71	-	-	-	-
ท่าเรือบ้านดอน จ.สุราษฎร์ธานี	167,292.423	18.98	24,583.694	49.96	-	-	-	-
ท่าเรือสิชล จ.นครศรีธรรมราช	199.500	0.02	3,958.000	8.04	-	-	117,400.000	15.07
ท่าเรือปากพนัง จ.นครศรีธรรมราช	118,251.000	13.42	7,476.000	15.19	-	-	-	-
ท่าเรือกระบี่ จ.กระบี่	8.000	(..)	2,584.741	5.25	3.615	(..)	10,191.400	1.31
ท่าเรือภูเก็ต จ.ภูเก็ต	55,386.300	6.28	-	-	27,611.240	15.31	82,279.560	10.56
ท่าเรือกันตัง จ.ตรัง	2,290,818	0.26	-	-	36,653.725	20.32	168,429.800	21.63
ท่าเรือปากบารา จ.สตูล	56,647.540	6.43	29.000	0.06	54.726	0.03	2,482.620	0.32
ท่าเรือสงขลา จ.สงขลา	430,228.906	48.81	1,544.000	3.14	115,032.210	63.78	219,422.020	28.17
ท่าเรือปัตตานี จ.ปัตตานี	-	-	-	-	65.275	0.04	101,920.590	13.08
ท่าเรือรือรือ จ.นราธิวาส	-	-	-	-	-	-	5,150.000	0.66
ท่าเรือตากใบ จ.นราธิวาส	-	-	-	-	-	-	520.740	0.07
รวมทั้งภาคใต้	881,410.210	100.0	49,210.514	100.0	180,351.214	100.0	778,866.569	100.0

ที่มา : กรมเจ้าท่า

หมายเหตุ (..) หมายถึงน้อยกว่าร้อยละ 0.01

จ) ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 4124 เป็นทางหลวงท้องถิ่นแยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ที่ตำบลนาโง่งเหนือ ผ่านตำบลนาข้าวเสีย ไปยังอำเภอยานตาขาว มีระยะทาง 11 กิโลเมตร มีปริมาณการจราจร 244 คันต่อวัน

ฉ) ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 4125 แยกจากทางหลวงหมายเลข 404 ที่ตำบลท่าแพ ตำบลทุ่งยาว อันเป็นที่ตั้งของสุขาภิบาลทุ่งยาว มีระยะทาง 9.4 กิโลเมตร มีปริมาณการจราจร 260 คันต่อวัน

ส่วนการคมนาคมภายในท้องที่ตำบล หมู่บ้านต่างๆ ส่วนมากมีทางชนบทซึ่งรถยนต์สามารถเข้าถึงได้ในหน้าแล้งเกือบทุกหมู่บ้าน สำหรับจักรยานยนต์และจักรยาน สามารถเข้าไปได้ถึงทุกหมู่บ้าน เว้นหมู่บ้านซึ่งอยู่ตามเกาะต่างๆ เท่านั้น

3) การบริการขนส่งสาธารณะ จังหวัดตรังในปี พ.ศ. 2527 แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

ก) การขนส่งสาธารณะระหว่างตรังกับกรุงเทพมหานคร ซึ่งดำเนินการโดยบริษัทขนส่งจำกัด มีรถยนต์โดยสารประจำทางวิ่งระหว่างตรัง - กรุงเทพมหานคร ระยะทาง 1,104 กิโลเมตร บริการวันละ 1 เที่ยว นอกจากนี้ยังมีรถโดยสารปรับอากาศของบริษัทไทยเคาน์ต จำกัด และบริษัทขนส่ง จำกัด บริการ 2 เที่ยวต่อวัน จำนวนผู้โดยสารเฉลี่ย 206 คน ต่อวัน

ข) การขนส่งสาธารณะระหว่าง ตรังกับชุมชนใกล้เคียง โดยเอกชนรับสัมปทานจากกรมการขนส่งทางบก มีดังนี้คือ

- (1) ตรัง - ภูเก็ต ระยะทาง 320 กิโลเมตร บริการวันละ 14 เที่ยว จำนวนผู้โดยสารเฉลี่ย 766 คนต่อวัน
- (2) ตรัง - กระบี่ ระยะทาง 136 กิโลเมตร บริการวันละ 12 เที่ยว จำนวนผู้โดยสารเฉลี่ย 456 คนต่อวัน
- (3) ตรัง - นครศรีธรรมราช ระยะทาง 133 กิโลเมตร บริการวันละ 15 เที่ยว จำนวนผู้โดยสารเฉลี่ย 504 คนต่อวัน
- (4) ตรัง - ทุ่งสง ระยะทาง 78 กิโลเมตร บริการวันละ 42 เที่ยว จำนวนผู้โดยสารเฉลี่ย 1,470 คนต่อวัน

ง. การคมนาคมทางอากาศ

มีสนามบินพาณิชย์ตั้งอยู่ที่ตำบลโคกหล่อ อำเภอเมืองศรีสะเกษ ระยะทางจากตัวเมืองประมาณ 6 กิโลเมตร มีเที่ยวบินออกจากกรุงเทพมหานครมายังจังหวัดศรีสะเกษทุกวัน วันละเที่ยวโดยเปลี่ยนเครื่องที่ภูเก็ต เป็นเครื่องเอฟโร 44 ที่นั่ง เส้นทางจากกรุงเทพฯ-ภูเก็ต-ศรีสะเกษ-หาดใหญ่ ในวันจันทร์และพุธ และปลายทางที่ปัตตานีในวันอาทิตย์และวันหยุดสัปดาห์และในวันอังคาร ภูเก็ตและเสาร์ ปลายทางที่นราธิวาส ส่วนเที่ยวบินขาออกจากจังหวัดศรีสะเกษมีวันละเที่ยวเช่นกัน เส้นทางหาดใหญ่-ศรีสะเกษ-ภูเก็ต-กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ อังคาร พุธ หยุดสัปดาห์ และเสาร์ ตั้งต้นจากนราธิวาส ในวันศุกร์ และตั้งต้นจากปัตตานีในวันอาทิตย์ ในปีพ.ศ. 2525 มีผู้โดยสารจากจังหวัดศรีสะเกษ 8,901 คน เพิ่มขึ้นจากปีพ.ศ. 2524 ร้อยละ 15.57 พัสคณัดท์ 14.667 คัน และไปรษณียภัดท์ 2.116 คัน

ตารางที่ 4.47 เปรียบเทียบจำนวนผู้โดยสาร พัสคณัดท์และไปรษณียภัดท์ ของการคมนาคมทางอากาศ จังหวัดศรีสะเกษ ปีพ.ศ. 2524 - 2525

เส้นทาง-ปลายทาง	ระยะทาง (กม.)	ผู้โดยสาร(คน)		พัสคณัดท์(คัน)		ไปรษณียภัดท์(คัน)	
		2524	2525	2524	2525	2524	2525
ศรีสะเกษ-หาดใหญ่	109	1,507	2,483	4.782	5.630	1.189	1.386
ศรีสะเกษ-ปัตตานี	192	102	59	0.587	0.038	0.006	0.027
ศรีสะเกษ-นราธิวาส	263	69	71	0.184	0.173	0.028	0.095
ศรีสะเกษ-ภูเก็ต	161	6,024	6,288	9.661	8.826	2.845	0.608
รวม		7,702	8,901	15.214	14.667	4.068	2.116
ร้อยละการเปลี่ยนแปลง			15.57		-3.60		-47.98

ที่มา บริษัทเคินอากาศไทย จำกัด

2. ระบบไฟฟ้า

การบริการไฟฟ้าในจังหวัดศรีสะเกษ อยู่ในความรับผิดชอบของ 2 หน่วยงาน คือ

ก. การไฟฟ้าฝ่ายผลิต(กฟผ.) มีหน้าที่ผลิตพลังงานไฟฟ้า และส่งไปตามสายแรงสูง ซึ่งก่อนจะจ่ายให้แก่ผู้ใช้ของลดแรงดันให้ต่ำลง โดยผ่านสถานีลดแรงดันที่ตำบลลำภูรา อำเภอเมืองศรีสะเกษ เพื่อปรับแรงดันให้ลดลงเหาระบบจำหน่ายไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ข. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค(กฟภ.) มีหน้าที่จำหน่ายพลังงานไฟฟ้าแก่ผู้ใช้โดยจ่ายพลังงานไปตามโครงข่ายสาย ในทุกอำเภอของจังหวัดศรีสะเกษ

ในปีพ.ศ.2525 มีปริมาณไฟฟ้าของจังหวัดศรีสะเกษที่ใช้ทั้งสิ้น 53,887.44 พันกิโลวัตต์ - ชั่วโมง อำเภอที่มีปริมาณการใช้ไฟฟ้ามากที่สุดคืออำเภอเมืองศรีสะเกษ ถึงร้อยละ 57.44 ของปริมาณไฟฟ้าที่ใช้ทั้งหมด รองลงมาในอำเภอกันตัง ร้อยละ 32.07 อีกร้อยละ 10.49 เป็นปริมาณที่ใช้ในอำเภอห้วยยอด ย่านตาขาว ปะเหลียน และสิเกา(รวมถึงอำเภอวังวิเศษ) ซึ่งในอำเภอสิเกาและกิ่งอำเภอวังวิเศษ มีปริมาณไฟฟ้าที่ใช้เพียง ร้อยละ 0.60 ของไฟฟ้าที่ใช้ทั้งจังหวัด

ปริมาณไฟฟ้าที่ใช้ของจังหวัดศรีสะเกษถึงร้อยละ 66.88 ของปริมาณไฟฟ้าที่ใช้ทั้งหมดใช้ในสถานธุรกิจและอุตสาหกรรม และร้อยละ 30.85 ใช้ในที่อยู่อาศัย ส่วนประเภทอื่น ๆ และไฟถนนและบริการให้เปล่าเป็นร้อยละ 0.59 และร้อยละ 1.68 ของปริมาณไฟฟ้าที่ใช้ทั้งหมด

ส่วนจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าในจังหวัดศรีสะเกษปีพ.ศ.2525 มีทั้งสิ้น 16,423 ราย อำเภอที่มีผู้ใช้ไฟฟ้ามากที่สุดคืออำเภอเมืองศรีสะเกษ เป็นอัตราส่วนร้อยละ 61.00 ของจำนวนผู้ใช้ทั้งหมด รองลงมาในอำเภอกันตังมีจำนวนผู้ใช้ร้อยละ 14.48 ของจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งหมด โดยจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าในจังหวัดศรีสะเกษถึงร้อยละ 94.32 เป็นประเภทที่อยู่อาศัย ใช้ในสถานธุรกิจและอุตสาหกรรม ประเภทอื่น ๆ และไฟถนนและบริการให้เปล่า ร้อยละ 1.87 ร้อยละ 1.40 และร้อยละ 1.41 ของจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งหมด ตามลำดับ

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการใช้ไฟฟ้าในจังหวัดศรีสะเกษ จากตารางที่ เปรียบเทียบจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าและปริมาณไฟฟ้าที่ใช้ในปีพ.ศ.2520 และพ.ศ.2525 พบว่ามีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 11.02 ต่อปี อำเภอที่มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นมากที่สุดคือ อำเภอปะเหลียน มีอัตราการเพิ่มโดยเฉลี่ยร้อยละ 14.04 ต่อปี แต่จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นทั้งจังหวัดเพิ่มมากที่สุดคือในอำเภอเมืองศรีสะเกษถึงร้อยละ 58.97 ของจำนวนที่เพิ่มขึ้นทั้งจังหวัด รองลงมาใน

ตารางที่ 4.48 เปรียบเทียบจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า และปริมาณไฟฟ้าที่ใช้ รายอำเภอ ปีพ.ศ.2520 - 2525

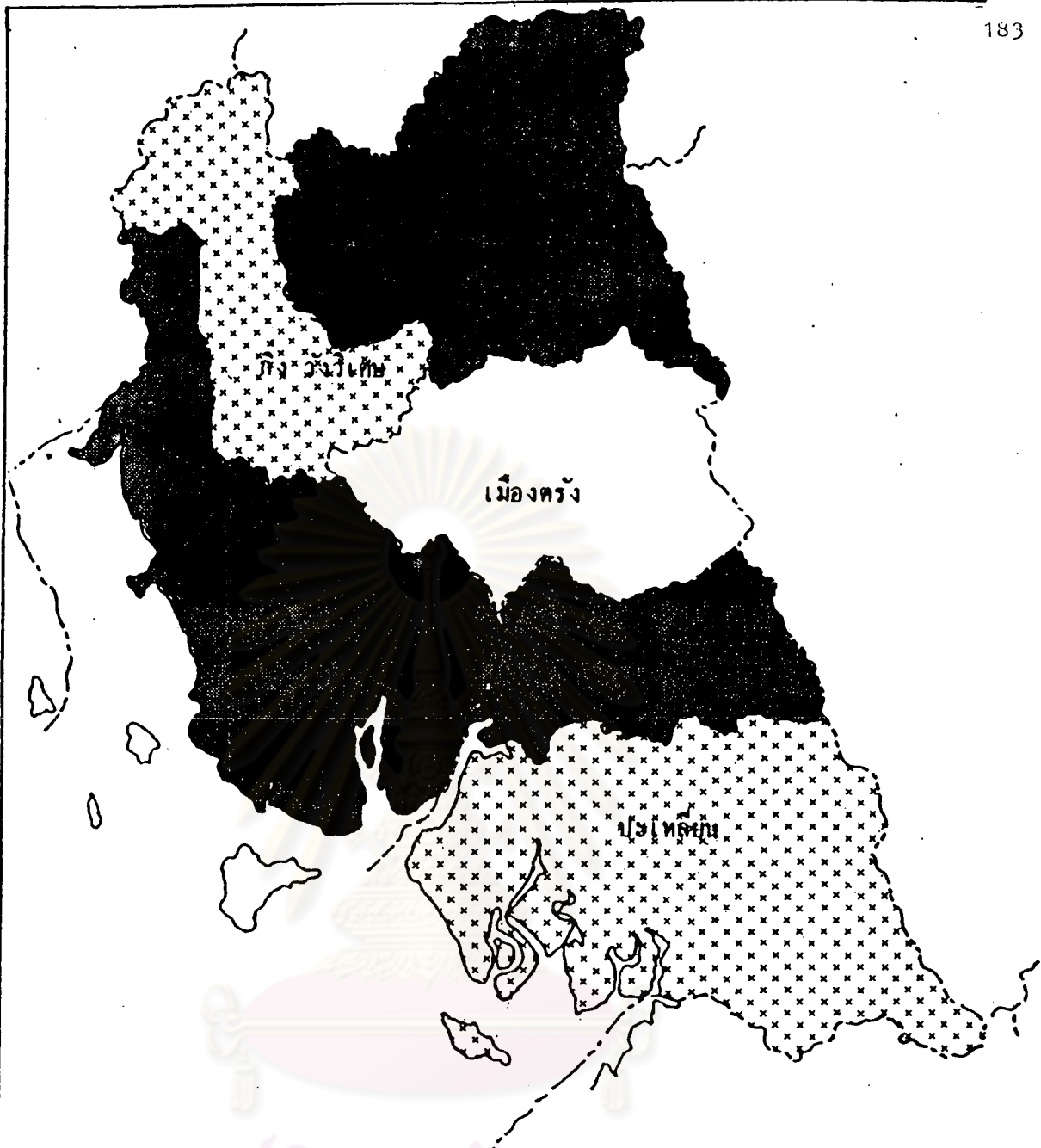
อำเภอ	จำนวนผู้ใช้(ราย)		จำนวนที่เพิ่ม			ปริมาณที่ใช้(พันกิโลวัตต์)		จำนวนที่เพิ่ม		
	2520	2525	ราย	ร้อยละ	โดยเฉลี่ยต่อปี	2520	2525	พันกิโลวัตต์	ร้อยละ	โดยเฉลี่ยต่อปี
เมืองศรีง	6,577	10,018	3,441	10.46	58.97	21,021.21	30,951.9	9,930.69	9.45	43.99
กันตัง	1,478	2,378	900	12.18	15.42	8,081.90	17,283.59	9,201.69	22.77	40.77
ห้วยยอด	952	1,548	596	12.52	10.22	1,041.59	1,935.39	893.80	17.16	3.96
ย่านคาขาว	709	1,009	300	8.46	5.14	638.49	1,630.33	991.84	31.07	4.39
ปะเหลียน	675	1,149	474	14.04	8.12	433.94	1,761.34	1,327.40	61.18	5.88
สิเกา(รวมกิ่งข่วงวิเศษ)	197	321	124	12.59	2.13	97.79	324.95	227.16	46.46	1.01
รวมทั้งจังหวัด	10,588	16,423	5,835	11.02	100.0	31,314.92	53,887.50	22,572.58	14.42	100.0

ตารางที่ 4.49 จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าและปริมาณที่ใช้จำแนกตามกิจกรรม รายอำเภอ พศ.2525

ประเภท	เมืองศรีวิชัย		กันตัง		ห้วยยอด		ย่านตาขาว		ปะเหลียน		สิเกา *		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนผู้ใช้(ราย)														
ที่อยู่อาศัย	9,362	93.45	2,211	92.98	1,494	96.51	981	97.22	1,129	98.26	313	97.51	15,490	94.32
สถานธุรกิจและ														
อุตสาหกรรม	346	3.45	59	2.48	37	2.39	15	1.49	13	1.13	2	0.62	472	2.87
ประเภทอื่น ๆ	170	1.70	23	0.97	16	1.04	11	1.09	7	0.61	2	0.62	229	1.40
โถงถนน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บริการไหลเปลา	140	1.40	85	3.57	1	0.06	2	0.20	-	-	4	1.25	232	1.41
รวม	10,018	100.0	2,378	100.0	1,548	100.0	1,009	100.0	1,149	100.0	321	100.0	16,423	100.0
ร้อยละของจำนวน														
รายทั้งจังหวัด	61.00		14.48		9.43		6.14		7.00		1.95		4.80	
ปริมาณไฟฟ้าที่ใช้(พันกิโลวัตต์ต่อชั่วโมง)														
ที่อยู่อาศัย	10,203.29	32.97	2,699.55	15.62	1,454.62	75.16	1,035.34	63.50	953.60	54.14	278.20	85.61	16,624.60	30.85
สถานธุรกิจและ														
อุตสาหกรรม	19,840.38	64.10	14,394.88	83.29	449.90	23.25	549.08	33.68	764.32	43.39	40.36	12.42	36,038.92	66.88
ประเภทอื่น ๆ	229.49	0.74	57.41	0.33	9.69	0.50	6.47	0.40	12.79	0.73	2.62	0.81	318.47	0.59
โถงถนน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บริการไหลเปลา	678.74	2.19	131.75	0.76	21.18	1.09	39.44	2.42	30.63	1.74	3.77	1.16	905.51	1.68
รวม	30,951.90	100.0	17,283.59	100.0	1,935.39	100.0	1,630.33	100.0	1,761.34	100.0	324.95	100.0	53,887.50	100.0
ร้อยละของปริมาณ														
ใช้ทั้งจังหวัด	57.44		32.07		3.59		3.03		3.27		0.60		100.00	

ที่มา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

หมายเหตุ * รวมกิ่งอำเภอวังวิเศษ

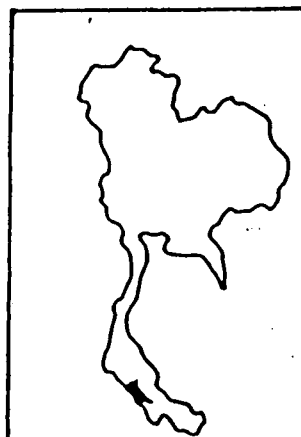
แผนที่ 4.14 แสดงสภาพการใช้ไฟฟ้าระดับอำเภอ ปี พ.ศ. 2525

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

0 3 15 กม.

- กลุ่มอำเภอที่มีพื้นที่ขาดแคลนไฟฟ้าน้อย
- ▣ กลุ่มอำเภอที่มีพื้นที่ขาดแคลนไฟฟ้าปานกลาง
- กลุ่มอำเภอที่มีพื้นที่ขาดแคลนไฟฟ้ามาก

อำเภอกันตัง ร้อยละ 15.42 ของจำนวนที่เพิ่มขึ้นทั้งจังหวัด ส่วนปริมาณไฟฟ้าที่ใช้เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 14.42 คอปี อำเภอที่มีผู้ใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นมากที่สุดคือ อำเภอปะเหลียน มีอัตราการเพิ่มโดยเฉลี่ยร้อยละ 61.18 คอปี รองลงมาในอำเภอสิเกา มีอัตราการเพิ่มร้อยละ 46.46 คอปี แต่จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นทั้งจังหวัด เพิ่มขึ้นที่สุดในอำเภอเมือง ถึงร้อยละ 43.99 ของจำนวนที่เพิ่มขึ้นทั้งจังหวัด รองลงมาในอำเภอกันตัง เป็นร้อยละ 40.77 ของจำนวนที่เพิ่มขึ้นทั้งจังหวัด

การบริการไฟฟ้าในระคับชนบทของจังหวัดครั้ง พบว่าในปีพ.ศ. 2525 จังหวัดครั้งมีตำบลที่มีไฟฟ้าใช้ 48 ตำบล หรือเป็นร้อยละ 60.76 ของตำบลทั้งหมด ส่วนตำบลที่ไม่มีไฟฟ้าใช้มี 31 ตำบล หรือร้อยละ 39.24 ของตำบลทั้งหมด ซึ่งกระจายอยู่ในอำเภอต่างๆ เมื่อพิจารณาถึงการขาดแคลนไฟฟ้าในอำเภอ สามารถจัดกลุ่มด้วยวิธี HISTOGRAM ได้ 3 กลุ่มดังนี้

ก. พื้นที่ที่มีการขาดแคลนไฟฟ้าน้อย เป็นพื้นที่ที่มีสัดส่วนตำบลที่ขาดแคลนไฟฟ้าต่ำในอำเภอเมืองครั้ง ซึ่งมีพื้นที่ตำบลที่ขาดแคลนไฟฟ้าร้อยละ 14.29 ของจำนวนตำบลในอำเภอ

ข. พื้นที่ที่มีการขาดแคลนไฟฟ้าปานกลาง เป็นพื้นที่ที่มีสัดส่วนตำบลที่ขาดแคลนไฟฟ้าร้อยละ 30.0 ถึงร้อยละ 40.0 ของจำนวนตำบลทั้งอำเภอ ไคแก้ว อำเภอวังวิเศษ และอำเภอปะเหลียน

ค. พื้นที่ที่มีการขาดแคลนไฟฟ้ามากที่สุด เป็นพื้นที่ที่มีสัดส่วนตำบลที่ขาดแคลนไฟฟ้าสูงร้อยละ 50.0 ถึงร้อยละ 57.0 ของจำนวนตำบลทั้งอำเภอ ไคแก้ว อำเภอกันตัง ห้วยยอด สิเกาและย่านตาขาว

แต่อย่างไรก็ดี โครงการเร่งรัดพัฒนาไฟฟ้าชนบทระยะที่ 2 ของจังหวัดครั้งมีพื้นที่ก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้าถึง 294 หมู่บ้าน ซึ่งจะทำให้มีไฟฟ้าทั่วถึงในทุกตำบล ยกเว้นตำบลที่เป็นเกาะคือ ตำบลเกาะสิงในอำเภอกันตัง และตำบลเกาะสุกรในอำเภอปะเหลียน

3. การประปา

การบริการคานการประปาในจังหวัดครั้ง ในปัจจุบันอยู่ในความรับผิดชอบของการประปาส่วนภูมิภาค ซึ่งทำหน้าที่ดำเนินการจัดหาและจำหน่ายน้ำประปาที่เหมาะสมแก่การอุปโภคบริโภคให้กับประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ซึ่งเป็นที่ชุมชนอาศัยอยู่หนาแน่น

ตารางที่ 50 แสดงจำนวนตำบลที่มีไฟฟ้าใช้แล้วและยังไม่มีไฟฟ้าใช้ในพ.ศ.2525 ในแต่ละอำเภอ

อำเภอ	ตำบล		มีไฟฟ้าใช้แล้ว		ยังไม่มีไฟฟ้าใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เมืองตรัง	21	100.0	18	85.71	3	14.29
กันตัง	13	100.0	6	46.15	7	53.85
ห้วยยอด	16	100.0	7	43.75	9	56.25
ย่านตาขาว	8	100.0	4	50.00	4	50.00
ปะเหลียน	12	100.0	8	66.67	4	33.33
สิเกา	4	100.0	2	50.00	2	50.00
กิ่งขวังวิเศษ	5	100.0	3	60.00	2	40.00
รวม	79	100.0	48	60.79	31	39.24

ที่มา การไฟฟ้าจังหวัดตรัง

ได้แก่ การประปาตรัง และการประปาอำเภออีก 3 แห่ง คือ การประปาอำเภอห้วยยอด การประปาอำเภอย่านตาขาว และการประปาตรัง(เขตจำหน่ายน้ำอำเภอกันตัง) นอกจากนี้จะมีการบริการของการประปาส่วนภูมิภาคแล้ว ยังมีประปาสุขาภิบาลอีก 4 แห่ง ในสุขาภิบาลนาโยงเหนือ อำเภอเมืองตรัง สุขาภิบาลท่าข้ามและสุขาภิบาลทุ่งยาว อำเภอปะเหลียน และสุขาภิบาล สิเกา อำเภอสิเกา ที่ดำเนินการโดยสุขาภิบาลเอง

สภาพการให้บริการในปี พ.ศ.2525 การประปาตรังที่ให้บริการในเขตอำเภอเมืองตรัง มีพื้นที่บริการน้ำประปาเพียงในเขตเทศบาลเมืองตรัง สามารถผลิตน้ำประปาได้วันละ 3,360 ลูกบาศก์เมตร โดยมีแม่น้ำตรังเป็นแหล่งน้ำดิบ มีผู้ใช้น้ำประปา 4,104 ราย อัตราการใช้น้ำ

วันละ 3,240 ลูกบาศก์เมตร เขตจำหน่ายก้นถัง มีพื้นที่บริการในเขตเทศบาลตำบลก้นถัง สามารถผลิตน้ำประปาได้วันละ 2,877 ลูกบาศก์เมตร มีผู้ใช้น้ำประปา 1,410 ราย อัตราการใช้น้ำวันละ 2,632 ลูกบาศก์เมตร มีผู้ใช้น้ำ 740 ราย อัตราการใช้น้ำเฉลี่ยวันละ 1,000 ลูกบาศก์เมตร และการประปาบ้านคาชาวมีพื้นที่บริการในเขตสุขาภิบาลบ้านคาชาวสามารถผลิตน้ำประปาได้วันละ 684 ลูกบาศก์เมตร มีผู้ใช้น้ำประปา 327 ราย อัตราการใช้น้ำประปาเฉลี่ยวันละ 350 ลูกบาศก์เมตร

ส่วนสุขาภิบาลที่เป็นประปาสุขาภิบาลนั้น สุขาภิบาลนาโยงเหนือ มีผู้ให้บริการน้ำประปา 82 ราย อัตราการใช้น้ำวันละ 35.75 ลูกบาศก์เมตร สุขาภิบาลท่าข้าม มีผู้ใช้น้ำประปา 137 ราย อัตราการใช้น้ำวันละ 55.77 ลูกบาศก์เมตร สุขาภิบาลทุ่งยาว มีผู้ใช้น้ำประปา 57 ราย อัตราการใช้น้ำวันละ 20.92 ลูกบาศก์เมตร และสุขาภิบาลสี่เกา มีผู้ใช้น้ำประปา 56 ราย อัตราการใช้น้ำวันละ 15.83 ลูกบาศก์เมตร

จำนวนผู้ใช้น้ำในแต่ละเทศบาลและสุขาภิบาลดังกล่าว เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับจำนวนครัวเรือน พบว่าการให้บริการในแต่ละแห่งนั้น ยังให้บริการแก่ประชาชนไม่เพียงพอ เทศบาลตำบลก้นถัง มีสัดส่วนครัวเรือนที่ใช้น้ำประปามากที่สุด ถึงร้อยละ 70.34 ของครัวเรือนทั้งหมด รองลงมาในสุขาภิบาลท่าข้าม ร้อยละ 66.18 สุขาภิบาลบ้านคาชาวร้อยละ 63.43 ส่วนเทศบาลเมืองศรีขรภูมิซึ่งเป็นชุมชนใหญ่ที่สุดมีครัวเรือนที่ใช้น้ำประปาเพียงร้อยละ 45.22 เท่านั้น เทศบาลที่มีสัดส่วนครัวเรือนที่ใช้น้ำประปาน้อยที่สุด คือสุขาภิบาลห้วยยอก และสุขาภิบาลนาโยงเหนือ เพียงร้อยละ 20.91 และร้อยละ 15.83 ของครัวเรือนทั้งหมดเท่านั้น

ในค่านปริมาณการใช้น้ำและการขยายการบริการ ปริมาณการใช้น้ำในเขตดำเนินการของการประปาส่วนภูมิภาค หรือชุมชนใหญ่ นั้นอยู่ระหว่าง 158.8 - 352.2 ลิตรต่อคนต่อวัน ซึ่งเป็นปริมาณที่มากพอสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนเทศบาลตำบลก้นถัง ซึ่งมีปริมาณการใช้น้ำถึง 352.2 ลิตรต่อคนต่อวัน และการขยายการบริการนั้นการประปาทุกแห่งสามารถขยายบริการได้ โดยไม่ต้องขยายกำลังการผลิต เพราะปัจจุบันการประปาทุกแห่งยังผลิตน้ำไม่เต็มกำลังการผลิต ส่วนในสุขาภิบาลที่เป็นประปาสุขาภิบาล ยังคงมีปริมาณการใช้น้ำน้อยมาก เพียง 27.2 - 57.4 ลิตรต่อคนต่อวันเท่านั้น

ตารางที่ 4.51 การใช้น้ำประปา ในจังหวัดศรีสะเกษ ปีพ.ศ. 2525

ชุมชน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนคน ต่อครัวเรือน	ผู้ใช้น้ำ (ราย)	ร้อยละของผู้ใช้น้ำ ต่อครัวเรือน	อัตราการใช้น้ำ เฉลี่ย/วัน(ลบม.)	ปริมาณการใช้น้ำ ต่อครัวเรือนที่ใช่ (ลิตร/ครัวเรือน/วัน)	ปริมาณการ ใช้น้ำต่อคน	กำลังผลิต ลบม./วัน
การประปาส่วนภูมิภาค								
ท. เมืองศรี	8,876	5.1	4,014	45.22	3,240.0	809.8	158.8	3,360.0
ท. กันตัง	1,052	5.3	740	70.34	1,000.0	1,355.7	196.5	1,200.0
ส. ห้วยยอด	1,131	6.9	327	28.91	350.0	1,070.5	172.7	684.0
ส. ยานตาขาว	2,223	6.2	1,410	63.43	2,631.6	1,866.6	352.2	2,876.5
การประปาสหนิบาล								
ส. นาโยงเหนือ	518	5.8	82	15.83	35.75	436.0	27.5	...
ส. พุขาม	207	9.7	137	66.18	55.77	407.1	42.0	...
ส. พุขยาว	187	6.4	57	30.48	20.92	367.1	57.4	...
ส. สีเกา	126	10.4	56	44.44	15.83	282.7	27.2	...
รวม	14,320		6,823	47.65				

ที่มา: การประปาจังหวัดศรีสะเกษ และการประปาสหนิบาล
หมายเหตุ ... ไม่ทราบ

4. การสื่อสารและโทรคมนาคม

ก. บริการไปรษณีย์โทรเลข จังหวัดศรีสะเกษมีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 7 แห่ง ในอำเภอเมืองศรีสะเกษ ส่วนอำเภออื่นามีที่ละแห่ง ยกเว้นกิ่งอำเภอวังวิเศษ ยังไม่มีที่ทำการไปรษณีย์ แต่จะมีไปรษณีย์ระดับย่อยคือไปรษณีย์ตำบล ปริมาณไปรษณีย์ภัณฑ์ในปี พ.ศ. 2524 ทั้งหมดมี 1,768,862 ชิ้น เป็นปริมาณที่ผ่านไปรษณีย์ในอำเภอเมืองมากที่สุดถึงร้อยละ 65.78 รองลงมาในอำเภอห้วยยอด ร้อยละ 15.10 อำเภอย่านตาขาวและอำเภอกันตัง ร้อยละ 7.69 และ ร้อยละ 7.64 ส่วนอำเภอปะเหลียนและอำเภอสิเกา มีปริมาณไปรษณีย์ภัณฑ์เพียงเล็กน้อย เพียง ร้อยละ 2.78 และร้อยละ 1.10 ของปริมาณไปรษณีย์ภัณฑ์ทั้งหมด

ข. บริการโทรศัพท์ ในปี พ.ศ. 2524 จังหวัดศรีสะเกษมีชุมสายโทรศัพท์ขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยรวม 3 แห่ง ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง อำเภอห้วยยอด และที่อำเภอกันตัง สำหรับเลขหมายโทรศัพท์ทั้งหมดมีอยู่ 1,600 ราย และมีเลขหมายที่มีผู้เช่า 1,561 ราย อยู่ในอำเภอเมืองมากที่สุดถึงร้อยละ 64.70 ของจำนวนเลขหมายโทรศัพท์ที่มีผู้เช่าทั้งหมด อำเภอกันตังและอำเภอห้วยยอดมีร้อยละ 23.32 และ 11.98 ส่วนประเภทผู้เช่าเป็นประเภทธุรกิจ ร้อยละ 63.36 ของเลขหมายที่มีผู้เช่า รองลงมาเป็นบ้านพักอาศัยร้อยละ 26.14 ชุมสายศรีสะเกษมีผู้เช่าประเภทธุรกิจเป็นอัตราส่วนมากที่สุดถึงร้อยละ 70.69 ของเลขหมายที่มีผู้เช่าในอำเภอเมือง ชุมสายกันตังมีผู้เช่าประเภทธุรกิจและประเภทบ้านพักอาศัยในอัตราส่วนใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 46.98 และร้อยละ 44.50 ของเลขหมายที่มีผู้เช่าในอำเภอกันตังตามลำดับ ส่วนชุมสายห้วยยอดผู้เช่าประเภทธุรกิจและบ้านพักอาศัยคิดเป็นร้อยละ 55.62 และ 34.22 ตามลำดับ

ส่วนในอำเภออื่นๆ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยได้ให้บริการโทรศัพท์ทางไกล-ชนบทเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในระดับอำเภอ โดยเริ่มบริการในปีพ.ศ. 2526 ที่อำเภอปะเหลียน อำเภอย่านตาขาว และอำเภอสิเกา และจัดตั้งชุมสายโทรศัพท์เพิ่มขึ้นที่อำเภอย่านตาขาวในปี พ.ศ. 2527

ตารางที่ 4.52 จำนวนเลขหมายโทรศัพท์ในจังหวัดศรีสะเกษ ปี พ.ศ.2524

กลุ่มสาย	ประเภทผู้เช่า					รวม	
	ราชการ	บ้านพัก	ธุรกิจ	ท.ศ.ท.	สาธารณะ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มสายตรง	79	182	714	25	10	1,010	64.70
	(7.82)	(18.02)	(70.69)	(2.48)	(0.99)	(100.0)	
กลุ่มสายกันตั้ง	19	162	171	12	-	364	23.32
	(5.22)	(44.50)	(46.98)	(3.30)	-	(100.0)	
กลุ่มสายห่วยยอด	8	64	104	11	-	187	11.98
	(4.28)	(34.22)	(55.62)	(5.88)	-	(100.0)	
รวม	106	408	989	48	10	1,561	100.0

ที่มา: องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.53 การคาดคะเนความต้องการเลขหมายโทรศัพท์ ตั้งแต่ปีพ.ศ.2525 ถึง พ.ศ.2533

ปีพ.ศ.	2525	2526	2527	2530	2533
กลุ่มสายตรง	1,500	1,600	1,700	2,000	2,300
กลุ่มสายกันตั้ง	345	375	405	495	585
กลุ่มสายห่วยยอด	250	280	310	400	475

ที่มา: Analysis and Forecasting Unit Planning and Project Division Office
of Planning and Project, Forecast of telephone Demand 1977-1990

หมายเหตุ: ปรับปรุงในปี พ.ศ.2520

ตารางที่ 4.54 ปริมาณไปรษณีย์ภัณฑ์ แยกรายอำเภอของจังหวัดศรีสะเกษในปี พ.ศ. 2524

ที่ทำการ	ปริมาณไปรษณีย์ภัณฑ์	
	รวม	ร้อยละ
ป.ท.จ.ศรีสะเกษ และ ป.ท.ผ.ห้วยทับเที่ยง	1,163,532	65.78
ป.ท.จ.กันตัง	135,065	7.64
ป.ท.จ.ห้วยยอด	267,095	15.10
ป.ท.จ.ยานคาชาว	136,062	7.69
ป.ท.จ.ปะเหลียน	49,246	2.78
ป.ท.จ.สิเกา	17,862	1.01
รวม	1,768,862	100.0

ที่มา การสื่อสารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ ป.ท.จ. - ประเภทรับฝากและนำจ่าย

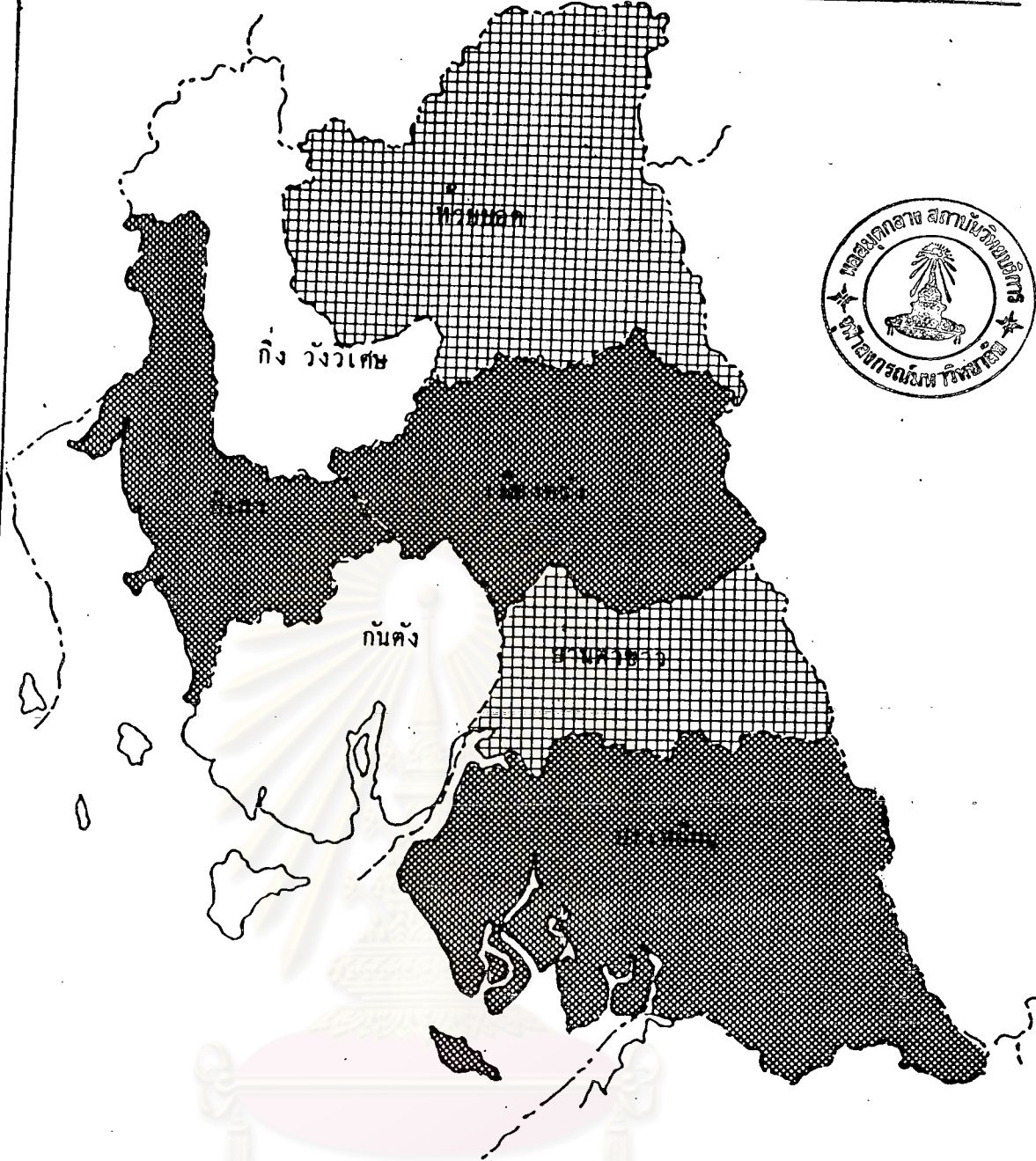
ป.ท.ผ. - ประเภทรับฝาก

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. การศึกษา

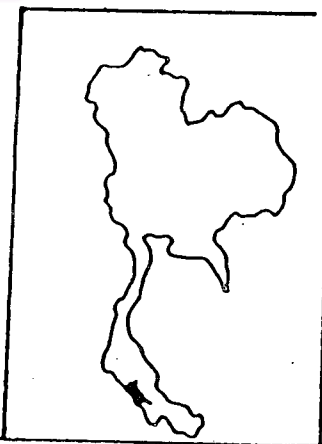
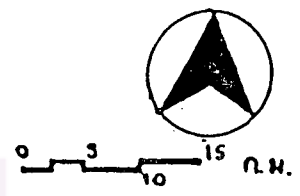
ก. โครงสร้างระบบการศึกษา ในปีพ.ศ.2525 ระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ
จำแนกได้ดังนี้

- 1) ก่อนประถมศึกษา ได้แก่ระดับอนุบาลและเด็กเล็ก มีอยู่ 8 โรงเรียน
จำนวน 130 ห้องเรียน นักเรียน 3,725 คน ครู 133 คน อัตราส่วนการรับผิดชอบของครู
1 คน คอยนักเรียน 28 คน
- 2) ประถมศึกษา เป็นการศึกษาภาคบังคับ (ป.1 - ป.6) มีอยู่ 356
โรงเรียน จำนวน 3,052 ห้องเรียน นักเรียน 74,018 คน ครู 4,149 คน อัตราส่วนการรับ
ผิดชอบของครู 1 คน คอยนักเรียน 18 คน เป็นโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ 332 โรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน หรือ
เป็นโรงเรียนราษฎร์ 15 โรงเรียน และเป็นโรงเรียนเทศบาล 7 โรงเรียน
- 3) มัธยมศึกษา มีตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - ม.3) และมัธยม-
ศึกษาตอนปลาย (ม.4 - ม.6) มีอยู่ 18 โรงเรียน จำนวน 293 ห้องเรียน นักเรียน
15,853 คน ครู 1,015 คน อัตราส่วนการรับผิดชอบของครู 1 คน คอยนักเรียน 16 คน
เป็นโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา 13 โรงเรียน และโรงเรียนราษฎร์ 4 โรงเรียน
- 4) อาชีวศึกษา เป็นการศึกษาสายอาชีพมีตั้งแต่ ระดับ ปวช. ปวส. และ
ปวท. ซึ่งจัดเป็นการศึกษาระดับสูงสุดของจังหวัดศรีสะเกษ มีโรงเรียนและวิทยาลัยรวม 3 แห่ง
จำนวนนักเรียน 3,061 คน ครู 127 คน อัตราส่วนความรับผิดชอบของครู 1 คน คอยนักเรียน
24 คน เป็นสถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษา 2 แห่ง คือวิทยาลัยเกษตรกรรมศรีสะเกษ เปิดสอน
สาขาเกษตรกรรมในระดับ ปวช. และปวส. และวิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ เปิดสอนในระดับ ปวช.
มี 3 แผนก คือ แผนกช่างอุตสาหกรรม แผนกพาณิชยกรรมและแผนกคหกรรม ในระดับ
ปวส. มี 2 แผนก คือ แผนกพาณิชยกรรมและแผนกคหกรรม ในระดับ ปวท. เปิดสอนแผนก
พาณิชยกรรม และมีโรงเรียนราษฎร์ 1 แห่ง เปิดสอนแผนกพาณิชยกรรมในระดับ ปวช.
- 5) การศึกษานอกโรงเรียน เป็นการศึกษาสำหรับกลุ่มประชากรที่อยู่นอก
ระบบโรงเรียน ให้บริการทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพ วิชาสามัญได้แก่การศึกษาผู้ใหญ่มีอยู่ 6 โรง-
เรียน ส่วนวิชาชีพได้แก่การฝึกอบรมด้านวิชาชีพต่างๆ มีหน่วยงานระดับจังหวัดเรียกว่า "ศูนย์การ
ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดศรีสะเกษ" เป็นผู้ให้บริการ

แผนที่ 4.15 แสดงระดับการบริการทางด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

- ระดับอำเภอ
- กลุ่มพื้นที่อำเภอที่มีการบริการระดับสูง
 - กลุ่มพื้นที่อำเภอที่มีการบริการระดับปานกลาง
 - กลุ่มพื้นที่อำเภอที่มีการบริการระดับต่ำ

ตารางที่ 4.55 จำนวนสถานศึกษา จำนวนตามหน่วยงานรับผิดชอบในแต่ละอำเภอ ปีพ.ศ. 2525

หน่วยงานที่รับผิดชอบ	รวม	อำเภอ						
		เมืองตรัง	กันตัง	ห้วยยอด	ย่านตาขาว	ปะเหลียน	สิเกา	กิ่งขำวังวิเศษ
<u>สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด</u>								
จำนวนครู	3,452	862	425	826	425	461	221	232
จำนวนนักเรียน	65,408	16,316	7,807	14,893	8,442	10,115	3,635	4,200
จำนวนโรงเรียน	332	72	44	48	44	48	27	23
จำนวนครูต่อนักเรียน	1:19	1:19	1:18	1:18	1:20	1:22	1:16	1:18
<u>กรมสามัญศึกษา</u>								
จำนวนครู	760	292	64	185	134	40	16	29
จำนวนนักเรียน	13,588	5,815	1,190	3,267	2,146	589	177	404
จำนวนโรงเรียน	13	4	1	3	2	1	1	1
จำนวนครูต่อนักเรียน	1:18	1:20	1:19	1:18	1:16	1:15	1:11	1:14
<u>กรมอาชีวศึกษา</u>								
จำนวนครู	102	102	-	-	-	-	-	-
จำนวนนักเรียน	2,749	2,749	-	-	-	-	-	-
จำนวนโรงเรียน	2	2	-	-	-	-	-	-
จำนวนครูต่อนักเรียน	1:27	1:27	-	-	-	-	-	-
<u>สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน(โรงเรียนราษฎร์)</u>								
จำนวนครู	634	448	59	87	30	10	-	-
จำนวนนักเรียน	10,624	7,672	995	1,148	618	191	-	-
จำนวนโรงเรียน	25	12	4	3	4	2	-	-
จำนวนครูต่อนักเรียน	1:17	1:17	1:17	1:13	1:21	1:19	-	-
<u>เทศบาล</u>								
จำนวนครู	221	221	-	-	-	-	-	-
จำนวนนักเรียน	4,288	4,288	-	-	-	-	-	-
จำนวนโรงเรียน	7	7	-	-	-	-	-	-
จำนวนครูต่อนักเรียน	1:19	1:19	-	-	-	-	-	-

ที่มา: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

ข. การให้บริการการศึกษาในระดับอำเภอ

การให้บริการศึกษาของประชากรในจังหวัดศรีสะเกษ ส่วนใหญ่ยังเป็นระดับประถมศึกษา ซึ่งจะมีอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ ทั้งโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด โรงเรียนเทศบาลและโรงเรียนราษฎร์ รวม 354 โรงเรียน มีมากที่สุดใ่อำเภอเมืองศรีสะเกษ จำนวน 87 โรงเรียน รองลงมาในอำเภอห้วยยอด 77 โรงเรียน น้อยที่สุดในกิ่งอำเภอวังวิเศษ เพียง 23 โรงเรียน ในระดับมัธยมศึกษามีอยู่ใ่อำเภอเช่นกัน ทั้งโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนราษฎร์ มีจำนวนทั้งสิ้น 25 โรงเรียน มีอยู่ในอำเภอเมืองถึง 16 โรงเรียน ส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนราษฎร์ อำเภอห้วยยอดมี 3 โรงเรียน อำเภอย่านตาขาว 2 โรงเรียน อำเภออื่นามีแห่งละ 1 โรงเรียน และในระดับอาชีวศึกษาซึ่งเป็นระดับการบริการการศึกษาสูงสุดในจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีอยู่ 3 แห่ง นั้นอยู่ในอำเภอเมืองศรีสะเกษทั้งหมด จะเห็นได้ว่าศูนย์กลางการศึกษาของจังหวัดอยู่ที่อำเภอเมืองศรีสะเกษนั่นเอง ในอำเภออื่นๆ จะเป็นเพียงการให้บริการการศึกษาภาคบังคับหรือระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาที่มีอยู่ในแต่ละอำเภอยังไม่เพียงพอ โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในอำเภอเมืองศรีสะเกษไม่เพียงแต่จะให้บริการเฉพาะประชาชนในอำเภอเมืองเท่านั้น ยังให้บริการแก่ประชาชนในอำเภออื่นๆ อีกด้วย และจากระบบโครงข่ายคมนาคมที่สะดวก จึงไม่ใช่อุปสรรคต่อการเดินทางมาเรียนหนังสือมากนัก

ฉะนั้น ในการวิเคราะห์เพื่อหาระดับความสำคัญทางด้านการศึกษาของอำเภอต่างๆ ในจังหวัดศรีสะเกษ จึงมุ่งศึกษาเพียงในระดับประถมศึกษา อันเป็นการศึกษภาคบังคับที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้มีการบริการอย่างทั่วถึง แต่อย่างไรก็ดีในส่วนนี้เป็นเพียงการสรุปรายงานผลการวิจัยเรื่อง " โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ " ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1) โอกาสทางการศึกษา

- ก) อำเภอที่มีโอกาสทางการศึกษามาก ได้แก่ อำเภอสิเกา อำเภอเมืองศรีสะเกษ และอำเภอปะเหลียน
- ข) อำเภอที่มีโอกาสทางการศึกษาน้อยกว่า ได้แก่ อำเภอกันตัง อำเภอห้วยยอด อำเภอย่านตาขาวและกิ่งอำเภอวังวิเศษ

2) คุณภาพทางการศึกษา

- ก) อำเภอที่ต้องปรับปรุงคุณภาพน้อย ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอปะเหลียน และอำเภอย่านตาขาว

ข) อำเภอที่ต้องปรับปรุงคุณภาพมาก ได้แก่ กิ่งอำเภอวังวิเศษ อำเภอ
กันตัง อำเภอห้วยยอดและอำเภอสิเกา

3) ทรัพยากรทางการศึกษา

ก) อำเภอที่มีทรัพยากรทางการศึกษามาก ได้แก่ อำเภอสิเกา อำเภอ
เมืองตรัง อำเภอกันตังและอำเภอห้วยยอด

ข) อำเภอที่มีทรัพยากรทางการศึกษาน้อยกว่า ได้แก่ กิ่งอำเภอวังวิเศษ
อำเภอยานตาขาวและอำเภอปะเหลียน

เมื่อพิจารณาทั้ง 3 ด้านรวมกัน ทั้งโอกาส คุณภาพและทรัพยากรทางการศึกษา
อำเภอที่มีการจัดบริการทางการศึกษาได้ดีที่สุด คือ อำเภอเมืองตรัง รองลงมาคืออำเภอสิเกา
อันค้ำสุดท้ายคือกิ่งอำเภอวังวิเศษ และในการจัดลำดับความสำคัญ จากสูงไปหาคำ แบ่งออกได้
3 กลุ่ม คือ

- กลุ่มที่ 1 ได้แก่ อำเภอเมืองตรัง อำเภอปะเหลียนและอำเภอสิเกา
กลุ่มที่ 2 ได้แก่ อำเภอห้วยยอดและอำเภอยานตาขาว
กลุ่มที่ 3 ได้แก่ อำเภอกันตังและกิ่งอำเภอวังวิเศษ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. การบริการคานสาธารณสุข

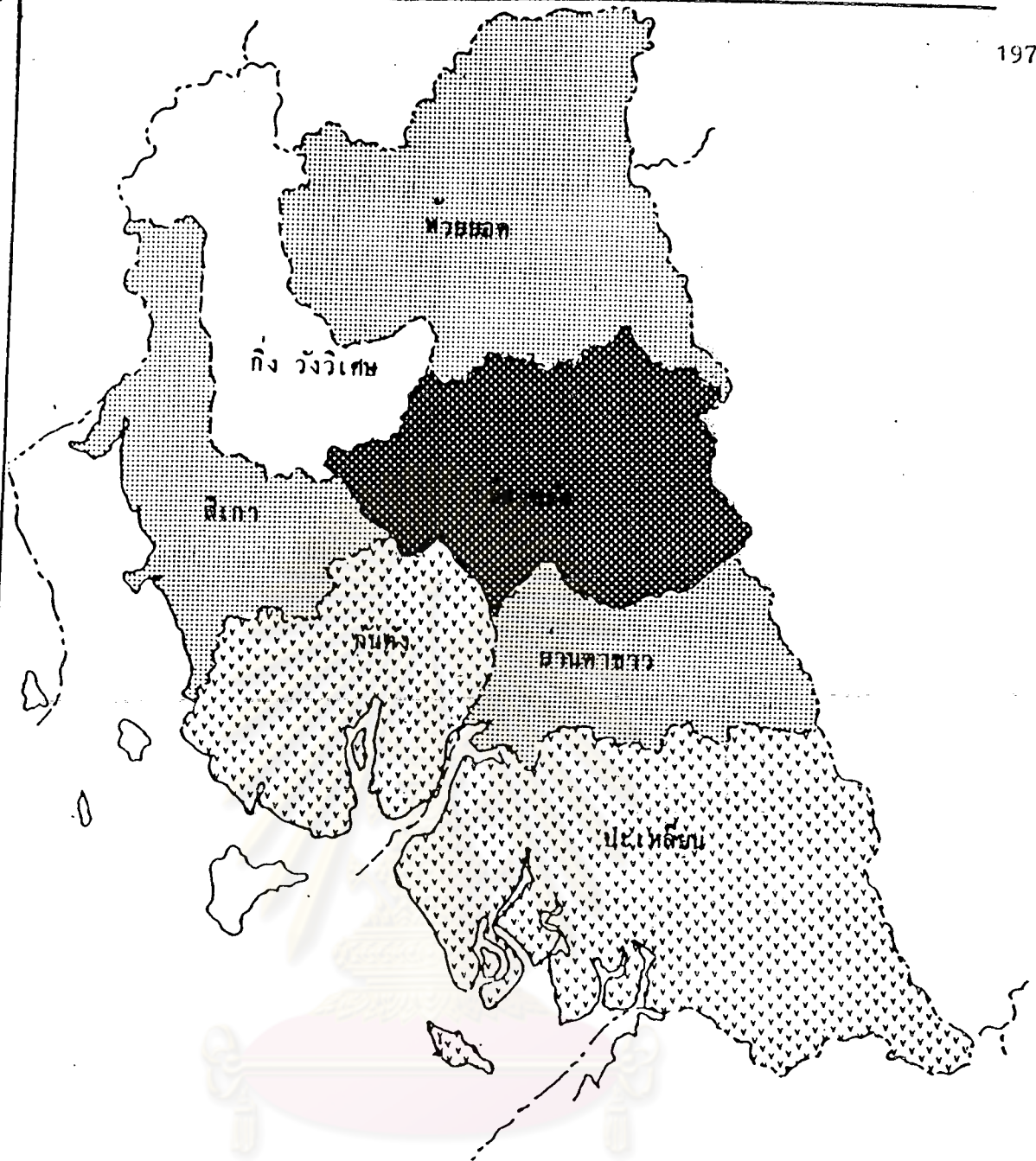
การบริการคานสาธารณสุขของจังหวัดครั้งในปี พ.ศ.2521 ประกอบด้วย โรงพยาบาล จังหวัด 1 โรง คือ โรงพยาบาลครั้ง ซึ่งสามารถบริการให้ประชาชนได้ในจำนวน 245 เตียง โดยมีอัตราส่วนประชากร 1,672 คนต่อเตียง มีแพทย์ 9 คน เท่านั้น อัตราส่วนประชากรต่อแพทย์ 45,503 คนต่อแพทย์ 1 คน พยาบาล 30 คน อัตราส่วนประชากรต่อพยาบาล 7,876 คนต่อพยาบาล 1 คน และมีจำนวนผู้ป่วยทั้งหมด 81,569 คน โดยเป็นผู้ป่วยใน 12,832 คน และผู้ป่วยนอก 68,737 คน

ในช่วงระยะเวลา 5 ปี คือในปี พ.ศ.2525 การบริการคานสาธารณสุขของจังหวัด ครั้ง ยังคงไม่ดีขึ้นมากนัก จำนวนเตียงเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็น 251 เตียง อัตราส่วนประชากรต่อเตียงจึงมีมากขึ้นเป็น 1,762 คนต่อเตียง จำนวนแพทย์เพิ่มขึ้นเป็น 13 คน ทำให้อัตราส่วนประชากรต่อแพทย์ลดลงเป็น 34,010 คนต่อแพทย์ 1 คน ส่วนจำนวนพยาบาล มี 57 คน อัตราส่วนประชากร 7,757 คนต่อพยาบาล 1 คน

สำหรับในระดับอำเภอ ในปี พ.ศ.2525 มีโรงพยาบาลอำเภอ 5 แห่งด้วยกัน คือ โรงพยาบาลอำเภอห้วยยอด โรงพยาบาลอำเภอกันตัง โรงพยาบาลอำเภอปานตาขาว โรงพยาบาลอำเภอปะเหลียนและโรงพยาบาลอำเภอสิเกา ส่วนกิ่งอำเภอวังวิเศษยังไม่มีโรงพยาบาล ใดๆก็ติ มีสถานีอนามัยกระจายอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ จากตารางที่ 4.56 เห็นได้ว่าบุคลากรทางการแพทย์ของจังหวัดครั้ง ซึ่งประกอบด้วยแพทย์ 34 คน อัตราส่วนประชากรต่อแพทย์เท่ากับ 3,004 คนต่อแพทย์ 1 คน พยาบาล 72 คน อัตราส่วนประชากรต่อพยาบาลเท่ากับ 6,140 คนต่อ พยาบาล 1 คน และเจ้าหน้าที่อนามัย 114 คน อัตราส่วนประชากรต่อเจ้าหน้าที่อนามัย 3,878 คนต่อเจ้าหน้าที่อนามัย 1 คน ส่วนบริการทางการแพทย์ของจังหวัด จากจำนวนโรงพยาบาลทั้งหมดมีจำนวนเตียง 361 เตียง อัตราส่วนประชากรต่อเตียง 1,225 คนต่อเตียง และสถานีอนามัยมีอยู่ 87 แห่ง ซึ่งมากกว่าจำนวนตำบลที่มีอยู่ 79 ตำบล นับว่าสถานีอนามัยค่อนข้างจะกระจายอย่างทั่วถึง อัตราส่วนของประชากรต่อสถานีอนามัยเท่ากับ 5,082 คนต่อ 1 สถานี

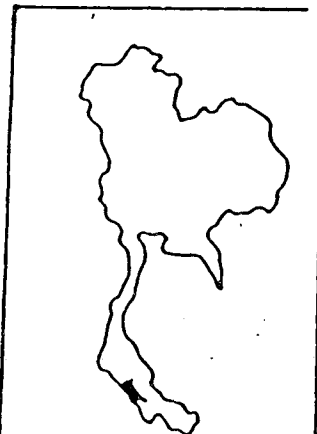
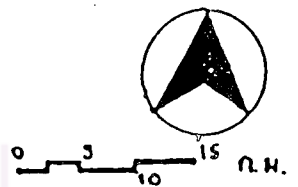
เมื่อพิจารณาระดับอำเภอ โดยการจัดลำดับจากอัตราส่วนของประชากรต่อ แพทย์ พยาบาล จำนวนเตียง สถานีอนามัยและเจ้าหน้าที่อนามัย สามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ อำเภอเมืองครั้ง มีลักษณะเด่นที่สุดในการบริการคานสาธารณสุข เนื่องจากมีโรงพยาบาลครั้ง ซึ่งเป็นโรงพยาบาลระดับจังหวัด มีอัตราประชากรเพียง 591 คนต่อ

แผนที่ 4.16 แสดงระดับการบริการด้านสาธารณสุข
พ.ศ. 2525

- กลุ่มพื้นที่อำเภอที่มีการบริการระดับสูง
- ▣ กลุ่มพื้นที่อำเภอที่มีการบริการระดับปานกลาง
- ▼ กลุ่มพื้นที่อำเภอที่มีการบริการระดับต่ำ
- กลุ่มพื้นที่อำเภอที่มีการบริการระดับต่ำมาก

เตียง แม้ว่าจะมีอัตราส่วนประชากร 8,720 คนต่อ 1 สถานียังเป็นอัตราส่วนประชากรที่มากที่สุด แต่มีอัตราส่วนประชากรต่อพยาบาลและต่อเจ้าหน้าที่อนามัยน้อยที่สุดเพียง 2,965 คนต่อพยาบาล 1 คน และ 1,560 คนต่อเจ้าหน้าที่อนามัย 1 คน ดังนั้นอำเภอเมืองจึงมีลำดับการบริการด้านสาธารณสุขสูงที่สุด

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่มีการบริการด้านสาธารณสุขระดับปานกลาง ได้แก่อำเภอห้วยยอด อำเภอเขาตหลวงและอำเภอเสภา โดยอำเภอห้วยยอดมีอัตราส่วนประชากรต่อแพทย์ น้อยที่สุด 6,270 คนต่อแพทย์ 1 คน และจำนวนประชากรต่อเตียง 1,755 คนต่อ 1 เตียง ซึ่งเป็นอัตราส่วนน้อยรองลงมาจากอำเภอเมือง อำเภอเขาตหลวงมีจำนวนประชากรต่อสถานีนอนามัย และต่อเจ้าหน้าที่อนามัย 3,642 คนต่อ 1 สถานียัง และ 4,744 คนต่อเจ้าหน้าที่อนามัย 1 คน เป็นอัตราส่วนน้อยที่สุด และอัตราส่วนประชากรต่อพยาบาล 6,789 คนต่อพยาบาล 1 คน เป็นอัตราส่วนน้อยเป็นลำดับที่ 2

กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มที่มีการบริการด้านสาธารณสุขค่อนข้างน้อย ได้แก่อำเภอกันตัง และอำเภอปะเหลียน ทั้ง 2 อำเภอยังคงมีอัตราส่วนประชากรต่อแพทย์ จำนวนเตียง สถานีนอนามัย พยาบาลและเจ้าหน้าที่อนามัยในอัตราส่วนมาก ยังคงขาดแคลนการบริการด้านสาธารณสุขอยู่บ้าง

กลุ่มที่ 4 ได้แก่กิ่งอำเภอวังวิเศษ ยังคงขาดแคลนการบริการด้านสาธารณสุขอยู่ มาก ยังไม่มีโรงพยาบาล แพทย์ พยาบาลและเจ้าหน้าที่อนามัยประจำ มีเพียงสถานีนอนามัย 4 แห่ง อัตราส่วนประชากรต่อสถานีนอนามัยเท่ากับ 5,636 คนต่อ 1 สถานียัง

อย่างไรก็ดีในด้านการบริการด้านสาธารณสุขจังหวัดตรังในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล บางแห่ง ยังมีโรงพยาบาลเอกชนซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 5 แห่ง ในเทศบาลเมืองตรัง 4 แห่ง และสุขาภิบาลห้วยยอดอีก 1 แห่ง และจำนวนสถานพยาบาลหรือคลินิกอีก 39 แห่ง ในเทศบาลเมืองตรัง 26 แห่ง เป็นสถานพยาบาลแผนปัจจุบัน 23 แห่ง แผนโบราณ 3 แห่ง สุขาภิบาลห้วยยอดเป็นคลินิกแผนปัจจุบัน 2 แห่ง เทศบาลตำบลกันตังเป็นคลินิกแผนปัจจุบัน 4 แห่ง และสุขาภิบาลเขาตหลวงมีคลินิก 7 แห่ง เป็นแผนปัจจุบัน 5 แห่ง และแผนโบราณอีก 2 แห่ง

ในเรื่องของโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ในจังหวัดตรัง จากตารางที่ 4.58 พบว่าในปี พ.ศ. 2525 อัตราการตายด้วยโรคต่างๆ ยกเว้นอาการอื่นๆ เช่น อุบัติเหตุแล้ว ปรากฏว่า การตายด้วยโรคหัวใจมีจำนวนถึง 129 ราย รองลงไป เป็นโรคท้องร่วงถึง 55 ราย มะเร็ง 44

รวม ไซ้จับสั้น 29 ราย วัณโรค ปอดอักเสบ ภาวะขาดแคลนวิตามินและความบกพร่องทางโภชนาการ โรคแทรกจากการตั้งครรภ์และโรคกระเพาะ 66 ราย

การให้บริการด้านการสาธารณสุข ทั้งการรักษาพยาบาลและการอนามัยของจังหวัดศรีสะเกษ ยังไม่ทั่วถึงและเพียงพอแก่ความต้องการของประชากร โรงพยาบาลและสถานพยาบาลของรัฐบาลยังมีน้อย ขาดแคลนแพทย์ สถานพยาบาลของเอกชนก็ให้บริการแก่ประชาชนได้จำนวนจำกัด ประชากรที่อยู่ในชนบทหรือท้องถิ่นห่างไกล การบริการสาธารณสุข ยังเข้าไปไม่ถึง สถานพยาบาลอยู่ห่างไกลทำให้ผู้ป่วยได้รับความลำบากในการเดินทาง ทั้งยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในค่านิยม สุขอนามัย การป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ การอนามัยแม่และเด็ก การวางแผนครอบครัว ตลอดจนอนามัยโรงเรียน โภชนาการและความรู้เกี่ยวกับสุขภาพีบาลต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอำเภอกันตัง อำเภอบะเหลียนและกิ่งอำเภอวังวิเศษ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.56 สถานบริการและบุคลากรทางการแพทย์ ของจังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2525

อำเภอ	ประชากร (คน)	บุคลากรทางการแพทย์				สถานบริการ					
		แพทย์		พยาบาล		เจ้าหน้าที่อนามัย		โรงพยาบาล		สถานีอนามัย	
		จำนวน (คน)	อัตราส่วนประชากร ต่อแพทย์ 1 คน	จำนวน (คน)	อัตราส่วนประชากร ต่อพยาบาล 1 คน	จำนวน (คน)	อัตราส่วนประชากร ต่อเจ้าหน้าที่ 1 คน	จำนวน เตียง	อัตราส่วนประชากร ต่อ 1 เตียง	จำนวน (แห่ง)	อัตราส่วนประชากร ต่อ 1 สถานี
เมืองศรีสะเกษ	148,247	16	9,265	50	2,965	95	1,560	251	591	17	8,720
กันทรวิชัย	58,259	1	58,259	5	11,652	3	19,420	30	1,942	14	4,161
ห้วยยอด	87,784	14	6,270	6	14,631	11	7,980	50	1,756	19	4,620
ยานตาขาว	47,442	1	47,442	5	9,488	1	4,744	10	4,744	13	3,649
ปะเหลียน	57,493	1	57,493	3	19,164	2	28,247	10	5,749	14	4,107
สิเกา	20,367	1	20,367	3	6,789	2	10,184	10	2,037	6	3,395
กิ่งข่วงวิเศษ	22,544	-	-	-	-	-	-	-	-	4	5,636
รวม	442,136	34	13,004	72	6,140	114	3,878	361	1,225	87	5,082

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 4.57 แสดงการจ้ค่าค่าบริการด้านสาธารณสุขในระกัอำเภอ

อำเภอ	อัตราส่วนประชากร										ผลรวม ลำคั	ลำคั ที่ได้
	ค่อแพทย์ 1 คน คัชนี	ค่อพยาบาล 1 คน ลำคั	ค่อเจ้าหน้าที่ 1 คน คัชนี	ค่อเจ้าหน้าที่ 1 คน ลำคั	ค่อ 1 คัชนี	ค่อ 1 ลำคั	ค่อ 1 คัชนี	ค่อ 1 ลำคั	ค่อ 1 คัชนี	ค่อ 1 ลำคั		
เมืองคั้ง	9,265	2	2,965	1	1,560	1	591	1	8,720	7	12	1
กันคั้ง	58,259	6	11,652	4	19,420	5	1,942	3	4,161	4	22	5
ห้วยคอก	6,270	1	14,631	5	7,980	3	1,756	2	4,620	5	16	3
ยานคาคาว	47,442	4	9,488	3	4,744	2	4,744	5	3,649	2	16	3
ปะเหลียน	57,493	5	19,164	6	28,247	6	5,749	6	4,107	3	26	6
สิเกา	20,367	3	6,789	2	10,184	4	2,037	4	3,395	1	14	2
กั๊งว้งวึเษ	-	7	-	7	-	7	-	7	5,636	6	34	7
รวม	13,004		6,140		3,878		1,225		5,082			

ตารางที่ 4.28 สถิติการตายด้วยสาเหตุต่างๆ ในจังหวัดศรีสะเกษ ปี พ.ศ.2522 - 2525

เหตุการณ์ตาย	2522	2523	2524	2525	
				ราย	ร้อยละ
อุบัติเหตุ การเป็นพิษและพลวเหตุ	187	205	193	199	8.82
วัณโรค และระบบหายใจ	67	57	25	11	0.49
โรคท้องร่วง	78	80	74	55	2.44
โรคหัวใจ	82	175	143	129	5.71
ปอดอักเสบ	42	49	45	23	1.02
โรคมะเร็งทุกชนิด	68	58	57	44	1.95
ภาวะขาดวิตามินและ ความบกพร่องทางโภชนาการ	4	6	7	5	0.22
ไซบีส์สัน	12	7	13	29	1.28
โรคแทรกการตั้งครรภ์ การคลอด และระยะอยู่ไฟ	18	8	11	14	0.62
โรคกระเพาะอาหารและคูโอคินัม	14	14	8	13	0.58
อื่นๆ	1,629	1,622	1,701	1,735	76.87
รวม	2,201	2,281	2,277	2,257	100.0

ที่มา: กองสถิติสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข